

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

2019. április 24–26.
Budapest

XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia

Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és
Könyvtártudományi Szekció.

Rezümékötet

ISBN 978-963-489-097-3

Névjegyzék

Ábrahám Fanni.....	- 116 -
Adlan Leatitia.....	- 28 -
Aigner Petra Ildikó.....	- 78 -
Alexandrov Anna.....	- 192 -
Almási Brigitta.....	- 114 -
Álmosdi Flóra.....	- 182 -
Alter Emese.....	- 148 -
Arany Zsuzsanna.....	- 1 -
Arató Ákos.....	- 41 -
Arndt Bernadett.....	- 29 -
Badics Petra.....	- 125 -
Balázs Dóra.....	- 156 -
Bali Cintia.....	- 33 -
Bálint Anita.....	- 70 -
Balogh Réka.....	- 72 -
Baranyi Kitti.....	- 116 -
Bardi Boglárka.....	- 73 -
Barna Márta.....	- 81 -
Bartha Erika.....	- 75 -
Basa Bence.....	- 146 -
Bass Judit.....	- 151 -
Bata Erzsébet.....	- 12 -
Becske Melinda.....	- 27 -
Beda Balázs.....	- 174 -
Békés Zsolt.....	- 122 -
Bencze Mónika.....	- 127 -
Bene-Kovács Boglárka.....	- 149 -
Béres Veronika.....	- 30 -
Berta Krisztina.....	- 38 -
Bihari Zsanett.....	- 152 -
Birinyi Réka.....	- 56 -
Bíró Boglárka.....	- 58 -
Biró Erik.....	- 164 -
Bognár Anna.....	- 10 -
Borostyánkői Zsófia.....	- 63 -
Borsi Éva.....	- 47 -
Brettner Hanna Krisztina.....	- 169 -
Bujtár Orsolya.....	- 200 -
Burka Janka.....	- 176 -
Czellér Andrea Kinga.....	- 53 -
Csákány Edina.....	- 82 -
Csapó Gyöngyvér Virág.....	- 14 -; 161
Csatai Lilla.....	- 160 -

Csike Tekla	- 143 -
Csikós Nóra.....	- 95 -
Csirmaz Luca	- 87 -
Csók Cintia.....	- 76 -
Decsi Diána	- 85 -
Dézma Lilla.....	- 187 -
Dienes Sára Bernadett.....	- 48 -
Dobos Szilvia	- 130 -
Endródi Eszter Éva.....	- 55 -
Erdei Dóra	- 13 -
Faragó Viktória	- 105 -
Farbaky István Ágoston	- 181 -
Farkas Bence Csaba	- 42 -
Farkas Flóra.....	- 66 -
Ferencz Tas Zoltán.....	- 62 -
Festő Blanka.....	- 142 -
Flach Richárd	- 100 -
Fodor Alexandra	- 195 -
Fónagy Adrienn Cintia.....	- 132 -
Földesi László	- 93 -
Fülöp Kata.....	- 168 -
Gajdics Janka	- 24 - ; - 145 -
Gali Kende	- 129 -
Gelei Beatrix	- 46 -
Gergely Ábel.....	- 19 -
Gergely Bence.....	- 199 -
Gönczi Mónika.....	- 109 -
Gubics Flórián.....	- 145 -
Gurka Éva	- 185 -
Guttengeber Anna	- 19 -
Gyimóthy Anna.....	- 52 -
Gyuk Izabella	- 151 -
Gyuris István Viktor.....	- 118 -
Háger Dzszenifer Roxána	- 188 -
Hajas Eszter Lilla	- 137 -
Hajdu Alexandra	- 112 -
Hajdu Krisztián	- 8 -
Hajdú Nándor.....	- 23 -
Hajdú Tünde.....	- 89 -
Halász Orsolya	- 133 -
Halmos Alexandra.....	- 204 -
Hegedüs Dominika.....	- 140 -
Hegedüs Hanga	- 77 -
Herczeg Viktória	- 64 -
Herczeg Zsófia	- 185 -

Hernádi Anna Borbála	- 106 -
Hoffmann Tamás.....	- 146 -
Horti Katalin	- 24 -
Horvát Barbara	- 145 -
Horváth Ágoston Ábrahám	- 185 -
Hrabéczy Anett	- 157 -
Ihász Virág	- 32 -
Ilea Izabella.....	- 183 -
Imre-Muntean Kikerics-Kata	- 170 -
Iván Nikolett	- 158 -
Jákfalvi Anett Gabriella	- 144 -
Járdaházi Evelyn	- 68 -
Jedlovsky Krisztina	- 67 -
Kálazi Réka.....	- 56 -
Kassai Zsuzsanna	- 137 -
Kaszás Alexandra.....	- 166 -
Kávai Zsuzsanna	- 111 -
Kelemen Terézia	- 57 -
Kenyeres Lilla Petra.....	- 198 -
Kertész Csaba.....	- 61 -
Király Anna.....	- 43 -
Kis Bernadett Zsófia	- 154 -
Kisling Zénó.....	- 115 -
Kispál Anna.....	- 34 -
Kiss Bettina.....	- 37 -
Kolipka Vivien.....	- 7 -
Korláth Petra	- 24 -
Kormos Kevin	- 155 -
Kosóczki Zsófia	- 175 -
Kovács Márton.....	- 141 -
Kozma Luca Anna	- 102 -
Könczöl Adél Éva	- 20 -
Kővári Réka Luca	- 189 -
Kun-Szabó Márta	- 24 -
Kurityák Csenge.....	- 60 -
Kuslits Kata.....	- 35 -
Lázár Gyopárka Barbara	- 159 -
Lénárd Nóra	- 50 -
Lencsés Anita.....	- 23 -
Lengyel Fanny.....	- 137 -
Lesták Dominika	- 174 -
Letava Enikő	- 49 -
Lévai Tünde	- 94 -
Lőrincz Andrea	- 71 -
Machalik Krisztina.....	- 45 -

Maczkós Dániel.....	- 173 -
Madarász Fanni.....	- 172 -
Madura Zsuzsanna	- 38 -
Makovics Gábor.....	- 86 -
Makszim Edina	- 84 -
Marcus Csilla-Emese	- 135 -
Márki Anett Neszta	- 186 -
Markó-Markechné Zelei Edit.....	- 4 -
Marosán Gréta.....	- 104 -
Mátyás Eszter.....	- 91 -
Mátyási Emese	- 35 -
Mihály Regina.....	- 124 -
Mikó Kristóf Simon	- 19 -
Mircse Andrea.....	- 177 -
Molnár Adrienn.....	- 147 -
Molnár Fanni.....	- 74 -
Móring Tibor.....	- 3 -
Műhelyi Viktória.....	- 21 -
Nagy Fanni.....	- 101 -
Nagy Katalin	- 150 -
Nagy Laura.....	- 93 -
Nagy Luca Zsuzsa.....	- 11 -
Nagy Noémi	- 54 -
Nagy Petra.....	- 108 -
Nagy Renáta-Timea	- 131 -
Nagy-Rádli Dalma	- 153 -
Németh Dóra.....	- 113 -
Németh Vivien	- 79 -
Njers Sanela	- 24 -
Nyizsalovszka Tímea	- 137 -
Ódor Vivien.....	- 31 -
Oláh Adrienn Réka.....	- 39 -
Oláh Julianna.....	- 203 -
Ollári Lili.....	- 65 -
Orbán Ágnes	- 120 -
Orbán Kata	- 184 -
Pálffy Patrik	- 163 -
Pálkó-Dani Tímea	- 196 -
Pálmai Mirandella	- 44 -
Paluska Nóra	- 126 -
Papp Dávid.....	- 190 -
Parák András	- 16 -
Pásztor Adrienn.....	- 167 -
Pataki Csilla	- 96 -
Pataki Fruzsina.....	- 9 -

Pelczér Dóra	- 51 -
Pető Dorina Viktória	- 48 -
Pető Virág Rita.....	- 90 -
Polgár Petra Ibolya.....	- 92 -
Rajna Marcell János	- 178 -
Rehák Tünde	- 134 -
Répás Sára.....	- 80 -
Róbert Bizonics.....	- 22 -
Rohály Sára	- 136 -
Rosenberger Evelin	- 165 -
Roszik Dóra.....	- 139 -
Rudics Emese	- 89 -
Sárkány Gabriella.....	- 83 -
Schmidt Beáta	- 172 -
Schranicz Natália Éva	- 194 -
Sindylková Zsófia	- 56 -
Solymosi Péter	- 19 -
Somogyi Dominika	- 121 -
Stecina Diána Tünde	- 36 -
Stekler Klára	- 186 -
Stummer Krisztina	- 117 -
Sümegi Réka Tünde	- 180 -
Szabados Anikó.....	- 27 -
Szabó Laura.....	- 124 -
Szabóné Németh Zsuzsanna:	- 119 -
Szántai Levente	- 17 -
Szécsényi Natália	- 18 -
Szécsényi Orsolya	- 5 -
Szécsi Péter	- 141 -
Szemán Flóra.....	- 89 -
Szénási Szilvia	- 150 -
Szendrőy Vivien.....	- 37 -
Szennai Martin	- 98 -
Szerdahelyi László	- 193 -
Szilágyi Krisztina.....	- 197 -
Szondy Noémi Luca.....	- 174 -
Szőnyi Fanni Zsófia	- 99 -
Szűcs Boglárka Mária	- 123 -
Szűcs Tamás.....	- 25 -
Talpai Dorottya	- 24 -
Tass Annamária.....	- 38 -
Tót Barbara	- 6 -
Tóth Noémi	- 171 -
Tóth Péter.....	- 88 -
Tőrícht Dóra Adél	- 160 -

Török Regina.....	- 149 -
Treszkai Anett.....	- 2 -
Vadász Viktória.....	- 97 -
Varga Anikó.....	- 59 -
Varga Noémi.....	- 60 -
Varga Ramóna.....	- 150 -
Varga Zsófia.....	- 26 -; - 40 -
Várhidi Eszter	- 103 -
Vas János.....	- 156 -
Vasas Natália.....	- 107 -
Vass Eszter.....	- 162 -
Vatai Katalin	- 145 -
Végh Zoltán.....	- 110 -
Virág Sára	- 201 -
Volár Gergő.....	- 128 -
Völgyesi Árpád.....	- 179 -
Weisz Boglárka.....	- 69 -
Zábó Virág	- 199 -; - 202 -
Zelena Dorina Lilla	- 138 -
Zimonyi Szabolcs Ádám.....	- 15 -
Zoboki Ákos József.....	- 191 -

ARANY ZSUZSANNA

arany.zsuzsi19@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Koller Inez Zsófia

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A gamifikáció mint új oktatási módszer megjelenése a közoktatásban és a benne rejlő lehetőségek

A tudásalapú társadalomban a könyvtáraknak igen nagy elvárásoknak kell megfelelniük, hiszen egyre távolabb kerülnek hagyományos szerepüktől. A helyhez kötött adathordozókon való információátvitel és -szolgáltatás helyett egyre inkább felértékelődnek azok a könyvtáros kompetenciák, amelyek ahhoz járulnak hozzá, hogy a könyvtárak bárhol elérhető információszolgáltatási pontokká váljanak. Ilyen kompetencia többek között a digitális írástudás és a kellő motiváltság az élethosszig tartó tanulás iránt. Gyakorló iskolai könyvtárosként rendszeresen tartok könyvtárhasználati órákat, és nap nap után tapasztalom azt, hogy azok a módszerek, amelyekkel engem tanítottak, az új generációnál nem működnek. Másként fogadják be az információkat, és másként is keresnek. Néhány éve kezdtem el kísérletezni a gamifikációval mint oktatási módszerrel, mert úgy gondolom és úgy tapasztalom, hogy az újfajta technológiák megjelenése, a különféle IKT-eszközök elterjedése olyan lehetőségeket hordoz magában, amelyek használatából mind a könyvtárak, mind a köznevelési intézmények profitálhatnak. Nemcsak azért, mert így a könyvtáros és az oktató is megfeleltetheti az olvasó és a diák kimondatlan elvárásainak, hanem azért is, mert ténylegesen hatékonyabb lehet a tudásátadás, képes fenntartani a figyelmet és mintegy bónuszként, a tanítási folyamat során többféle készség is észrevétlenül fejleszthető. Tanulmányomban az elméleti és empirikus kutatásom eredményeit ismertetem. A Szent-Györgyi Albert Általános Iskola és Gimnáziumban több alkalommal is lehetőségem volt kipróbálni a gamifikáció módszereit, mind formális, mind informális oktatás során, így összességében valamivel több, mint 100 diák vett részt az elvégzett kísérleteimben. A tőlük kapott visszajelzések és a megszerzett tapasztalatok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy megértem a gamifikációs modell működését, és arról hiteles megállapításokat tehessek.

TRESZKAI ANETT

treszkaianett@gmail.com

Építész mesterképzés

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Építészmérnöki Kar

Témavezető:

Dr. Szabó Levente

egyetemi docens, BME ÉPK

A könyvtár szerepe a 21. század iskolájában

A felgyorsult információcsere, és a tudás interneten keresztül megszerzésének új lehetőségei átalakították a tudáshoz férés és a tudásmegosztás lehetőségeit. A kattintásra lévő online szakmai írások vagy különböző témájú oktatóvideók az élethosszig tartó tanulásra ösztönzik a kor emberét. A különböző képességek elsajátítása leegyszerűsödött, hiszen a tanítás többé nem kötött helyhez és időhöz. A könyvek elhagyása és a tudásszerzés más formája egyszerre jelenti a hagyományos könyvtár hanyatlását és egy újfajta intézmény kialakulását, ahol ellenőrizhetjük az információkat és nyugodt körülmények között tanulhatunk. A kérdéskör speciális részterületét képezik az iskolai könyvtárak, dolgozatomban erre a területre fókuszálok.

Új értelmezését tekintve az iskola sem a lexikális tudás átadásáról szól, sokkal inkább a befogadási módszer elsajátításáról, ahol a könyvtár jelenti a különböző szakterületek kapcsolódási pontját. Az építésznek reagálnia kell az oktatási módszerek változására és olyan térkapcsolatokat kell kialakítania, amelyek lekövetik az iskolai élet vérkeringését.

Dolgozatomban a könyvtárpedagógia szakmai forrásai mellett, kortárs példákon keresztül vizsgálom a jól működő iskolakönyvtár téralakítási igényeit és eszközeit. Céлом volt a témában megszerzett tudást a valós problémák feltárásán és megoldásán keresztül bemutatni, így egy általam jól ismert budapesti példát is elemeztem. Hazai iskolakönyvtáraink nem kapnak elegendő figyelmet az oktatási életben, munkájukban az eszközhiány és a túlzott leterheltség mellett korlátozó tényezőként jelennek meg az iskolaépület téri adottságai és a helyszűke is. A dolgozat eszközként szolgálhat az iskolakönyvtárak hazai fejlesztéseihez, a könyvtári struktúra újragondolásához a 21. század igényeinek megfelelően.

MÓRING TIBOR

moringtibi@gmail.com

Informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Senkei-Kis Zoltán

egyetemi adjunktus, ELTE BTK

A nyílt hozzáférés különféle modelljei a hazai tudományos kommunikáció gyakorlatában

Pályamunkámban a hazai tudományos kommunikáció gyakorlatában működő nyílt hozzáférési modellekre mutatok rá a folyóiratkiadói, valamint a folyóiratok nemzetközi megjelenésének elemzésével, a különböző veszélyek és hátráltató tényezők figyelembevételével. Dolgozatomban könyvtári stratégiák áttekintésével jelzem, hogy a könyvtárak is magukénak érzik az ügyet, és feladatukként, stratégiai tervükben rögzített lépésként értelmezik a publikációkhoz való nyílt hozzáférés támogatását.

Az open access nagyobb lefedettségének eléréséhez rendkívül fontos, hogy a szerzők, kutatók jól válasszák ki azt a periodikát, amelyben publikálni szeretnének. Ahhoz, hogy megértsék milyen publikálási politika van egy-egy folyóiratkiadónál, támpontot nyújthat a Sherpa/Romeo. Az adatbázisban számos tájékoztató jellegű információ található a kiadókról és kiadványokról. Azáltal, hogy ezt a szakmai közösség építi és aktualizálja, így képet adhat a hazai tudományos kommunikációról és a legmeghatározóbb kiadói szokásokról. Fontosnak tartottam kiemelni az Akadémiai Kiadó működését, illetve az általuk alkalmazott modelleket. A dolgozatban bemutatom az Elektronikus Információs szolgáltatás Nemzeti Program nemzetközi konzorciumában létrejött ún. read and publish konstrukciót, amely előremutató lehet a hazai tudományos életben.

A nyílt hozzáférési modellek gyakorlati működésére vonatkozóan egy másik vizsgált terület volt a hazai OA kiadványok nemzetközi megjelenése, melyet a DOAJ és a Scopus átfogó vizsgálatával tekintettem át. A két adatbázis szigorú bekerülési feltételei mellett kihívást és presztízst jelent a reprezentáció, éppen ezért fontos kérdés, hogy hány kiadvány szerepel bennük. Ahhoz, hogy igazán a számok mögé lássunk, a Névtani Értesítőt, a magyar névkutatás szakfolyóiratát vettem alapul, s a nemzetközi adatbázisokban való megjelenését vizsgáltam meg, hasonlítottam össze. Mindkét adatbázis fokozott figyelmet szán az angol nyelvnek, így a magyar nyelven megjelenő kiadványoknak különösen nagy feladat az adatbázisokba való bekerülés.

MARKÓ-MARKECHNÉ ZELEI EDIT

markone.zelei.edit@gmail.com

könyvtártudomány

MA, 9. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Barátné dr. habil. Hajdu Ágnes

tanszékvezető egyetemi docens, ELTE BTK

Az egyetemi könyvtárak szerepe az oktatói, kutatói publikációs tevékenység alakulásában és nyilvántartásában

A dolgozat azt a témát járja körül, hogy az egyetemi könyvtárak hogyan és milyen (hagyományos és új) eszközökkel tudják segíteni és támogatni kutatóik, oktatóik publikációs tevékenységét és publikációik nyilvántartását. A téma egyre aktuálisabb: az egyéni és az intézményi tudományos teljesítmény mérésének és értékelésének legfontosabb mutatói a publikációkhoz kötődnek.

A dolgozat elején az oktatói és kutatói szerepkörök és feladatok kerülnek kifejtésre, majd ezután a felsőoktatási könyvtárak fogalma és feladatai, jelenlegi helyzete és az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma által elkészített A felsőoktatási könyvtárak stratégiai fejlesztési irányai 2018-2023-ban meghatározott jövőkép kerül bemutatásra. Egy rövid alfejezetben szó esik a nemzetközi helyzetről, hogy a világ más részein milyen tendenciák a jellemzőek napjainkban.

A dolgozat további részében a publikációs folyamat, valamint ennek könyvtári támogatása kerül középpontba, három fő vonal köré építve; úgymint A publikáció megszületése, A publikáció megjelenése és A publikáció nyilvántartása. Az egyes fejezetekben kifejtem, hogy milyen hagyományos, régóta használt eszközökkel tudja a könyvtár támogatni az egyes fázisokat, milyen új szolgáltatásokat kellett a 21. századi változásokra reagálva bevezetnie, és mindezekre milyen példákat találunk a magyarországi felsőoktatási könyvtárakban. A dolgozat próbál rávilágítani a régi és új szolgáltatások együttélésére, valamint az összefüggésekre: azaz mennyire szorosan kapcsolódik minden egymással, a legalapvetőbb munkafolyamatok is hogyan határozzák meg a folyamat egészét.

A dolgozat végén egy rövid fejezet szól a könyvtárosokról; milyen kompetenciák szükségesek a felsorolt feladatok ellátásához, mire lenne még szükség; illetve hogy, mire számíthatunk, milyen kompetenciákra lesz szükség 10-20 év múlva.

SZÉCSÉNYI ORSOLYA

szorsolya@brody.iif.hu

informatikus-könyvtáros

MA, 6. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

tszv. egyetemi docens, EKE BTK

Falra akasztott örökség. A Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár plakátgyűjteménye

A plakátok – legyen az egy út mentén látható óriásplakát, legyen az egy filmplakát, - a mindennapi életünk részévé váltak. Alapvető funkciója a tájékoztatás az évszázadok alatt nem változott. A falragaszok jelentőségét sokszor alábecsülték, noha alapos tanulmányozásukkal számos művelődési, kulturális, társadalmi és szociális információ nyerhető ki belőlük.

Könyvtári szempontból a plakátokat az aprónyomtatványok közé soroljuk, melyek általában egy-egy nagyobb gyűjtemény részeit képezik. Külön könyvtári kezelésükre alaki sajátosságuk és hatalmas számuk miatt van szükség.

Dolgozatom tárgya a Bródy Sándor Könyvtár plakátgyűjteménye. Helyismereti könyvtárosként találkoztam ezzel a páratlan gyűjteménnyel, s egyetemistaként kiváló témát kínált.

A plakátok bibliográfiai leírására nem született szabvány vagy útmutató, ezért vállalkoztam ennek megalkotására. Olyan ISBD alapú bibliográfiai leírást készítettem, mely alkalmazható a hazai könyvtárakban található plakátok leírására. Ennek alapján készítettem el az USMARC formátumú bibliográfiai rekordokat.

A plakátok feldolgozásánál fontosnak tartottam a helyi jelentőségű aprónyomtatványok esetében a szerzők, közreműködők megkeresését, akik releváns információkat nyújtottak a még teljesebb körű bibliográfiai leírás elkészítéséhez. Emellett olyan adatokhoz is jutottam, melyek egy helyismereti könyvtárosnak elengedhetetlenek a tájékoztató munkája során.

TÓT BARBARA

blooddrunk7@gmail.com

informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Barátné dr. Hajdu Ágnes

tanszékegyetemi docens, ELTE BTK

Gamifikáció könyvtári környezetben

A gamifikáció mint felhasználók bevonására és megtartására irányuló módszer kerül bemutatásra kifejezetten a magyar könyvtárosok számára. Bár a játékosítás a pedagógia és az üzleti élet terén Magyarországon is használatos, külföldi példákon keresztül jól látható, hogy könyvtárakban is gond nélkül alkalmazható. Épp ennek köszönhetően merült fel az, hogy a magyarországi könyvtárak és könyvtárosok se maradjanak le erről a kiválóan működő trendről, de ahhoz, hogy törekvéseik ne legyenek hiábavalóak, ismerniük kell a megfelelő elvi alapokat és a módszereket.

A dolgozat első fele a gamifikációt alátámasztó teóriákat foglalja magába. Először a játék meghatározásait, részeit, módjait és típusait vesszük górcső alá Huizinga és Caillois alapján, majd a játékosok motivációik és viselkedésük szerint történő tipizálása kerül terítékre. Ezek segítenek a terminológia megismertetésében, a játékoság motívumainak felismerésében, a játék elemeinek megértésében, annak érdekében, hogy később mi magunk is tudatosan építhessünk gamifikált szolgáltatásokat.

A második rész a gamifikáció definíciójával és tartalmi elemeivel kezd. Itt részletesen megismerkedhetünk a különféle meghatározásokkal: mi játékosítás, mi nem az? A legnépszerűbb értelmezés szerint a gamifikáció játéktervezési elemek alkalmazása nem játékos környezetben, ami jól magában foglalja azt, hogy egyáltalán nem különféle játékok vagy videojátékok bevezetéséről van szó, viszont szükséges megmagyarázni, hogy mik azok a játéktervezési elemek: ezek szintén szemléletfüggőek. A továbbiakban külföldi könyvtári példák felsorolásával és elemzésével közelítjük meg a módszert, a jól és kevésbé jól működő rendszerek is említésre kerülnek. Mindezek jó inspirációul szolgálhatnak majd egy esetleges bevezetés során.

A dolgozat legfontosabb része azt segíti elő, hogy a könyvtárosok maguk vezessenek be játékosított szolgáltatásokat a könyvtárba. Az általam felépített metódus Folmar megközelítésén alapszik, de erősen kitágítja és követhetőbbé teszi azt. Fontos tényező a személyi feltétel és a PDCA-ciklus bevezetése a folyamatba. Végül a két példa az eddig tárgyalt elméletet emeli a gyakorlat szintjére. Jó kiindulási pontot jelentenek, megvalósításuknak csak a kreativitás szabhat határt.

KOLIPKA VIVIEN

kolipkavivi@gmail.com

Informatikus könyvtáros

BA, 6. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Czeglédi László

Egyetemi docens, EKE PK

Helyismereti munka és helyi érték a könyvtárban: eredmények és kihívások

A helyismereti könyvtári munka napjainkban felértékelődött, mivel a helyi érték és a kulturális örökség megőrzése nemcsak nemzeti, de nemzetközi feladattá vált. Ez a feladat megkerülhetetlen és halaszthatatlan, mivel a helyi értékek és a kulturális örökséget képviselő értékek eltűnésének veszélye örökösén fennáll. Az emberiség elsőrendű kötelessége tehát, hogy ezeket az értékeket minél tovább fenntartsa, megőrizze és továbbörökítse.

Dolgozatom célja, bemutatni a helyismereti gyűjteményekben folyó könyvtári munka jelenlegi helyzetét és felvázolni lehetséges jövőképét. Ennek megfelelően dolgozatomat egy szakirodalmi áttekintéssel kezdem, ahol ismertetem a helyismereti könyvtári munka társadalmi szerepét, a helyismereti könyvtári munka tevékenységeit, szervezeti modelljét és a helyismereti-helytörténeti ismeretek oktatásának módszereit. A témával kapcsolatban elvégeztem egy kutatást is, amelyben sikeresen felmértem a helyismereti könyvtári munka jelenlegi helyzetét. Világossá váltak számomra azok a kihívások, amelyekkel a helyismereti gyűjteményeknek szembe kell nézniük, és a kapott eredményekből lehetséges megoldásokat is találtam a helyzet javítása érdekében.

HAJDU KRISZTIÁN

crys20tyan@gmail.com

Informatikus könyvtáros

BSc, 4. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Czeglédi László

egyetemi docens, EKE TTK

Könyvtáros sztereotípiák megjelenése napjainkban

Az OTDK dolgozatomban azt vizsgáltam meg, hogy mi az átlagember könyvtárosképe napjainkban. Először a hasonló kutatások eredményeit szemlélítve szeretnék betekintést nyújtani ahhoz, hogy 1978-2017 között hogyan és miként tekintettek az emberek a könyvtárosra. Többek között Gereben Ferenc országos felmérésével, Vidra Szabó Ferenc könyvtárhasználók körében végzett kutatásával, Kozmáné Sike Emese vizsgálatával és Tóth Máté felmérésével foglalkozom dolgozatomban.

Ezután egy kitekintés keretében, korábbi vizsgálatokra alapozva, megvizsgálom, hogyan és miként jelenik meg a könyvtáros az irodalomban, a filmekben, és a videójátékokban. A fejezetben Nagy Dóra, valamint Sárpátki Ádám kutatásait használtam fel, amelyeket kiegészítettem néhány elemmel.

A harmadik szakaszban egy magam által készített online, anonim kérdőív eredményeit mutatom be, amely 156 személyhez jutott el. A válaszadóim összetétele mind korban, mind foglalkozásban, mind lakóhely tekintetében változatos képet mutat. A legtöbben egy segítő társat látnak a könyvtárosokban. A többi választ is megvizsgálva, összességében pozitív kép él az emberekben a könyvtárosokról.

PATAKI FRUZZSINA

fruzsi.pataki@gmail.com

Informatikus könyvtáros

MA, 4. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Barátné dr. Hajdu Ágnes

Tanszékvezető egyetemi docens, ELTE BTK

Zöld könyvtárak a fenntartható fejlődés tükrében

Pályamunkámban a fenntartható fejlődés és a zöld könyvtárak kapcsolatát mutattam be. Tanulmányom elején a fenntartható fejlődés kialakulásának bemutatása után az ENSZ 2016-ban kiadott Fenntartható Fejlődési Célok felől közelítettem meg a témát. A Program 2030-ig határozza meg azt a 17 célt, amely az alapját képezi a változtatásoknak. A fenntartható fejlődés megvalósításában kiemelkedő szerepük van a könyvtáraknak, könyvtárosoknak is. A nagyobb könyvtáros szervezetek szorosan együttműködnek az ENSZ-szel és más hasonló egyesületekkel. Ezt bizonyítják az IFLA által kiadott különböző nyilatkozatok, amelyek az információhoz való hozzáférés biztosításának feltételeit emelik ki, mint a fenntartható fejlődés egyik alappillérét. Tanulmányom második felében a zöld könyvtárak kialakulását ismerttettem. A különböző zöld könyvtári csoportok alakulása nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a fenntartható fejlődés szellemiségét és a környezetvédelem fontosságát népszerűsítése a könyvtárosok körében. Ezt követően bemutattam a környezettudatosan üzemeltethető épület sajátosságait, valamint kitértem olyan nemzetközi könyvtárak rövid bemutatására, amelyek jó példaként szolgálnak arra, hogyan lehet a különböző típusú könyvtárakban a zöld szemléletet megvalósítani és az olvasók körében terjeszteni. Dolgozatom utolsó fejezetben hazai viszonyok között e területen elsőként alkalmazott, kérdőíves, személyes interjúkra alapozott esettanulmányban mutattam be a tatabányai Megyei és Városi Könyvtárat, illetve a komlói Városi Könyvtárat. A vizsgálataimból kiderül, hogy a zöld könyvtárak átalakulási folyamatánál megfigyelhető egy egységes struktúra, amelyben nagy szerepe van a fenntarthatósági törekvések elsajátításának úgy külföldön, mint ahogy hazánkban is. Látható, hogy egyre több könyvtár próbál csatlakozni valamilyen szinten a környezetvédelemhez, legyen szó bármilyen típusú könyvtárról a világ bármely országában.

BOGNÁR ANNA

bognaranna.kajak@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Gadanecz Péter

tudományos segédmunkatárs, BME GTK

A megküzdési módok, a kontrollhely és a reziliencia vizsgálata sportolók körében

Kutatásomban a sportolói megküzdési módok, a reziliencia és a kontrollhely kapcsolatát vizsgáltam magyarországi és egyesült államokbeli közép- és hosszútávfutó mintán.

Hipotéziseimet a következőképpen strukturáltam: verseny- és hobbisportolók közötti különbségekre vonatkozó hipotézisek, vizsgált tényezők közötti korrelációkra vonatkozó hipotézisek, valamint a két nemzet közötti különbségekre vonatkozó hipotézisek.

Összesen 155 közép- és hosszútávfutó került a mintába, ebből 102 magyarországi kitöltő (56 versenysportoló és 46 hobbisportoló), illetve 53 egyesült államokbeli kitöltő (30 versenysportoló, 23 hobbisportoló). Internetes felületen zajlott a vizsgálat. A sportolókra 4 kérdőív kitöltése várt.

Elsőként egy általam összeállított kérdőív került kitöltésre, majd a versenysportolók az edző általi irányíthatóságra vonatkozó kérdésekre válaszolhattak. Ezt követően a Sportolói Megküzdési Kérdőív, majd a Rövid Reziliencia Skála, illetve a Kontrollhely Kérdőív következett.

A statisztikai próbák lefuttatása után kiderült, hogy a Sportolói Megküzdési Kérdőíven a szorongásmentesség, a célkitűzés és mentális felkészültség, valamint önbizalom és teljesítménymotiváció alskálák esetében különbség van a hobbi- és versenysportolók között, azonban a kontrollhely és a reziliencia mentén nem találtam különbséget a hobbi- és a versenysportolói csoport között. A vizsgált tényezők közötti korrelációkra vonatkozó hipotézisekből kiderült, hogy a sportolói megküzdési módok és a reziliencia között nincs kapcsolat. A reziliencia és a belső kontroll közepesen erős kapcsolatban állnak, míg a belső kontroll és a sportolói megküzdési módok között gyenge kapcsolat áll fenn. A két nemzet versenysportolóit összehasonlítva kiderült, hogy szignifikáns különbség van a reziliencia esetében, valamint a Sportolói Megküzdési Kérdőíven a szorongásmentesség, csúcsteljesítmény téthelyzetben, és koncentráció alskálákon, ezen kívül az edző általi irányíthatóság szempontjából is különbözik a két nemzet. A kontrollhelyet vizsgálva nem találtam különbséget a két nemzet között.

A kutatásom célja az volt, hogy a kapott eredményekkel rávilágítsak a két nemzet közötti különbségekre, illetve az egyes nemzetek sportolóinak erősségeire, gyenge pontjaira a másikkal szemben.

NAGY LUCA ZSUZSA
nagyluca0406@gmail.com
Pszichológia
MA, 10. félév

Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Balázs Katalin
egyetemi adjunktus, DE BTK*

A megküzdési stílus és a kontrollhely hatása a félelemkeltő reklámüzenetekre adott válaszokra

A dolgozatban bemutatásra kerülő vizsgálat célja a különböző mértékben félelemkeltő társadalmi célú reklámüzenetek befogadók általi megítélésének vizsgálata, a vizsgálati személyekre jellemző diszpozicionális megküzdési stílusok, és a kontrollhely függvényében. A vizsgálat fókuszában a reklámüzenetek keltette érzelmi reakciók, valamint a befogadóknak a megjelenített társadalmi problémák megoldására irányuló viselkedéses szándéka állt. A vizsgálatban ingerként alkalmazott társadalmi célú reklámok a nők, valamint gyermekek elleni erőszak, az állatfajok kihalásának, és a klímaváltozás problémáit jelenítették meg. A szakirodalmi bázist Witte (1992) Kiterjesztett Párhuzamos Feldolgozási Modellje, Folkman és Lazarus (1980) megküzdésre, illetve Rotter (1966) kontrollhiedelemre vonatkozó elméletei jelentik.

A célzott populáció a fiatal felnőtt korosztály, 158 fő töltötte ki a vizsgálat eszközéül szolgáló online kérdőívet. A vizsgálati személyek az RBD Skála (Witte, McKeon, Cameron és Berkowitz, 1995) kitöltésével ítélték meg a reklámingereket; valamint a Megküzdés Stresszhelyzetekben Skála (Endler és Parker, 1994) és a Kontrollhely Kérdőív (Rotter, 1966) itemeire adtak választ. Az eredmények alapján úgy tűnik, hogy a meggyőzés, a megküzdési stílus, illetve a kontrollhely összefüggései egy komplex kapcsolatrendszer képeznek, amelyben a reklámüzenetekben megjelenített érdekek lényeges szerepet töltenek be. A vizsgálat számos kérdést vet fel, de az empirikus adatok nem teszik lehetővé egyértelmű következtetések levonását a változók kapcsolatáról. A vizsgálat fő következtetése, hogy Witte modelljében (1992) kiemelt figyelmet érdemes fordítani a reklámüzenetekben megjelenített problémák észlelt komolyságára: lényeges információkkal szolgálhat a meggyőző üzenetek érzelmi megítélésére; valamint a személy, problémák megoldására vonatkozó viselkedéses szándékaira nézve.

BATA ERZSÉBET

bata.erzsike95@gmail.com

Pszichológia

MA, 9. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Fodor Szilvia

Egyetemi adjunktus, DE BTK

Dr. Pántya József

Egyetemi adjunktus, DE BTK

A munkahelyi teljesítményt befolyásoló motivációs, elégedettségi és szemléletbeli tényezők vizsgálata

Elméleti háttér: A munkahelyi teljesítményt befolyásoló tényezők köre széles. A kitartás fontos feltétele a jó teljesítménynek, sok esetben fontosabb, mint a tehetség és a jó képességek (Duckworth és Eskreis-Winkler, 2015). Intrinzik motiváltság esetén a teljesítmény is jobb, a munkahelyi teljesítmény és az extrinzik motiváció kapcsolatára vonatkozó eredmények azonban ellentmondásosak (Kuvaas és mtsai, 2017). McClelland (1961) szerint a jó minőségű munka a teljesítmény iránti szükségletből fakad, ami ezért megbízható indikátora a munkahelyi teljesítménynek. A szakirodalom szerint a munkahelyi elégedettség (Iaffaldano és Muchinsky, 1985) és a pozitivitás (Alessandri és mtsai, 2015) szintén kapcsolatban áll a teljesítménnyel. Cél: A munkahelyi teljesítmény önbeszámolóval történő mérésére alkalmas kérdőív kidolgozása, és annak megállapítása, hogy a fenti tényezők milyen intenzitással befolyásolják a munkahelyi teljesítményt. Célunk egy olyan modell megalkotása, amely munkatípustól függetlenül képes bejósolni a teljesítményt. Módszer: 574 fő adataival dolgoztunk (79% nő, 21% férfi). Az online módon terjesztett kérdőívcsomag a következő mérőeszközöket tartalmazta: demográfiai kérdőív, munkahelyi teljesítmény kérdőív, Állhatatosság Skála (Duckworth és Quinn, 2009), Helmreich és Spence (1978) teljesítménymotivációs kérdőíve, motivációs kérdőív (Kuvaas és mtsai, 2017), munkahelyi elégedettség kérdőív (Seashore és mtsai, 1982), Pozitivitás Skála (Caprara és mtsai, 2012). A kutatásban 18 év feletti munkavállalók – beosztástól, munkarendtől és munkatípustól függetlenül – vettek részt. Eredmények: Korrelációs szinten a vizsgált tényezők közül csak a kitartás és az extrinzik motivációk nem álltak kapcsolatban a teljesítménnyel. Útelemzéssel egy olyan modellt azonosítottunk, amely alkalmas a munkahelyi teljesítmény leírására. A modell alapján a pozitivitás és az elégedettség prediktív ereje nagyobb a munkahelyi teljesítményre nézve, mint a kitartásé vagy a motivációs tényezőké. Kitekintés: A vizsgálat jelentős hozadéka egy olyan önbevalláson alapuló mérőeszköz, amely alkalmas a munkahelyi teljesítmény mérésére, továbbá a különböző változók egyidejű kezelésével és a munkahelyi elégedettség mediáló tényezőként való azonosításával gazdagítja a témában tett korábbi megfigyeléseket. A kutatás gyakorlati hasznaként a teljesítményt befolyásoló modell segíthet a megfelelő munkahelyi környezet kialakításában, és munkahelyi jóllétprogramok és rendelkezések alapjául szolgálhat.

ERDEI DÓRA

erdeidorka1011@gmail.com

Munka és szervezetsz pszichológia

MA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csukonyi Csilla

egyetemi adjunktus, DE BTK

A sportszerűség és az agresszió tekintetében megnyilvánuló hasonlóságok és különbségek vizsgálata különböző csapatsportok összehasonlításában

A sportszerűség és az agresszió megjelenési formái megkerülhetetlen tényezők a sport világában, emiatt sokat kutatott terület a sportpszichológusok számára is. A sporttudományok fejlődésével e két tényező megítélése is nagy változáson ment keresztül; az agresszív viselkedés napjainkra egyre gyakrabban, több formában fordul elő, míg a sportszerűség fogalmi keretei kibővültek. Ezen a területen végzett vizsgálatom során az Omran-féle Sportszerű Attitűd teszt (Omran, 2010) tartalomelemzéssel kialakított alskálái és a Buss-Perry-féle Agresszió kérdőív (Buss & Perry, 1992) segítségével mértem fel a különböző csapatsportok (kézilabda N=37 + 219, labdarúgás N=45, kosárlabda N=28, vízilabda N=26) körében a sportszerűség és az agresszió alakulását. A kitöltők átlagéletkora 17,37 (szórás: 3,05). Munkám során a tesztek megbízhatóságának hiánya miatt új vizsgálati skálák létrehozásának segítségével pontosítottam kutatásom. Eredményeim alapján a sportszerűség és az agresszió egymásra gyakorolt feltételezett negatív hatása beigazolódott, azonban a különböző sportágak között nem fedezhető fel különbség. A labdarúgás a többi sportághoz képest agresszívebbnek és sportszerűtlenebbnek bizonyult az eredmények alapján. míg a kézilabda és a vízilabda között sportszerűség tekintetében nem figyelhető meg szignifikáns eltérés, ahogyan az agresszió megjelenési formáiban sem. Az adatok alapján a vízilabdázók verbális agresszió terén, míg a kézilabdázók hosztilitás terén mutattak magasabb eredményeket. Kutatásom további vizsgálatokat igényel, hiszen eredményeim megbízhatóságát ronthatja az alacsony mintaelemszám.

Kulcsszavak: sportpszichológia, alkalmazott sportpszichológia, csapatsport, agresszió, sportszerűség

CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG

vignettus@gmail.com

Pszichológia

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Czibor Andrea

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A szavaink mögött - szervezeti interjúk vizsgálata a machiavellizmussal összefüggésben

A machiavellizmus a Sötét Triád részét képező személyiségvonás – egyféle gondolkodásmód, magatartásforma, melynek során az egyén kihasználja és manipulálja társait célja elérése érdekében. Szervezetpszichológiai kutatásokban korábban már megállapították, hogy általában minél feljebb haladunk egy szervezeti hierarchiában, valószínűsíthetően annál gyakrabban találkozhatunk magas machiavellizmus értéket mutató egyénnel.

Kutatásunkban munkavállalókkal készült félig strukturált interjúkat vettünk fel, majd narratív pszichológiai tartalomelemzéssel vizsgáltuk őket. A tudományos narratív pszichológiai tartalomelemzés során a névmáshasználat, illetve az érzelmek megjelenésének jellegzetességeit vizsgáltuk a machiavellizmussal összefüggésben. A tematikus elemzés során két témakör (a megbecsültség élménye a munkahelyen és a munkahely szabályozottságának élménye) említése mutatott összefüggést a machiavellizmus értékével.

Kulcsszavak: machiavellizmus, szervezet, tartalomelemzés, narratív pszichológia, tudományos narratív pszichológia, interjú,

ZIMONYI SZABOLCS ÁDÁM

zimonyiszabolcs@gmail.com

kognitív pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Veres-Székely Anna

egyetemi tanár, ELTE PPK

Az elektromos bőrválasz egyéni mintázata

Jelen írás keretein belül bemutatott kutatásaim több szempontból vizsgálják a vegetatív idegrendszeri működések állapot-jelzőjeként számotartott (Dawson és mtsai., 2007) elektromos bőrválasz vonás-jellegét és egyéni különbségeit. Ehhez az első kutatásban 67 személyen mértük az elektrodermális aktivitás (EDA) változásait egyenként 4 perces időintervallumokban előadások hallgatása közben. A méréseket 1 órás, illetve egy hetes különbséggel megismételtük. Ha a bőrelektromos mintázat vonás-jellegű, akkor mint vonás egyénre jellemző, időben konzisztens mintázatot várhatunk el. Ennek bizonyításához összehasonlítottam a résztvevők különböző időpontokban mért elektrodermális aktivitásának alap-szintjét, valamint a 4 perces időtartamra jellemző válasz-variabilitást.

A Pearson korrelációs analízis alapján erős volt az összefüggés az egy órás különbséggel felvett EDA szintek között ($r=.773$, $p<.001$), mely a mikroSiemens-ben mért bőrválasz szintje, mint vonás maga fokú megbízhatóságára utal. Az egy hetes különbséggel felvett EDA értékek átlagos szintje között szintén szignifikáns, közepesen erős korrelációt tapasztaltam ($r=.392$, $p=.001$). Ezek az értékek összhangban vannak a korábbi eredményekkel (Wenger & Gilchrist, 1948; Corah & Stern, 1963).

A második kutatásban a vonás-jellegű EDA és a kérdőíves impulzivitás vonás kapcsolatát térképeztem fel. 236 fős mintán vizsgáltam meg az összefüggést, az eredmények azonban nem támogatták a lineáris kapcsolat jelenlétét, nem található szignifikáns korreláció a két érték között. Eddigi eredmények alapján megállapítható, hogy egy adott személy elektrodermális aktivitásának szintje a mérés időpontjától független, konzisztens, stabil érték. Ugyanakkor e vonás egyének közötti variabilitása igen magas fokú, mely logikusan kapcsolható egyes önbeszámoló alapján mérhető személyiség, illetve hangulati jegyekhez. Bár a második kutatásban az impulzivitás és az EDA kapcsolatát nem tudtam megerősíteni, az adatok exploratív jellegű vizsgálata további kutatási irányokhoz vezethet.

PARÁK ANDRÁS

pandris51@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Orosz Gábor

Egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Bőthe Beáta

PhD hallgató, ELTE PPK

Az időperspektívák és a munkafüggőség összefüggése a munkamotivációk tükrében

Kutatásomban a munkafüggőség, az időperspektívák és a munkamotiváció kapcsolatát vizsgáltam. A munkafüggőség egyéni és társadalmi szinten is jelentős károkat okozhat, azonban okait, káros hatásai és elterjedtsége ellenére még nem vizsgálta elegendő számú kutatás, ahhoz, hogy egységes okozati tényezőket állapíthassunk meg. A munkafüggőséget az időperspektívák és a munkamotivációkon, mint olyan pszichés konstruktumokon keresztül vizsgáltam, amelyek szerepet játszhatnak a kialakulásában. A kutatásban az időperspektívákat a Zimbardo Time Perspective Inventory rövidített változatával, a munkafüggőséget Bergen Work Addicition Scale, valamint a munkamotivációkat a Multidimension Work Motivation Scale magyarra adaptált változataival mértem fel. A kutatás interneten keresztül zajlott, a minta pedig nagyrészt fiatal magyar felnőttekből állt. A kutatás legfontosabb eredményei, hogy a múltnegatív valamint a jövőorientált időperspektíva is az introjektált munkamotiváción keresztül kapcsolódik a munkafüggőséghez. Az introjektált munkamotiváció jellemzően egy belsővé tett külső elvárás, így például a szegény elkerülése, vagy a sikeres karrierre való törekvés, annak ellenére, hogy a személynek valójában mások az életcéljai. Az eredmények alapján azok a személyek a leginkább hajlamosak a munkafüggőségre, akiknek az életében jelentős szerepet töltenek be rossz emlékeik, valamint azok, erősen a jövőjükre koncentrálnak és belsővé tették környezetük elvárásait. A kutatás ezenkívül feltárt több kapcsolatot külön az időperspektívák és a munkafüggőség között, az eredmények alapján a jelenfatalista és a jelenhedonista hozzáállás is hajlamossá tehet a munkafüggőségre, míg a múltpozitív beállítódás megvédhet tőle. Az időperspektíváknak és a munkamotivációknak a munkafüggőségben játszott szerepét és kapcsolatait megismerve a terapeuta könnyebben láthatja át a munkafüggőséggel küzdő kliens problémáját, a probléma létrejöttében és fenntartásában szerepet játszó viselkedéseket, valamint könnyebben kapcsolódhat a klienshez.

SZÁNTAI LEVENTE

szantailevente33@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Szabó Éva

habilitált egyetemi docens, Szociál- és fejlődépszichológia Tanszék vezetője, SZTE BTK

Csoportnormák és népszerűség lehetséges kapcsolata az edzésminőséggel

Absztrakt

Kutatásunk célja utánpótlás labdarúgó csapatok normáinak vizsgálata volt, és azon belül egyrészt a vélt és valós normák lehetséges különbségének (pluralistic ignorance) kimutatása, valamint a népszerű csoporttagok, illetve a vezetőedzők normaformáló szerepének feltárása. Kutatásunkban a normák vizsgálatára Szabó és Labancz (2015) által létrehozott módszer, labdarúgó kontextusra módosított változatát alkalmaztuk, a társas pozíció feltárására a Mérei féle többszemponútú szociometria labdarúgós-specifikus változatát (2001) használtuk. Két utánpótlás csapatnál (U17-es korosztály 19 fő, U19-es korosztály 16 fő) feltártuk a leíró, előíró, illetve személyes normákat és mindkét korosztálynál beigazolódott a pluralistic ignorance jelensége (többszörös figyelmen kívül hagyás) (Katz, Allport és Jennes, 1931, Szabó és Labancz, 2015). Továbbá megvizsgáltuk mindhárom normatípus esetén, hogy a gyakori viselkedések összefüggésbe hozhatók-e a népszerű és kedvező társas pozíciójú játékosok személyes normáival. Az eredmények szerint a csapatok eltérő módon, de követik ezeknek a labdarúgóknak a vélekedéseit. Továbbá megvizsgáltuk a vezetőedzők személyes vélekedéseit is és az eredmények alapján átfedés mutatkozik a népszerű és kedvező társas pozíciójú játékosok normáival. Módszerünk eredményesnek bizonyult kiemelkedő társas pozíciót betöltő labdarúgók attitűdjeinek és a csapatok normáinak feltárására, így megfelelő alapot adhat ezen sportolók normaformáló hatására építhető intervenciós programok kidolgozására.

Kulcsszavak: norma, pluralistic ignorance, népszerűség, kedvező társas pozíció, labdarúgás

SZÉCSÉNYI NATÁLIA

szecsenyi.nati@gmail.com

tájépítésmérnök

MSc, 4. félév

Szent István Egyetem

Tájépítészeti és Településtervezési Kar

Témavezető:

Zelenák Fruzsina

egyetemi tanársegéd, SZIE TÁJK

Környezetpszichológiai szempontok a játszótértervezésben

A játékot a mai világban sokféleképpen értelmezhetjük. Egyfajta tevékenység, időtöltés, ami lehet: társas vagy egyedül végzett, kereteken belül mozgó vagy határtalan, rutin vagy új, kinti vagy benti, egyénre jellemző vagy általánosítható és még sorolhatnánk, de a lényeg, hogy szabad. Szabad oly módon, hogy a résztvevők által alakítható, sok esetben általuk létrehozott és bármikor abbahagyható. Fontossága megkérdőjelezhetetlen, hiszen a gyerekek fejlődését szolgálja, mondhatjuk, indukálja. Ezért a mai világban kiemelt fontosságú olyan terek létrehozása, ami ezt a tevékenységet, nemcsak hogy befogadja, támogatja, hanem elő is idézi.

A környezetpszichológia és a szabadtérépítészet jól megfigyelhetően hatnak egymásra a játszótérekben. Ha kiindulunk szabadtérépítészeti szemmel a játszótér jellemzőiből (térbeli szerkezet, elemek, természet stb.) meghatározhatunk különböző környezetpszichológiai mintázatokat, amiket előhívunk. Másik irányból, a környezetpszichológiai aspektusokból való kiinduláskor azok befolyásolják a tervezést, attól függően, hogy milyen hatást (pl. milyen viselkedésmintázatokat) akarunk elérni az adott helyen.

Manapság egyre több társtudományt hívunk be a szabadtérépítészeti feladatokba, hogy minél magasabb minőségű és a használatnak megfelelőbb tereket hozhassunk létre. A

környezetpszichológia egy nagyon hasznos eszköz ennek a célnak az eléréséhez. Olyan szempontokat alkalmazhatunk a tájépítészetben, amelyek nagy hatással vannak azok használóira, még hozzá pozitív irányban.

Dolgozatomban feltártam és bemutattam a környezetpszichológia alkalmazási lehetőségeit a játszótértervezésben. A tájépítészeti és környezetpszichológiai szakirodalmi kutatásra alapozva meghatároztam 8 szempontot, amit elemeztem három átfogó, budapesti játszótércsoportban.

Konklúzióként készítettem egy tervezéstámogató eszközként használható ábrasorozatot, mely a környezetpszichológia alkalmazási típusait mutatja be.

A játszótérek esetében a környezetpszichológia jelenlegi alkalmazása az eszköztervezés szintjén valósul meg. A téralakításban mind az elemek mind a növények esetében inkább a tájépítészeti eszközök használatosak. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy a jövőben ez változni fog, minél ismertebb és használtabb lesz ez a tudományág a tájépítészetben belül is.

A környezetpszichológia alkalmazása és bevonása fontos már a tervezés kezdetén, hiszen minden egyes játszótérépítéssel a jövő generációba fektetünk be.

GERGELY ÁBEL

rumcaizz@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

MIKÓ KRISTÓF SIMON

kristofs.miko@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

GUTTENGEER ANNA

annagutti0407@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SOLYMOSI PÉTER

psolymosi@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Horváth Kata

PhD hallgató, ELTE PPK

Janacsek Karolina

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Németh Dezső

egyetemi tanár, ELTE PPK

A gátlási kontroll szerepe a szokás jellegű viselkedések megváltoztatásában

A procedurális tanulás alapvető szerepet játszik a szokás jellegű viselkedések kialakulásában. Az így létrejött tudás automatikusan hozzáférhető és rendkívül ellenálló. A procedurális tudás felülírásához a régi asszociációkat el kell felejteni/nyomni és új asszociációkat kell elsajátítani, ezt a folyamatot nevezzük áthuzalozásnak. Egy korábbi tanulmány kimutatta, hogy az áthuzalozás után mind a régi, mind az új procedurális tudás együtt létezik, ezek kifejeződése kontextusfüggő. Tehát nem törölődnek a régi asszociációk, de a kontextusnak megfelelően előhívhatóak vagy legátolhatóak. Jelen vizsgálat célja kettős volt: 1) megvizsgálni a procedurális tudás áthuzalozása során zajló alapvető kognitív folyamatokat, úgy, mint a régi tudás elfelejtése/elnyomása és az új tudás elsajátítása, 2) feltárni a gátlási kontroll szerepét ezekben. Fő kérdésünk az volt, hogyan hat az áthuzalozásra a régi tudás aktív gátlás alá helyezése? A vizsgálatunkban 32 egészséges egyetemista vett részt. A procedurális tanulás és áthuzalozás mérésére az Alternáló Szeriális Reakcióidő (ASRT) feladatot alkalmaztuk. A kísérlet három alkalomból állt, három egymást követő napon. Az első napon a résztvevők elsajátították egy probablisztikus szekvencia asszociációit, vagyis a később áthuzalozni kívánt tudást. A második napon a klasszikus Go/No-go paradigmával kombinált ASRT feladatot alkalmaztuk, egy, az előző napi szekvenciával részben megegyező, részben eltérő szekvenciával. Bizonyos asszociációk megváltoztak: voltak olyanok, amelyeket újonnan kellett elsajátítani és voltak olyanok, amelyeket el kellett felejteni/nyomni, miközben a résztvevőknek le kellett gátolniuk az automatikus válaszadást egyes ingerekre. A harmadik napon felmértük az emlékezeti teljesítményt mind az első napi, mind a második napi szekvencia asszociációra. Az eredményeink azt mutatták, hogy a régi tudás nem felejtődött el, a régi és az új tudás a gátlási manipuláció mellett is együtt élt, kifejeződésük a kontextus függvényében történt. A gátlási kontrollra vonatkozó manipuláció hátráltatta az új tudás elsajátítását, miközben az átírandó régi tudást még erősebbé tette. Összefoglalva elmondható, hogy a szokás jellegű viselkedések rendkívül ellenállóak és áthuzalozásukat akadályozza a régi tudás gátlás alá helyezése. Jelen kutatás mélyebb betekintést enged a szokás jellegű viselkedések megváltoztatása során zajló alapvető kognitív folyamatokba, azonban a folyamat hatékonyabbá tételéhez még további vizsgálatok szükségesek.

KÖNCZÖL ADÉL ÉVA

konczoladel@gmail.com

Számítógépes és kognitív idegtudomány

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Háden Gábor

tudományos munkatárs, MTA TTK Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet

A hallási képzelet elektrofiziológiai korrelátumainak vizsgálata

Kutatás célja zeneileg képzett és zeneileg képzetlen személyek Eseményfüggő Kiváltott Potenciál (EKP) válaszainak összehasonlítása hangok hallgatása, illetve elképzelése közben. A normál hangfeldolgozás során megfigyelhető az N1 kiváltott válasz, amit a hang bemutatási gyakorisága mellett a hang elképzelése is modulálhat. Egy másik kevésbé kutatott válasz a késői pozitív komponens (LPC, Wu és mtsai, 2011), ami kép vagy hang elképzelése esetén figyelhető meg. Az N1 és LPC amplitúdóját hasonlítottuk össze hallgatási és képzelési helyzetben a két csoportban.

Kutatásunk három kísérletet foglal magába. Az első kísérletben zenészek és nem zenészek hallgattak, illetve képzelték el magas, illetve mély bándzó hangok rövid sorozatait. Mivel az elképzelés és a hallgatás különböző mértékű figyelmi terhelést jelent, ezért ennek lehetséges hatását egy második kontroll kísérlettel ellenőriztük. Ebben kísérletben az alanyok nem kaptak képzelési instrukciót. A figyelmi terhelést az előző kísérlet ingereivel párhuzamosan adott N-visszafelé feladatok segítségével kontrolláltuk - az 1-visszafelé feladat kisebb, a 3-visszafelé feladat nagyobb figyelmi terhelés jelentett. A két feladat esetleges sorrendi hatásait két csoporttal vizsgáltuk (1-visszafelé, majd 3-visszafelé, illetve 3-visszafelé, majd 1-visszafelé csoport). A harmadik kísérlet esetében sem volt képzelés instrukció, célunk az volt, hogy megbizonyosodjunk, nem az általános fáradási hatás okozza a kondíciók közti eltérést.

Az első kísérletben a zenészek esetében szignifikáns különbséget találtunk az LPC amplitúdójában a hallgatás és képzelés kondíciók között, főképp a frontális területeken, ebből arra következtetünk, hogy képesek voltak elképzelni a hangokat. A zeneileg képzetlen csoportnál ezzel ellentétben csak a hang második ismétlésével jelent meg az LPC. A második kísérletben nem találtunk szignifikáns főhatást az LPC esetén, amiből arra következtetünk, hogy a figyelem nem befolyásolja ezt a komponenset. N1 komponens a második kísérlet 1-visszafelé majd 3-visszafelé csoportban mutatott szignifikáns különbséget a kondíciók között, vagyis az N1-re hatással lehet a figyelmi terhelés sorrendje. A harmadik kísérletben nem találtunk fáradási hatást a komponenseken.

Összességében elmondhatjuk, hogy bár a képzelési kondíciónál a zeneileg képzetteknél mutattuk ki LPC-t, sajnos a minta méretéből adódóan a következtetéseink szükségszerűen korlátozottak a hallási képzelet elektrofiziológiai korrelátumaival kapcsolatban.

MÚHELYI VIKTÓRIA

viktoria.muhelyi@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Takács Szabolcs

egyetemi docens, KRE BTK

A hazugság jeleinek vizsgálata hangelemző szoftver segítségével

REZÜMÉ

Jelen kutatás a hazugsággal, valamint hangelemzéssel vizsgált kihallgatási szituációkkal foglalkozik. Munkám elsődleges célkitűzése a hazugság definíciójának, fajtáinak meghatározása, valamint a hazugságdetekcióra vonatkozó kutatások ismertetése volt. Összefoglaltam a hazugság közben tetten érhető szivárgásokat, majd a hazugság műszeres felismerése során használt eszközök, a poligráf és a Rétegzett Hangelemzés (LVA) adta lehetőségeket gyűjtöttem egybe. Az egyetemi Hazugságkutató Műhely keretében a kísérleti alanyok maffiajátékot játszottak, majd (a számukra váratlan) kihallgatás során nyert hanganyag segítségével hipotéziseket teszteltem. Empirikus vizsgálódásaimat két alapvető részre osztottam: különbségek keresésére az egyes tipológiák között a kognitív és érzelmi mutatókban; majd e két tényező mentén (kognitív és érzelmi megterhelés) a hazugság valószínűségének konfirmatív (megerősítő) faktorelemzését végeztem el. Az eredmények ismertetésén túl, a statisztikai próbák segítségével összegeztem az egyes tipológiák jellemzőit. A megerősítő faktorelemzés igazolta azt a feltételezést, hogy a hazugság során az egyént egyaránt éri kognitív és érzelmi megterhelés is, melyek ráadásul egymástól jól elkülöníthetőek. E két faktor segítségével, amelyek jól mérhetők az elbeszélő hangjának műszeres elemzésével, a hazugság valószínűségének változása is vizsgálható. Az beigazolódott modell megfelel a szakirodalomban leírtaknak, valamint a kapott eredmények jól reprezentálják, hogy az LVA megfelelő alkalmazása hozzásegíthet minket a hazugság tettenéréséhez.

Kulcsszavak: hazugság, LVA, hangelemzés, tipológiák, kognitív megterhelés, érzelmi megterhelés

RÓBERT BIZONICS

olderwold@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Aditi Gandotra

PhD hallgató, ELTE PPK

Anna Veres-Székely

egyetemi tanár, ELTE PPK

Egy újszerű megközelítés, hogy vizsgálja érzelmi emlékek: egy kísérleti tanulmány

The purpose of the present pilot study was to investigate whether skin conductance response to an emotional life episode could be tracked with the help of electrodermal activity (EDA). It was hypothesized that the habituation effect occurs for the emotional memory. The participant was a 27 year Ph.D. student with a history of hyperhidrosis (excessive palmar surface sweating) who was tested on five trials respectively. The EDA was measured with the help of Obimon (Open-source Biomonitor) as a physiological marker along with self-report measures, i.e. Edinburgh Handedness Inventory and Memory Experiences Questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, i.e. mean, standard deviation, t-test, z-score and coefficient of variation. The results showed that EDA could be efficiently used to measure emotional memory responses as skin conductance level changes and data quartile coefficients of dispersion (coefficient of variation) indicated. The findings corroborated with the self-report analysis of participant's responses, giving a strong impetus for the need to continue the investigation on a larger population.

HAJDÚ NÁNDOR

hajdu.nandi@gmail.com

pszichológia

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

LENCSES ANITA

chimneysweepress@gmail.com

pszichológia

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezetők:

Szóllósi Ágnes

adjunktus, BME TTK

Dr. Racsmány Mihály

egyetemi tanár, BME TTK

A tesztelési hatás vizsgálata érzelmi ingerek tanulása esetén

A tesztelési hatás az előhívás-alapú tanulás hosszútávú emlékezeti megtartási előnyét jelenti az újratanulással szemben. A jelenséget korábbi kísérletekben semleges ingerekkel mutatták ki, azonban felmerül a kérdés, hogy a pozitív vagy negatív érzelmi valenciájú ingerek tanulása esetén is jelentkezik-e az előhívás-alapú tanulás előnye a hosszútávú emlékezeti megtartás szempontjából. Többek között, az előhívás-alapú tanulás során megfigyelhető reakcióidő-javulás miatt feltételezhető, hogy a tesztelés (ismételt előhívás) során a készségtanuláshoz hasonló automatizációs folyamat megy végbe. Hipotézisünk szerint az érzelmi töltetű ingerek esetén az automatizációs folyamat nem megy végbe, ezáltal a tesztelt elemek felidézése nem lesz sikeresebb, mint az újratanult ingereké, azaz érzelmi ingerek esetén nem jelenik meg a tesztelési hatás. Kísérletünkben fiatal, egészséges felnőtt mintán vizsgáljuk a jelenséget. Eredményeinket a készségtanulás irodalmából ismert automatizációs elképzelés keretében értelmezzük.

GAJDICS JANKA*jankavongajdics@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

KORLÁTH PETRA*petra.korlath@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

NJERS SANELA*ny.sany@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

HORTI KATALIN*horti.katalin@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

KUN-SZABÓ MÁRTA*martakunszabo@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

TALPAI DOROTTYA*talpaidorottya@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Szegedi-Hallgató Emese
egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

Irányított felejtés implicit és explicit tanulás esetén

Irányított felejtésnek nevezzük azt a jelenséget, amikor egy felejtési instrukció hatására a már tudatban lévő információk elfelejtődnek. Az explicit tanulást illetően már számos kutatásban sikerült irányított felejtési hatást demonstrálni, ugyanez azonban az implicit tanulás, kiváltképp pedig az implicit motoros tanulás kapcsán egy meglehetősen kevés szakirodalommal rendelkező terület. Ennek fényében kutatásunkban azt a célt tűztük ki, hogy a korábbi vizsgálatok által közölt tipikus eredmények replikálása mellett, feltáró céllal megvizsgáljuk, hogy implicit motoros tanulás esetén is kimutatható-e ilyen jelenség. A hipotézisek teszteléséhez 72, 18-25 év közötti fiatal adata állt a rendelkezésünkre, akiket kényelmi mintavételi eljárással válogattunk be a kísérletbe. Szólista tanulás mellett a kísérleti személyeknek ASRT feladatot kellett csinálniuk több különálló blokkban. Alapfeltevésünk szerint a felejtési instrukciót kapó résztvevők esetén megfigyelhető lesz az irányított felejtési hatás, tehát jobban emlékeznek majd a második ASRT szekvenciára, valamint nagyobb arányban idézik fel a második szólista szavait. Eredményeink szerint a szavak felidézésénél a kísérleti csoport jobban teljesít a második, és rosszabbul az első listán, mint a kontrollcsoport, s ez azoknál jelent meg leginkább, akik stratégiát alkalmaztak a felejtésre. Elmondható továbbá, hogy szignifikáns különbség van a kísérleti- és kontrollcsoport között abban, hogy a második listáról kezdik-e a felidézést. Végezetül pedig megállapítható, hogy a felejtési instrukció nem befolyásolta az implicit motoros tanulásnál nyújtott teljesítményt.

SZÜCS TAMÁS

sz06tomi@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Krajcsi Attila
egyetemi docens, ELTE PPK*

Összehasonlítási távolsági hatás és előfeszítési távolsági hatás kapcsolata

Ha egy résztvevőnek két számot mutatunk be egyszerre, és megkérjük, hogy döntse el, melyik a nagyobb, akkor a két szám távolságának növelésével a reakcióidő csökken. Ezt nevezzük összehasonlítási távolsági hatásnak (ÖTH). Továbbá, ha egy számról azt kell eldönteni, hogy kisebb vagy nagyobb, mint egy fix érték (pl. 5), és a feladat előtt bemutatunk egy számot (előfeszítési inger), akkor az előfeszítési inger és a célinger távolságának növelésével növekedik a reakcióidő. Ez az előfeszítési távolsági hatás (ETH).

A két hatás kapcsolatát még nem vizsgálták a reliabilitás belekalkulálásával, márpedig Sasanguie és mtsai (2011) eredményei alapján az ETH reliabilitása nagyon alacsony. Az alacsony reliabilitás felülről korlátozhatja a korrelációs együtthatót. Jelen kutatásban korrelációt Spearman 1904-es módszerével, a reliabilitással korrigálva számítottuk, így pontosabb eredményt kapva a két hatás viszonyáról.

Saját eredményemnek tulajdonítom a gyenge korrelációra vonatkozó hipotézis kidolgozását, az önálló adatelemzést, az aktív részvételt az eredmények elemzésében és a jövőbeni kutatási irányok kidolgozásában.

VARGA ZSÓFIA

vargazsofia08@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Darnai Gergely

Egyetemi Adjunktus, PTE BTK

Problémás Internethasználat és végrehajtó funkciók összefüggése: Gátlási funkció vizsgálata Stroop-, illetve Simon-feladatokkal

Elméleti háttér: Az internet számos lehetőséget hordoz magában, azonban használatával megjelent egy sokakat érintő jelenség, a problémás internethasználat. A problémás internethasználat a viselkedéses addikciók közé sorolható, kialakulását tekintve rizikófaktor jelenthet többek között a magányosság érzése, csökkent mértékű szociális készségek, problémás családi háttér.

Következményei az élet több területén észlelhetők: testi tünetek léphetnek fel, interperszonális kapcsolatok, tanulás és a munka területén elhanyagolás észlelhető. Mint más addiktív zavarok esetében, a problémás internethasználat következményeképp is neurobiológiai változások mennek végbe, melyek a gátlási funkció működésének megváltozását eredményezik.

Módszertan: A vizsgálatban 124 egyetemista vett részt, akiknek internet használati szokásai kerültek rögzítésre, problémás internethasználat mértéke a Problémás Internethasználat Kérdőív (Demetrovics, Szeredi és Nyikos, 2004) használatával lett felmérve. A gátlási funkció vizsgálata Stroop-, és Simon-feladatokkal történt.

Eredmények: Nők esetében a PIH Kérdőív összesített pontszáma, valamint a kérdőív elhanyagolás és kontroll zavar alskáláinak értékei mutatnak összefüggést a Simon-hatással. Továbbá nők esetében az online eltöltött órák száma és a Simon-hatás között összefüggés mutatkozik. Ezek az eredmények a gátlási funkció gyengébb működésére utalnak. Ezt támasztja alá a pontosságban jelentkező gyengébb teljesítmény, mely szintén nőknél mutatkozik meg.

Kitekintés: A nemek közti különbség az internet különböző felhasználási módjából is fakadhat, de akár az agy morfológiájában megmutatkozó különbségek is állhatnak a háttérben. Ezeknek a feltárása további kutatásokat igényel.

BECSKE MELINDA

becske.melinda@gmail.com

pszichológia

MA, 2. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

SZABADOS ANIKÓ

szabados.aniko.renata@gmail.com

pszichológia

MA, 2. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Polner Bertalan

adjunktus, BME TTK

Marián Miklós

doktorandusz, BME TTK

Markója Ádám

doktorandusz, BME TTK

Szkizotípiás vonások összefüggése az emlékezeti mintázat-szétválasztás és -kiegészítés működésével

Kutatásunkban azt vizsgáltuk, hogy a szkizotípiia pozitív (kognitív-perceptuális) faktora hogyan függ össze a mintázat-szétválasztási és -kiegészítési teljesítménnyel, valamint a téves riasztások arányával. A szkizotípiia fogalma olyan stabil jellegzetességekre utal, melyek a szkizofrénia tüneteire emlékeztetnek, és jelen vannak az általános populációban. A szkizotípiia három mögöttes faktora (kognitív-perceptuális, interperszonális, dezorganizált) egybeesik a szkizofrénia fő tünetcsoportjaival (pozitív, negatív és dezorganizált). Az emlékezeti mintázat-szétválasztás a részben egymást fedő, egymáshoz hasonló reprezentációk szétválasztását, elkülönítését jelenti, melynek köszönhetően a hasonló reprezentációk külön tárolódnak. A mintázat-szétválasztás hatékonyabb felidézést tesz lehetővé, csökkenti az interferenciát, javítja a tanulást. A mintázat-kiegészítés ezzel szemben a reprezentációk részleges bemeneti információ alapján történő visszakeresését teszi lehetővé, elősegítve a generalizációt, az asszociatív felismerést és a következtetést. A szkizofréniakutatáson belül relevanciája abban rejlik, hogy a hippokampális diszfunkció modell szerint a mintázat-szétválasztási deficit és az ezzel egyidőben megjelenő elszabadult mintázat-kiegészítés állhat a deklaratív emlékezeti problémák és egyben a szkizofrénia pozitív tüneteinek a hátterében. Emellett több eredmény igazolja, hogy a magas pozitív szkizotípiával jellemezhető személyeknél hatékonyabban lehet kiváltani hamis emléket, esetükben nagyobb a téves riasztások aránya. A vizsgálatot egészséges, nagyrészt egyetemistákból álló mintán végeztük. A szkizotípiás vonások mérésére az Oxford-Liverpool Érzelmek és Tapasztalatok Kérdőívet (O-LIFE) és Peters és munkatársai Téveszme Kérdőívet (PDI) használtuk, míg a mintázat-kiegészítési és -szétválasztási teljesítményt az Emlékezeti Hasonlósági Feladattal (Mnemonic Similarity Task; MST) mértük. Előfeltevésünk az volt, hogy a magasabb pozitív szkizotípiia gyengébb mintázat-szétválasztási képességgel és fokozott mintázat-kiegészítéssel jár együtt, valamint a téves riasztások nagyobb arányával. Első két hipotézisünket eredményeink nem támasztották alá, a harmadikat részben igen. Az eredmények segítenek megérteni a memóriaműködés szkizotípiával (és feltételezzük, hogy ezzel együtt szkizofréniaival) társuló eltéréseit, ezáltal a jövőben kognitív fejlesztőmódszerek kidolgozását is megalapozhatják.

ADLAN LEATITIA

adlan.leetitia@gmail.com

Számítógépes és kognitív idegtudomány

mesterképzési szak

MSc, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

Polner Bertalan

adjunktus, BME TTK

A magyarra fordított Peters Delusions Inventory validálása

Rezümé

A szkizofrénia és a szkizotípiia közötti kapcsolat számos szempontból bizonyított. Ez a kapcsolat kiterjed a genetikai és neurokognitív átfedésekre, a környezeti és társadalmi tényezőkre is. Így a szkizotípiia vizsgálata segítheti a szkizofrénia kialakulásában érintett mechanizmusok megértését. A Peters et al Delusions Inventory 21 tételes változata (Peters et al., 2004, PDI-21) egy elterjedt mérőeszköz a téveszmés gondolkodás (pozitív szkizotípiia) átlagpopulációban történő vizsgálatára. A tesztnek különböző nyelveken elérhető változatai vannak, ám a magyar változat validálása és fordítása eddig még nem készült el. Jelen vizsgálatunk célja a PDI-21 magyar változatának bemutatása, továbbá pszichometriai vizsgálatának elvégzése. Az adatgyűjtés során szűrőkérdéseket is alkalmaztunk a fals kitöltések szűrésére, majd levelezőlistákon és közösségi oldalakon tettük elérhetővé a kérdőívesomagot. Adataink egy részét két korábbi vizsgálatból nyertük ki. Az egyik mintavétel egy kognitív pszichológiai vizsgálat volt, a másik vizsgálatban pedig a PDI mellett további kérdőíveket töltöttek ki a résztvevők (Oxford-Liverpool Inventory of Feelings and Experiences-t [O-LIFE] a szkizotípiia vizsgálatára, illetve depresszió, szorongás, temperamentum kérdőíveket). A mintákat összevonva 762 kitöltővel rendelkezünk. Statisztikai elemzéshez az R programnyelvet használtuk. Hipotézisünk szerint, a PDI-21 tételeinek varianciája egy faktorral magyarázható, ennek vizsgálatára ellenőrző faktorelemzést alkalmaztunk. Az egyfaktoros modell illeszkedése nem felelt meg a kritériumoknak a vizsgálati mintán ($\chi^2(189)=1233,285$; TLI=0,677; CFI=0,71; RMSEA=0,085), a magyar PDI-21 egydimenziós voltát nem sikerült bizonyítanunk. A kérdőív belső megbízhatósága elfogadható a mintán (Cronbach-alfa=0,71). A diszkriminációs validitást az O-LIFE pozitív, negatív, dezorganizált és impulzív alskáláin elért pontszámokkal összevetve vizsgáltuk. A konvergencia validitást a PDI összpontszámok, valamint az O-LIFE szokatlan élmények alskála pontszámai közötti erős pozitív kapcsolat igazolta. Kiegészítő elemzésként elvégeztük a teszt feltáró faktoranalízisét, miszerint a 21 tétel varianciája 2 faktorral írható le. Eredményeink szerint a PDI-21 magyar változata a magyar átlagpopulációban elfogadható megbízhatósággal alkalmazható a téveszme-szerű gondolatok felmérésére. Mivel hipotézisünket nem sikerült bizonyítanunk és a kiegészítő elemzések meglepő eredményt mutattak, így vizsgálatunkat tovább kell folytatnunk.

ARNDT BERNADETT

arndtbetti@gmail.com

Pszichológia

MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Révész György

egyetemi docens, PTE BTK

Ami szép és ami nem – Az elemi vizuális preferencia kísérleti esztétikai vizsgálata

Korábbi kutatásaink alapján az esztétikai döntéshozatalban fontosak az objektív szempontok (mint az egyensúly, a szimmetria, a tömörség, az összetartás és a komplexitás), a jelentés és a látásmód. Tanulmányunkban kompozícióalkotó feladatokon keresztül vizsgáljuk ezek hatását. Ehhez művészeti és nem művészeti képzésű hallgatók készítettek szép és csúnya képeket. A kettő összehasonlításából következtettünk az objektív tényezők hatására, a tartalmi elemzésből az asszociált jelentés, míg a két csoport képeinek összevetésével a látásmód hatására. A kapott eredmények alapján a figurális jószág elvei hozzájárulnak a hétköznapi szemlélő szépségítéletéhez. A művészi látásmód is sok esetben igazodik ezekhez, azonban vannak objektív szempontok, amiket felülír. A tartalom tekintetében is kimutattuk az elvárt hatást: az átlagos befogadó számára az a szép, ami valamit ábrázol, míg a művészi látásmód számára valószínűleg a jelentés, a kiváltott hatás van meghatározó befolyással az esztétikai ítéletre.

BÉRES VERONIKA

veronika.beres97@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Putz Ádám

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A női szexualitás fluiditás vizsgálata heteroszexuális és biszexuális nők esetében

„A női szexuális fluiditás vizsgálata heteroszexuális és biszexuális nők esetében”

című KTDK pályamű rövid összefoglalója

Dolgozatomban a biszexuális nők szexuális motivációit vizsgálom, különös figyelmet szentelve szexualitásuk fluid mivoltára, melynek köszönhetően lehetőség nyílik a szexuális vonzalom megélésére egy tágabb spektrumú, változatosabb élményként. Bevezetőmben először szemléltetem az evolúciós elméleteket, melyek az emlősök párválasztásának magyarázatára lettek kidolgozva. Azonban a humán szexuális stratégiákat is ugyanolyan értékben meghatározzák, így a kutatásom szempontjából releváns női szexuális stratégiákat is kifejtem dolgozatom során. A női szexualitás annyival rugalmasabb és változatosabb határokkal rendelkezik, hogy még a magukat heteroszexuális nők is rendelkeznek néhai homoszexuális tendenciákkal. Pár szót a homoszexuális viselkedések kialakulásáról is ejtek, mely említése elengedhetetlen a biszexualitásról való tárgyalás előtt, amire a bevezetés végén kerül majd sor. Kutatásom során biszexuális és heteroszexuális nők szexuális fluiditását hasonlítom össze morfalt férfi és női arcképek segítségével. A vizsgálat alatt ezen arcok vonzalmát kell megítélniük a kísérleti személyeknek, illetve egy párba állított kényszerválasztásos helyzetben szexuális partnert kell választaniuk közülük. Továbbá egyéb kérdésekkel és kérdőívekkel bővítem ki a vizsgálat anyagát, ami az adatok sokszínűségét is fokozza. Az ezekre kapott eredményektől azt várom el, hogy alátámasztják a biszexuális nők magas szexuális fluiditását és nemi preferencia különösebben nem fog megmutatkozni, azonban a heteroszexuális nők fluiditásra való kapacitását is feltárják.

Kulcsszavak: szexuális fluiditás, biszexualitás, szexuális motiváció, morfalt arcok, BSRI, SOI

ÓDOR VIVIEN

odor.vivien98@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Smohai Máté

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Kovács Krisztina

egyetemi tanársegéd, TE

Az észlelt szülői bevonódás mértéke és hatása utánpótlás korú sportolóknál

ABSZTRAKT:

CÉLKITŰZÉSEK: Jelen kutatás célja annak felmérése, hogy a sportolást tekintve a szülői támogatás mértéke összefüggésbe hozható-e a gyerek nemével, illetve azzal, hogy a gyerek a nemének sztereotipikusan megfelelő vagy azzal ellentétes sportágat űz-e.

MÓDSZER: 86 fiatal (14-18 éves, 60% nő és 40% férfi) versenyszerűen sportoló töltötte ki a kérdőívcsomagban lévő három tesztet (Szülői bevonódás a sportban, Szülői bánásmód kérdőív, Észlelt szülői autonómia támogatás kérdőív), amelyek a szülők sportba való bevonódásával kapcsolatosak.

EREDMÉNYEK: A hipotézisek vizsgálatához Mann-Whitney próbát alkalmaztam, és az eredményekből kiderült, hogy a mintában nincs szignifikáns különbség a szülők támogatásában a nemi sztereotípiákat tekintve. Az első hipotézisem szerint a szülők nagyobb mértékben támogatják azokat a lányokat, akik a nemükhöz illő sportágat választottak, mint a nemükhöz kevésbé illeszkedő sportot űző lányokat. A Mann-Whitney próba eredménye ($p=0,907$) alapján az említett két csoportban a mintára vonatkozóan nincs számottevő különbség a szülői támogatás terén. A második hipotézisem szerint a szülők a fiúkat jobban bátorítják versenysportra, mint a lányokat. A Mann-Whitney próba eredményét ($p=0,288$) tekintve nem kaptam szignifikáns különbséget a két nem versenysportra való bátorításában. A harmadik hipotézisem szerint a lányok több pozitív visszajelzést kapnak szüleiktől a sportteljesítményükre vonatkozóan, mint a fiúk. A Mann-Whitney próba eredménye ($p=0,264$) megmutatja, hogy a harmadik hipotézisemet is el kell vetni.

KÖVETKEZTETÉSEK: A kapott eredmények azt mutatják, hogy nincs számottevő különbség azzal kapcsolatban, hogy a szülők milyen mértékben támogatják a fiúkat és a lányokat a sport terén. Ezen érdemes lehet elgondolkodni, hiszen ez azt jelenti, hogy a fiúk és a lányok a szülői támogatást tekintve hasonló eséllyel indulnak a sportolás terén, tehát egyik nem sincs jelentős hátrányban a másikhoz képest. Ez a következtetés az edzők és a szülők számára is hasznos és pozitív visszajelzés lehet, hiszen a fiúk és a lányok is hasonló alapra építhetnek, a szülők hasonló mértékben támogatják őket.

Kulcsszavak: sport, nemi sztereotípiák, Szülői bevonódás a sportban, Szülői bánásmód, Észlelt szülői autonómia támogatás, szülők támogatása

Érzelemkifejező arcok vizuális keresése a saját életkor iránti elfogultság számításba vételével

Számos kutatás vizsgálta az érzelemkifejező arcok észlelését és az általuk kiváltott reakciókat. A kutatók egy csoportja a félelem-releváns ingerek, érzelemkifejező arcok esetében a düh feldolgozási előnyét támogatja az észlelés során. Az érvelés alapjául az evolúciós elméletek szolgálnak, melyek szerint egy fenyegető ingerre adott gyors reakció az életünk megóvásának céljából elengedhetetlen, ezért előnyt élveznek a percepció során.

Más vizsgálatok ezzel szemben a pozitív ingerek, érzelmek esetében a boldogság előnyét figyelték meg. A lehetséges magyarázatok között felmerültek a boldogság érzéséhez társuló specifikus arckifejezések, mint a mosolygás, amire a vizsgálati személyek hamar felfigyeltek.

A különböző módszerrel végzett vizsgálatok közös jellemzője, hogy gyerek minta esetében is, a kutatók által használt képcsomag felnőtt arcokat tartalmazott. Ez a módszertan szembe megy azokkal a kutatási eredményekkel, amelyek kimutatták, hogy a gyerekek másképp észlelik, azonosítják és válaszolnak az érzelemkifejező arcokra, attól függően, hogy azok gyerek vagy felnőttek arcán jelennek meg.

Mindemellett az arcok azonosítása során megfigyelt saját életkor iránti elfogultságot sem veszi figyelembe.

A kutatásunk célja, hogy állást foglaljon a vitában az érzelemkifejező arcok percepciójában és detekciójában, összekapcsolva az érzelmek azonosítását a saját életkor iránti elfogultság elméletével.

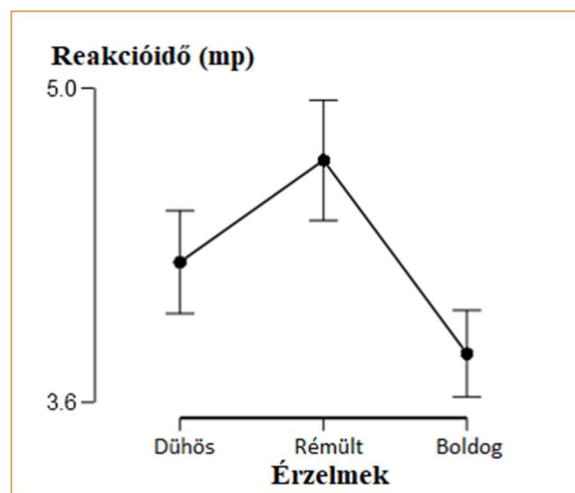
A vizsgálat alanyai óvodás korú gyermekek.

A vizsgálatot „kakuktktojás” vizuális keresés feladattal végeztük el, melynek során a gyermekek semleges gyermekarcok között keresték a többitől eltérő, érzelmet kifejező arcot. Az érzelmek az öröm, a félelem és a harag voltak.

Az eredmények pontosságának növelése érdekében érintőképernyőt használtunk.

A reakcióidőket mérve a boldog arcok feldolgozási előnyét mutattuk ki.

A kutatás azonban még nem teljes. Mindamellett, hogy egy vizsgálat sorozat első lépése csupán, számos új elemet hozott magával, amelyek ugyan még finomításra szorulnak, azonban reméljük, hogy hozzájárulhatnak egy másfajta szemlélethez, egy másfajta megközelítési módhoz a jövőbeli kutatásokban, illetve az eddig lezajlott vizsgálatok esetében.

BALI CINTIA

bali.cintia@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Zsidó András Norbert

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Információs- és Kommunikációtechnológiai (IKT) eszközök az oktatásban – Az interaktív mesekönyvek tanulásban betöltött szerepe

Kutatásunkban arra voltunk kíváncsiak, hogy a különböző történeteket multimediális elemeken keresztül közvetítő, és a gyermeki aktivitásra építő interaktív mesekönyvek (okostelefonokon és táblagépeken elérhető applikációk) hogyan befolyásolják a bejövő információk feldolgozását és azok késleltetett felidézését. A vizsgálat független mintás elrendezésben zajlott. A vizsgálati csoport tagjai az interaktív könyvön keresztül, míg a kontrollcsoport tagjai a hagyományos módon ismerkedtek meg a történettel. Hipotézisünk az volt, hogy a vizsgálati csoport tagjai jobban teljesítenek majd a mese felidézésében az utánkövetési idő eltelte után mind a szabad felidézést, mind az irányított felidézést illetően, szignifikáns eredményeket azonban csak az utóbbi vonatkozásában sikerült kimutatnunk. Az adatok értelmezése során figyelembe vettük a résztvevők Hallási mondat-terjedelem teszten (Janacsek, Tánczos, Mészáros & Németh, 2009) elért eredményeit is, annak érdekében, hogy kiküszöbölhessük a munkamemória kapacitás esetleges különbségeiből származó torzító hatásokat. Mindent összevetve arra következtethetünk, hogy a multimodalitásra építő interaktív mesekönyvek akár hosszútávon is eredményesebbé tehetik a felidézést, így akár ezen eszközök oktatási céllal történő felhasználására is lehetőségünk lehet. Az alacsony mintaelemszám, illetve a szabad felidézés során kapott eredményeink, azonban nélkülözhetetlené teszik a további vizsgálódásokat ezen a területen.

"Az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-2-II. kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült"

KISPÁL ANNA

kispala97@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Oláh Katalin

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Mennyire vagyunk szenzitívek az együttműködést segítő jelzésekre? – A küszöb alatti észlelés vizsgálata Kezdeti Kényelem helyzetben

A Közös Cselekvési Viselkedések (Joint Action) során az ember nagyfokú együttműködési motivációja olyan apróságokban is megnyilvánul, mint a Kezdeti Kényelem (Beginning-State Comfort), mely akkor jelenik meg, amikor egy tárgy átadása során egy személy lemond a tárgy kényelmes fogásáról azért, hogy a tárgyat az interakciós partnere egy kényelmes megfogási móddal tudja elvenni. (Gonzalez, 2011) Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy egy tárgyat fogadó személyben mennyire tudatosul az, hogy interakciós partnere elősegítette Kezdeti Kényelmét, valamint, hogy ez milyen hatással lesz a későbbi együttműködésükre. Előfeltevésem szerint az emberek küszöb alatt képesek észlelni a Kezdeti Kényelem facilitálását, aminek következtében a későbbiekben szívesebben működnek együtt a Kezdeti Kényelmüket segítő személlyel.

A kutatásom során egy kísérleti paradigmát hoztam létre, ahol két beépített személy közül az egyik személy (Pozitív adogató) mindig a Kezdeti Kényelmet elősegítő módon adott át tárgyakat a kísérleti személynek, míg a másik személy nem (Negatív adogató). A kísérleti személynek ez után választania kellett, hogy melyik beépített személlyel dolgozna együtt szívesebben a jövőben, valamint az együttműködéshez köthető személyiségvonások mentén kellett értékelnie őket egy kérdőívben.

Az eredmények alapján a 28 kísérleti személyből 20 fő választotta későbbi együttműködése partneréül a Pozitív adogatót (Binomiális teszt: $N=28$, $p=0,036$). Ez arra utal, hogy egy kooperációt igénylő helyzetben az emberek a segítségre irányuló küszöb alatti jelzéseket is képesek észlelni, még akkor is, ha ez nem tudatosul bennük. A kérdőívben mért öt fő konstruktumra (Szimpátia, Bizalom, Segítőkészség, Együttműködés és Csapatjátékosság) adott pontszámok alapján létrehoztam egy-egy aggregált változót a Pozitív és Negatív adogatóra vonatkozóan. Az aggregált változók eredménye ($t(4)=6,213$, $p=0,003$) alapján a kísérleti személyek valóban pozitívabban ítélték meg a Pozitív adogatót az együttműködéshez köthető személyiségvonások mentén. Az eredmények alapján tehát elmondható, hogy az emberek implicit módon képesek detektálni az együttműködésre utaló küszöb alatti jelzéseket egy Közös Cselekvési Viselkedés során, mely befolyással van későbbi kooperációs interakcióikra.

Kulcsszavak: Kezdeti Kényelem, Morális Hírnév, Közös Cselekvési Viselkedés, együttműködés

KUSLITS KATA

katakuslits@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

MÁTYÁSI EMESE

emesematyasi6@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Takács Szabolcs

egyetemi docens, KRE BTK

Munkahelyi stressz kimutatása egy hangelemző program segítségével

Dolgozatunkban a munkahelyi stressz kimutatásának egy alternatív lehetőségét vizsgáltuk. Meglehetősen sok munkahelyi stresszel foglalkozó kérdőív létezik, de ezek érvényessége néhol már megkérdőjelezhető, hiszen könnyen torzíthatók, ezért kutatásunk középpontjába a hangelemzés került, ami tudatosan nem befolyásolható élettani válaszokat is belekalkulál a mérésbe. Alapvető felvetésünk az volt, hogy az LVA nevű hangelemző program pontosabban ki tudja mutatni a munkahelyi stresszt, mint a COPSOQ II. nevű hagyományos kérdőív, ennek érdekében a két teszt eredményeit hasonlítottuk össze, továbbá kíváncsiak voltunk, hogy a hangelemző teszten belül a különböző kérdéskörökben adott válaszok között van-e kapcsolat. Az eredmények alapján volt szignifikáns kapcsolat a két tesztben elért pontszámok között, viszont az LVA-n belül mindhárom dimenzióban (alvászavarok, szomatikus tünetek, stressz) erős együttjárás volt. Kulcsszavak: Stressz, munkahelyi stressz, hangelemzés, LVA, COPSOQ II.

STECINA DIÁNA TÜNDE

stecinadia@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Darnai Gergely

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Zsidó András

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A nikotinfüggőség nemi különbségeinek vizsgálata képalkotó eljárással

Ahogy minden függőségben, így a nikotinfüggőségben is számos nemi különbség figyelhető meg neurális, hormonális és viselkedéses szinten. Ezek a különbségek pedig meghatározó tényezők lehetnek a függőség kialakulása, progressziója, illetve a leszokás (és annak sikeressége) során (Benowitz és Hatsukami, 1998). A nők általában rövidebb idő alatt válnak függővé, mint a férfiak, nagyobb stresszoldó hatást várnak a cigarettázástól, érzékenyebbek a jutalomértékű hatásokra és nehezebb számukra a leszokás (Fattore, Altea, és Fratta, 2008). Mindezt a kognitív kontroll és végrehajtó funkciók működése befolyásolhatja, mely folyamatok azonban függőség alatt megváltozhatnak (Hyman, 2007).

A kognitív és figyelmi teljesítmény, a döntéshozatal és a végrehajtó illetve gátlási folyamatok mérésére a Stroop Color Word Test-et (MacLeod, 1992; Stroop, 1935), illetve egy nem verbális Stroop feladatot használtunk. Vizsgálatunkban hatvan (29 férfi és 31 nő), 19–30 év közötti nem dohányzó és rendszeresen dohányzó egyetemista vett részt, akik a vizsgálati (dohányzó) és kontroll (nem dohányzó) csoportokat alkották. A verbális feladat inkongruens része során szignifikáns különbségeket sikerült detektálnunk férfi és nő, valamint kontroll és dohányzó vizsgálati személyeink agyi aktivációs mintázatai között. A különbségeket mutató agyi régiók pedig a feltételezéseinknek megfelelően olyan kognitív folyamatokért felelősek, melyek a függőségben is rendkívül fontos szerepet játszanak. Így nagyobb betekintést nyerhetünk a nikotinfüggőség természetébe és a specifikus nemi viselkedéses mintázatok hátterébe dohányzás esetén.

KISS BETTINA
bettyna456@gmail.com

SZENDRŐY VIVIEN
szendroyvivi@gmail.com

Középiskolai hallgató

Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és
Kollégium

Középiskolai hallgató

Kisvárdai Bessenyei György Gimnázium és
Kollégium

Témavezetők:

Dr. Koncz Gábor

középiskolai tanár, Bessenyei György Gimnázium és Kollégium, Kisvárd

Dr. Jámbrik Katalin

középiskolai tanár, Bessenyei György Gimnázium és Kollégium, Kisvárd

A repetitív negatív gondolkodás hatása különböző pszichoszomatikus és szomatikus betegségekre serdülőkorban

Motiváció: A modern társadalmakban a lakosság jelentős része küzd valamilyen pszichoszomatikusnak tekinthető betegséggel vagy tünettel. Napjaink stresszes életmódja önmagában nem lehet kielégítő magyarázat, hiszen nem minden felgyorsult életet élő ember küzd szomatiform zavarral, ráadásul számos vizsgálat azt találta, hogy a nők körében gyakoribb a szomatizáció. Továbbá az is valószínűsíthető, hogy az RNT (repetative negative thinking) fontos szerepet játszhat a zavarok fenntartásában.

Célok: Az alapellátásban megjelenő betegek 22-58%-ának vannak olyan tünetei, melyeket orvosi módon nem lehet megmagyarázni, vagy a diagnosztikus módszerek által talált eltérések önmagukban még nem adnak elegendő okot a tünetek mértékére.

1. Célunk, hogy a demográfiai változók közül az életkort, a nemi hovatartozást, a lakhelyt, a legmagasabb iskolai végzettséget és az aktuális családi állapotot figyelembe véve felmérjük a serdülők repetitív negatív gondolkodását. Kérdőívcsomagunkba öt pszichológiai mérőeszköz tartozott. A 15 tételes Szubjektív Teszt Tünet Skála (PHQ-15) a testi tünetek és a szomatizációs tendencia mérésére. Az RNT egyik formáját képezi az aggodás, melyet az Aggodás Kérdőívvel (PSWQ) mértünk fel. A depresszió vizsgálatára a 9 tételes Rövidített Beck Depresszió Kérdőívet (BDI) vettük igénybe. Ezen kívül a vizsgálati személyek által átélt stressz-szint mérésére az Észlelt Stressz Kérdőív (PSS) 4 tételes magyar változatát használtuk és a visszatérő negatív gondolatokat a PTQ-15 segítségével vizsgáltuk. A kérdőívcsomagot 514 tanulóval teszteltük.

2. Arra keressük a választ, hogy az egyes betegségreprezentációk kapcsolatot mutatnak-e egészen konkrétan a depresszióval, a szomatizációval, az aggodással illetve az észlelt stresszel. Azt is vizsgáljuk, hogy a kapott összefüggések a fiúk és lányok esetében eltérő tendenciát mutatnak-e.

BERTA KRISZTINA

brtkriszti@gmail.com

pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TASS ANNAMÁRIA

tassannamaria@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

MADURA ZSUZSANNA

zsuzsanna.madura@gmail.com

pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezetők:

Németh Dezső

egyetemi tanár, ELTE PPK

Tóth-Fáber Eszter

PhD hallgató, ELTE PPK

Az akut stressz hatása a procedurális tanulásra

A stressz mindennapi életünk része, ezáltal nagyon fontos tudás lehet, hogy vajon milyen hatásai is vannak az emberi szervezetre. A stressz hatással van számos kognitív és affektív folyamatra, köztük a memóriarendszerekre is. Jelen kutatásban az akut stressz hatását vizsgáltuk a memóriára, azon belül is a procedurális tanulásra. Korábbi kutatások azt mutatták, hogy stressz hatására a célirányított viselkedés helyett az automatikus folyamatok kerülnek előtérbe. Azonban az egyelőre feltáratlan, pontosan melyik tanulási folyamatra hat a stressz. Az automatikus folyamatok előtérbe kerülése ugyanis származhat a célirányított tanulás stressz alatti rosszabb működéséből, vagy az automatikus folyamatok stressz alatti fokozottabb működéséből. Ebben a kutatásban a procedurális tanulás alfolyamatait, a gyakoriság alapú statisztikai tanulást és a sorrend alapú szekvenciatanulást vizsgáltuk. Az előbbi folyamat inkább egy habituálisabb működésmód következtében valósul meg, míg a szekvenciatanulás explicit folyamatokat is magában foglaló tanulás.

A résztvevőket két csoportba osztottuk, a stressz csoportba és a kontroll csoportba, az előbbi csoport egy stresszindukciós eljárásnak lett kitéve a procedurális tanulás mérése előtt. A stresszindukció sikerességét nyálmintából nyert kortizolszint vizsgálatával ellenőriztük.

Eredményeink kiegészítik a stressz és az implicit tanulás interakciójával foglalkozó eddigi kutatásokat. Kutatásunkban a korábbi vizsgálatokkal konzisztens eredmények jöttek ki, mivel a kísérleti csoport tagjai nagyobb statisztikai érzékenységet mutattak a kontroll csoport résztvevőéhez képest. A szekvenciatanulásban a csoportok között nem volt szignifikáns különbség. Ezen eredményeink alapján elmondható, hogy akut stressz hatására a statisztikai tanulásban történik a teljesítményjavulás, míg ezzel párhuzamosan a szekvenciatanulásban nem mutatkozik semmiféle teljesítményromlás. Eredményeink segítenek mélyebben megérteni a stressz procedurális tanulásra való hatását.

A kutatási projekt az Emlékezet, Nyelv és Idegtudomány Kutatócsoport keretében került megvalósításra. Témavezetőink mentorálásával a projekt során a kutatás előkészítésében és az adatgyűjtésben vettünk részt, továbbá elkészítettük az elemzéseket és értelmeztük az eredményeket. A kortizol adatok kiértékelését Prof. Dr. Kéri Szabolcs végezte.

OLÁH ADRIENN RÉKA

olah.adri93@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

*Témavezető:
Németh Kornél
adjunktus, BME TTK*

Az arcfelismerés perceptuális és emlékezeti teljesítményprofilja fejlődési diszlexiában

Friss szakirodalmi eredmények szerint a fejlődési diszlexiás egyének a neurotipikus személyeknél gyengébben teljesítenek végrehajtó- és munkamemória feladatokban, valamint vizuális tesztekben. A bal ventrális occipito-temporális lebeny eltérései diszlexiában konzisztensek a vizuális feldolgozás deficitével. Az eredmények szerint egy általános, magasabb szintű vizuális deficit valószínűsíthető diszlexiában, melynek az arcfeldolgozási nehézség csak a legszáliensebb megnyilvánulási formája.

A résztvevők fejlődési diszlexiás egyének (átlagéletkoruk 16.80 év) és neurotipikus személyek (átlagéletkoruk 31.12 év). A vizsgálat fő fókuszában az arcészlelés perceptuális (Cambridge Face Perception Test) és emlékezeti komponensének (Cambridge Face Memory Test) felmérése áll. Az eredmények szerint fejlődési diszlexiás személyeknél az arcészlelés perceptuális és emlékezeti szakasza egyaránt károsodást mutat. Nagy inter-individuális variancia figyelhető meg: nem egységes csoport a diszlexia az arcfeldolgozás szempontjából. A vizsgálat további részében a viselkedéses teszteken kívül az agyi aktivációbeli eltéréseket szeretnénk vizsgálni az arcfeldolgozás során.

VARGA ZSÓFIA

vargazsobia08@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Németh Kornél

Egyetemi adjunktus, BME TTK

Depresszió, szociális szorongás és megküzdési stratégiák a prosopagnosia tükrében

A humán szociális környezetben való tájékozódás kitüntetett eleme az arcok detektálása és felismerése. Előfordul azonban, – a populáció nagyjából 2%-nál – hogy normál kognitív funkciók, illetve megfelelő látási készségek mellett sem képesek normál arcfelismerésre. Ezt a fajta zavart nevezzük prosopagnosiának. A prosopagnosiával kapcsolatos kutatások száma az utóbbi években növekedésnek indult, melyek eredményeként egyre többet tudunk a háttérmechanizmusokról, neurális korrelátumokról, illetve a prosopagnosián belüli egyéni különbségekről is.

Elmondható tehát, hogy az eddigi kutatások fókuszában az idegrendszeri jellegzetességek álltak, nem koncentrálnak a személyek szociális és egyéb pszichológiai aspektusaira. Ezt a hiányt pótolandó, kutatásunkban az arcfelismerés magasszintű látási funkcióival összefüggésben szociális és személyiségpszichológiai tényezőket vizsgáltuk egy erre kialakított online neuropszichológiai teszt és kérdőív-rendszer segítségével.

Vizsgálatunkban depresszió, vonásszorongás, szociális szorongás mértékét, illetve a megküzdési stratégiákat mértük fel. Eredményeink szerint a vizsgált szempontokat illetően nincs különbség prosopagnosiás és kontroll személyek között. Azonban különbségre utaló tendenciát találtunk a szociális szorongás mértéke, illetve az elkerülő megküzdési mód esetében.

ARATÓ ÁKOS

aratoakoska@gmail.com

Pszichológia

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Zsidó András Norber

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Mit okoz az internethasználat? A problémás internethasználat és az egzekutív gátlásban bekövetkező változások

Mit okoz az internethasználat? A problémás internethasználat és az egzekutív gátlásban bekövetkező változások

A Default Mode Network (DMN) anatómiailag független agyterületekből áll, de funkcionálisan mégis kapcsolatban állnak egymással, mivel egyidejű deaktivitást mutatnak célirányos feladatba kezdés esetén. (Raichle, 2001) Számos tanulmány hozta kapcsolatba a rendszert különböző kognitív funkciókkal, mint a figyelem, orientációs viselkedés és memória működés (Greicius et al, 2009). További empirikus tanulmányok mutattak rá arra a tényre, hogy szoros összefüggés van különböző pszichés zavarok (Alzheimer-kór, Parkinson-kór), addiktív viselkedéses zavarok (drog függőség, viselkedéses addikciók) és a DMN módosult aktivitása között (Menon et al, 2011). Módosult Cinguláris Cortex és Mediális Frontális Cortex működést találtak (DMN részei) problematikus internethasználóknál (Dong et al, 2011, 2012), melyek egy feladatban mutatott válaszgátlás hibás működéséhez kapcsolódtak. Kutatásunkban ezen hálózat működését szeretnénk megvizsgálni problémás internethasználók között annak érdekében, hogy meg tudjuk mutatni -e ezen személyek funkcionális változásokat a gátló, egzekutív funkciókért felelős területeken (ICN's) és a Default Mode Network-on belül. Vizsgálatunkban az egzekutív kontroll mérésére egy verbális Stroop, illetve egy nem-verbális Stroop feladatot használunk, hogy feltárjuk a két hálózat működése közti kapcsolatot, amit task-related fMRI eljárással mértünk. Eredményeink alapján negatív kapcsolatot találtunk a DMN-höz tartozó területek (PCG, precuneus) és a problémás internethasználat mértéke között, valamint pozitív interakciót tártunk fel az ICN-höz tartozó kérgi részek (Operculum és Inferior Frontális Gyrus) és a PIUQ-ban mért pontértékek között. Kutatásunk során kapott eredményeink számos átfedést mutattak más kutatók eredményeivel a témában (Dong et al, 2011, Li et al, 2015; Wang et al, 2016). A kutatás során a viselkedéses adatok felvételében, a mintatoborzásban, illetve a mért viselkedéses adatok és fMRI képek kiértékelésében és statisztikai elemzésében vállaltam szerepet.

FARKAS BENCE CSABA

farkas.bence123@gmail.com

Pszichológia

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Németh Dezső

egyetemi tanár, ELTE PPK

Procedurális tanulás és frontális lebeny funkciók Tourette szindrómában

A dolgozatban egy fontos kognitív képességet, a procedurális tanulást vizsgáljuk Tourette szindrómával élő és tipikusan fejlődő gyermekekben. A procedurális tanulás egy általában nem-tudatos tanulási forma, mely lassan, többszörös tapasztalás után raktároz el információt. Úgy gondolják, hogy a különböző készségek, szokások, valamint a nyelv elsajátításában is fontos szerepet játszik. A tanulási forma neurobiológiai alapjait tekintve az agy kéreg alatti struktúráinak, különösképpen a striatumnak a szerepe meghatározónak tűnik. Éppen emiatt érdekes ennek a rendszernek a működését olyan csoportokban vizsgálni, akik valamilyen striatális elváltozással élnek. A Tourette szindróma egy idegrendszeri fejlődési rendellenesség, ami pontosan ilyen elváltozással jár. Ráadásul már régóta feltételezik, hogy a szindrómában megfigyelhető kényszeres cselekvések mögött egyfajta túlzott mértékű készségtanulás állhat. A korábbi kutatások azonban heterogén eredményeket kaptak. Azt gondoltuk, hogy ennek hátterében az áll, hogy a procedurális rendszer nem egységes, hanem különböző almechanizmusokkal működik. Ezen mechanizmusok különbözőképpen lehetnek érintettek Tourette szindrómában. Ezek elkülönítésére egy speciális reakcióidőfeladatot használtunk. Két almechanizmust különítettünk el, a modelleket nem használó statisztikai tanulást, valamint a modelleket használó szekvencia tanulást. Azt tapasztaltuk, hogy a két csoport nagyon eltérő mintázatot mutatott a mechanizmusoknak. A tipikusan fejlődőeknél a szekvencia tanulás volt az elsődleges tanulási forma, a Tourette szindrómával élő gyermekeknél viszont a statisztikai tanulás. Kiegészítettük a vizsgálatunkat a frontális lebenyhez köthető kognitív funkciók figyelembevételével is. Azt találtuk, hogy különösen a tipikusan fejlődőeknél a szekvencia tanulás, de nem a statisztikai tanulás kapcsolatban állt a végrehajtó funkciókkal. A jobb végrehajtó funkciókkal rendelkezők nagyobb szekvencia tanulást mutattak. Tourette szindrómában nem volt tapasztalható ez a kapcsolat. A munkamemória mindkét csoportban függetlennek bizonyult a procedurális tanulás mindkét almechanizmusától. Eredményeinket a standard varianciaanalízisek mellett regressziós elemzésekkel is megerősítettük.

KIRÁLY ANNA

anna.kiraly101@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Simor Péter

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

PTSD-szerű tünetek előfordulása és az alvásmutatókban jelentkező objektív sajátosságok vizsgálata rémálom zavaros egyéneken

Bizonyára élete során legtöbbünk tapasztalt már meg negatív érzelmi töltetű, intenzív álomélményeket, avagy rémálmokat. Ezek időnkénti felbukkanása teljesen normálisnak tekinthető, azonban, ha heti rendszerességről beszélhetünk, hosszabb időtartamon keresztül, illetve ha ezek a nyomasztó álmok az átélőnek szenvedést okoznak, akkor felállítható a rémálom zavar diagnózisa. Egyes felmérések alapján a gyakori rémálmok a lakosság körülbelül 4 %-át érintik. Habár tény, hogy a rémálmok és egyes alvászavarok magas komorbiditást mutatnak különféle pszichiátriai zavarokkal, okai mégis számos esetben mégsem egyértelműek. A nyugati pszichiátriai protokollban a rémálmokat sokszor csak másodlagos tünetként definiálják, mely gyakran a kezelés elmaradásához, háttérbe szorulásához vezet.

Jelen vizsgálat a rémálmok és a poszttraumás stressz zavar (PTSD) magas együttjárásából indult ki. Talán kijelenthetem, hogy az egyik legköztudottabb kapcsolat – a rémálmokkal összefüggésben - a PTSD és a rémálmok esetén áll fenn. A PTSD-s egyének döntő többsége tapasztal efféle kínzó álomélményeket. Mind a rémálom zavaros, mind a PTSD-s egyéneknél a szubjektív panaszokon túl, korábbi kutatások kimutattak, mindkét kórképnél, objektív alvásbeli változásokat. Dolgozatomban a PTSD-szerű tüneteket, illetve a zavarra jellemző alvásbeli sajátosságokat vizsgáltam rémálom zavaros alanyokon (N = 22), és az illesztett kontroll csoport (N = 22) körében. A vizsgálat részét képezték továbbá a szorongásos, depresszív, és alvással kapcsolatos panaszok összevetése a csoportok között.

Eredményképp a rémálmos csoport jelentősen több PTSD-s, szorongásos és depresszív szimptómáról számolt be az eredmények alapján, illetve több alvással kapcsolatos problémáról adtak számot. Az alvásstruktúrát elemezve, jelen mintában a NREM (lassú hullámú alvás) tartamok között nem találtam jelentős csoportok közötti eltérést, azonban a rémálmos csoportban jelentősen több S1 (NREM1) fázisú alvás volt jellemző és kevesebb S3 fázisú mélyalvás, illetve tendenciaszinten több időt töltöttek ébren az éjszaka folyamán a gyakran rémálmodó egyének.

PÁLMAI MIRANDELLA
mirandella.palmai@gmail.com
Emberi erőforrás tanácsadó
MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Koller Inez Zsófia
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

50 év felettiak diszkriminációja - Egy társasjáték, mint a diszkrimináció mérésének eszköze

Európa társadalma fogyó lélekszámú és fokozatosan előregedő tendenciát mutat, ezért is vált az életkor kutatási területté az elmúlt néhány évben. Egyre több inaktív korúra jut egyre kevesebb aktív korú. Így gazdasági szempontból lényeges, hogy minél többen, minél tovább maradjanak a munkaerőpiac aktív szereplői, ezt azonban akadályozza a diszkrimináció, amely hosszú ideje fennálló munkaerő-piaci probléma. Komplex jelenség, amely hozzájárul a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőtlenségeinek újratermelődéséhez. Összetettségét mutatja, hogy a társadalomtudományokon belül több tudományág is vizsgálja a jelenséget (pl. közgazdaságtan, szociológia, szociálpszichológia). Kérdőíves kutatásomban azt vizsgáltam, hogy érzékelnek-e az 50 év felettiak kor szerinti diszkriminációt. Vizsgálatom második felében pedig egy társasjáték segítségével tanulmányoztam ennek a korosztálynak a jogtudatosságát és érzékenységét a diszkrimináció terén.

MACHALIK KRISZTINA
machalik.krisztina@gmail.com
Andragógia
BA, 5. félév

Budapesti Gazdasági Egyetem
Kereskedelmi, Vendéglátóipari és
Idegenforgalmi Kar

*Témavezető:
Oláhné Zieser Zsuzsanna
adjunktus, BGE KVIK*

A digitális bennszülöttek közösségi média használata.

„Mindenkinek volt Facebookja, nekem is lett.” Ez volt a 13-23 év közötti megkérdezett Z generációsok, a digitális bennszülöttek válasza arra, hogyan választották ki az egyik leggyakrabban használt online platformjukat. A Magyarországon is nagy népszerűségnek örvendő portál remek statisztikai mutatókkal rendelkezik, 2018-as riportjuk alapján szerte a világon több mint 2 milliárd aktív felhasználójuk van. Egy amerikai piackutató intézet, az eMarketer ennek ellenére olyan előrejelzést adott ki 2018 januárjában, mely szerint az ország Facebook felhasználó fiataljai közül 2 millióan fognak átvándorolni az Instagram és a Snapchat felületeire, a 12-24 éves korosztályban. Ezen felmérés hatására kezdtem el vizsgálni, milyen trendek jellemzőek hazánkban ezen a téren. Kutatásom során az említett generáció internethoz, közösségi médiához, mobiltelefonhoz való viszonyát, függőségét vizsgáltam, ezek mellett pedig próbáltam kideríteni, milyen véleményekkel vannak saját korosztályukról a korcsoport tagjai. Kérdőíves felmérésemet 171 fő töltötte ki, a válaszaik alapján felmerülő újabb kérdéseket, mint az aktív és passzív internethasználat közti különbséget, vagy az interneten elérhető információk hitelességével kapcsolatos attitűdöket pedig személyes interjúk során vizsgáltam tovább. A dolgozat során bemutatom legfontosabbnak vélt kutatási eredményeimet, például az internethasználattal töltött idő fogalmának különböző értelmezéseit, az online adatkezeléshez való hozzáállást és az egyes közösségi média oldalak megváltozott szerepét.

GELEI BEATRIX

geleibea@gmail.com

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Mandel Kinga Magdolda

docens, ELTE PPK

A kiégés és a coaching kapcsolata, a fiatal munkavállalók körében

A 21. században, olyan problémák merülnek fel, amiket sokan megtapasztalnak, de kevesen mernek beszélni róla, és még kevesebben fordulnak segítséghez, a coaching folyamathoz. A kiégés egyre több munkavállaló életében megjelenik. Ezek az emberek nem feltétlen tartoznak a felsővezetői körhöz. Valamint a sztereotípiákkal szemben, nem csak az idősebb korosztálynál jelenik meg. Az ilyen helyzetben lévő munkavállalóknak, az egyre növekvő stressz mellett, szembe kell néznie a mentális-, és fizikai kimerültséggel is. A kutatásom célja emiatt az, hogy elemezzem a coaching és a kiégés kapcsolatát.

BORSI ÉVA

eva0borsi@gmail.com

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Kovács Zsuzsa

adjunktus, ELTE PPK

Csapatépítő tréningek érdekeltése napjainkban

Csapatépítő tréningek érdekeltése napjainkban

Tanulmányom során a rövid múltira visszatekintő, de mára már nagy népszerűségnek örvendő csapatépítő tréningek helyzetét vizsgálom. Számos weboldal és cikk hangsúlyozza, hogy ezen tréningek után egy csapat tagjai jobban dolgoznak együtt, ezáltal nő a vállalati eredményesség. A témát azonban kevés figyelem övezi, hiszen nincsenek ehhez kapcsolódó tudományos kutatások illetve a hazai szakirodalomban alig található még meg. Tanulmányomban az úrnek azon részét szeretném elkezdni kicsit betölteni, amely a csapatépítő tréningek felé elvárt igényeket valamint annak szokásait vizsgálja.

A kutatás elméleti részében azt elemzem, hogyan születik egy csoport, illetve melyek a csoportfejlődés főbb fázisai. Ismertetem továbbá az ideálisnak vélt csoport összetételét, ezenfelül definiálásra kerül a tréning fogalma és elemzem annak felépítését is. Mind ezek mellett bemutatok egy mini kutatást a motivációs programok felé irányuló elvárásokkal kapcsolatban.

Primer kutatásom során kvantitatív kérdőíves vizsgálatot végeztem olyan személyekkel, akik szerveznek csapatépítő tréningeket vállalatuk számára, illetve kvalitatív mélyinterjúkat végeztem csapatépítő tréningeken trénerként funkcionáló személyekkel. A kutatás során arra kerestem a választ, hogy a résztvevők mely kompetenciáinak fejlődését várják el a szervező kollégák a csapatépítő tréning gyakorlataitól. Emelett választ kapunk arra is a megkérdezettektől, hogy mennyire vélik szükségesnek vagy nélkülözhetőnek a csapatépítő tréningeket.

Az eredmények alapján megtudhattuk, hogy leginkább azt várják el a szervezők, hogy a hatékony kommunikáció fejlődjön a csapatépítő tréningek során és a trénerek szintén többek közt a kommunikációs készségek fejlesztését hangsúlyozzák ki ezen tréningek alkalmával. Kijelenthető továbbá, hogy a megkérdezettek nagyon fontosnak vélik a csapatépítő tréningeket, a trénerek pedig szinte nélkülözhetetlennek gondolják.

DIENES SÁRA BERNADETT

dienes.sara.b@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

PETŐ DORINA VIKTÓRIA

pdorina987@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Mirnics Zsuzsanna
egyetemi docens, KRE BTK

Dr. Smohai Máté
egyetemi adjunktus, KRE BTK

#éjjelnappalegyütt

Célkitűzés: A közösségi oldal-használat az elmúlt évek során az ember mindennapjainak szerves részévé vált, ezt prezentálja, hogy Magyarországon jelenleg 5,8 millióan (Kemp, 2018) használnak közösségi felületeket. Az éjszaka-specifikus használatban azonban kis számban léteznek kutatások, pedig az emberek 70%-a az ágyban is folytat online aktivitást (Bhat et al., 2017), és ez kihat az egészségükre. Jelen vizsgálat célja az átfogó és éjszaka-specifikus közösségimédia-használat kapcsolatának feltérképezése az alvásminőségre, a szubjektív jóllétre és az önértékelésre vonatkozóan.

Módszer: 1484 fős magyar felnőtt mintát vizsgáltunk $22 \pm 6,93$ év átlagéletkorral, 25% férfi, 75% nő nemi megoszlással. Vizsgálati személyeink a szociodemográfiai kérdéseken túl a Social Media Use Scales (Woods és Scott, 2016) általunk készített magyar verzióját, illetve a PSQI-HUN, SWLS-H, ABS és RSES-H teszteket töltötték ki.

Eredmények: A kutatás többek közt kimutatta, hogy az éjszakai szociális médiahasználat rosszabb alvásminőséggel ($r=0,297$, $p<0,001$), alacsonyabb étellel való elégedettséggel ($r=-0,162$, $p<0,001$) és alacsonyabb önértékeléssel ($r=-0,134$, $p<0,001$) hozható összefüggésbe, emellett enyhe mértékben az érzelmi állapothoz is kapcsolódik. Az alvási szándék után történő és az alvást akadályozó közösségimédia-használatra vonatkozó kérdések szintén hasonló irányban függnak össze a mért konstrukciókkal. A Közösségi Média Használati Skála (SMUS-H) magyarra fordítását elvégeztük, azonban alacsony statisztikai reliabilitása miatt további fejlesztést igényel, ekképp – bár a fenti eredmények összhangban vannak a szakirodalommal – kritikusan kell őket kezelni.

Következtetés: Az eredmények alapján felmerül, hogy az éjszakai közösségimédia-használat az alvásminőség és a pszichés egészség romlásával járhat együtt. Ennek oka lehet többek között a társas összehasonlítás, a passzív jelenlét, az ebből adódó irigység, magány, és a lemaradástól való félelem (FOMO) jelensége. Jelen kutatás hozadékai hozzájárulhatnak az egészségesebb szociális médiahasználati szokások kialakításához.

Kulcsszavak: közösségi média • szubjektív jóllét • alvásminőség • önértékelés

LETAVA ENIKŐ

letava.eniko@gmail.com

Emberi erőforrások

BA, 2. félév

Szent István Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Mészáros Aranka

egyetemi docens, SZIE GTK

GENERÁCIÓK KÖZTI KÜLÖNBSEGEK AZ MBTI SZEMÉLYISÉGPREFERENCIÁK MENTÉN

Pályázati munkám az MBTI (Myers–Briggs-típusindikátor) személyiségpreferenciákat és a generációs jellegzetességeket, illetve azok összefüggéseit vizsgálja. A szakirodalmi részben a generációkról, és az MBTI-ről is fogok külön-külön áttekintést adni.

Kutatásom során arra keresem a választ, hogy vajon van-e kapcsolat az MBTI által vizsgált személyiségpreferenciák és a generációs jellemzők között.

A munkaképes korosztály több generációt ölel fel, annak érdekében, hogy a toborzást és a kiválasztást végző humán erőforrás tanácsadók minél hatékonyabban tudják a számukra legmegfelelőbb munkahelyet és munkakört megtalálni, elengedhetetlenül szükséges, hogy a szakemberek megismerjék a generációs attitűdöket.

Pályamunkámban során a generációk közötti hasonlóságok és különbségek kimutatására egy költségkímélő könnyen használható mérőeszközt, az MBTI típusindikátort fogom alkalmazni.

Segítségével gyorsan megállapítható a különböző jelöltek személyiségpreferenciái. Az MBTI egyik előnye, hogy a kitöltésekor a különböző generációk tagjai egyenlő esélyekkel indulnak, nem számít kinek milyen a digitális tudása, hiszen ezeket nem minden munkahelyen kell ugyanolyan szinten használni.

A kérdőívemben MBTI típusindikátor töltik ki, majd személyek adatlapján kérdések szerepelnek a személyek nemére, korára, végzettségére, családi állapotára, foglalkozásukra, valamint a pályájukkal való elégedettségére vonatkozóan. A kérdőívsomagot személyes kapcsolatfelvétel során, és online kérdőív formájában fogom terjeszteni a vizsgálati személyek között. Az adatokat a megfelelő statisztikai módszerekkel elemzem.

Dolgozatom célja annak a vizsgálata, hogy az MBTI személyiségpreferenciák és a generációs jellemzők között milyen összefüggések vannak, és mutathatóak ki a teszt segítségével. Szakmai kihívást találok a témában, mert eddig még csak a típusindikátorról és generációkról van bőven szakirodalom, azonban a köztük kapcsolatáról jelenleg kevés kutatás áll rendelkezésünkre. Az eredmények feldolgozása során érdekes lesz megfigyelni a kutatásomban, különböző generációkra jellemző társadalmi normák, kohorsz élményeik vajon befolyásolják-e a preferenciáik előfordulásának a gyakoriságát.

LÉNÁRD NÓRA

lenardnora@gmail.com

Emberi erőforrás tanácsadó

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Dr. Bajzáth Angéla

adjunktus, ELTE PPK

Korunk kortalan multikulturális nevelése

A multikulturális nevelés nincs életkorhoz kötve, sőt történelmi korhoz sem. Dolgozatom címében a „kortalan” szó erre a két dologra utal. A világunkban azonban a multikulturális nevelésnek központi szerepe van. A gazdasági kapcsolatok alakulásának követése, valamint a világ munkaerő szerveződése és a nemzetközi kapcsolatok mind szükségessé teszik ezt. Dolgozatomban arra kerestem a választ, hogy miként tudnánk segíteni fiataljaink elhelyezkedését a munkaerőpiacon. Milyen eszközökkel és módszerekkel vagyunk képesek segíteni őket abban, hogy innovatívabbá váljanak, nyitottabbak legyenek a világra. Hogyan állják meg a helyüket a multikulturális környezetben? Az oktatás milyen módszerekkel tudná felkészíteni őket arra, hogy mind a gazdasági, mind a kulturális társadalomban sikeresek és eredményesek legyenek. Alkalmazott módszereim: információszerzés a multikulturális nevelés témakörben kisgyermekkortól kezdve. Valamint strukturált interjúk készítése és ennek elemzése, összegzése. A fent említett módszerek és eredmények tükrében az Erasmus+ program népszerűsítése, egy saját felsőoktatási tananyag kidolgozása, valamint a külföldi gyakorlatra készülő hallgatók előzetes felkészítése és a munkába állásuk sikerességének nyomon követése mind hasznos információkkal szolgálna, ahhoz, hogy fiataljaink adaptív tudással álljanak helyt a társadalomban.

PELCZER DÓRA

dora.pelczer@gmail.com

Emberi Erőforrás Tanácsadó MA

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Vámosi Tamás

egyetemi docens, PTE BTK

**Super-féle munkaérték vizsgálat a Dél-Dunántúlon - Társasjáték fejlesztése, mint
pályaorientációs eszköz**

Magyarországon Európai Unió mintára a 2010-es évektől egyre jobban előtérbe került a pályaorientáció, mint az egyének életútját támogató szolgáltatás. Legfőbb célja, hogy segítse a pályaválasztás előtt álló fiatalok megalapozott döntéshozatalát. A munkaerőpiac oldalát tekintve azonban hiába a megalapozott döntés, ha kilépve a munka világába nem azt tapasztalják, amire felkészültek és nem tudnak elhelyezkedni. Emellett az elmúlt pár évben középpontba került, hogy az egyre növekvő munkaerőhiány mellett hogyan lehet a szervezetek számára fontos emberi erőforrást biztosítani és megtartani. Ennek egyik eszköze lehet a munkaértékek vizsgálata, amely lehetővé teszi a munkavállalók preferencia-rendszerének megismerését.

A kutatás célja, hogy empirikus vizsgálat segítségével felmérje a Dél-Dunántúli régió munkaerőpiacán lévő, és rövid időn belül belépő, leendő munkavállalók értékstruktúráját. Ezáltal kialakítva és vizsgálhatóvá téve értékprofiljukat, amely lehetőséget biztosít a megfogalmazott hipotézisek megvizsgálására, illetve javaslatok tételére a kínálati oldalon meglévő ösztönző rendszerek fejlesztésének, újragondolásának céljából. A kutatás során 210 személy töltötte ki kérdőívet. Az eredmények, és az ezek kapcsán megfogalmazott fejlesztési lehetőségek több irányban is hasznosíthatóak. Elsődleges cél, hogy visszajelzést kapjunk a Dél-Dunántúli régió munkaerőpiacán jelen lévő munkavállalók értékrendjéről, mozgatórugóiról. Ennek tudatában célzott eszközöket lehet bevetni a munkaerő-piaci folyamatok befolyásolására, lásd vállalkozói aktivitás, felnőttképzés, munkaerő-piaci képzés stb.

A kutatás eredményei emellett jól hasznosíthatók a meglévő pályaorientációs rendszerek fejlesztésén. A „Hogyan tovább?” társasjáték megalkotásával a játékosok saját értékeik megismerése mellett egy fiktív életutat járhatnak be. Új információkkal gazdagodhatnak, amelyek segíthetik a tudatosabb döntéshozatalt, ezáltal segítve a lemorzsolódók és a pályaelhagyók létszámának csökkentését, illetve növelni a munkaerő-piacon való megfelelés mértékét és a választott életpálya sikerességét.

GYIMÓTHY ANNA

aweber16@gmail.com

Osztatlan tanárszak

Osztatlan, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Majzikné Lichtenberger Krisztina

Adjunktus, KRE BTK

Vezetettből vezetővé - Motiváció és motiválatlanság cserkészvezetők körében

Dolgozatomban a cserkészőrsvezetők motivációt vizsgálom és arra próbálok választ keresni, hogy milyen szükségletek és motivációk ösztönzik őket az őrsvezetésre.

A „vezetettből vezetővé” válás arra a folyamatra utal, ahogy az eddig mások által vezetett cserkész, vezető szerepbe kerül és neki kell folytatni a nevelőmunkát.

Olyan motivációs elméleteket kerestem az irodalomban, amik magyarázatot adhatnak ezekre a kérdésekre.

A dolgozatom eredményei nagyrészt szöveges válaszok és interjúk kvalitatív tartalomelemzésén és annak értelmezésén alapul. Ezt az általam készített kérdőív adataival is alátámasztom.

Az interjúk és a cserkészvezetők válaszai rávilágítottak arra, hogy nagyon sokféle szükséglet motiválja őket, hogy vezetők legyenek és ezek a szükségletek fellelhetők az általam gyűjtött motivációs elméletekben is.

CZELLÉR ANDREA KINGA

czeller.andi13@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Djuroskáné Csabai Krisztina
egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A kreativitás és csoportban betöltött hely kapcsolatának vizsgálata óvodáskorban

Műhelymunkámban az óvodáskorú gyermekek kreativitásának vizsgálatával és a gyermekek társas viszonyainak megismerésével foglalkozom. Célja a kreatív gyermekek azonosítása a csoportban, valamint társas kapcsolataiknak, csoportpozíciójuknak, kognitív képességeiknek, és a mögöttük álló családi háttérnek megismerése az összefüggések feltérképezése volt. A vizsgálat során szignifikáns különbséget találtam a kreatív és a nem kreatív gyermekek óvodai csoportban való viselkedésük és az észlelésük között. Munkám során, olyan eszközökkel kerestem a kiemelkedően kreatív gyermekeket a csoportban, amelyekkel a gyermekek hétköznapiakon is találkoznak és szívesen foglalkoznak

NAGY NOÉMI

nagy_nomi@yahoo.com

Óvoda pedagógia és az elemi oktatás

pedagógiája szak

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Kovács Ildikó Katalin
egyetemi tanársegéd, RO BBTE

A kritikai gondolkodás szerepe a képi és szöveges információk valóságának értékelésében

A kritikai gondolkodás egy olyan komplex folyamat, amely a gondolkodási műveletek egész sorára épül, több szinten zajlik: az információ megszerzésétől a döntéshozatalon át az alkalmazásig tart. Kutatásom fő célkitűzései közé sorolható a deduktív, az induktív, kreatív gondolkodás és a kritikai gondolkodás közötti kapcsolatok feltérképezése. Illetve a különböző szintű, fejlettségű induktív, deduktív és kreatív gondolkodással rendelkező gyerekek, hogyan gondolkodnak az információk valóságáról és hogyan értékelik azokat.

A kutatásban 95 gyermek vett részt, amiből 53 fiú és 42 lány, 10-11 évesek. A kutatásban

Kézdivásárhely és környékéről választottam ki a mintákat.

Kutatásomban tesztekkel és próbákkal mértem a változókat. A résztvevők papír- ceruza formában töltötték ki a tesztek és próbákat. Méréseszközként a következőket használtam: Csapó B. Induktív gondolkodás tesztjét, Vidákovich T. Időjárás logikája tesztjét, Barkóczi és Klein Szokatlan Használat és Távoli Asszociáció tesztjeit, Torrance Körök teszt és Képbefejezés tesztjét. A kritikai gondolkodás mérésére a kritikai gondolkodás jellemzőire és képességeire összeállított két próbát használtam, ezenkívül egy próbát, mely a képi információk valóságának értékelésére szolgált.

A kutatás eredményeként elmondható, hogy a kritikai gondolkodás képességei közé sorolható a deduktív, az induktív és a kreatív gondolkodás különböző szintjei. A fejlett induktív gondolkodású tanulók ésszerűen, tudatosan, becsületesen gondolkodnak. Gondolkodásuk fegyelmezett, nyitott és rendelkeznek a kritikai gondolkodás képességeivel (Tóth, 2005). Ugyanakkor a fejlett induktív gondolkodás magában foglalja a kreatív gondolkodást, adott kutatásban az ismeretekhez kötődő érzékenységet, gyorsaságot, rugalmasságot, a kognitív folyamatok eredetiségét jelentik. A fejlett deduktív gondolkodás önmagában nem eredményez új tudást, hiszen nem az ismeretek adottak.

Ezzel ellentétben a kritikai gondolkodáshoz, szükséges a tanulók előző ismeretei, tapasztalt élményei, melyek szükségesek egy információ valóságának értékeléséhez. A fejlett deduktív gondolkodás a vizsgálat során kiderült, hogy nem előrelélője a kreativitásnak.

A kritikai gondolkodás vizsgálata során kiderült, hogy mind az induktív és mind a deduktív gondolkodásra szükség van, valamilyen szinten az információk valóságának a megítélésben. A kritikai és kreatív gondolkodás kapcsolata pedig egymás kölcsönhatásként értelmezhető, mint egy magasabb rendű gondolkodás képessége.

ENDRÓDI ESZTER ÉVA

endrodie@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Oláh Katalin

egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

A modell által beszélt nyelv hatása a hosszú távú emlékezeti tárolásra óvodáskorú gyerekeknél

Számos kutatás vizsgálta, és támasztotta már alá azt a feltételezést, miszerint az emberek egészen kicsi, néhány hónapos koruktól kezdve különbséget tesznek a saját és a másik csoport tagjai között, és a saját csoport tagjait preferálják számos formában, illetve ilyen személyektől fogadnak el információt szívesebben. Ennek hátterében Oláh, Elekes, Bródy és Király (2014) szerint az áll, hogy az azonos csoporthoz tartozóknál közös kulturális tudást feltételezünk, ami biztosítja, hogy amennyiben egy, a mi csoportunkba tartozótól teszünk szert valamilyen információra, akkor az a saját kultúránkban valóban releváns és hasznos lesz. Ebből kiindulva én azt szerettem volna ebben a kutatásban megvizsgálni, hogy a beszélt nyelv (ami a csoportokhoz való tartozás egyik igen megbízható indikátora) alapján a saját, illetve másik csoportba tartozó modelltől származó információt mennyire tárolják a hosszú távú emlékezetükben a gyerekek, azaz befolyásolja-e az óvodáskorú gyerekek emlékezeti teljesítményét a modell által beszélt nyelv.

Ennek vizsgálatára magyarul, illetve idegen nyelven megszólaló modell mutatott be egy egyszerű cselekvést 23 fő 4 és 6 év közötti óvodás gyereknek ($n_{\text{magyar}}=11$, $n_{\text{idegen nyelv}}=12$), majd ennek a cselekvésnek közvetlen, illetve egy héttel késleltetett megismétlését kértük a résztvevőktől. A szakirodalmi előzmények alapján azt vártam, hogy azok a gyerekek, akiknek az anyanyelvükön megszólaló modell mutatja be a cselekvést, az azonnali, illetve a késleltetett felidézés során is pontosabbak lesznek a cselekvés megismétlésében, mint azok a gyerekek, akiknek egy idegen nyelvű modell mutatta be azt. Eredményeink azt mutatják, hogy a modell által használt nyelv a közvetlen utánpótlást nem befolyásolja, de hatással van az emlékezetre, ugyanis azon gyerekek csoportja, akik esetében a modell anyanyelvükön beszélt, tendenciaszinten jobban emlékeztek egy héttel később a modell által bemutatott cselekvésre, mint azok, akiknek egy idegen nyelven megszólaló modell mutatta be azt. Ezen eredmények ugyan nem támasztják alá egyértelműen az elképzelésemet a modell által beszélt nyelv hosszú távú emlékezeti tárolásra való hatásáról, azonban mindenképpen biztatóak a témában folyó későbbi kutatások szempontjából.

BIRINYI RÉKA

reka.birinyi97@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

SINDYLKOVÁ ZSÓFIA

heizerzso@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

KÁLAZI RÉKA

k.reqci@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hadházi Éva

egyetemi docens, KRE BTK

A párkapcsolat női oldala: A párválasztást, illetve a párkapcsolati működést befolyásoló tényezők vizsgálata

Jelen kutatás célja az volt, hogy bebizonyítsa, van összefüggés a párkapcsolatban észlelt intimitás és a kapcsolat hossza között, valamint, hogy ha nő az észlelt kontroll a kapcsolatban, csökkenni fog az elégedettség. Továbbá arra kerestünk választ, hogy a nők apjukhoz való gyermekkori vagy felnőttkori kötődése összefüggést mutat-e a jelenlegi párjukhoz való kötődésükkel.

A vizsgálatban 252 párkapcsolatban élő nő vett részt, egy online kérdőívcsomag kitöltésével. Ezen személyek adatait csoportokba lettek sorolva életkor – gyermekek száma – kapcsolat típusa szempontjából. Az elemzéseket a minimum 20 fős elemszámú csoportokon végeztük, így végül 4 csoporttal dolgoztunk. Végleges mintánk elemszáma 159 fő volt. A kutatáshoz felhasznált kérdőívek az Intimate Bond Measure (IBM) magyar változata, a Kapcsolati Elégedettségi Skála (RAS-H), a Szülői Bánásmód kérdőív (H-PBI) és a Közvetlen kapcsolatok élményei – kapcsolati struktúrák (ECR-RS) voltak.

Eredményeink igazolták, hogy van összefüggés a kapcsolat hossza és az észlelt intimitás között. A Gondoskodás érzése csökkent a kapcsolat hosszával az Érett korú nők esetén, valamint a Kontroll csökkent a Fiatal felnőttek esetén. Továbbá a Kontroll növekedésével csökkent a párkapcsolati elégedettség az összes csoportban. A kötődéssel kapcsolatban azt találtuk, hogy a mind a gyermekkori, mind a felnőttkori apához való kötődés összefüggést mutat a nő jelenlegi partneréhez való kötődésével, - a létrehozott csoportok többségének esetében.

Kulcsszavak: apa-lánya kapcsolat, párkapcsolati minőség, szülői azonosulás, intim kötődés

KELEMEN TERÉZIA

tereza.kelemen@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Pohárnok Melinda
egyetemi adjunktus, PTE BTK

A szülői érzelmszabályozás és a negatív történetek struktúrája és érzelmi tartalma

Az elaborativitást befolyásoló, édesanyákra jellemző vonásszintű tulajdonságok, nevezetesen a szülői érzelmszabályozás szerepe az érzelmi történetek újraalkotásában kevésbé vagy egyáltalán nem ismert. Dolgozatomban arra a kérdésre keresek választ, hogy a közös történetalkotás folyamán hogyan, és milyen szerkezeti és érzelmi tartalmak mentén fejeződnek ki a szülői érzelmszabályozás különböző stratégiái.

Vizsgálatunkban 24 anya-gyermek páros vett részt. Feladatuk egy-egy olyan közösen átélt esemény felidézése volt, amely során a gyermek megijedt, szomorú, boldog, illetve haragos volt. A szülőkkel demográfia adatokat vettünk fel, illetve egy kérdőívcsomagot töltöttünk ki, amely három kérdőívet tartalmazott: Gyermek Viselkedési Kérdőív (CBQ), Érzelmszabályozási Nehézségek Kérdőív (DERS) és a Szülői Érzelmi Reakciók Kérdőíve (PERS). A közösen felidézett történeteket az érzelmi és strukturális tartalmuk alapján kódoltuk, majd összevetettük a kérdőív (PERS) adataival.

Eredményeink alapján a pozitív szülői reakciókat tartalmazó alsókálák összefüggést mutattak a magas strukturális elaborativitást jelző kódokkal, ezzel szemben a negatív szülői reakciók kapcsolata az érzelmi történetek szerkezetével, valamint érzelmi tartalmával kevésbé voltak jól meghatározhatóak.

BÍRÓ BOGLÁRKA

bogika01.04@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Hankó Csilla

oktató, PTE BTK

A testi/érzékszervi fogyatékossgal élő nők gyermekvállalási motivációi

Kutatásom témája a látássérült nők gyermekvállalási motivációi. Vizsgálatomban négy látássérült nő vett részt, három gyermekvállalás előtt álló nő és egy édesanya. A vizsgálatot félig strukturált interjú keretében végeztem, az interjúkban felmerült jelenségeket eset tanulmány jelleggel kívántam feltárni. Az interjúban feltett kérdések két dimenzió köré csoportosultak. A gyermekvállalást befolyásoló tényezők, a gyermekvállalással kapcsolatos érzelmek, gondolatok és a gyermeknevelés közben megélt tapasztalatok köré. Azt találtam, hogy a látássérültség nem befolyásolta negatív értelemben a résztvevő nőket gyermekvállalással kapcsolatos döntéseikben, a látássérültség, mint befolyásoló tényező inkább a mindennapi tevékenységekre vonatkozott. A vizsgálatban részt vett látássérült nőkre inkább befolyással voltak a személyes tényezők, mint a pszichés érettség, illetve az anyagi és érzelmi biztonság. A gyermeknevelés terén azt találtam, hogy a legnagyobb kaliberű nehézség a gyermek betegségének felismerése és a betegség kezelése. Tekintve, hogy egy édesanya vett részt a vizsgálat jelen részében, a vizsgálatot bővíteném.

VARGA ANIKÓ

varga.aniko05@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Vargáné Dr. Molnár Márta

tudományos főmunkatárs, ELTE BGGYK

Krónikus veseelégtelen gyermekek és fiatalok neurokognitív vizsgálatának első eredményei

Előzmények: A krónikus veseelégtelenséggel élő személyek száma járványszerű növekedést mutat. A szakirodalom az intellektuális képességek és a végrehajtó működések csökkent funkcionalitását támasztja alá. Kiskorúak esetén gyakoriak az atipikus fejlődésmentet eredményező komorbiditások, fejlődési zavarok, társuló fogyatékoságok.

Módszerek: Az intellektuális képességek első adatai 2007-ből származnak (Woodcock-Johnson teszt nemzetközi kiadás (JWJIE)). 2014-2017 között keresztmetszeti kutatásban mértük az IQ-t (Wechsler Gyermek (WISC-IV) és Felnőtt (WAIS-IV) Intelligencia Teszt-Negyedik kiadás)), valamint a végrehajtó működéseket (Wisconsin Kártyaszortírozási teszt (WCST), Corsi kockák (Corsi)) 26 veseátültetett gyermek és fiatal esetében. Hozzájuk nemben, korban, anyai iskolai végzettségben és intellektuális képességekben illesztettünk egészséges kontrollszemélyeket. Szocio-demográfiai, laboratóriumi adataikról és komorbiditásairól kérdőívben gyűjtöttünk adatokat.

Eredmények: Az általunk vizsgált csoport átlagos életkora 17,5 év volt (SD:2), 73% férfi, a GFR (glomeruláris filtrációs ráta) 60 ml/perc/1,73m² (SD:14), a dialízisen töltött idő átlaga 14 hónap (SD:15). A 2007-es vizsgálatban az intellektuális képességek átlaga az alacsony átlagos szintnek felelt meg IQ=85 (SD:22) (JWJIE). 2014-ben ez az érték 83 lett (SD:17) (WISC-IV/WAIS IV). A vizsgálati csoport fele (13 fő) utánkövetéses alany volt, esetükben az IQ stabilnak mutatkozott. Végrehajtó működések tekintetében a téri-vizuális memóriát (Corsi), valamint a kognitív flexibilitást (WCST) vizsgáltuk. Egyik esetén sem találtunk számottevő különbséget a vizsgálati és a kontrollcsoport eredményeit illetően. Az intellektuális képességek és a téri-vizuális memória között nem adódott szignifikáns összefüggés, a kognitív flexibilitás esetén viszont ez kimutatható volt (befejezett kategóriák ($r=0,62$; $p=0,005$). A dialízisen töltött idő és a fentnevezett végrehajtó működésekvonatkozásában is hasonló mintázat jelent meg, a kognitív flexibilitással szoros összefüggés mutatkozott ($r=-0,42$, $p=0,041$).

Következtetések: Eredményeink alapján arra jutottunk, hogy az IQ stabil a vizsgálati csoportban, valamint, hogy a vizsgálati csoport és az intellektuális képességekben illesztett kontroll csoport esetében nincsen számottevő különbség az általunk vizsgált végrehajtó működésekben. Azt is kijelenthetjük, hogy minél több időt tölt egy személy dialízisen, annál gyengébb teljesítményt nyújt a kognitív flexibilitás területén.

KURITYÁK CSENGE

kcsenge10@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

VARGA NOÉMI

varganoemi07@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Harmath-Tánczos Tímea
neuropszichológus, SZTE ÁOK

Dr. Szabó Éva
egyetemi docens, SZTE BTK

Szociális és kognitív tényezők hatása az iskolai teljesítményre

Dolgozatunkban különböző szociális és kognitív tényezők hatását vizsgáltuk a tanulmányi eredményességre, és azt a célt tűztük ki, hogy felállítsunk egy átfogó, integrált modellt, amely ezen tényezők együttes hatását vizsgálja. Kutatásunkban, amelyben egyéni adatfelvételi eljárást alkalmaztunk, 102 fő (44 férfi és 58 nő) 8. osztályos tanuló vett részt, három dél-alföldi iskolából. A vizsgálatban részt vett személyek átlagéletkora 14,22 év volt (szórás: 0,413). Az egyéni vizsgálatra a tanulók iskolájában került sor. Kutatásunkban a családi háttérre vonatkozó kérdéseket, a Faces Tesztet és a Faux Pas Felismerése Tesztet használtuk. Továbbá a végrehajtó funkciók vizsgálatára különböző fluencia teszteket (betű, szemantikus, igei), a komplex munkamemória mérésére a Fordított Számterjedelem Tesztet, a téri-vizuális munkamemória mérésére a Corsi-kocka tesztet és a fonológiai hurok, azaz a verbális rövidtávú emlékezet mérésére pedig az Álszóismétlési tesztet használtuk. Feltáró jelleggel nemi különbségeket is vizsgáltunk. Az eredményeink a szakirodalommal megegyezően igazolták a családi háttér, a munkamemória, valamint a végrehajtó funkciók kapcsolatát a tanulmányi eredménnyel. A regressziós modellünk szerint a tanulmányi eredményt a szülők átlagolt iskolai végzettsége jelezte előre a legjobban, ezt követte az Álszóismétlési teszt eredménye, majd a Faux Pas detektálás és szándék pontszáma, valamint az igei fluencia teszten elért eredmény. Eredményeink rámutattak arra is, hogy a szociális, a kognitív és végrehajtó funkciók, valamint a tudatelmélet együttesen határozzák meg az iskolai teljesítményt. Kutatásunk eredményeit a lehetséges fejlesztési irányok kontextusában is elemeztük.

KERTÉSZ CSABA

kertesz.cs@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Földi Rita

egyetemi docens, KRE BTK

Tempótartás számítógépes vizsgálata atipikus nyelvi fejlődésű gyerekeknél

A kutatás során egy saját fejlesztésű, digitális szenzomotoros teszt segítségével vizsgáltam tipikus és atipikus nyelvi fejlődésű általános iskolás gyerekek tempótartási képességét. Jelentős különbséget találtam a két csoport között: a tipikus fejlődésű tanulók minden feladatban jobb teljesítményt mutattak.

Az összeállított teszt – a legtöbb hasonló mérőeszközzel szemben – rövid, mindössze kb. 10-15 perces és kizárólag komplex zenei ingeranyagot használ, így játékos és motiváló a gyerekek számára. A zenéhez történő szinkronizáció mellett tartalmaz egy spontán tempót (SMT - Spontaneous Motor Tempo) mérő feladatot, amely során külső hanginger nélkül kell egyenletes tempót produkálnia a személynek, valamint egy észleléses feladatot is. Az utóbbi során a zenei részletekről és a hozzájuk kevert metronómhangról kell eldönteni, hogy azok pontosan illeszkednek-e, vagy sem.

A kutatás első szakaszában tipikus populációval végeztem el a tesztet, összesen 152 elsőől ötödik osztályos tanulóval, majd őket 20 vegyes diagnózisú, atipikus nyelvi fejlődésű tanulóval hasonlítottam össze a kontroll csoport kor szerint illesztett, 8 év fölötti részével (N=116). Az atipikus fejlődésű tanulók minden feladatban alacsonyabb teljesítményt mutattak: kevésbé tudták a kopogásukat a zenéhez igazítani a vizsgálatához használt mindhárom tempójú zene esetében (80, 120, 150 bpm). Spontán tempójuk lényegesen magasabb volt, amely több kutatás szerint is az idegrendszeri éretlenség jele, valamint nagyobb mértékben eltávolodtak a kezdőtempójuktól, és ütései a feladatok során saját magukhoz képest is nagyobb szórást mutattak, illetve az észleléses feladatban is szignifikánsan gyengébben teljesítettek. A kutatást folytatva reményeim szerint a jövőben létrejöhet egy olyan diagnosztikai eszköz, amely segíthet a nyelvelsajátítás és az olvasás nehézségeinek előrejelzésében. Az eredmények a ritmikai fejlesztő programok hatékonyságát vizsgáló nemzetközi szakirodalommal együtt alátámasztják a ritmikai fókuszú zenei tevékenységek fontosságát is, amelyek a zeneoktatás mai gyakorlatában jellemzően háttérbe szorulnak, mindazonáltal hatékony eszközei lehetnének a prevenciónak és korrekciónak egyaránt.

FERENCZ TAS ZOLTÁN

ferencz.tas@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Gyuris Petra

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A családi tényezők szerepe a Sötét Hármass személyiségvonások megjelenésében

A Sötét Hármass témakörében eddig megjelenő kutatásoknak köszönhetően megismerhetjük a nárcizmus, a machiavellizmus és a pszichopátia személyiségvonások jellemzőit, viselkedési stratégiáit, összefüggéseit. Azonban kevés tudással rendelkezünk arról, hogy mely környezeti faktorok segítik elő kialakulásukat. Kutatásomban erre a kérdésre kerestem a választ. Először felnőtt személyekkel töltöttem ki a SRQ-HU és a SD3 kérdőívek kérdéseit. A második részben fiatalok válaszolták meg ezeket a kérdéseket, melyet a s-EMBU-A kérdőívvel egészítettem ki. A kapott eredmények a fiatalok és a felnőtt csoport esetében eltéréseket is mutatnak, de mindkét csoportnál elmondható, hogy a család anyagi helyzete, a testvérek kapcsolata, a szülői részrehajlás és -bánásmód is hatással van a Sötét Hármass személyiségvonások megjelenésére. Ezzel ellentétben a testvérsorrend és a vizsgált személyiségtípusok között nincs összefüggés, a testvérem pedig csak a felnőtt minta esetén mutat kapcsolatot.

BOROSTYÁNKŐI ZSÓFIA

bzsofi19@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Tárnokiné Törő Krisztina
egyetemi adjunktus, KRE BTK

A konfliktusokkal terhelt apa-gyermek kapcsolat és a kritikus válasz összefüggései a gyermekkori depresszióval és az életminőséggel

Célkitűzés: Kutatásunkban a gyermekkori depresszió előfordulási gyakoriságát és az életminőséget vizsgáltuk kritikus válasz és kontroll csoportban. Egy szűkebb mintában megvizsgáltuk az apa-gyermek kapcsolatot is, mint lehetséges változót.

Módszer: A vizsgálati csoportban (26 fő) kritikus válást átélt gyermekek kerültek, akik szakértői vizsgálaton vettek részt. A kontroll csoportba (34 fő) pedig teljes családban élő gyermek kerültek. Az apával való kapcsolat vizsgálatakor a teljes 60 fős mintából az apa-gyermek kapcsolat tekintetében egy 7-7 fős illesztett mintával dolgoztunk, melynek tagjai 5 és 17 év közötti gyermekek, illetve serdülők, csoportonként 2 fiú és 5 lány. A vizsgálati csoportba azok kerültek, akiknek a rendelkezésre álló adatok alapján kritikus válasz mellett konfliktusokkal terhelt az apával való kapcsolatuk, a kontroll csoportba pedig azok, akik a kritikus a válást élték át, apa-gyermek kapcsolati konfliktus nélkül. A depressziót a Gyermek M.I.N.I. -vel (Mini International Neuropsychiatric Interview) vizsgáltuk. Az életminőség vizsgálatára az ILK (Inventar zur Erfassung der Lebensqualität bei Kindern und Jugendlichen) kérdőívet alkalmaztuk. A gyermekek családjazát is megvizsgáltuk.

Eredmények: A depresszió előfordulási gyakorisága a vizsgálati csoportban szignifikánsan magasabb volt, mint kontroll csoportban, közepes erősségű kapcsolati mutatóval ($V = -0,480$; $p = 0,0002$). Az életminőség szignifikánsan magasabb volt a kontroll csoportban, mint a vizsgálati csoportban ($FPW(25,7) = 2,357$ és $BM(30,0) = 2,371$; $p = 0,0263$ és $p = 0,0243$). Az apa-gyermek kapcsolatot vizsgálva a szűkebb mintán, a depresszió tekintetében a Fisher-féle egzakt-próba szignifikáns eredményt jelzett, erős kapcsolati mutatóval ($V = -0,866$). Vizsgálatunk szignifikáns ($t(12) = -2,821$; $p = 0,0154$) eltérést mutatott a vizsgált csoportok közt az életminőség tekintetében is.

Következtetés: A kritikus válasz átélése tehát vizsgálatunk szerint rizikófaktor a gyermekkori depresszió kialakulásával kapcsolatban, alátámasztva ezzel a korábbi kutatásokat. Szintén az irodalmi adatokat alátámasztva a kritikus válasz összefügg az életminőséggel is. A gyermekek rajzait vizsgálva is érdekes eredményeket kaptunk ezen eredményekkel összefüggésben. Az apa-gyermek kapcsolat pedig befolyásolja a gyermek mentális egészségét és szubjektív életminőségét. Eredményeink a válást átélt gyermekkel foglalkozó segítő szakemberek számára is fontos támpontot jelenthetnek.

HERCZEG VIKTÓRIA

herczegv92@gmail.com

szociális munka

BA, 5. félév

Gál Ferenc Főiskola

Egészség- és Szociális Tudományi Kar

Témavezető:

Sándor Zita

tanársegéd, GFF ESZK

A koragyermekkori élmények hatása a későbbi kapcsolatokra, az érzelemszabályozásra és az általános szorongási szintre

Az elmúlt évtizedek kutatásai és klinikai tapasztalatai alapján a koragyermekkori élmények, kötődési tapasztalatok befolyással vannak a felnőttkori kapcsolatrendszerre, érzelmek kezelésére, szorongási szintre. Mivel ezek a minták állandósulhatnak, így a későbbi korrigálásuk nehezen megvalósítható, így ezen élmények hatásának vizsgálata kiemelt jelentőséggel bír.

Kutatásom célja e koragyermekkori élmények és a felnőtt kötődés közötti kapcsolat feltárása, továbbá az érzelemszabályozás és általános szorongási szint vizsgálata a kötődés vonatkozásában. Ehhez online kérdőívsomag segítségével gyűjtöttem adatokat (117 fő, 20-40 éves korig). A kérdőívsomag tartalmazott egy saját szerkesztésű kérdőívet a koragyermekkori élmények (édesanyával, családtaggal való kapcsolat, otthoni légkör) felméréséhez és három validált kérdőívet, az AAS felnőtt kötődési skálát (ragaszkodás, szorongás, közelség), a Kognitív Érzelem-Regulációs kérdőívet és a STAI vonásszorongás dimenzióját. Pearson korreláció (SPSS 22.0) segítségével vizsgáltam a koragyermekkori élmények és az AAS közötti kapcsolatot. A koragyermekkori élmények és érzelemszabályozás, valamint vonásszorongás vizsgálatát One-Way ANOVA (SPSS 22.0) próbával végeztem.

A statisztikai elemzés alapján az AAS ragaszkodás és szorongás dimenziója a kora gyermekkori élmények mindegyik dimenziójával szignifikáns összefüggést mutatott. Az AAS közelség dimenziója az anyai és családi kapcsolatokkal szignifikáns összefüggést mutatott, az otthoni légkörrel kapcsolatban viszont nem. A koragyermekkori élmények édesanyával kapcsolatos kérdései a Kognitív Érzelem-Regulációs kérdőív pozitív ártértelelés és mások hibáztatása dimenzióival, a családi kapcsolatokra vonatkozó kérdések a katasztrofizálás dimenzióval, az otthoni légkörre vonatkozó kérdések pedig a pozitív ártértelelés dimenzióval mutattak szignifikáns eltérést. A STAI vonásszorongás dimenziója a koragyermekkori élmények mindegyik dimenziójával szignifikáns eltérést mutatott. Ezekben az esetekben minden $p < 0,05$.

Ezen eredmények alapján a koragyermekkori élmények leginkább a szorongási szintre, a felnőttkori kötődésre, kapcsolatokra és az érzelemszabályozás egyes aspektusaira vannak nagy hatással. Ezen problémák az élet minden területére kihathatnak, így nagyban akadályozva a társadalmi kapcsolatokban való jól funkcionálást, az érzelmek és a stressz egészséges megélését.

Kulcsszavak: kötődés, szorongás, érzelemszabályozás, koragyermekkor, kapcsolatok

OLLÁRI LILI

lili.ollari@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Berta Judit

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

A szülői bánásmód és a testkép, illetve táplálkozási magatartás zavarainak összefüggése fiatal felnőttkorban

Jelen vizsgálat a szülői bánásmód és a testkép, valamint a táplálkozási magatartás zavarainak összefüggéseit vizsgálta fiatal felnőttkorban, 18 és 25 éves nők körében. A szülői bánásmód mérése a Szülői Bánásmód Kérdőív (Gordon, Parker, Hilary, Tupling és Brown, 1979) magyar adaptációjával (Tóth és Gervai, 1999), a testkép és táplálkozási magatartás zavarainak mérése pedig az Evési Zavar Kérdőív (Garner, Olmstead és Polivy, 1983) magyar adaptációjával (Túry, Sáfrán, Wildmann és László, 1997) történt. A hipotézis, mely szerint a két jelenség között összefüggés feltételezhető, a vizsgálat során igazolást nyert: a szeretet – törődés negatív, a túlvédés és a korlátozás pedig pozitív összefüggést mutatott a testkép, - és táplálkozási magatartás zavaraihoz. Az azonban, hogy az édesanya részéről inkább az érzelmi (szeretet – törődés), míg az édesapa részéről a viselkedéses oldal (korlátozás, túlvédés) áll vele szorosabb összefüggésben, nem bizonyult igaznak. Jelen vizsgálat eredményei azt mutatták, hogy az édesanya és az édesapa részéről a szeretet és törődés, valamint az ezzel párosuló korlátozás és túlvédés egyaránt számítanak, és nem mutatnak különbséget a két szülő tekintetében.

FARKAS FLÓRA

farkasflora999@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Csabai Krisztina

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Márkus Lilla Viktória

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Dr. Hámori Eszter

egyetemi docens, PPKE BTK

A triádikus interakciók és a gyermek szülői megítélése a "zenebölcsődei" foglalkozások összefüggésében 18-24 hónapos korban

Jelen dolgozat a manapság egyre népszerűbb és egyre szélesebb körben ismertté váló zenei, vagy ismertebb néven „zenebölcsődei” foglalkozások és hatásosságuk megismerésével foglalkozik. A kutatás célja ezen foglalkozások és az anya-gyermek interakciós mintázatok közötti összefüggések feltérképezése.

Kutatásunkat korábbi eredményekre alapozzuk, melyek szerint a zenés foglalkozásra járó csecsemők kevesebb distresszt mutattak, valamint többet mosolyogtak és nevettek a szüleikre, illetve képesek voltak jobban kifejezni az érzelmeiket (Gerry, Unrau & Trainor, 2012; Emmerson, Nicol & McIntyre, 2016). Arra voltunk kíváncsiak, hogy a interakciók során is megjelenjen. A kutatás során 20 zenebölcsődei foglalkozásra járó, illetve 20 olyan anya-csecsemő diádot vizsgáltunk, akik nem vettek részt ilyen foglalkozásokon. A vizsgálatban résztvevő csecsemők életkorukat tekintve 18-24 hónap között voltak, az interakciók vizsgálatához a Hámori (2005) által készített „Játékhelyzet vizsgálatot és az ehhez Öze és Márkus (2013) által kidolgozott kódrendszert használtuk”. Ezen kívül kérdőívvel vizsgáltuk, hogy az édesanyák mennyire képesek szándékosságot feltételezni gyermekük viselkedésében, illetve, hogy a csecsemő mennyire van tudatában annak, hogy mi történik közvetlen környezetében.

Szignifikáns különbséget találtunk a Csecsemő Intencionalitás Kérdőív két faktoránál a negatív szándékosság ($t(38)=-2,489$ $p>0,02$) és a másokra vonatkozó tudatosságnál ($t(38)=2,214$ $p>0,03$). Az interakciók elemzésénél pedig azt találtuk, hogy a zenei foglalkozásra járó anyák közös játéktevékenysége során mutatott érzelmikifejezése globálisan pozitívabb, tehát nem függ az egyes játékoktól. Azoknál az édesanyáknál viszont, akik nem járnak gyermekükkel ilyen foglalkozásra az érzelmikifejezést illetően játékfüggő mintázatokat találtunk.

Kulcsszavak: zene, zenebölcsődei foglalkozás, zenei nevelés, Ringató, Kerekítő, csecsemők, interakció, Játékhelyzet vizsgálat, intencionalitás, Csecsemő Intencionalitás Kérdőív, triádikus interakció, anya-gyermek interakciós mintázatok

JEDLOVSZKY KRISZTINA

kjedlovszky@gmail.com

Középiskolai hallgató

Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános
Iskola és Gimnázium

Témavezető:

Dr. Horváth Klára

témavezető, rezidens, Semmelweis Egyetem II. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika

Az éjszakai és nappali alvás összefüggéseinek vizsgálata a szókincsfejlődéssel

Miközben a kisgyermekek napjaik jelentős részét alvással töltik, fontos képességeik, mint a memória vagy a nyelvtudás hatalmas fejlődésen mennek keresztül. Eddigi eredmények alapján úgy tűnik, hogy az éjszakai és napközbeni alvás különböző életkorokban más-más formában hatnak a szókincsfejlődésre. Kutatásunkban ezen összefüggések vizsgálatát tűztük ki célul.

A longitudinális vizsgálat során a gyermekektől 10 és 22 hónapos koruk között 5 alkalommal gyűjtöttünk alvásadatokat (10, 12, 14, 18 és 22 hónapos korokban) aktigráfias módszerrel és ezzel párhuzamosan a szülők kitöltötték az Oxford CDI tesztet a szókincs felmérése céljából. Az ezt követő statisztikai analízisben kevert modellezést alkalmaztunk a szókincsfejlődés vizsgálatára. Fix hatásként adtuk meg az életkort és az alvásváltozókat, illetve ezek interakcióját, random hatásként pedig a személyek kezdeti szókincsét és szókincsfejlődés ütemét. A végleges modell kialakítása a változók egyesével való eliminációjával történt. A modelleket valószínűségi hányadosok segítségével hasonlítottuk össze.

A passzív szókincs esetében az éjszakai alvás hatékonyságának 14 és 18 hónapos életkorban volt pozitív hatása, a napközbeni alvás időtartamának 12, 14, és 18 hónapos korban volt negatív, a napközbeni alvások számának 12 és 14 hónapos korban volt szignifikáns pozitív, 22 hónapos korban tendenciaszerű negatív hatása. Produktív szókincs esetében 18 és 22 hónapos életkorban az éjszakai alvás időtartamának hatása negatív a produktív szókincsre, 18 hónapos korban a délutáni alvások számának negatív hatása van. 22 hónapos korban a délutáni alvásidőnek pozitív hatása van.

Az eredményeink alapján kiderül, hogy a különböző életkori csoportokban az alvás más-más hatásai érvényesülnek, illetve további vizsgálat szükséges nagyobb mintával.

JÁRDAHÁZI EVELYN

jardahazi.evelyn@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Láng András

egyetemi docens, PTE BTK

Észlelt szülői reakciók a distresszre és hatásuk a serdülők pszichés jóllétére

Kutatásunk során a serdülők által észlelt, distresszre adott szülői reakciók, a kötődési alrendszerek, valamint az érzelemszabályozási nehézségek hatását vizsgáltuk az alapvető pszichológiai szükségletmegélésre.

A vizsgálatban 210 diák töltötte ki a kérdőívcsomagot, amely a distresszre adott szülői válasszal, kötődéssel, érzelemszabályozással, valamint alapvető pszichológiai szükségletekkel kapcsolatos kérdéssorokat tartalmazott. A distresszre adott szülői válaszokkal, illetve kötődéssel kapcsolatos kérdőíveket anyára és apára külön töltötték ki a serdülők.

Az eredmények tesztelésére felállítottunk egy anyára-, illetve apára vonatkozó modellt. A distresszre adott szülői reakciók hatással voltak a kötődés dimenzióira, ezek az érzelemszabályozási nehézségekre, amelyek pedig végső soron az alapvető pszichológiai szükségleteket befolyásolták.

Az egyes szinteken található változók némelyike direkt hatást is gyakorolt a pszichológiai szükségletmegélésre.

WEISZ BOGLÁRKA

wbogi7@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hadházi Éva

egyetemi docens, KRE BTK

Párkapcsolati erőszakot megélt nők gyermekeikkel való kapcsolatának vizsgálata

Kontextus: A párkapcsolati erőszak világméretű probléma, mely romboló hatást gyakorol az egész társadalomra. Társadalmi, pénzügyi és egészségügyi tekintetben is mind az áldozatokra, mind az ő gyerekeire és családjukra, barátaikra nézve negatív következményekkel jár.

Célkitűzés: Jelen kutatásommal hozzájárulok Dr. Hadházi Éva kutatásához, melynek célja a Parenting Styles and Dimensions Questionnaire (PSDQ) teszt hazai validálása. Kutatási témám ezen belül a párkapcsolati erőszak szülői nevelési stílusra gyakorolt hatása.

Módszer: A szakirodalom áttekintésében összegeztem, hogy a párkapcsolati erőszaknak való kitettség hogyan befolyásolja az édesanyák és gyermekeik további életét és kapcsolatait. 62-62 fős mintán végeztem összehasonlító elemzést párkapcsolati erőszakot megélt édesanyák (vizsgálati csoport) és ilyen traumát el nem szenvedők (kontroll csoport) között a szülői nevelési stílus tekintetében.

Hipotézisek: Azt feltételeztem, hogy a párkapcsolati erőszakot megélt vizsgálati személyek a kontrollcsoportéhoz képest engedékenyebbek, kerülnek a testi fenytést, és a verbális szidalmazást részesítik előnyben gyermeknevelésük során.

Eredmények: Az eredmények azt mutatták, hogy a testi fenytés és a verbális szidalmazás alkalmazásának gyakorisága terén nincs szignifikáns különbség a két csoport között, azonban a párkapcsolati erőszakot megélt nők javára szignifikáns eredmény mutatkozott engedékenységi terén.

Értelmezés: Úgy tűnik, hogy a párkapcsolati erőszakot megélt édesanyák valóban kompenzálni próbálnak gyermekeiknél az engedékenységi szülő-gyermek kapcsolatban való növelésén keresztül, mely a nagyobb melegség látszatát keltheti. A reprezentatívabb eredmények érdekében érdemes lenne a kutatást nagyobb elemszámmal megismételni.

Kulcsszavak: PSDQ, szülői nevelési stílus, párkapcsolati erőszak, anya, gyermek, nevelés, testi fenytés, verbális fenytés, engedékenységi

BÁLINT ANITA

anita.drszp@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők:

Dr. Gál AnikóDr.

egyetemi adjunktus, SZTE JGYPK

Hódi Ágnes

tanársegéd, SZTE JGYPK

A gyermekvédelmi szakellátásba vett testvérek elhelyezésnek tendenciái: egy regionális vizsgálat eredményei

A GYERMEKVÉDELMI SZAKELLÁTÁSBA VETT TESTVÉREK ELHELYEZÉSÉNEK TENDENCIÁI: EGY REGIONÁLIS VIZSGÁLAT EREDMÉNYEI

Bálint Anita

SZTE JGYPK Szociálpedagógia Szak

Magyarországon az 1997-ben deklarált gyermekvédelmi törvény egyike azon jogi szabályozásoknak, melyek által a gyermekek mindenkifelett álló érdeke érvényesül (1997. évi XXXI. törvény, 2§. (1)). E törvény értelmében és az állam támogató szerepének köszönhetően a családjukból kiemelt gyermekek a családi modellhez hasonló ellátásban részesülhetnek, melynek célja a gyermekek egészséges fejlődésének támogatása. Többgyermekes családok esetében a testvérekre vonatkozó törvényi szabályozás szerint „a gyermekek gondozási helyének megváltoztatása esetén, kezdeményezni kell a testvérekkel való együttes elhelyezést” (1997. évi XXXI. törvény, 9§. (1) (b)). A szakellátásba vett testvérek elhelyezési gyakorlatáról kevés szakirodalom és adat áll rendelkezésünkre (Kulcsár, 2003; Szabó, 2010). E hiányt pótlandó kutatásom fókuszában a testvérek együttes és külön elhelyezésének vizsgálata áll. A vizsgálatot a vonatkozó határozatok feltárásával, dokumentumelemzés módszerével végeztem egy megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál a 2014-2017-es időszakra vonatkozóan. Kutatásomban többek között az alábbi kérdésekre kerestem választ: Hogyan alakult a szakellátásba vett testvérek száma, helyzete (ideiglenes hatállyal elhelyezett vagy tartósan nevelésbe vett)? Hogyan alakult az elhelyezés gyakorlata illetve, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyek következtében nem valósulhatott meg az együttes elhelyezés?. Eredményeim szerint a 2018. január 1-ig 474 szakellátott testvért regisztráltak, akik közül 2014-ben kevesebb, mint 70%, 2015-ben több mint 92%, 2016-ban 71% és 2017-ben több mint 85% részesült együttes elhelyezésben. A testvérek külön elhelyezését a speciális nevelési igény, a testvérek magas létszáma, a gondozási hely váltása, valamint a halmozottan hátrányos helyzet fennállása eredményezte. Eredményeim bővítik azon adatok halmazát, melyek ezidáig igen alacsony számban születtek a gyermekvédelem e szegmensében és alapot nyújthatnak a magyar gyermekvédelmi rendszer további fejlesztéséhez és fejlődéséhez, valamint a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges környezet biztosításához.

LŐRINCZ ANDREA

lorinczandrea9@gmail.com

magyartanár; erkölcsstan- és etikatanár

Osztatlan, 11. félév

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Karlowits-Juhász Orchidea

egyetemi adjunktus, ME BTK

Az iskolában? Nem történik semmi.

Metaforaelemzésre épülő tudományos kutatómunkám középpontjában az állami gondozott fiatalok iskolareprezentációjának vizsgálata áll. Antropológiai jellegű kvalitatív kutatásom a gyermekotthonban megvalósuló résztvevő megfigyelésen és az intézményben élő 15 általános iskolás fiattallal készített mélyinterjúk anyagán alapszik. A korábbiakban ezen a terepen végzett kutatási tevékenységeim során szerzett tapasztalataim és a fiatalokkal kialakított személyes viszonyom motivál arra, hogy újabb és újabb témák fókuszba helyezésével ismerjem meg az életüket, és ismertessem azt meg azzal a világgal, mely őket többnyire előítélettel szemléli.

Az interjúk elemzése során a valós szövegekben előforduló metaforák szisztematikus beazonosítása, elemzése történik. A metaforák egy, a verbalizált szövegnél magasabb szintű kognitív képződményként kerülnek megvizsgálásra. A konkrét nyelvi képződmények és a nyelvi metaforák egymást kiegészítve mutatnak a teljesség felé, és ennek köszönhetően megvalósítható a témával kapcsolatos mélyebb érzések és vélekedések feltérképezése is.

Kutatásom célja, hogy a LAKOFF és JOHNSON (1980) által megalapozott „standard fogalmi metaforaelméleten” alapuló interjúelemzési módszerrel feltárjam az állami gondozott fiatalok életének egy újabb szegmensét. Szeretnék belesni az iskolakapuk és a tantermek kulcslyukain, és a gyerekek/fiatalok szemével leképezni az iskola jelenségvilágát, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy az iskoláról alkotott képük rendszerezett formában megragadható legyen.

Dolgozatomban azokat a metaforákat kívánom bemutatni és röviden értelmezni, amelyek leginkább jellemzőek voltak a diákok elbeszélései során. A metaforavizsgálat eredményeinek szintetizálásával igyekszem meghatározni és beazonosítani azt az atmoszférát, amely napi szinten körülveszi az iskolában a diákokat, s amely talán nem is tudatosodik, de tudat alatt minden reggel, az iskolába való belépéskor magába zárja a diákokat.

BALOGH RÉKA

rekabalogh30@gmail.com

Egészségügyi Gondozás és Prevenció

BSc, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Egészségtudományi Kar

Témavezető:

Harjánné Dr. Brantmüller Éva

adjunktus, PTE ETK

Az örökbefogadottak felnőttkori elégedettségi vizsgálata

Bevezetés: Az örökbefogadások száma emelkedő tendenciát mutat. Amíg az adoptálás folyamatáról, az örökbefogadó szülők nehézségeiről rendelkezünk információkkal, addig az örökbefogadottak meglátásairól keveset tudunk. A kutatás célja felmérni az örökbefogadottak véleményét, elégedettségét, és azonosítani a befolyásoló faktorokat.

Vizsgálati anyag és módszer: A keresztmetszeti kutatás során strukturált interjúk készültek 2017. 06. – 2018. 01. között. A célcsoporton belüli, nem véletlenszerű mintaválasztás során az ismeretségi körben fellelhető örökbefogadott felnőtt személyek, hólabda módszerrel újabb interjúalanyok azonosítását tették lehetővé. A mintát 18-50 év közötti 25 felnőtt alkotta (18 nő, 7 férfi), akiket legalább 5 évre örökbefogadtak. SPSS for Windows 13.0 és Microsoft Office Excel statisztikai program segítségével, leíró statisztika és Fisher's Exact Teszt készült.

Eredmények: Két főt születésekor fogadtak örökbe, 18-an intézetben, 5-en nevelőszülőnél éltek előzőleg. 11 személy megkereste a biológiai szüleit, 9 nem, 5-nél a szülők elhunytak. 2 fő adoptálna, 4-en bizonytalanok, 19-en elutasítók. Gyermekkorukkal 16-an elégedettek, melyet befolyásolt az anya ($p=0,001$) és az apa ($p=0,027$) nevelési stílusa. Jelenlegi életükkel 19-en elégedettek. Súlyos lelki traumát okozott, ha az örökbefogadást késői életkorban közltek ($p=0,003$), vagy véletlenül derült ki ($p=0,039$).

Következtetések: Az örökbefogadás sikerének kulcskérdése a tények korai, őszinte közlése, a következetes, illetve megengedő nevelési stílus alkalmazására. Releváns védőnői feladat a családok kiemelt gondozása, az illeszkedés támogatása.

Kulcsszavak: örökbefogadás, elégedettség, nevelési stílus, közlés

BARDI BOGLÁRKA

boglarkabardi@gmail.com

Tanító

BA, 7. félév

Nyíregyházi Egyetem

Témavezető:

Dr. Jenei Teréz

főiskolai tanár, Nyíregyházi Egyetem

Biztos Kezdet Gyerekházak a szolgáltatást igénybe vevők szemszögéből

Biztos Kezdet Gyerekházak a szolgáltatást igénybe vevők szemszögéből

A dolgozatom témája a hátrányos helyzetű gyerekek kora gyermekkori fejlődését támogató Biztos Kezdet Gyerekházak jellemzőinek és hatásának bemutatása a baktalórántházi Bóbita Gyerekház és a pusztadobosi Kastélykerti Gyerekház tevékenységének vizsgálata alapján. Kutatásom célja annak feltárása, hogy a szolgáltatást igénybe vevő szülők hogyan vélekednek a programról, milyen fejlődésen ment keresztül gyermekük az itt eltöltött idő alatt. Ezen kívül azt is vizsgálom, hogy befolyással van-e a szolgáltatás a családok életére.

Munkám során a következő kutatási módszereket használtam: a vonatkozó szakirodalmat részben a kora gyermekkori fejlődés jellemzőinek leírása, valamint a gyermekszegénység szemszögéből tekintettem át. Ezt követően a dokumentumelemzés módszerével a Biztos Kezdet módszertani kötetek, a vizsgált gyerekházak pedagógiai programja alapján feltártam a program filozófiáját, céljait, tevékenységrendszerét, a gyerekházakban végzett munka jellemzőit. A szolgáltatás működését és hatékonyságát egy 24 kérdésből álló kérdőívvel mértem fel a szülők körében, egy édesanyjáról pedig esetleírást készítettem.

Kutatásom alapján az alábbi következtetésekre jutottam: a szolgáltatást igénybe vevő szülők nemcsak a gyermekük intellektuális, emocionális fejlődésével elégedettek, hanem mindannyian azt is kiemelték, hogy megerősödtek szülői szerepükben, amely tartósan pozitív hatást gyakorol a szülői ház és a köznevelési intézmények (óvoda, iskola) közötti kapcsolatra.

MOLNÁR FANNI

molnarfannii97@gmail.com

szociálpedagógia

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

*Dr. Gortka-Rákó Erzsébet
főiskolai tanár, DE GYGYK*

Bűnmegelőzés fiatalok körében különös tekintettel a tercier prevenció alanyaira

Minden társadalom egyik jelentős szociális problémája a fiatalkori kriminalitás kérdésköre. A különböző társadalmak különböző módon igyekeznek kezelni a problémát több-kevesebb sikerrel. Nem lehet kérdéses, hogy az egyik legfontosabb pont a fiatalkori kriminális magatartás kialakulásának, illetve a hibás elemek rögzülésének megelőzése, amit a szekunder, és tercier prevenció során végeznek különböző szakemberek. Ez a terület meglehetősen komplex, mivel szociológiai, pedagógiai, pszichológiai, kriminológiai és jogi szempontok alapján szükséges vizsgálni annak érdekében, hogy teljes átláthatóságot érjünk el a témában.

Jelen dolgozatban a bűnmegelőzéssel foglalkozunk, azon belül elsődlegesen a tercier prevenció alanyaival. A hazai tendenciákon, a bűnmegelőzési elméleteken, a pártfogó felügyeleten át, a javítóintézeti nevelésig igyekszünk teljes képet adni tercier prevenció folyamatáról. Kvalitatív kutatást végeztünk, interjú technikát alkalmaztunk annak érdekében, hogy mélyebben feltárjuk azokat a diszfunkciókat, amik hozzájárulnak a fiatalkori kriminalitás kialakulásához. Az alapsokaságunk fiatalok bűnelkövetők voltak, 10 pártfogottal, és 15 javítóintézeti növendékkel készítettünk félig strukturált interjút.

A kutatás alapján láthatóvá váltak azok az elemek, amik a szekunder prevenció során különös odafigyelést igényelnek, továbbá mik azok a diszfunkciók, amiket a tercier prevenció során szükséges korrigálni. Diszfunkciók leginkább az elsődleges és másodlagos szocializációs szinten, illetve a kortárs kapcsolatok területén jelentek meg, továbbá súlyos problémának bizonyult a szerfűgőség. A pártfogó felügyelet során pedig a pártfogók tehetetlensége jelent meg olyan formában, hogy a legtöbb esetben nem tudtak/tudnak segítséget nyújtani. A kutatási eredmények alapján a legjellemzőbb problémákra javaslatokat fogalmaztunk meg a szekunder, és tercier prevenciót végző szervek felé azzal a céllal, hogy erőteljesebben felhívjuk a figyelmet ezekre a problémákra, és kezelésük fontosságára.

BARTHA ERIKA

barthaerika00@gmail.com

szociálpedagógia

MA, 1. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Vargáné Dr. Nagy Anikó

adjunktus, DE GYGYK

Roma és nem roma családok nevelési szokásaik és kapcsolatuk az intézménnyel

Kulcsszavak: roma gyerekek, gyermeknevelés, roma szülők, intézményi szocializáció és integráció
A dolgozatban a roma családok nevelési szokásait és az óvodával kialakított kapcsolatukat tanulmányozom. Óvodapedagógus hallgatóként fontosnak tartom megismerni a roma családok nevelési szokásait. A vonatkozó elméleti szakirodalom (Forray, Hegedűs; Erdős; Kemény) elemzésén keresztül vizsgálom a gyermekek családon belüli szocializációját, valamint a roma családok és az intézmény kapcsolatát.

Kutatásom vonatkozásában a következő hipotéziseket fogalmaztam meg. Úgy gondoltam, hogy összefügg az iskolai végzettséggel az, hogy a szülő kitől kér gyermeknevelési tanácsot.

Feltételezem, hogy az alacsonyabb iskolázottsággal rendelkező anyák elsősorban a családon belül kérnek segítséget, mert a tájékozottság hiányában, könyvekre, vagy szaklapokra nem támaszkodnak. Feltételeztem, hogy a roma származású szülők szinte kizárólag a saját rokonaiktól látott nevelési mintát adják át gyermekeiknek, mert az elsődleges szocializációs szintén, a családon kívüli pedagógiai-nevelési ismeretekkel nem, vagy alig rendelkeznek. Feltételeztem, hogy az óvodapedagógus minél többet foglalkozik roma származású családdal, annál nagyobb a szakmai belső igényük arra, hogy megismerjék a roma családok nevelési szokásait, mert a kooperatív munka érdekében ez elengedhetetlen. A dolgozat második felében ismertetem vizsgálati eredményeimet. Interjúk kutatást végeztem roma szülők körében, melynek keretében igyekeztem megismerni nevelési szokásaikat. Vizsgálataimat a Kocsordi, Hodászi, Nagyecsedti illetve Hajdúböszörményi óvodákban végeztem. Ezekre az óvodákra azért esett a választásom, mert itt az óvodai csoportokban a roma gyermekek száma magas.

Fókuszcsoportos interjút készítettem az óvodapedagógus hivatást több éve gyakorló szakemberekkel. A kérdések arra fókuszáltak, hogy az óvodapedagógusnak hogyan kell partneri kapcsolatot kialakítania roma identitású szülőkkel, melyek azok az attitűdök, amelyek elengedhetetlenek a gyermek érdekeit szolgáló kiegyensúlyozott viszony fenntartásához. Kutatásaim alkalmazott szemléletűek, amennyiben eredményeimre alapozva javaslatokat fogalmaztam meg. Fontos lenne ezért az óvodapedagógusok szakmai kompetenciáját romológiai ismeretekkel kibővíteni. Erre lehetőséget maguk az óvodák biztosítsanak. A roma kultúra megismerése az óvodapedagógiai munka sikerének alapvető kulcsa.

CSÓK CINTIA

csokcintia@gmail.com

neveléstudomány

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Pusztai Gabriella

Egyetemi tanár, DE BTK

Segítő hivatást választók munkaerő-piaci jellemzői

A felsőoktatásban végzettek pályafutásának általános elemzésére az utóbbi években jelentős erőfeszítések történtek, melyek a képzési terület- illetve szakspecifikus elemzések szükségességét vetették föl. Kutatásunk ennek jegyében egy speciális képzési szegmensre koncentrált, a társadalom működőképességét segítő pályákon dolgozó fiatal szakemberek elhelyezkedését, felsőoktatási tapasztalatait veszi górcső alá, amikor a nappali munkarend szerinti szociálpedagógia alapszakon/hagyományos képzésben részt vett hallgatókat összehasonlítja a szociális munka, andragógia és pedagógia alapszakokon végzettekkel. Az eddigi kutatások elsősorban az egyes pályák professzionalizációjára fókuszáltak, és a rekrutációt intézményi, regionális metszetben vizsgálták. Jelen kutatásban azonban az első népes szociálpedagógus diplomások országos szintű társadalmi rekrutációs bázisát és munkaerő-piaci helyzetét vizsgáltuk. A témaválasztás relevanciáját mutatja, hogy kevés olyan szak van, ami az ismeretlenségből felbukkanva ekkora népszerűsége tett szert, majd ilyen drasztikusan visszaesett iránta az érdeklődés, mint a szociálpedagógia. Az évtized elején az osztott képzés bevezetése okozott csökkenést, majd a bemeneti (emelt szintű érettségi) feltételek szigorítása. A probléma differenciált megközelítése érdekében egyrészt kvantitatív, másrészt kvalitatív elemzést végeztünk. A Frissdiplomások 2012-adatbázis statisztikai elemzése során mutattuk be a végzettek rekrutációját, a felsőoktatásból a munkaerő-piacra való átmenetét és az aktuális munkaerő-piaci helyzetét összehasonlításban. Az adatbázis a 2007-ben, 2009-ben és 2011-ben abszolutóriumot szerzettek adatait tartalmazza. A kutatás kvalitatív szakaszában olyan végzettekkel készítettünk félig strukturált interjúkat, akik az említett periódusban abszolváltak. A kvantitatív elemzésünk legfontosabb eredménye, hogy az egyes csoportok összetételének különbségeit erőteljesen magyarázza a képzéseket nyújtó intézmények regionális elhelyezkedése. Az interjúkban vizsgált dimenziók alapján típusokat állítottunk fel, a szociális szakemberek abba a kategóriába kerültek, melyet a gyakorlatorientáltság, a szakmába ágyazott tudás és a pályastabil diplomás karrier jellemez. Ezzel szemben a bölcsész képzési területen végzettek az elméletközpontúság, a konvertálható tudás és az útkereső pályafutás mentén tipizálhatók. „Az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült”

HEGEDŰS HANGA

hanga.hegedus@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Horváth Péter László

Tanársegéd, ELTE BGGYK

A kevesebb néha több

A témám középpontjában a könnyen érthető kommunikáció érthetőségét vizsgáló, vagy az érthetőség vizsgálata miatt a könnyen érthető kommunikációhoz kapcsolható kutatások másodelemzése állt.

Magyarországon egyelőre kevés tudásunk van a könnyen érthető kommunikációról és még kevesebb tudományos kutatás támasztja alá azt, hogy a módszer valóban hasznos-e. A könnyen érthető kommunikáció más országokban már jelentős segítséget jelent az értelmileg akadályozott személyek hétköznapijaiban, és számukra is lehetőséget nyújt az egyenlő esélyű információhoz jutásban. Szeretném, hogyha a könnyen érthető kommunikáció Magyarországon is hozzáférhető lenne a célcsoport számára és minél több értelmileg akadályozott ember hétköznapiját segítené meg. Viszont ahhoz, hogy a könnyen érthető kommunikáció biztos alapokon állhasson, és hogy ez a kommunikációs eszköz a célcsoport számára leginkább megfelelő módon létezhesen, sokkal több tapasztalati tudásra lenne szükségünk, amit egyedül tapasztalati kutatásokból nyerhetünk. Korábban Magyarországon még nem végeztek a könnyen érthető kommunikáció érthetőségére irányuló kutatást. Ezért nehéz jó kutatási kérdést és hipotézist megfogalmazni. A mostani kutatással egy tapasztalati kutatást igyekszem megalapozni. Ehhez pedig az eddigi külföldi kutatások eredményeiről szóló szakirodalmak kritikus áttekintését helyeztem ennek a kutatásnak a középpontjába.

Előadásomban a kutatásom és a kutatással kapcsolatos javaslataimat ismertetem röviden.

AIGNER PETRA ILDIKÓ

aignerpetra16@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők:

Dr. Magyar Adél

Főiskolai docens, SZTE JGYPK

Csepregi András

Külső konzulens, Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

A szemléletformálás szükségességének vizsgálata az autizmus spektrum zavar esetében animációs film segítségével

A kutatásomhoz a kérdőíves adatgyűjtés és az interjúztatás módszerét használtam fel.

Az általam összeállított online kérdőívhez Likert-skála módszert alkalmaztam. Négy válaszlehetőségből egyet választhattak ki az autista személyt nevelő szülők, akik kitöltötték a kérdőívet. Harminchat anonim érintett szülő válasza alapján elkülöníthető az óvodás, iskolás és felnőtt autista személyt nevelő válaszadó.

Emellett tíz, általam megkeresett személlyel készítettem interjút. Interjúalanyaim kiválasztásánál figyelembe vettem azt a tényezőt, hogy mely személyek kísérhetnek végig egy autista személyt élete során. Ezért egy bölcsőde, integráló óvoda igazgatóját, többségi általános iskolai és gimnáziumi pedagógusokat, egyetemi docenseket, valamint védett munkahely vezetőjét és egy áruházlánc egyik igazgatóját kérdeztem meg az interjú során. Minél teljesebb kép kialakítására törekedtem a szemléletformálás szükségességét illetően.

Mindkét módszerhez három részből álló kérdéssort állítottam össze. Az első részben az autizmus spektrum zavarral kapcsolatos személyes kötődést vizsgáltam. A második részben a szemléletformálásra vonatkozó kérdéseket tettem fel. A harmadik részbe az általam készített autizmussal kapcsolatos animációs filmemre vonatkozó kérdéscsoport tartozott.

A szemléletformálásra vonatkozó kérdésekre az online kérdőívet kitöltők nagyobb százaléka kiemelte a pedagógusok körében az érzékenyítés fontosságát. Ugyanakkor az érintett szülők közül csak kevesen vettek részt érzékenyítő foglalkozáson. Ezért is hangsúlyozták ki, hogy minél több lehetőséget kellene biztosítani a szülőknek, a pedagógusoknak és a diákoknak is a foglalkozásokon való részvételre. Az interjúalanyok többsége ezzel szemben azt válaszolta, hogy már részt vett autizmussal kapcsolatos szemléletformáláson, amelynek köszönhetően pozitív változásokat tapasztaltak az autista személyekhez való viszonyukban.

Az animációs filmre vonatkozó kérdésekre mind az online kérdőív kitöltők, mind az interjúalanyok többsége ugyanazt a véleményt képviselte. Beszámolóik szerint az animációs film megtekintése a legtöbb esetben meghatódást váltott ki, hitelesnek tartották a személyes vonatkozás bemutatásával a filmet. Az interjúalanyok száz százaléka nyilatkozta azt, hogy mindenki számára hasznos lenne az animációs film megtekintése. Emellett kihangsúlyozták azt is, hogy mennyire megkönnyítette a vizuális megjelenítés és a film nyelve az autizmus spektrum zavar megismerését és megértését.

NÉMETH VIVIEN

nemeth.vivien@barczy.elte.hu

gyógypedagógia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezetők:

Dr. Stefanik Krisztina

egyetemi docens, ELTE BGGYK

Dr. Barna Balázs Károly

külső konzulens, SZTE-FOK

Autizmus-specifikus perspektíva a fogászati ellátásban

HÁTTÉR: az autizmus spektrum zavarral élő személyek preventív és konzerváló fogászati ellátásának megszervezése sok szempontból kihívást jelenthet, melyre a fogászati szakemberek többsége nem érzi magát felkészültnek (Delli, Reichart, Bornstein és Livas, 2013). A dolgozat célja feltáró szakirodalmi kutatómunka segítségével választ adni arra a kérdésre, hogy az autizmusból fakadó specifikus nehézségek és erősségek hogyan befolyásolják – illetve hogyan kellene, hogy befolyásolják – a fogászati ellátást.

CÉLOK: (1) az autizmussal élő személyek orális egészségének jellemzői, (2) az autizmus természetéből fakadó és a fogászati ellátás során kihívást jelentő nehézségek, illetve (3) az autizmussal élő személyek fogászati ellátásának gyakorlati stratégiáinak feltárása.

MÓDSZER: szakirodalmi kutatásunkat a PubMed adatbázisban végeztük. Az autism specific dentistry, autism and dentistry, autism and dental visit, autism dental health keresőszavakra adott 824 találatot a címek és absztraktok alapján, 5 szempont szerint szűkítettük. Az elemzésbe 45 angol nyelvű, a címszavakhoz kapcsolódó, egyetemi IP címről elérhető, az utóbbi 5 évben megjelent eredeti tanulmányt vagy reviewt és további 8 releváns tartalmú, ingyenesen hozzáférhető gyakorlati útmutatót, segédanyagot emeltünk be.

EREDMÉNYEK: (1) megállapítható, hogy néhány fogászati probléma – például az alacsonyabb szintű szájhigiénia, a fogínybetegségek és a fogzománc sérülései – emelkedettebb arányban fordul elő autizmussal élő személyek körében, a neurotipikus populációval összevetve (Kalyoncu és Tanboga, 2017; Al-Schaibany, 2017). (2) Az autizmussal élő személyek fogászati ellátásának nehézségei alapvetően az autizmus természetéből fakadnak (Gandhi és Klein, 2014), (3) így a hatékony fogászati ellátást eklektikus keretben, az autizmus spektrum pedagógiájának módszertanát használva, individualizáltan kell szervezni (Orellana, Martínez-Sanchis és Silvestre, 2014).

DISZKUSSZIÓ: Az autizmussal élő személyek fogászati ellátásának kérdésköre rendkívül komplex, multidiszciplináris terület, hiszen a fogorvostudományi ismeretek mellett markáns meghatározója az autizmus spektrum zavarról és az autizmus pedagógiájának módszertanáról való tudás. Érdekes lehet a későbbiekben a témát több aspektusból is megközelíteni, illetve facilitálni a szakterületek közötti kooperációt a gyakorlatban. Mindezek mellett feltétlenül szükség lenne több empirikus, például a hazai helyzetet feltáró kutatásra is.

RÉPÁS SÁRA

repas.sara@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Köböl Erika

Gyakorlati oktató munkát segítő munkatárs, SZTE JGYPK

Az állatasszisztált terápia belső differenciálódásának egy újabb területe: Az állatasszisztált tanácsadás

A különböző állatasszisztált eljárások emberre gyakorolt pozitív hatása szinte már axiómaként említhető. Számos külföldi és hazai tanulmány foglalkozik a módszer elméleti hátterének, személyiségre gyakorolt hatásainak, és gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek kutatásával. A hazai vizsgálatok túlnyomó része azonban kizárólag pedagógiai célokat megvalósító tevékenység irányába mozdul el és korlátozódik. Dolgozatomban ebből kilépve, az állatasszisztált eljárások új színtérbe való átültetésének lehetőségét tárom fel, a klinikai környezetben való alkalmazást.

A kutatás célkitűzése a hazai mentálhigiénés szakemberek téma iránti ismereteinek, érdeklődésének a feltérképezése, valamint az állatok bevonásával történő tanácsadás szerepének bemutatása, kifejezetten klinikai környezetben volt.

Alkalmazott módszereim között szerepelt szakirodalom másodelemzés, valamint empirikus kutatást végeztem a strukturált kérdőívvel, mellyel elsősorban kvantitatív adatokkal tudok szolgálni, mert a célkitűzéseim között egy általános feltérképezés szerepelt. A 101 fős mintavétel alanyai között legnagyobb arányban gyógypedagógus, pszichológus és egyéb segítő területen dolgozó gyakorló szakember vett részt a kérdőív kitöltésében. Az adatok feldolgozását pedig statisztikai adatelemzéssel végeztem.

A kapott eredmények tükrében a megkérdezett szakemberek közül 88% gondolja hatékony módszernek az állatasszisztált eljárásokat általánosságban. A többség arról számolt be, hogy nincsenek ismeretei a klinikai környezetbe alkalmazott részéről, valamint a megkérdezettek közül kizárólag öt szakember jelezte, hogy alkalmazta már munkája során. Ez az öt személy viszont olyan értékes információval szolgált, amely megerősíti és alátámasztja a módszer széleskörű lehetőségeit, valamint azt a feltevést, hogy érdemes és érdekes foglalkozni a témával, mert van jövője. A módszer alkalmazási akadályai tekintetében az eredmények alapján a nem megfelelő társadalmi hozzáállást emelték ki, ami összefüggésbe hozható a törvényi szabályozás hiányosságával. Ebben megoldást nyújthatna a jelen hatályos rendelet módosítása, kiegészítése.

A kutatás jövőjére nézve a módszert alkalmazó szakemberek irányába mozdulnék el mélyinterjú készítésével, hogy még árnyaltabb képet kaphassak a hazai lehetőségekről a módszer tekintetében.

BARNA MÁRTA

barna.martha@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Orbán Réka

egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar

Alkalmazott Pszichológia Intézet

A Zumba® program hatása a mozgásra, a kognitív képességekre és a pozitív énképre

Témaválasztásomban nagy szerepet játszott, hogy felgyorsult világunkban a gyerekek egyre kevesebbet mozognak, emiatt pedig szerettem volna egy általam kedvelt és hasznosnak tartott új mozgásformába bevezetni őket, ami az egészségre gyakorolt pozitív hatása mellett remekül kikapcsol, ugyanakkor lendületet ad, emellett pedig az intenzív zene és tánc hatása jobb kedvre derít.

A Zumba®, egy Kolumbiából származó tánc, melynek segítségével fejlődik a mozgás, emellett játékkal, nevetéssel, izgalmas zenékkal és táncokkal kapcsolódhatunk ki.

Előzetes, a Zumba® mozgásprogram fejlesztő hatásának kutatásáról nincsenek publikációk, ugyanakkor a táncsal való fejlesztés hatékonyságáról rengeteg kutatásról olvashatunk.

A kutatás 56 gyermek 3. osztályos, azaz 9-10 éves gyerekek fejlődését mérte, közülük 29 gyermek a kísérleti csoport, míg 27 gyermek a kontroll csoport tagja.

Hipotéziseinkben megfogalmaztuk, hogy a mozgásos programban résztvevő gyerekek mozgása összerendezettebb és harmonikusabb lesz, egyensúlyérzékükben javulás tapasztalható, ugyanakkor a program kihat a kognitív képességekre és az énképet pozitív irányba fordítja.

Eredményeink igazolják a program fejlesztő hatékonyságát, azaz a mozgás hatására fejlődik a mozgás összerendezettsége, emellett javulás tapasztalható az egyensúlyérzék területén, ugyanakkor fejlődés mutatkozott a gyerekek kognitív profiljában, emellett pedig pozitív irányba változott a gyerekek énképe.

Kulcsszavak: specifikus tanulási zavar, zumba, tánc, mozgás, kognitív képességek, énkép

CSÁKÁNY EDINA

csedina96@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Kálcsa Jánosi Kinga
egyetemi adjunktus, RO BBTE

Halandók vagy halhatatlanok? Halálfogalom kialakulásának mérése gyerekeknél, ép és SNI csoportok között

Napjainkban a halál fogalmát tabuként kezeljük, gyakran eltitkoljuk gyermekeink elől egy közeli személy elvesztését. Nemcsak a gyerekek, de a felnőttek is elidegenedtek a halál koncepciójától, így a gyerekeknek gyakran lehetőségük sem nyílik arra, hogy egy felnőtt ember szükség esetén ismertesse velük a halál fogalmát, annak megértését és kezelési módját.

Kutatásunkban kolozsvári, marosvásárhelyi és sepsiszentgyörgyi 7 és 12 év közötti ép és speciális nevelési igényű (SNI) gyerekek vettek részt. A felmérést a CLDQ – Élet és halálfogalom kérdőívvel, a CDAS- Halálszorongás kérdőívvel, a SECQ – Szocio-emocionális kompetencia kérdőívvel, valamint Piaget mennyiség megmaradást vizsgáló műveleti próbával végeztük.

Feltételeztük, hogy szignifikáns együttjárások mutathatók ki a vizsgált gyerekek halálfogalmi szintje, mennyiség megmaradás megléte, a gyerekek szocio-emocionális képességeinek szintje és halálszorongás szintje között. Feltételezésünk szerint szignifikáns különbség mutatható ki az értelmi akadályozott és az ép gyerekek halálfogalma, halálszorongása és szocio-emocionális képességei között.

Kulcsfogalmak: halálfogalom, halálfélelem, szocio-emocionális képesség, mennyiség megmaradás, speciális nevelési igényű gyerekek

SÁRKÁNY GABRIELLA

sarkanygab@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Tiszai Luca

Adjunktus, SZTE JGYPK

Korai zenei nevelés és ennek transzferhatásai értelmileg akadályozott gyermekek tanulásában

Hazánk öröksége, a Kodály-koncepció szerinti zenei nevelés pozitív hatásai bizonyítottan számos egyéb területen mutatkoznak meg a zenén kívül. A transzferhatás-kutatások azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy egy bizonyos helyzetben elsajátított tudás hogyan vihető át egy későbbi tanulási szituációra, és miként segítheti annak megoldását. Kutatásom célja volt rávilágítani a korai élet évektől elkezdett intenzív zenei nevelés különböző területeken mutatkozó és az iskolai teljesítményre kifejtett pozitív hatásaira értelmileg akadályozott gyermekek esetén. A zene transzferhatásainak vizsgálatához először a vizsgált csoport zenei képességeit kell ismernünk, erre a célra készített mérőeszköz azonban jelenleg nem áll rendelkezésünkre. Kutatásom célja így egy létező, zenei képességeket vizsgáló mérőeszköz adaptált változatának elkészítése volt, amely alkalmas lehet a célcsoport zenei képességeinek mérésére. Az eszköz kipróbálását az értelmileg akadályozott kisgyermek alacsonyabb létszáma miatt tipikus fejlődésmenetű, középső- és nagycsoportos óvodás gyermekekkel végeztem el. Az adaptált tesztváltozat a célcsoport tanulási sajátosságait figyelembe véve főként a vizuális, ezenkívül az auditív és motoros csatornák köré épül. A mintát alkotó gyermekekkel két lépcsőben teszteltem az eszközt. Az előkutatás eredményei azt mutatják, hogy a képi megjelenítés különböző formái eredményesen alkalmazhatók a zenei képességek feltérképezésére, mert részben kiküszöbölik az ebben az életkorban még nem eléggé fejlett munkamemória-kapacitás és absztrakciós képesség okozta tévesztéseket, így realisabb képet adnak a gyermek zenei képességeiről. A megfelelő tesztváltozat elkészítése után tervem, hogy megvizsgáljam az értelmileg akadályozott gyermekek zenei képességeit, és rávilágítsak, miért van kiemelt fontossága a gyógypedagógiában a kisgyermekkorától elkezdett, intenzív zenei nevelésnek.

Kulcsszavak: zenei nevelés, transzferhatás, értelmileg akadályozott személyek.

MAKSZIM EDINA

makszimedina11@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

*Témavezető:
dr. Orbán Réka
egyetemi adjunktus, RO BBTE*

Mit érzek én? Az értelmi akadályozott gyermekek fejlesztése komplex művészeti módszerekkel

Az értelmi akadályozottságot gyakran úgy határozzák meg, hogy az egyéneknek gyenge a szociális és emocionális képességük, gyengébb a kezdeményező készségük, illetve kognitív funkcióik késztetettek és bizonytalanok. Ha ezen gyermekek érzelmi fejlődése akadályokba ütközik ez kihatással lesz a személyiségükre, ami megnehezíti a társadalmi integrációjukat. Kutatásunk során összefüggéseket kerestünk az értelmi akadályozott gyermekek érzelemkifejezése és felismerése, illetve kommunikációjuk és szocializációjuk között, valamint azt is megvizsgáltuk, hogy van-e összefüggés az érzelemkifejezés és felismerés valamint a érzelmi és viselkedészavarok között. Ezt követően kidolgoztunk egy 12 alkalmas fejlesztési tervet, melyet a felmért gyerekek egy csoportjával elvégeztünk, és arra törekedtünk, hogy a komplex művészeti módszereket alkalmazva fejlesszük a gyermekek érzelemkifejezés és felismerését.

Kulcsfogalmak: értelmi akadályozottság, érzelemkifejezés, érzelem felismerés, kommunikáció, szocializáció, komplex művészeti módszerek

DECSI DIÁNA

decsidiana@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

A szerzett végtaghiánnyal élők poszttraumás növekedésének és fantomfájdalmának vizsgálata

Feltáró kutatásom középpontjában a szerzett végtaghiánnyal élő felnőttek poszttraumás növekedésének és fantomfájdalmának vizsgálata állt, valamint kitértem a traumafeldolgozásuk hátterében álló tudattalan mechanizmusokra is. A végleges mintába 66 fő került be, akik 22-64 év közöttiek voltak, s közülük 15 főt érint felső, míg 57 főt érint alsó végtaghiány (vannak többszörös amputáltak is). A végtagvesztést 67%-ban baleset, 26%-ban krónikus megbetegedés, míg 7%-ban orvosi műhiba okozta. A személyek 72%-a érzett az elmúlt 1 évben legalább néhány alkalommal fantomfájdalmat, amely gyakrabban fordult elő felső végtaghiányos személyeknél. A statisztikai próbáknál először korrelációt alkalmaztam a változók közötti kapcsolatok vizsgálatára, majd többváltozós lineáris regresszióval megnéztem, hogy ezt a poszttraumás növekedést és a fantomfájdalmat milyen változók befolyásolják. Mivel a saját tesztpontértékeim szignifikáns különbséget mutattak a korábbi publikált átlagokhoz képest, így a hipotézisek tesztelése után feltártam az e mögött húzódó pszichológiai mechanizmusokat is. A regresszió legfőbb eredménye szerint az elmúlt 1 évben érzett fantomfájdalom és a másokhoz való mélyebb kapcsolódás között kétirányú negatív kapcsolat van (tehát kölcsönösen befolyásolják egymást). A magas pontértékek hátterében olyan pozitív torzításokat és elhárító mechanizmusokat feltételeztem, amelyek a súlyos veszteségélmény okozta traumafeldolgozás érdekében tudattalanul működnek a személyben. Az eredmények alapján tehát két hangsúlyos következtetést tudtam levonni a kutatásból: 1.) a szerzett végtaghiánnyal élők nem vizsgálhatóak teljeskörűen és megbízhatóan kérdőíves módszerekkel, valamint 2.) e specifikus populáció trauma utáni utógondozása és terápiája elengedhetetlenül fontos és szükséges.

MAKOVICS GÁBOR

gabemakovics@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Meskó Norbert

egyetemi docens, PTE BTK

A szexuális motiváció és az érzelemszabályozási nehézségek összefüggései

Az érzelemszabályozás zavarai és a szexuális motiváció jelensége külön-külön már számos kutatót foglalkoztatott az utóbbi évtizedekben, azonban a két jelenség egymásra való közvetlen hatásaival kapcsolatban még nem születtek mélyreható eredmények. Jelen tanulmány célja egyrészt éppen az ilyen feltáratlan összefüggések célirányos vizsgálata, másrészt pedig a szexuális motiváció mentén megjelenő nemi különbségek képének evolúciós szempontú kutatása volt. Az érzelemszabályozási képességekben rejlő zavarok mérésére a Gratz-Roemer féle DERS (Difficulties in Emotion Regulation Scale) kérdőív magyar adaptációja, a szexuális motivációk vizsgálatára pedig a Meston-Buss-féle YSEX? kérdőív magyar adaptációja került felvételre, önkéntes online kitöltők segítségével (427 nő, 147 férfi). Az eredmények szerint: (1) A férfiak és a nők szexuális motivációi eltérnek egymástól: a férfiakra a személyes célok elérése, a nőkre pedig a kapcsolati okok jellemzőbbek a másik nemnél a szexuális motivációkat tekintve. (2) Az érzelemszabályozás zavarai a szexuális motivációk terén összefüggést mutatnak a megküzdési indokokkal - ezen belül is leginkább azokkal, melyek bizonyos érzelmi hiányok enyhítésére vonatkoznak. A tanulmány eredményeit evolúciós keretek között a szülői ráfordítás elméletével magyarázzuk, illetve a szexuális viselkedés jellegzetességeit vizsgáló korábbi kutatások eredményei mentén értelmezzük.

CSIRMAZ LUCA

lucsirmaz@gmail.com

klinikai- és egészségpszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Kasos Krisztián

PhD hallgató, ELTE PPK

**A szorongás bőrébe bújva - Az érzelmek észlelése, és a bőrvezetés sajátosságai
állapotszorongás esetén**

Vajon hogyan észleljük a világot, amikor szorongunk? Lehetséges, hogy ilyenkor hajlamosak vagyunk egyes érzelmeket torzítani, a normálistól eltérően észlelni? És ha igen: vajon hogyan lehet objektíven mérni ezen változásokat? Detektálható a szorongás csupán bőrünk „válaszaiból”?

A legtöbb kutató egyetért abban, hogy a rövid ideig tartó, vélt fenyegetettségre adott szorongásos állapotok (állapotszorongás) jelentősen hozzájárulnak a szorongásos zavarok kialakulásához és fennmaradásához. Az ekkor megjelenő kognitív torzítások az érzelmek felismerésének nehézségével, azok negatív irányba történő interpretációjával járhatnak együtt: környezetünket ellenségesebbnek, félelmet keltőbbnek találhatjuk, mint máskor, ezáltal a szorongó személyt egy „ördögi körben” tartva. Mindezek ellenére a figyelem csupán az elmúlt években fordult a konkrét pszichiátriai zavarok felől a mindenkit érintő állapotsszorongás felé.

Pályamunkámban kutatócsoportunk egy érzelmek és elektrodermális aktivitás kapcsolatát vizsgáló kutatásában mértem az egyetemista résztvevők szorongásszintjét, majd összevettem az így nyert adatokat a test különböző felszínéről nyert elektrodermális adatokkal, illetve az érzelmek szubjektív értékelésével.

Az elektrodermális aktivitás, mint a vegetatív idegrendszer - és ezáltal pszichológiai állapotok és feldolgozási folyamatok - működésének mutatója számos érdekes, és újszerű eredménnyel szolgált a szorongás idegrendszeri korrelátumaira vonatkozóan. Eredményeim alapján a bőrünk jellegzetes mintázatot mutat szorongáskor, az érzelmekre nagyobb bőrválasz jelenik meg a jobb oldali kézen a bal oldalihoz képest.

Továbbá az érzelmek szubjektív észlelésének sajátosságaira is figyelmes lettem, mely alapján az értelmezési torzítások egy eddig keveset kutatott érzelemre, a nyugalom észlelésére is kiterjedhetnek.

TÓTH PÉTER

tothpeter1997@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Matuszka Balázs

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Az online játékosok öngyilkos viselkedését befolyásoló lehetséges tényezők

A dolgozat az öngyilkossági késztetés kialakulásához vezető lehetséges tényezők összefüggéseit vizsgálja Joiner (2005) Interperszonális Pszichológiai Öngyilkosság Elmélete segítségével. Az elmélet egyik újítása az a felvetés, hogy az öngyilkossági kísérlet elvégzésére csak azon személyek képesek, akik megszerezték annak képességét (Acquired Capability for Suicide). Joiner ezt külön választja a tényleges szuicid késztetéstől. A kutatás célcsoportja a hazai online játékosok, a két legfőbb célkitűzése pedig az, hogy kiderítse, milyen szerepet játszik az online játékos zaklatás a szuicid késztetés kialakulásában, továbbá az említett elmélet konstruktumait mérő kérdőívek és skálák nyelvi- és pszichometriai validálása. 367 játékos töltötte ki a tesztbattériát. Az érvényességvizsgálatok során a négy (ACSS-FAD, INQ, DIS, PPES), külföldről adaptált eszköz közül egy kivételével (PPES) mindegyik jól használható mérőeszköznek mutatkozott. A hipotézistesztelés során igaznak bizonyult az a felvetés, mely szerint az online játékos zaklatás hozzájárulhat az öngyilkossági késztetés kialakulásához. Kapcsolatot találtunk az elhagyatottság érzésével, a teher érzettel, valamint a depresszióval és a reménytelenség érzésével is. A mintán hierarchikus lineáris regressziót végeztünk, amely megerősítette, hogy a zaklatás súlyosabb formái, pl. a viszonylag gyakori fenyegetés, valóban szerepet játszhatnak az öngyilkos viselkedésben. A jövőben érdemes lesz vizsgálni a játékos zaklatás hatásait fiatalabb populációkon is, összehasonlító elemzéseket végezni, továbbá egy olyan mérőeszközt fejleszteni, amely pontosan képes mérni a játékos zaklatás különböző formáit.

HAJDÚ TÜNDE*tundehajdu29@gmail.com*

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZEMÁN FLÓRA*szemanflora12@gmail.com*

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

RUDICS EMESE*rudicsemese8@gmail.com*

Pszichológia

BA, 6. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Dr Csabai Márta**Egyetemi tanár, SZTE BTK*

Érzelemszabályozás, alexitímia és életminőség a krónikus fájdalomban

Dolgozatunk középpontjában az alexitímia, érzelemszabályozás, továbbá az életminőség vizsgálata áll krónikus fájdalomban szenvedő betegeknél. A fájdalom pszichológiai tapasztalatnak tekinthető, amely az élet minden területére hatással van, így gyakran hozzájárul a betegek életminőségének csökkenéséhez. Alapfeltevésünk szerint a krónikus fájdalom betegeknél az alexitímia érzelemszabályozási zavarral jár együtt, amely szubjektív jól-lét romlásához vezet. Vizsgálatunk további célja volt a kutatásunkban alkalmazott Retrain Pain pszichoedukációs program hatékonyságának felmérése. A program hatékonyságának vizsgálata elengedhetetlen, mivel a betegek edukációja által csökkenthető a fájdalomhoz társuló szorongás. A vizsgálatban 130 fő krónikus fájdalomban szenvedő beteg vett részt, alapellátásban és szakellátásban részesülők egyaránt. Vizsgálati személyeink az SZTE ÁOK Neurológiai Klinikájának, valamint a Budapesti II. kerületi háziorvosi rendelőjének krónikus fájdalom betegek voltak. A kérdőív felvétele előtt tájékoztattuk a betegeket a pszichoedukációs programról és amennyiben lehetőség volt rá, e-mailben elküldtük az oktatóanyag elérhetőségét és az instrukciót. Ezt követően megkezdtük a kérdőívek felvételét. Először a szegedi Neurológiai Klinika saját fejlesztésű kérdőíve került kitöltésre, ezt követte a Torontói Alexitímia Skála, majd az Érzelemszabályozási Nehézségek Kérdőív. Végezetül a WHO által kifejlesztett Jól-lét kérdőív kitöltésével ért véget az adatfelvétel. Eredményeink alapján elmondható, hogy a krónikus fájdalom betegek körében az alexitímia és az érzelemszabályozási nehézség szorosan együttjár, a nem megfelelő érzelemszabályozás a szubjektív jól-lét csökkenéséhez vezet. Továbbá a rendelkezésre álló adatok alapján elmondható a Retrain Pain pszichoedukációs program hatására a betegeknél megfigyelhető volt a szubjektív jól-lét növekedése. Azonban a vizsgálati személyek közül nem mindenki rendelkezett internet eléréssel, így kevesen tekintették meg az oktatóanyagot és a hozzá kapcsolódó értékelő kérdőívet. A jövőben szükség lenne egy rövidebb összefoglaló anyag bemutatására a vizsgálat során, így több személytől és részletesebb visszajelzést kaphatnánk és több személyhez eljutna a Retrain Pain pszichoedukációs program. Vizsgálatunk pilot study, mely kiindulópont lehet a krónikus fájdalom betegek érzelemszabályozási nehézségének és életminőségének további vizsgálatához.

PETŐ VIRÁG RITA

peto.virag0420@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Csörsz Ilona

egyetemi tanársegéd, DE BTK

Gyógyult daganatos betegek betegségrepresentációja és poszttraumás növekedése

Hazánkban egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a daganatos megbetegedések, az elmúlt közel hetven évben fokozatosan emelkedett a rákhalálozás (Tompai, 2011). Régebben a daganatos betegek többsége a betegség következtében elhunyt, azonban napjainkban egyre több túlélőt tarthatunk számon. A Központi Statisztikai Hivatal eredményei szerint 2001-ben 37 388 daganatos betegségben szenvedő személy közül 33 318 hunyt el (4 070 túlélő), míg 2014-ben 49 481 betegből 33 200 (16 281 túlélő). A gyógyultak emelkedő száma miatt fontos lenne, hogy az ő életminőségükkel, hangulatukkal, trauma utáni érzéseikkel is foglalkozzunk. A gyógyultak körében két csoportot különböztethetünk meg aszerint, hogy mennyi idő telt el az utolsó kapott kezelésük óta; túlélőknek nevezzük azokat, akiknek utolsó kezelésük óta már legalább egy év eltelt. Sikeres túlélők azok, akiknek minimum öt év telt el utolsó kezelésük óta, ilyenkor már kisebb a valószínűsége a daganat kiújulásának, mint azelőtt (Tiringer, 2007). A minta 41 főből áll, 16 túlélő és 21 sikeres túlélő alkotja. A résztvevők a következő teszteket töltötték ki: Beck Depresszió Kérdőív 9 tételes változata, Spielberger Állapot – Vonás Szorongás Kérdőív, Életminőség Kérdőív, Poszttraumás Növekedésérzés Kérdőív és PRISM-D rajzteszt. A rajzteszt miatt a kitöltés személyes találkozó során történt. A vizsgálat eredményei alapján a PRISM-D rajztesztben nem volt jelentős különbség a két csoport között a megjelenített betegség és fontos dolgok méretében, szelftől való elhelyezésében. A rosszabb életminőség összefüggést mutatott a poszttraumás növekedés mértékével, valamint a túlélőknél a rosszabb funkcionális életminőség a depresszió magasabb szintjével. A sikeres túlélők körében a magasabb életkor rosszabb életminőséggel függ össze. A betegség időtartama a vonásszorongással és a poszttraumás növekedéssel nem mutatott összefüggést. Az eredmények nem elég reprezentatívak, mivel a vizsgálatban való részvétel önkéntes alapon történt, így azok a gyógyult személyek, akik betegségükkel nem tudtak mentálisan is megküzdenni, nem színesítették a mintát. Azonban ahhoz, hogy az eredmények jól reprezentálják a gyógyult populáció tulajdonságait, az ő részvételükre is szükség lenne. Nélkülük nem lehet azonosítani az élet azon területeit, amelyekben a probléma jelen van, e nélkül a tudás nélkül pedig a segítség nehezebben megvalósítható.

MÁTYÁS ESZTER

matyas.esztike@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

Krónikus vesebetegek énképének és önirányítottságának vizsgálata

Elméleti háttér: A krónikus veseelégtelenség olyan változásokat eredményez a betegek életében, melyek megingathatják a pszichés egyensúlyukat. A pszichológiai tünetek hatással vannak a betegség lefolyására és a gyógyulási folyamatokra. Jelen kutatás célja a vesebetegek énképének és önirányítottságának feltáró vizsgálata.

Módszer: A mintát 128 krónikus vesebetegséggel élő személy alkotta, akik közül 64 már átesett a transzplantáción, 64 fő pedig dialíziskezelésben részesül. A vizsgálathoz használt kérdőívcsomag a Temperamentum és Karakter Kérdőív önirányítottság skáláját, az Általános Önhatékonysági Skálát, valamint a Szelf-koncepció tisztaság skálát tartalmazta. Ezen kívül demográfiai adatokat vettünk fel, melyek közül a várólistán töltött idő hosszának, a transzplantáció óta eltelt időnek és a betegséggel kapcsolatos fiziológiai mutatóknak kiemelkedő szerepe.

Eredmények: Az eredményeink szerint a transzplantáció hatással van a betegek önirányítottságára, énkép tisztaságára és énhatékonyságára. Az önirányítottság és az énkép tisztaság gyenge pozitív kapcsolatban áll a jobb vesefunkciókkal. Az énhatékonyság gyenge pozitív korrelációt mutat a transzplantáció óta eltelt idővel. A várólistán eltöltött idő hossza közepes erősségű negatív irányú összefüggést mutat az önfogadással. Az eredmények alapján érdemesnek látjuk a vesebetegek pszichés állapotának longitudinális vizsgálatát.

POLGÁR PETRA IBOLYA

polgar.petra@freemail.hu

Pszichológia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Restás Péter
oktató, PTE BTK*

**Küzdősportot űzők narratívumainak vizsgálata a társas és a sportolói identitás, a teljesítmény
motivációs háttere, valamint az érzelemszabályozás szempontjából**

Pályamunkámban két év kutatási anyagát mutattam be, a kezdetektől a legújabb eredményekig. Ennek megfelelően sorra vettem azon szempontokat, melyeket két nagy kutatási részre bontva vizsgáltam kérdőívek, valamint interjúk felvételével, majd utóbbiak feltáró jellegű tartalomelemzésének segítségével. Cselgáncsozókkal folytatott munkám öt alappilléreként ennek megfelelően az identitás fogalmáról, a pszichológiai tartalomelemzésről, a teljesítményt gátló és elősegítő tényezőkről, a sportpszichológusi feladatkör és annak judóval való kapcsolatáról, valamint korábbi vizsgálatom különálló eredményeiről írtam. A kutatásban mindkét esetben ugyanaz a 14 cselgáncsozó vett részt - 5 nő és 9 férfi -, s míg feladatuk 2016-ban egy-egy judóval kapcsolatos siker- és kudarctörténet felelevenítése volt, addig 2017-ben három kérdést kellett megválaszolniuk az egyesülettel, az edzőpartnerrel, valamint az edzővel kapcsolatban - online lebonyolított interjúk keretén belül. A szó szerint begépelte szövegeken tartalomelemzést végeztem a következő nyelvi változók keresésével: beszélőre vonatkozó személyes kifejezések; társas támogatásra vonatkozó szavak; pozitív és negatív érzelmi töltetű kifejezések; valamint aktivitásra utaló kifejezések és kognitív igék. A sportolóktól az interjúkon kívül a CSAI-2, az AMS-R, valamint a Szervezeti azonosulás kérdőívek kitöltését kértem, valamint felvettem a szubjektív sikerességre, az egyesületi tagságra és az edzőpartneri viszony időtartamára vonatkozó demográfiai információkat is. Az így kapott adathalmaz változóit statisztikai próbákkal elemezve számos eredményt találtam, melyek közül a legfontosabb az edzőtárs segítő szerepe a cselgáncsban, mind a megmérettetésekre való felkészülésben, mind a sportolói élet megkönnyítésében. Hasonlóan lényeges a versenyzőt körülvevő társas háló működése a megtartó erő és az érzelmi támogatás miatt, valamint alapvető szempont az egyesülettel való azonosulás, hiszen a közösségtől a valahová tartozás érzését és az elfogadást kapja a sportoló. Vizsgálatomban bebizonyosodott, hogy a cselgáncsozók egyesületükkel való kapcsolatának elbeszélésbe foglalása valóban árulkodik a csapattal való azonosulás mértékéről és az edzőpartnerrel való viszony minőségéről, így hasznosíthatóságát leginkább az edzőpartneri viszonyok megerősítésében és az egyesülettel való nagyfokú azonosulás kialakításában látom.

FÖLDESI LÁSZLÓ

lacko9601@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

NAGY LAURA

nlaura998@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Tiszai Luca

Adjunktus, SZTE JGYPK

Súlyosan értelmi fogyatékos felnőttek közös receptív zenehallgatása

Az életminőség három legfontosabb tényezője a kapcsolatok, az érzelmi biztonság és az intimitás. A súlyos-halmozott fogyatékossgal élő személyek csak ritkán tapasztalhatnak kölcsönös és egyenlő kapcsolatokat. Súlyos-halmozott fogyatékossgot azoknál a személyeknél állapítanak meg, akik a beszéd, a mozgás, az értelem, a kommunikáció és az érzékelés-észlelés területeiből legalább kettő területen sérültek, és a károsodott képességek közül legalább egy a legsúlyosabb minősítést kapja. A verbális kommunikáció hiányának másodlagos következménye a társadalmi kirekesztettség. A kutatások fókuszában inkább terapeuta-kliens, vagy tanár-diák kapcsolat hangsúlyos a súlyos-halmozott fogyatékossgal élő személyek egymással való spontán nonverbális kapcsolatteremtéséről nem sokat tudunk. Korábbi kutatások azt mutatják, hogy a klasszikus zene közös hallgatása és a mozgásos reakciók egy komplex módja az esztétikai élmények megosztásának. A súlyos-halmozott fogyatékossgal élő felnőttekkel tartott zenés foglalkozások tapasztalatai azt mutatják, hogy a zenehallgatók között élménymegosztás van. Kutatásunkban célcsoportunk viselkedését vizsgáljuk klasszikus zenedarabok ismételt hallgatása közben társas és egyéni helyzetben. Kutatásunkban két súlyos fogyatékossgal diagnosztizált nonverbális felnőtt nő vett részt. A zenehallgatásokról videófelvételek készültek. A későbbiekben pedig mikroanalízis eszközének segítségével vizsgáltuk a befogadó magatartásukat. Elsődleges eredményeink azt mutatják, hogy a kutatásban résztvevő személyeknél társas helyzetben az egyéni zenehallgatáshoz képest több interakciót és nagyobb érzelmi bevonódást tapasztalható, ami az arcimimikában, testtartásban, testmozgásban és fizikai kontaktusban jelenik meg.

Kulcsszavak: súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek, zene, nonverbalitás, társas kapcsolatok

LÉVAI TÜNDE

tundelevai96@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Rafael Beatrix

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Szisztémás autoimmun betegségekkel kapcsolatos pszichológiai tényezők vizsgálata

Kutatásom célja volt, hogy feltárjam, megjelenik-e eltérés a szisztémás autoimmun betegséggel élő, relapszus állapotában lévő betegek észlelt stressz, depresszió és szorongás szintjében, valamint a közelmúltban átélt életesemények intenzitásában a remisszió állapotában lévő betegekhez képest. Továbbá, hogy meghatározzam, mely pszichológia protektív- és rizikótényezők gyakorolnak pozitív hatást az észlelt stressz, depresszió és szorongás szintjének emelkedésére. Hipotéziseim szerint a relapszus állapotában lévő betegek az észlelt stressz, a depresszió és a szorongás magasabb szintjét élik meg, mint a remisszióban lévőek. Továbbá a relapszusban lévő betegek a vizsgálatot megelőző 1 évben több jelentős stresszornak tekinthető negatív életeseményt éltek meg, mint a remisszió állapotában lévő betegek. További hipotéziseim szerint a teljes mintára vonatkozóan, az életesemények és a maladaptív megküzdés skálákon elért magas pontszámok, a reziliencia és a társas támasz skálákon elért alacsony pontszámok pozitív hatással vannak az észlelt stressz, a depresszió és a szorongás skála értékeire. A vizsgálati mintát rheumatoid arthritisben (RA) illetve szisztémás lupus erythematosusban (SLE) szenvedő betegek alkották. A kérdések megválaszolása érdekében két csoportot alakítottam ki, egy kontroll csoportot jelentő, remisszióban lévő betegek csoportját és egy relapszusban lévő betegekből álló csoportot. A remisszióban lévő betegek csoportja 21 főből állt, amelyből 12 személy RA-val, 9 személy SLE-vel él (átlag életkor 57,29 év). A relapszusban lévő betegek csoportjában 9 RA-val és 10 SLE-vel diagnosztizált személy található (átlag életkor 55,1 év). Az eredmények szerint az észlelt stressz, a depresszív és szorongásos tünetek, valamint a közelmúltban átélt negatív életesemények gyakorisága tekintetében nem jelent meg eltérés a két csoport között. A teljes mintára vonatkozóan a reziliencia alacsony szintjének az észlelt stressz és a depresszió szintjét fokozó hatást tulajdoníthatunk. Emellett megjelent a maladaptív megküzdési stratégia gyakori alkalmazása tekintetében a szorongás szintjének fokozódására gyakorolt hatása.

CSIKÓS NÓRA

csikos.norika96@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Kótyuk Eszter

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A bevonódás és az elektrodermális aktivitás kapcsolata

A bevonódás alatt a számítógépes/online játékokba való bevonódást értjük, mely a játékokban való elmerülés érzése (Seah & Cairns, 2008). Ez egy mélyen szubjektív állapot, mely több pszichológiai, és a játékhöz kapcsolódó faktorból tevődik össze, mint kognitív funkciók, érzelmi elmélyülés, disszociálódás a valóságtól. Valamint a játék részéről annak a nehézsége, és élvezetessége is befolyásolja. Ezek mérésére az elektrodermális aktivitást (röviden EDA) választottam, azon belül is a bőr-vezetőképesség szintjének (röviden SCL) aspektusát (Dawson és mtsai, 2007). Vizsgálatom arra vonatkozott, hogy vajon az online játékokba való bevonódás mértéke mutat-e az összefüggést az átlagos SCL egyéni belüli változásával. Ez utóbbit az Obimon nevű biomonitor eszköz segítségével mértem. Két eltérő elrendezésben is megvizsgáltam ezt a feltételezett összefüggést. 1. vizsgálat: eltérő időpontban mértem a résztvevők EDA-ját, majd ezután küldtem ki egy számítógépes játék linkjét, és a hozzá tartozó kérdéseket. 2. vizsgálat: azonos időben, egy mobilos játék használata közben került sor az EDA mérésre, majd közvetlenül ezután kellett kitölteniük egy, a bevonódás 6 faktorát mérő kérdőívet. A következő alskálákat fedte le a kérdőív: alap figyelem, ideiglenes disszociáció, transzportáció a játék világába, kihívás, emocionális elköteleződés, élvezetesség. A hipotézisem mindkét elrendezésben (első vizsgálat H1, második vizsgálat H2) ugyanaz volt, miszerint a bevonódás skálán elért magasabb érték az átlagos SCL magasabb szintjével fog együtt járni.

A H1 beigazolódott, a kapott eredmények egy szignifikáns, gyenge korrelációt mutattak ($r = 0,29$, $p = 0,04$). A H2 azonban nem igazolódott be, nem lett szignifikáns a korreláció a teljes kérdőívben számolt bevonódás átlag alapján ($r = -0,21$, $p = 0,45$), és az alskálákkal sem. A kapott eredmények ellentmondásosak, de ennek több oka is lehet. Többek között, igen alacsony (15 fő) minta az alapja a H2-nak. Illetve, míg az első vizsgálat során egy nehezebb, ügyességi alapú játékkal foglalkoztak, addig a második vizsgálatban egy könnyebb, kevesebb odafigyelést igénylő feladatot teljesítettek. Valamint, az első esetben egy explicit kérdéssel mértem a bevonódást, míg a második esetben egy 31 ítemes kérdőívet használtam fel, ez is befolyásolhatta az eredmények közötti eltérést. A későbbiekben ennél nagyobb mintán kellene ehhez hasonló vizsgálatokat végezni, valamint esetlegesen összekötni más pszichofiziológiai mutatóval, pl. szemmozgás-követéssel.

PATAKI CSILLA

csilla.pataki92@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Matuszka Balázs

egyetemi adjunktus, PPKE

A Smartphone Addiction Scale magyar nyelvű adaptálása és validálása

A tanulmány célja a koreai Smartphone Addiction Scale (SAS) (Kwon et al., 2013) - egy önkítöltős mérőeszköz okostelefon-függőség mérésére - magyar nyelvű változatának kialakítása és pszichometriai tesztelése volt.

A kérdőívcsomagot összesen 207-en töltötték ki, melyben a SAS-on kívül a PIUQ-HU, a BIS/BAS skála és a BFI kérdőívek szerepeltek, számos egyéb az okostelefonhasználatra vonatkozó kérdések mellett. A válaszadók között 87 férfi és 120 nő volt, életkoruk 18 és 79 között terjedt ($M=35,4$; $SD=12,65$). Faktoranalízist, belső konzisztencia tesztelést és korrelációs elemzést végeztem, hogy megállapítsam a magyar verzió reliabilitását és validitását.

Az elemzés után nyolc faktor került meghatározásra. A skála belső konzisztenciája és a konkurens validitása is megfelelőnek bizonyult (Cronbach alfa = 0,918). A nyolc faktor a teljes variancia 63,55%-át magyarázta. A megállapított faktorok az alábbiak voltak: minden napi életre való negatív hatás, pozitív várakozás, elvonási tünetek, szociális háló, közösségi média, kontrol, örömszerzés, fizikai panaszok. A faktorok Cronbach alfa értékei az alábbiak voltak: 0,901; 0,852; 0,792; 0,626; 0,613; 0,462; 0,692; 0,473. Az első 3 faktor bizonyult a legrobosztusabbnak, de a 4., 5. és 7. faktorok szintén elfogadhatóak. A legkevésbé szolidnak a hatodik (kontrol) faktor bizonyult.

A SAS pontszámok szignifikáns kapcsolatot mutattak a PIUQ értékekkel. Más korábbi tanulmányoktól eltérően azonban, nem volt korreláció a BFI extraverzió, a BAS hajtóerő és SAS pontszámok között. A BFI neuroticizmus skálájával gyenge, szignifikáns kapcsolat ($r=0,257$, $p<0,001$) került kimutatásra. A BIS értékek szintén gyenge, szignifikáns korrelációt ($r=0,343$, $p<0,001$) mutattak a SAS pontszámmal.

Ezek az eredmények jelentősen eltérnek más korábbi, viselkedéses függőségeket vizsgáló kutatásoktól. További nagy mintás vizsgálatok szükségesek, hogy az e mögött meghúzódó okok feltárásra kerülhessenek.

A tanulmány a SAS Magyar nyelvű változatának pszichometriai jellemzőit vizsgálta az átlagos populációra nézve. A skála reliabilitása és validitása is megfelelőnek bizonyult. Azonban további nagy mintás vizsgálatok szükségesek a faktorstruktúra megerősítésére. A mérőeszköz eme változatával lehetővé válik egy újfajta viselkedéses függőség (okostelefon-függőség) önjellemzésen alapuló kutatása.

VADÁSZ VIKTÓRIA

vadasz.viktoria96@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Zsidó András
Tanársegéd, PTE BTK*

A vér-sérülés-injekció fóbia és a szociális fóbia összefüggései

Vizsgálatomban többek között arra keresem a választ, hogy az önbeszámoló alapján kitöltött kérdőívek, melyek az egészségügyi fóbiákat és a szociális fóbiát mérik, milyen mértékben állnak kapcsolatban egymással, valamint arra, hogy a fóbiás személyek milyen kognitív érzelemszabályozó stratégiát alkalmaznak. A munkámban részletesen bemutatom a specifikus fóbiákat és kognitív hátterüket, azon belül pedig a vér-sérülés-injekció fóbiát, következményeit, illetve lehetséges kezelési módjait. A szociális fóbia bemutatásán belül szintén kitérek a lehetséges következményekre, az elkerülő viselkedésre, a pszichoszociális veszély jellegzetességeire, valamint a párhuzamra a specifikus fóbiákkal, valamint az összetett fóbiák jelenségére. A vér-sérülés-injekció

fóbiával és/vagy szociális fóbiával rendelkező személyek negatív érzelmeinek feldolgozását befolyásolja a fóbiákkal járó jelentős mértékű szorongás, ezért a kognitív érzelemszabályzás mechanizmusait is megvizsgálom. A vizsgálat egy további részeként az egészségügyi félelmekkel releváns elkerülő viselkedést igyekeztem feltárni. A viselkedéses validálásra képeket használtam fel. A vizsgálati személyeknek

összesen 35 képet kellett pontozniuk különböző kategóriákban: a fóbia tekintetében releváns ingerek (például egy injekciós tű képe), a fóbia tekintetében irreleváns ingerek (például egy kígyó képe), és semleges ingerek (például egy kislány képe).

SZENNAI MARTIN

szennai.martin@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Arató Nikolett

doktorandusz, PTE BTK

Dr. Láng András

egyetemi docens, PTE BTK

Az Én a pixelekben: A szelf-diszkrepancia, az idealizált virtuális karakter és az onlinejáték-függőség hatása a játékban megjelenő toxikus viselkedésre

Az online játékok napjainkban egyre nagyobb teret hódítanak, azonban a játékélményt rombolja a játékok során megjelenő agresszív magatartás (toxikus viselkedés). Kutatásunk célja az egyik legpopulárisabb online játékban – a League of Legends-ben (LoL) – megjelenő toxikus viselkedés vizsgálata. Két vizsgálatot folytattunk, az első során egy kérdőívet alkottunk a toxikus viselkedés mérésére. A második vizsgálat során feltérképeztük a Big Five dimenziók és a különböző énképek (aktuális, ideális, elvárt, nem-kívánt) között megjelenő diszkrepanciák hatását a toxikus viselkedésre. Az első kutatásban egy, LoL-játékosok (67 férfi, 19 nő, átlagéletkor = 23, SD = 3,36) segítségével történt online véleménykutatás felhasználásával 95 itemet generált két független szakértő, majd ezek összefésülésével egy toxikus viselkedés elkövetésre, illetve áldozatává válásra vonatkozó kérdőívet alkottunk. Az így összeállított kérdőívet 199 személy (148 férfi, 51 nő, átlagéletkor = 22, SD = 7,27) töltötte ki. A faktoranalízis eredményeként kétszer 34 itemes lett a kérdőív, mely 3-3 alfaktort tartalmaz. A második kutatásban 202 vizsgálati személy vett részt (151 férfi, 51 nő, átlagéletkor = 19, SD = 3,46). A toxikus viselkedés mérésére a LoLQ-t (Lol Questionnaire, Kozma, Szennai, Arató & Láng, folyamatban) használtuk. A személyiségjegyek és a szelf-diszkrepanciák mérésére a Ten Item Personality Inventory (Gosling, Rentfrow & Swann, 2003) magyar változatát használtuk 10 különböző instrukcióval, így az énképekről két különböző perspektívából (saját és csapat szemszög) kaptunk adatokat. A játékban toxikus viselkedést elkövetők alacsonyabb pontszámot értek el mind a barátságosság, mind a lelkiismeretesség dimenzióján. Ezen felül a bántalmazók aktuális és nem-kívánt szelfreprezentációi között kisebb távolságot fedeztünk fel a nem bántalmazókhoz képest. A szelf-diszkrepanciák feltérképezése érdekes, új aspektust szolgáltat a bántalmazó magatartás megértésében. A jövőbeli kutatások során érdemes lenne egyéb olyan változókkal összevetni, melyek befolyásolhatják az online játékokban megjelenő bántalmazó magatartást, mivel egy olyan populációt érint a toxikus viselkedés (mint áldozat, vagy bántalmazó), mely több millió személyt foglal magába, s nem csak felnőtteket és tinédzsereket, hanem már a preadoleszcens korban lévőket is érinti.

SZÖNYI FANNI ZSÓFIA

szonyifanni@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Berán Eszter

egyetemi docens, PPKE BTK

Az internetes pornófilmek pszichológiai összefüggéseinek vizsgálata hazai mintán

Háttér: A pornóvideó fogyasztás világjelenségnek nevezhető, amely alól Magyarország sem kivétel, azonban még nem készült nagymintájú hazai kutatás a témában. Az eddigi vizsgálatok alapján tudjuk, hogy a pornófogyasztás mind pozitív, mind negatív hatásokkal bír a testi-, lelki- és szexuális egészségre, valamint a központi idegrendszerre is hatással van, amelynek mellékhatásai nagyon hasonlítanak az addikciók során tapasztalható elváltozásokhoz.

Cél: Kutatásomban az internetes pornófilmek fogyasztásának hatásait vizsgáltam nagy hazai mintán. A vizsgálat az internetes pornófilmek szexusra és szexuális ingerküszöbre gyakorolt pszichológiai hatásainak feltárására irányult.

Módszerek: A kutatás célcsoportjai két életkori csoportból kerültek toborzásra (1990 és 1999, illetve 1973 és 1982 között születettek közül), de a mintavétel módszere nem random volt. A vizsgálat során egy demográfiai, illetve pornófogyasztási szokásokat és szexuális élettel való elégedettséget felmérő kérdőív, valamint a WHO Jól-lét Kérdőív került felvételre.

Eredmények: A vizsgálat eredményei szerint a gyakran pornót néző személyek több, szexuális orientációjukkal össze nem egyeztethető tartalmat ($p < .001$), illetve több szexuális ízlésükkel össze nem egyeztethető parafil tartalmat is néznek ($p < .001$), mint a nem gyakran vagy egyáltalán nem fogyasztó személyek. Továbbá a ritkán vagy rendszertelenül internetes pornóvideót nézők nagyobb arányban bizonytalanodnak el a szexuális orientációjukban ($p < .001$), illetve azok, akik gyakran néznek pornófilmeket, kevésbé érzik kielégítőnek a való életben a szexuális életüket ($p < .001$). Kiderült még, hogy a férfiak gyakrabban néznek pornóvideókat, mint a nők ($p < 0.001$), valamint hogy nincs a vizsgálatban részt vett korcsoporttagok között különbség tekintetben, hogy néznek-e több olyan tartalmat, amelyek nem egyeztethetők össze a szexuális orientációjukkal ($p = .451$), illetve hogy néznek-e több olyan parafil tartalmat, amelyek nem egyeztethetők össze a szexuális ízlésükkel ($p = .717$).

Következtetések: A kutatás eredményei szerint a pornófogyasztás együttjárást mutat a nézők szexusának-, valamint szexuális ingerküszöbének változásával. A téma további vizsgálatokat igényel még, illetve szükséges lenne a probléma kezelésére szolgáló módszer kidolgozása.

Kulcsszavak: Internetes pornográfia; Pornófogyasztás; Szexuális élettel való elégedettség; WHO Jól-lét Kérdőív; Összefüggések

FLACH RICHÁRD

frichard94@gmail.com

Pszichológia, Személyiség- és
Egészségpszichológia szakirány
MA, 4. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Nagy László
egyetemi adjunktus, PTE BTK*

Az önsértés – egy sokarcú jelenség

Az önsértés egy olyan kellőképpen ki nem kutatott, sokarcú jelenség, aminek megértéséhez legjobban a spektrum szemlélet illeszkedik. A dolgozat témája egy társadalmi és tudományos probléma percepciója során adódott. Társadalmi, mert a szakirodalom (Klonsky, Oltmanns és Turkheimer, 2003) és a legfrissebb kutatások arról tájékoztatnak, hogy az önsértés sokkal gyakoribb jelenség, mint azt korábban gondoltuk. Valamint tudományos, mivel jelen pillanatig nem állnak rendelkezésünkre olyan evidenciákra alapozott ismeretek, amik megadnák az egyértelmű okát a viselkedés kialakulásának, fennmaradásának vagy megszűnésének. A nem-szuicidális önsértés (Non-Suicidal Self-Injury, NSSI) az elfogadás határán álló, a DSM legújabb, 2013-as kiadásában a kutatásra javasolt témák egyike. Dolgozatunk célja az önsértés problémájának elemzése egy vizsgálati eljárás narratívákba ágyazott szemléltetésével. Jelen munkánk egy kísérletsorozat alapja, valamint egyfajta programhirdetés. Igazi mondanivalónk, hogy az önsértés kutatása egy komplex, és ezért nagyon izgalmas lehetőségeket magában rejtő terület.

Self-injury is such a not properly studied multi-facial phenomenon to whose understanding the spectrum approach fits best. The topic of the research paper is derived from the perception of a social and scientific problem. It has a social aspect because the research literature (Klonsky, Oltmanns és Turkheimer, 2003) and the latest research results report that self-injury is a much more frequent phenomenon as we thought earlier. It also has a scientific feature since we haven't had knowledge based on evidences which could explain the explicit reasons of the development, maintenance or termination of the illness yet. The non-suicidal self-injury (NSSI) is on the edge of acceptance, one of the topics offered for conducting research on by the newest DSM published in 2013. The aim of the study is to provide the analysis of the problem self-injury with the help of an investigational process embedded into narratives. Our present work is the base of research series and beyond this a kind of program promotion. Our true message is conducting a research on self-injury is a complex field and because of this implies exciting opportunities.

NAGY FANNI

fanninagy645@gmail.com

Középiskolai hallgató

Kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium

*Témavezető:
Hujber Tamásné*

Pedagógus - Pszichológus, Kaposvári Klebelsberg Középiskolai Kollégium

Hála-ösvény

Érdeklődésem középpontjában az áll, hogy a középiskolások legális és illegális szerhasználata milyen mértékben áll összefüggésben a személyre jellemző pozitív gondolkodásmóddal, világlátással. Ennek érdekében egy saját készítésű információs kérdőívet töltött ki a kutatásomban résztvevő középiskolás tanulók vizsgálati csoportja a saját szerhasználatuk sajátosságairól. Ehhez vizsgálok a tanulóársaim által 10 napon keresztül kitöltött hálanapló elemeit és a hála kérdőív 3 alskáláját: a bőség, az egyszerű dolgok és a mások érzékelési faktorait. További standardizált tesztek felhasználásával a vizsgálatom kiterjed a negatív megítéléstől való félelem és az önértékelés szerhasználói attitűddel való összefüggéseire. Az online legális és illegális szerek használatához kapcsolódó tájékoztató kérdőív eredményeit első körben közel 200 fő adatai alapján látjuk. Ebben a legális szerhasználói attitűd jobban kifejezésre került, könnyebben bevallották ezen szerek használatát. Az itt kapott korosztályos eredményt hasonlítottam össze az általam vizsgált tanulói csoportok eredményeivel. Egy elemzési folyamattal a standardizált tesztek adatait is feldolgoztam ennél a vizsgálati populációnál. Az adatokat színesítette a hálanapló és a narratívaelemzés. Céloom egyrészt, hogy összefüggést keressek a korosztályom legális és illegális szerhasználati attitűdje és az önértékelés szintje között. Továbbá szeretném bebizonyítani, hogy a tanulók gondolkodásmódjára hatással van a hála érzetének napi tudatosítása. Hosszú távon – ebből adódóan – jótékony hatással lehetünk a serdülők egészségmagatartására.

FŐBB EREDMÉNYEK

Tudományos Diákkörök XVIII. Kárpát-medencei Konferenciája /Pszichológia szekció (1. hely) – 2018

Szivárványhíd országos levelezős olvasóverseny (1. hely) – 2017

AJTP Országos Informatika csapatverseny (3. hely) – 2017 és 2018

A pápai Türr István Gimnázium és Kollégium országos nyelvi versenye /angol nyelv (18. hely) - 2017

Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny / Informatika I. kat. (26. hely) – 2018

Nemes Tihamér Országos Informatikai Tanulmányi Verseny /Alkalmazói kat. (39. hely) – 2016

KOZMA LUCA ANNA
kozma.luca.anna@gmail.com
Pszichológia
MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:
Arató Nikolett
PhD-hallgató, PTE BTK
Dr. Láng András
egyetemi docens, PTE BTK

**„Mid or Feed!” – A toxikus viselkedés vizsgálata az internetfüggőség és a sötét tetrad
fényében”**

Kutatásom fókuszában a specifikusan a League of Legends online játékban megjelenő toxikus viselkedés áll. Kutatási kérdéseim: (1) Milyen különbségek figyelhetők meg a nemek között a toxikus viselkedés tekintetében? (2) Milyen korcsoportbeli különbségek figyelhetők meg a toxikus viselkedés tekintetében? (3) Hogyan befolyásolják bizonyos személyiségjegyek a toxikus viselkedést? Kutatásomban a LoLQ (Láng, Arató, Szennai és Kozma, folyamatban), az SD3 (Jones és Paulhus 2014), az ASD (Plouffe, Saklofske és Smith, 2016) és a TIPI (Gosling, Rentfrow és Swann, 2012) kérdőíveket használtam (N=320, átlagéletkor=19,88 év, SD=3,94). Eredményeim a következők: (1) a férfiak inkább elkövetik a toxikus viselkedést, míg a nők gyakrabban válnak áldozattá, (2) a szubklinikai szadizmus az a személyiségvonás, amely nagymértékben bejósolja a toxikus viselkedés elkövetését, (3) a fiatalabb korcsoport (14-18 éves) gyakrabban vált áldozattá, és végül (4) a toxikus viselkedés pontszámai alapján létrehozott csoportok esetében az elkövető-áldozat csoport magasabb szubklinikai nárcizmus, szubklinikai pszichopátia és szubklinikai szadizmus pontszámokat, valamint alacsonyabb nyitottság és barátságosság pontszámokat produkált, mint a nem-bevonódó és az áldozat csoport.

VÁRHIDI ESZTER

eszto98@gmail.com

pszichológia

BA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Magi Anna

egyetemi tanársegéd, ELTE PPK

Tipikus gamerek? A videojáték-típusok motivációs háttere, megküzdési stratégiái és a problémás használat

Tanulmányomban arra kerestem a választ, hogy az egyes videojáték-típusok eltérnek-e a problémás használattal való kapcsolatukban, illetve a játékosok milyen motivációs háttérrel és megküzdési stratégiákkal jellemezhetők. Ezen információk alapján pedig érdemes lehet-e a prevenciós és intervenciós programokat különbözőképpen megtervezni. Ezen kérdések megválaszolásához célom volt feltárni a problémás használat és a motivációk, illetve a megküzdési stratégiák együjtjárásának mértékét is. Elemzéseim összesen 371 kitöltő, 303 férfi és 67 nő válaszain futtatam, életkor szerint 14 és 52 éves kor között ($M = 25,08$; $SD = 7,78$).

Az egyes videojáték-típusok a problémás használatban szignifikáns eltérést mutatnak ($\chi^2(3, N = 360) = 19,520$; $p < 0,001$; $\eta^2 = 0,054$). Szintén van szignifikáns különbség a problémás használatnál nagyobb mértékben pozitívan korreláló motívumok esetén: Menekülés/eszképizmus ($\chi^2(3, N = 369) = 19,217$; $p < 0,001$; $\eta^2 = 0,052$), Megküzdés/coping ($\chi^2(3, N = 365) = 13,348$; $p = 0,004$; $\eta^2 = 0,037$), valamint az Elkerülés megküzdési stratégiában ($\chi^2(3, N = 312) = 15,352$; $p = 0,002$; $\eta^2 = 0,049$).

Az eredmények alapján a problémás használat rizikója a különböző videojáték-típusok használóira nézve eltérő mértékű, a MOBA és szerepjátékosok jobban érintettek. Összességében elmondható, hogy a videojátékoknak vannak általános jellemzőik, azonban az egyes videojáték-típusok között jelentős eltérések is találhatók, amik fontosak lehetnek a prevenciós és intervenciós programok játékos profilhoz való igazításához. Úgy tűnik, hogy a problémás használat nagyobb valószínűséggel érinti azokat, akik a valóságtól való elszakadás vagy stresszcsökkentés céljából játszanak. Azonban a Készségfejlesztés, Rekreáció és Társas motívumok nem mutattak szoros kapcsolatot a problémássággal. Ebből következik, hogy a videojáték-használat jelenthet kikapcsolódást, közös élményt, hasznos tevékenységet is anélkül, hogy a problémás használat rizikója jelentős lenne.

MAROSÁN GRÉTA

marosangreta@gmail.com

Közösségszervezés

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Márkus Edina

Egyetemi adjunktus, DE BTK

A Debreceni Egyetem nemzetközi hallgatóinak szabadidejükben történő kultúrafogyasztási szokásai Debrecen városában

Debrecenben tanul a legtöbb külföldi diák az országban (Berács és Malota, 2011), mégsem mondható el, hogy a város teljes mértékben ki tudja szolgálni a diákok felmerülő szabadidős és kulturális igényeit. A kutatásunk célja, hogy felmérjük a Debrecenben tanuló, diploma mobilitásban résztvevő, nemzetközi hallgatók számára a helyi kulturális intézmények nyújtotta lehetőségeket. Továbbá felmérést készítünk arról, hogy a Debrecenben élő, magyar nyelvet nem ismerők, mennyire akarnak bekapcsolódni a helyi kulturális és szabadidős célú események látogatásába, és, hogy mennyire érdeklődnek az említett programok iránt.

A vizsgált csoportról számos statisztikai adat rendelkezésre áll, de igényeik és elégedettségük vonatkozásában nem sok adatot találunk. Fontosnak tartottuk a keresleti és a kínálati oldalt is megvizsgálni. Ebből következően a kutatás eredményeit egyrészt a debreceni kulturális intézmények egy-egy képviselőjével készített félig strukturált interjú, másrészt a nemzetközi hallgatók körében felvett 200 kérdőív válaszai adják. Az eredményekből az derül ki, hogy az intézmények nehezen tudnak kapcsolatba kerülni a hallgatókkal, de nagyobb érdeklődés esetén, nyitottak lennének angol nyelvű programok szervezésére. A nemzetközi hallgatók részéről elsődleges problémaként rajzolódott ki, hogy nincsenek megfelelően tájékoztatva az egyetemen kívül zajló eseményekről. Problémaként említik az angol nyelvű hirdetések hiányát, valamint azt, hogy a helyiekkel nem tudnak kapcsolatba kerülni. Ez a két tényező nagyban meggátolja az ideérkezőket a magyar kultúra megismerésében, ami azért érdekes, mert legtöbbször a magas színvonalú oktatás mellett, emiatt érkeznek hazánkba tanulni (Hangyál és Kasza, 2018).

Összegezve az mondható el, hogy az angol nyelvű programok iránt lenne érdeklődés, de ehhez megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk az intézményeknek, akik az egyetemet, mint fogadó intézmény is bevonják ebbe a folyamatba. Az intézmények az egyetemmel való együttműködésben látják a fiatalok bevonására vonatkozó megoldást, a fiatalok pedig a megfelelő informálásban. Amit viszont a hallgatók elsődlegesen fontosnak tartanak, hogy személyes magyar-külföldi kapcsolatok jöjjenek létre, melyek révén mélyebb betekintést nyerhetnek a helyi kultúrába.

A téma vonatkozásában társadalmi célú vállalkozás indítására pályázott egy debreceni szerveződés (idegen nyelvű kulturális és szabadidős portál), mely kezdeményezéshez a jelenlegi dolgozat eredményei releváns adatokat nyújtottak.

FARAGÓ VIKTÓRIA

faragov6@gmail.com

Andragógia

MA, 4. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Dr.Márkus Edina
e.adjunktus, DE BTK*

A felnőttkori tánctanulás motivációi

Pályamunkám célja megvizsgálni a felnőttkori tánctanulást, mint szabadidős tevékenységet, illetve motivációs tényezőit. Ehhez először ismertetem a motiváció, szabadidő eltöltés, rekreáció és tánctanulás fogalmát, illetve motivációs elméleteket. Ezután bemutatok olyan hazai és külföldi kutatásokat is, amelyek a kutatási témámhoz szorosan kapcsolódnak, a tánctanulási motiváció, a sportmotiváció, a nyelvtanulási motiváció témáját állítják vizsgálódásaik középpontjába. Ezek után saját kutatásom folyamatának, eredményeinek bemutatása következik. Ennek középpontjában a felnőttek tánctanulási motivációinak vizsgálata áll, ezen túl kitér a szabadidő felhasználásra is (közös tevékenységek a csoporttagokkal, fellépések). A megkérdezettek különböző mozgásformákat végző személyek, függetlenül mióta végzik a tevékenységet. Kutatásom azokra a tanulási folyamatokra fókuszál, amelyek az embereket kikapcsolják, szórakoztatják, mégis fejlesztik és tanulásra készítetik. Miért is választották ezeket a mozgásformákat? Honnan értesültek ezekről a lehetőségekről? Mi az, ami miatt egy dolgozó felnőtt család és munka mellett a kikapcsolódására megszabott feltételek mellett vágyik? Ezekre a kérdésekre, az egyének motivációjára, a felnőttek tánctanulási hajlandóságára keresem a választ kutatásomban. Kutatási célom, hogy választ kapjak arra, hogy a különböző tánc típusokat végző személyek motivációi különböznek-e, vagy minden zenés mozgásformát végző egyént ugyanaz motivál.

Vizsgálatom során online kérdőívet alkalmaztam a felméréshez. Összesen 355 fő, 268 nő és 87 férfi töltötte ki. A táncmotivációra vonatkozó tapasztalat, hogy a különböző tánc típusokat végző személyek motivációi ugyanazok. A tánc szeretete, az oktatói minőség, a szórakozási lehetőség, illetve a rendszeres testmozgás motiválja a válaszadókat. A kapott eredmények korábbi kutatásokat részben alátámasztanak, viszont felvetődnek újabb kérdések is, amelyek további vizsgálódásokat igényelnek.

HERNÁDI ANNA BORBÁLA
hernadi.anna.borbala@gmail.com
Andragógia
BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Logemann-Molnár Zsófia
tanársegéd, ELTE PPK*

A közösségi lét, a slow life és a nem formális tanulás lehetőségei egy úttörő fesztiválon - A Gyüttment Fesztivál és a körülötte csoportosuló kezdeményezések

Dolgozatomban a 2015-ben indult Gyüttment Fesztivál segítségével jártam körbe a gyüttmentek társadalmi csoportját és azonosítottam őket, mint szubkultúrát. Saját kutatásom kétirányú volt, készítettem 10 struktúrált interjút és online kérdőíveztem, ahol 87-en válaszolták meg kérdéseimet. A gyüttment szubkultúra gyökereivel foglalkoztam, a szó jelentésrétegeitől indulva, a magyar és nemzetközi történelemre visszatekintve jutottam el az ökofalvakig és állapítottam meg kapcsolatot a gyüttment és az ökofalu mozgalom között. Megállapítottam továbbá, hogy kutatásom eredeti fókusza – mely a közösségi lét, slow life és nem formális tanulás a Gyüttment Fesztivál résztvevői körében – volt, bővült, azonban az így felvázolt kutatási anyag alapján lehetséges volt megállapításokat tennem az eredeti témákban. Emellett pedig további kutatásra érdemes kérdéseket vázoltam fel, úgy mint a gyüttmentek és a megélhetés, az egzisztencia kérdése, költözéssel kapcsolatos várakozások bevalása, mezőgazdasági ismeretek szükségessége, preferált helyek vizsgálata, valamint a párkapcsolat és a gyüttmentség kérdése, továbbá a közösségi lét, mint eszme, melyekkel a jövőben behatóbban szeretnék foglalkozni.

VASAS NATÁLIA

natalia.vasas@gmail.com

Kulturális Örökség Tanulmányok

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

tszv. egyetemi docens, EKE BTK

Boszorkányok csak a mesékben léteznek? Néprajzi–művelődéstörténeti fejtegetések

A dolgozatom fő célja, hogy a napjainkban is nagy népszerűségnek örvendő boszorkányokkal kapcsolatos témát egy kisebb településhez kötődően körbejárjam. A kutatás alapja az 1741 tavaszán, Bükkzsércen lefolytatott – kevésbé ismert - boszorkányper adatainak vizsgálata, feldolgozása, kategorizálása, összevetve azokkal az információkkal, melyek még a 20. században is fellelhetőek voltak a témával kapcsolatosan a faluban. A perből feltáruló történetek, hiedelmek lehetőséget adnak arra, hogy betekintsünk egy 18. századi falu hit- és képzeletvilágába. Továbbá alapként szolgál ahhoz, hogy elkészülhessen egy modern, mai nyelvezettel megírt, illusztrációkkal feldolgozott kiadvány, mely további terveim között szerepel, megszólítva a fiatalabb, általános iskolás korosztályt is.

NAGY PETRA

petra.nagy1997@gmail.com

Tanító

BA, 5. félév

Széchenyi István Egyetem

Apáczai Csere János Kar

Témavezető:

Dr. Vehrer Adél

egyetemi docens, SZE AK

Egy művelődő közösség évszázados története

Dolgozatom témájaként a XX. század második felében országos hírűvé vált, ötvenévi, „Éneklő Család” szolgál. A település kulturális életét nagyban befolyásoló, összetartó közösséget teremtő kórus megalakulása a 19. század végére tehető, túlélte az I. és II. világháborút, majd az 1956-os forradalmat, sőt a rendszerváltás időszakát is. A kórus fénykorát az 1950-es és 1960-as években élte, ekkor a tagok száma elérte a százat is, akiknek összetétele nagyon változatos volt, hiszen a gyári munkástól, a földművesen át a tanítóig, a gyerekektől egészen az idős korosztályig minden korosztály és társadalmi réteg képviseltette magát a faluból. A vizsgált közösség munkája példaértékű, hiszen tökéletes minta arra, hogyan lehet kitartással, szorgalommal, a semmiből indulva országos elismertségre szert tenni. Dolgozatomban összegyűjtöm a kórus megalakulásának legfontosabb momentumait, működésének mérföldköveit, fordulópontjait, egészen az 1990-es évek elején történt megszűnésig. Foglalkozom a tagok összetételével, feltárom az események közötti összefüggéseket az egykori tagok interjúinak, a kórusról megjelent film és újságcikk segítségével. Szót ejtek a korszak jellegzetességeiről is, miközben arra keresem a választ, hogyan maradhat életképes, hogyan növekedhet minimális állami támogatással egy ilyen közösség, valamint a közösségben művelődés élménye hogyan befolyásolta az egyes tagok életét a második világháború előtt, valamint abban az időszakban, amikor a kommunizmus fénykorát élte. Dolgozatomban interjúk, levéltári források, korabeli újságcikkek, helyismereti anyagok, családi hagyatékok és statisztikai adatok segítségével mutatom be ezt a - sajnos már egyre inkább - feledésbe merülő „családot”, amelyre községünk lakossága büszke lehet, és amelynek nagymamám is oszlopos tagja volt.

GÖNCZI MÓNICA

monika.gonczi@gmail.com

Kulturális örökség tanulmányok

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Verók Attila

tszv. egyetemi docens, EKE BTK

Gasztronómiai „recept-túrák”. A szakácskönyvek mint a magyar művelődéstörténet forrásai

A dolgozat különös nézőpontból járja körül az étkezés kultúrtörténetét, a gasztronómiai tudás áthagyományozódásának folyamatát. Ehhez a ránk maradt magyarországi szakácskönyvekben található recepteket vizsgálja meg, amelyeken keresztül az átörökítés megragadható és bemutatható.

A pályamunka első része egyetemes formában mutatja be a gasztronómia történetét az őskortól a már elkülöníthetően vizsgálható magyar konyha megjelenéséig, ezt követően a magyar sajátosságokra koncentrál, egészen a XVIII. század végéig. A nagy földrajzi felfedezések nyomában kibontakozó kora újkor a magyar konyhaművészet szempontjából külön egységet alkot, amely különbözik mind a középkortól, mind a XIX. században kialakuló újkoritól is. A kora újkorban a nyersanyagok választékának bővülésével és a konyhatechnológia változásával párhuzamosan, illetve erre reakcióként egyre több kéziratos és nyomtatott magyar nyelvű receptgyűjtemény született. A változás, illetve áthagyományozódás egy-egy kiválasztott ételkészítési leírás történeti átalakulásán keresztül vizsgálható, nyomon követhető. A receptek elemzéséhez a korabeli szakácskönyvek illetve töredékek ételkészítési leírásainak módosulásain keresztül keresi az egyezéseket és a változásokat.

A munka arra mutat rá, hogy a kora újkorban kibontakozó történelmi gasztronómiánk ötletessége, különleges ízvilága és alapanyag-használata messzemenően több kreativitást mutat, mint amit nemzeti gasztronómiánk múltjáról gondolunk. A kutatás alapja lehet egy olyan jövőbeni tudományos ismeretterjesztő tevékenységnek, amely utat nyithat abban, hogy újra felfedezzük gasztronómiánk múltját, és ha lehetőségünk adódik rá, a megszerzett ismeretek birtokában színesítsük azt.

VÉGH ZOLTÁN

zozo.vegh@gmail.com

Szociális Munka

Osztatlan, 7. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Híves-Varga Aranka
egyetemi docens, PTE BTK*

Hátrányos helyzetű hallgatók továbbtanulását segítő tényezők

Kulcsszavak: Hátrányos helyzet, reziliencia, cigány/roma, társadalmi mobilitás, szegénység

Kutatásom célja, hogy a Wlisslocki Henrik Szakkollégium hallgatóival 2017-ben készült életút interjúk másodelemzése során a következő kérdésre keressem a választ: Szegény és iskolázatlan szülői környezetből, hogyan tud egy fiatal eljutni a felsőoktatásig? Kutatási beszámolómmal felépítését tekintve elsőként meghatároztam a témámat illető releváns fogalmakat: a hátrányos helyzet, a szegénység, a reziliencia, a társadalmi mobilitás, a roma/cigány és a települési hátrány tudományos megközelítései. Ezt követően két szegmens mentén folytattam a vizsgálódást. Egyfelől kiemeltem az interjúkból azokat az idézeteket, amik a belső motivációra vonatkoztathatók. Ezt követően körbe jártam a külső támogatói rendszert képező elemeket. Az iskola, a család és a szociális szektor, szintén kiemelve és elemezve a vonatkozó interjú részleteket. Végül levontam a lehetséges konzekvenciákat választ adva kutatói kérdéseimre.

KÁVAI ZSUZSANNA

zsuzsannakavai@gmail.com

kulturális mediáció

MA, 11. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Szirmai Éva

főiskolai docens, SZTE JGYPK

Tehetséggondozás szakkollégiumi környezetben, elsőéves hallgatók körében

A tehetség olyan érték, amelyet gondoznunk kell, fogalmazza meg Gyarmathy Éva. A Magyarországon működő szakkollégiumi rendszer célja, hogy olyan hálózatba kapcsolja be hallgatóit, amely a felsőfokú tanulmányok mellett lehetőséget nyújt a szakterületükön többlettudás megszerzésére. Felfedezik, gondozzák a tehetséges fiatalokat, szakmai segítséget nyújtanak a tudományos tevékenységük elindításában, aktív társadalmi szerepvállalásra nevelést biztosítanak számukra.

Vajon milyen motivációval döntenek az egyetemre frissen felvételt nyert hallgatók a szakkollégiumi képzési rendszer mellett? A jelentkezés motivációja módosulhat-e az intézményben töltött rövid időt követően? Ebben az új rendszerben, milyen támogatást tudnak biztosítani az egyén számára? Szükséges-e a mentor/tutor közreműködése a felsőoktatás útján való elindulásban?

Milyen módon valósul meg a közéletiség? A vizsgálatban a szegedi bentlakásos szakkollégiumi rendszert térképezem fel, ezen belül három olyan intézményt, amelyek működését tekintve több különbséget is találunk, de a közös pontjuk a tehetséggondozás iránti elhivatottság. Ezek a Móra Ferenc Szakkollégium, az SZTE Eötvös Loránd Kollégium és a Szent Imre Szakkollégium.

Célcsoport az intézmények igazgatói és a frissen felvételt nyert hallgatók.

A munka alatt félig strukturált mélyinterjúkon keresztül szolgáltattuk meg a választott intézmények igazgatóit. Emellett előre meghatározott kódok segítségével, tartalomelemzést végeztünk a felvételt nyert hallgatók motivációs leveleinek anyagán. A következő lépésben fókuszcsoportos interjúval szolgáltattuk meg a fiatalokat.

A kapott eredményekből kiderül, hogy a választott intézmények hallgatói közössége olyan háttérrel, támogatást tud biztosítani a mindennapokban tagjai számára, ami helyettesíteni képes egy mentort. Mindhárom szakkollégiumban fontos a tehetséggondozás és a fiatalok teljes körű támogatása, annak érdekében, hogy szakmájukban kimagasló munkát végezzenek, társadalmilag aktív, értelmiségi réteget képezzenek. Ugyanakkor, sokszor háttérbe szorul a közéletiség témájának fontossága. A pályázók leveleit elemezve kirajzolódik, hogy a különféle motivációs tényezők, milyen gyakorisággal változnak a szakkollégiumokban. Éles eltérések rajzolódnak ki a jövőbeni célok, az infrastrukturális felszereltség, vagy a személyiségfejlődés lehetőségeinek tekintetében.

HAJDU ALEXANDRA
hajdualexandra45@gmail.com
Tanító
BA, 7. félév
Nyíregyházi Egyetem

*Témavezető:
Kissné dr. Rusvai Julianna
főiskolai tanár, NYE*

Adalékok a Szabolcs vármegyei iskolák államosításának történetéhez

Adalékok a Szabolcs vármegyei iskolák államosításának történetéhez

Témám: Az 1948. évi XXXIII. törvény meghozatalának előzményei, folyamata és következményei Szabolcs vármegyében, összefüggésben az országos eseményekkel.

Kutatásom célja, hogy az iskolák államosításának folyamatáról való ismereteinket teljesebbé tegyem, a rendelkezésemre álló számos információ alapján átfogó képet alkothassak az államosítási folyamatról. A dolgozatomban foglalkozom azon eseményekkel, amelyek megelőzték az 1948. június 16-i törvényhozást. Külön taglalom három Szabolcs megyei település (Buj, Pócspetri, Ramocsaháza) törvénnyel szembeni megmozdulását, illetve összefoglalom az államosítás következményeit; az iskolák birtokbavételét, az állam és az egyház megállapodását, továbbiakban a vallásoktatás kérdéskörét, a szervezeti fejlődést, a pedagógusok létszámának alakulását.

Forrásként felhasználtam a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltárban őrzött államosítási iratokat, tanfelügyelői jelentéseket, emellett Buj község iratait is vizsgáltam, hogy minél több információhoz jussak a lakóhelyemen történt megmozdulásról. Az iskolák államosításának történetével kapcsolatos tanulmányokat vizsgáltam meg, amelyek alapján a törvény meghozatalának előzményeit tártam fel, miközben kiemeltem egy-egy országgyűlési felszólalást vagy hivatalos levélváltást. Interjút készítettem egy buji lakossal, aki jelen volt a községben lezajlott megmozduláson. Részletesebben foglalkoztam a pócspetri esettel, amely az egész országban, mi több a külföldi sajtóban is nagy visszhangot keltett.

Végül figyelmet fordítottam a törvény elfogadását követő néhány évre, és szemügyre vettem, összegeztem az iskolák működéséhez szükséges legfőbb szempontokat, amelyekre az államosítási folyamat hatással lehetett.

NÉMETH DÓRA

nmthdr@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Rébay Magdolna

Egyetemi docens, DE BTK

A debreceni m. kir. állami fémipari szakiskola története (1908–1948)

Dolgozatomban egy Debrecenben 1908-ban megalapított, a vizsgált időszak alatt több profilváltást megért szakképző intézmény történetét mutatom be. Debrecen egyik évszázados iskolájáról van szó, mely a alapítása óta a város elismert szakgimnáziumává nőtte ki magát. Az intézmény által megjelentetett értesítők és a Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltárában őrzött iskolai levelezés alapján készítettem el munkámat. Módszerűl a dokumentumelemzést választottam. A kutatási kérdéseim a következők voltak: Mi jellemezte a magyar szakképzési rendszert a századfordulón? Mi volt jellemző a korban Debrecen városára és iparára? Milyen körülmények között létesült az iskola és melyek voltak a vizsgált időszakban életének fontosabb eseményei? Hogyan változott az iskolában működő képzések tananyaga? Kik voltak az intézmény elméleti és gyakorlati oktatói? Kik voltak az intézmény vezetői, igazgatói? Milyen volt az iskola tanulóinak vallásfelekezeti megoszlása és társadalmi rekrutációs bázisa? Milyen étkezési és lakhatási lehetőségek álltak a tanulók rendelkezésére, és hogyan változott mindez a negyven év alatt? Hogyan alakultak ki és működtek az iskola egyesületei a vizsgált időszakban?

A századfordulóra a hazai szakképzési rendszer gyors átalakulása volt jellemző. Mindezt meggyorsította az 1872-es ipartörvény, amely megszüntette Magyarországon a céheket, és ezzel a szakképzés utánpótlásnevelő feladatát az oktatási intézmények vették át. Debrecenben az 1900-as évekre egyre jelentősebbé vált a vas- és fémipar, és a folyamatosan fejlődő üzemek miatt szükség volt egy, a fémipari munkákra felkészítő szakiskola létesítésére a városban. Az iskola 1908-ban jött létre, végleges helyére pedig 1911-ben költözött. A vizsgált időszakban több esetben változott az intézmény képzési kínálata. Gyakran változott mind az elméleti, mind a gyakorlati oktatók személyi összetétele is: a leggyakrabban a gölnicbányai, a nagyváradai és a szegedi szakképző intézményekből érkeztek oktatók. Már az alapítás után néhány évvel megalakult az iskolában az étkezést biztosító konviktus, mely az 1926-ban megnyitott internátussal együtt a távolabbról érkező tanulók lakhatási és ellátási problémáit igyekezett megoldani. Az intézmény sokszínű és aktív egyesületi tevékenysége (Önképzőkör, Cserkészcsapat, Sportkör stb.) a sokoldalú ismeretterjesztést, a képességfejlődés lehetőségét volt hivatott biztosítani.

ALMÁSI BRIGITTA

brigitta.almasi1989@gmail.com

Neveléstudomány MA

MA, 4. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Virág Irén

tanszékegyetemes, főiskolai docens, EKE PK

**A kengyeli Kossuth Lajos Általános Iskola története a megalakulásától jelenlegi működéséig
(1928-2017)**

Kengyel község Jász-Nagykun-Szolnok Megyében található, ahol közel 4000 fő él. A község általános iskolájának gyökerei 1928-ra vezethetők vissza, amely egy földpadlós intézmény volt a kezdetekben.

Munkámban az iskola megalakulásának körülményeit kívántam bemutatni és több évtizedes fejlődését, pedagógiai múltját a jelenlegi működéséig. Kutatásomat a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltárban és szolnoki Verseghy Ferenc Könyvtár helyismereti gyűjteményében végeztem, valamint a Kossuth Lajos Általános Iskola helyi dokumentumainak elemzése segített hozzá az iskola történetének megírásához. Kutatásom során deduktív módszert alkalmaztam.

Az intézményben az évek során Zagyai Sándor egykori orosz- történelem- földrajz szakos pedagógusra is emlékezni kívántam, aki csaknem 30 éves pedagógiai munkássága során kiemelkedő tehetséggondozást végzett földrajz tantárgyból és a Földrajz szerelmesi elnevezésű tanulmányi versenyt honosította meg az intézményben.

KISLING ZÉNÓ

zenokep79@gmail.com

földrajz-történelem tanár

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Természettudományi Kar

Témavezető:

dr. Garai Imre

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A Nemzetiszocialista Tanár Szövetség működése München – Felső-Bajorországban a hatalomátvétel után (1933–1937)

Dolgozatomban, amely a kutatásomat és annak eredményeit mutatja be, a történelem egyik legismertebb diktatúrájának egy apró részletével foglalkozok. A professzió diskurzus, hatalomelméleti ágán (Kleisz, 2002.) keresztül, a német tanítói közösség szerveződését és működését kutattam, a nemzetiszocialista diktatúra előestéjén, és a kezdeti éveiben (1933–1937). Mindezt egy szűk helyi példán keresztül, a helyi sajátosságok figyelembe vétele mellett München és a hozzá tartozó Felső-Bajorország területén vizsgáltam.

Kutatásomhoz a müncheni levéltárban megtalálható elsődleges források hermeneutikai vizsgálatát, illetve a fellelhető, elsősorban német vagy angolszász nyelvű szakirodalmak (Feiten, 1981; Schäffer 2001; McClelland 1991; Jarausch 1986.) elemzését végeztem el a professzionalizáció-elmélet felhasználásával. Céлом ezzel az volt, hogy a nemzetközi kutatások eredményeit tovább gondolva és elemezve még pontosabb képet alkothassunk a diktatúra minden napjairól, illetve arról, hogy a rezsimben fontos szerepet kapó tanítókat miként próbálták meg „ideális” tanítónak formálni, akik majd a rendszerhez hű új generáció felnevelését elvégzik.

A fentiek tükrében megállapíthatom, hogy dolgozatomban egyfelől feltártam a Münchenben és környékén élt tanítók társadalmi-gazdasági helyzetét, másfelől szerveződésüket és azok működését. Azaz, hogyan lépett az állam felé érdekeket képviselő és a problémákat közvetítő tanítószervezetek, -szövetségek, -egyesületek helyébe a Nemzetiszocialista Tanár Szövetség, amely az állam szócsöveként igyekezett átalakítani, és érdekvédelmi fórumból felügyeleti szervvé válva ellenőrizni a tanítókat.

BARANYI KITTI

baranyikitti4@gmail.com

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

ÁBRAHÁM FANNI

abrahamfanni1@gmail.com

szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezető:

Dr. Fízel Natasa

egyetemi adjunktus, SZTE JGYPK

A Szegedi Állami Gyógypedagógiai Általános Iskola története a források tükrében (1949-1951)

Tanulmányunk célja a Szegedi Állami Gyógypedagógiai Iskola működésének mélyebb megismerése, illetve az 1949-51 között zajló oktatás és iskolai munka áttekintése és megértése. Célunk a hazai gyógypedagógiai iskolák történeti áttekintésének bemutatása után a konkrét intézmény és az ott zajló oktatás vizsgálata. Az oktatás minőségében és alakulásában felfedezhetjük a kor politikai meghatározottságát, a kommunizmus szellemét, illetve az ellenőrzés meghatározó és kimagasló szerepét az élet minden területén. Megismerhetjük a szülők és pedagógusok szerepét és feladataikat, amelyek hozzájárultak a szocialista hazafias neveléshez. Kutatásunkhoz nagy segítséget nyújtott a korabeli források elérhetősége és hozzáférhetősége, melyeket tanulmányozhattunk a Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltárában. A XX. század első felében működött kisegítő iskolákhoz kapcsolódó forrásokat szeretnénk volna felkutatni és elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen típusú források lelhetőek fel és érhetőek el. Érdemes lenne tovább kutatni az 1913- 1949 közötti időszakot, ám ezt a források hiánya akadályozza.

Primer forrásokra támaszkodó forráselemzést végeztünk. A szakirodalmak tanulmányozása mellett a Csongrád Megyei Levéltárban fellelhető Állami Gyógypedagógia Iskola iratait elemeztük, valamint a vonatkozó statisztikákat is megvizsgáltuk, a Statisztikai Évkönyv adatait beépítve a dolgozatunkba.

A szakirodalom feldolgozása során felhasználtunk korabeli tudományos folyóiratokban megjelent tanulmányokat, valamint a témánkhoz kapcsolódó köteteket.

A téma feldolgozásához elengedhetetlen volt a korabeli törvények és rendeletek áttekintése is.

A témaválasztásában meghatározó szerepet játszott, hogy szeretnénk kiemelni a gyógypedagógusok és a gyógypedagógiai nevelés fontosságát, hiszen a pedagógusok és gyógypedagógusok hatékony együttműködése meghatározó a gyermekek fejlesztése során.

STUMMER KRISZTINA
krisztinastummer@gmail.com
Neveléstudomány
MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Vörös Katalin
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

Leányok a pécsi kereskedelmi szakoktatásban

A nők intézményesült kereskedelmi oktatása a 20. század elejéig váratott magára. Ekkor kezdték országszerte megnyitni kapuikat a lányok előtt a kereskedelmi képzést nyújtó iskolák, többek között a Pécsi Városi Női Felső Kereskedelmi Iskola is.

A dolgozat a Pécssett 1912-ben megalakuló női felső kereskedelmi iskola fejlődését és tanulóinak demográfiai jellemzőit vizsgálja 1948-ig. Az intézmény az államosításig folyamatos megpróbáltatásokon és nehézségeken ment keresztül, ennek ellenére népszerűsége növekedett. A pécsi oktatási intézmény bemutatásán keresztül bepillantást nyerhetünk a lányok kereskedelmi szakképzésének alakulásába. Az iskola értesítői gazdag forrásanyagot kínálnak a téma feldolgozása során.

Az értesítőket sorra véve először a létszámadatok alakulását vizsgáltam meg és következtetéseket vontam le arra nézve, hogy mi befolyásolta a változásokat. Ezt követően a szülők lakhelyét vettem számba az intézmény beiskolázási körzetének megállapításához. Végül a növendékek felekezeti hovatartozását vettem górcső alá az esetleges iskolaválasztási stratégiák feltérképezéséhez. Ehhez az iskolai összetételt összevettem Pécs városának vallási összetételével. A létszám, lakóhely, illetve vallási megoszlás elemzése esetében megvizsgáltam az intézményre ható külső tényezőket is.

GYURIS ISTVÁN VIKTOR

gyuris.istvan.viktor@gmail.com

néprajz

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Simon Melinda

egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Móra Ferenc gimnazista évei. A félegyházi gimnázium állapota 1889–1897 között

Dolgozatom Móra Ferenc diákéveinek és a félegyházi gimnázium ekkori (1889–1896) állapotának minél alaposabb bemutatására tesz kísérletet. Ezek az évek meghatározó jelentőségűek az író életében, jelzi ezt az a tény, hogy itt vált a „kócos kis paraszt” néhány éven belül nagy reményekre bízható fiatalemberré, továbbá ezt az időszakot mutatja be a Szeptemberi emlék, Confiteor..., Trunzel tisztelendő úr és számos más műve. A dolgozat a gimnázium éves értesítői és a tanári jegyzőkönyvek alapján részletes képet alkot arról a közegről, amelybe Móra került, igyekszik feltérképezni milyen hatások érhatték itt személyét. Sor kerül a rá nagy hatást gyakorló tanárok, és ahol erre lehetőség nyílik azok tanítási módszereinek ismertetésére, az osztályának társadalmi összetételének és a gimnázium társadalmi mobilitásában betöltött szerepének vizsgálatára. Olyan hétköznapi életet meghatározó témakörök teszik teljessé a látképet mint az egészségügy, fegyelmi ügyek és az ünnepnapok.

SZABÓNÉ NÉMETH ZSUZSANNA:

szzs19750303@gmail.com

Óvodapedagógus

BA, 6. félév

Soproni Egyetem

Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető:

*Dr. habil Varga László
egyetemi docens, SOE BPK*

A gyermeket nevelő apák az ezredfordulón (Az apa szerepben bekövetkezett változások)

Germeket nevelő apák az ezredfordulón
(Az apa szerepben bekövetkezett változások)

Dolgozat szerzője: Szabóné Németh Zsuzsanna

Intézmény: Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kar

Témavezető tanár: Dr. habil Varga László PhD egyetemi docens

Tervezett tagozat: 13. A kisgyermekkor-bölcsődei és óvodai- tanulás és tanulástámogatás

Kulcsszavak: család, kisgyermeknevelés, család új funkciói, paradigmaváltás, apák szerepe, gyermeket egyedül nevelő apák, interjú, kérdőív

Háttér: Dolgozatom izgalmas témán alapul, unikális jellegű, Magyarországon – tudomásunk szerint - eddig viszonylag kevésbé kutatott téma, amely rámutat az egyre gyakrabban előforduló családi diszfunkciókra, problémákra.

Célkitűzés: a gyermeknevelési praxis bemutatása - szerepek, feladatok, kompetenciák és kihívások
Korunkban egyre inkább érezhető az értékek paradigmatisz átalakulása, a hosszú távú tervezhetőség hiánya. A jövő egyre bizonytalanabb, ugyanakkor a család, a házasság hosszú távú, akár életre szóló elköteleződést kíván. A házasság „idejét múlt” életforma. A hagyományos családmódel mellett új típusú együttélési formák szerveződnek, alakulnak. „Divatossá” vált egyedül nevelni a gyermeket. A családi életre vonatkozó gondolkodások, sztereotípiák is átalakultak. A párkapcsolatok létesítését és megszűnését érintő új magatartási normák, attitűdök figyelhetőek meg. A nők karrier orientációja is elterjedőben van, amely az apákra ró több feladatot a gyermeknevelés terén. Kutatásunkban – többek között - kitérünk a szülői viselkedési problémákra, a válásra, vagy az egyedül maradásra (haláleset), a látogató párkapcsolatra. Interjúkat olvashatunk olyan apákkal, akik különböző okok miatt kerültek abba a nehéz helyzetbe, hogy egyedül kell vállalniuk gyermekük nevelésének feladatát, egyedül kell szembenézniük az ezzel kapcsolatos kihívásokkal. Megoldást jelentene az apa- coaching, de egyelőre ez hazánkban még nem terjedt el . Munkánkban arra is választ keresünk, hogy milyen megoldások jók a gyermeknek, milyen az apák társadalmi megítélése a gyermeknevelés, gondozás terén? Deduktív kutatási módszerünk a dokumentumelemzés, forráselemzés és értékelés, empirikus kutatásunk módszerei az interjú és az írásbeli kikérdezés. Munkánk mikrokutatásnak tekinthető, a dolgozat kutatási eredményeiből általános érvényű következtetéseket - a kis minta miatt - nem fogalmazhatunk meg. A téma aktualitására, fontosságára és újszerűségére kívántuk felhívni a téma iránt érdeklődők, a társadalom és a szakma figyelmét.

ORBÁN ÁGNES

agicka96@gmail.com

tanító

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Furcsa Laura

főiskolai docens, EKE PK

A konformitás vizsgálata 10-12 éves gyermekeknél

Előadásom témája, a konformitás vizsgálata, a szociálpszichológia tudományterületéhez tartozik, amely „azt vizsgálja, hogyan zajlanak le az emberi interakciók, és hogyan befolyásolja a társak tényleges vagy implikált jelenléte az emberek gondolatait, érzéseit, viselkedését vagy szándékait” (Forgas 2004:12). A szociálpszichológia tudománya azt akarja megtudni, hogy egy társadalom bármely adott tagját hogyan befolyásolják a körülötte lévő társadalmi stimulusok.

„A konformitás a csoporttársak véleményéhez való elvtelen igazodás” (Crutchfield 1955. 197.)

mely az emberek mindennapjaiban igencsak előforduló jelenség. Legegyszerűbben

„alkalmazkodásnak” fordíthatnánk le, mennyire befolyásolható egy adott személy egy csoport, társak hatására. Ezt a jelenséget, a társas befolyásolás mértékét vizsgáltam 10-12 éves

gyermekeknél. Szerettem volna többet megtudni a társas interakciókról, a gyermekek csoportos viselkedéséről és hogy milyen változások mennek végbe az egyén viselkedésében és/vagy teljesítményében, ha más személyek is jelen vannak.

Kutatásom során Solomon Asch híres 1951-es kísérletét ismételt meg a körülményeknek megfelelően átalakítva. Dolgozatomban részletesen bemutatom az eredeti kísérletet és hátterét. A vizsgálat megtevésestén alapult, beavatottak és alanyok vettek részt benne. Az alanyok úgy hitték, látásvizsgálatra érkeztek. Különböző hosszúságú vonalak egyezőségét kellett megtippelniük, miközben számukra ismeretlen, beépített kortársaik egyöntetűen más, helytelen megoldást tartottak igaznak. Azt vizsgáltam, hogy a kísérlet valódi célját nem sejtő alanyok engedtek-e a csoport befolyásoló erejének, vagy kitartottak a saját elképzelésük mellett és nem preferálták társaik (a többség) hibás megoldását. 23 gyermeket sikerült megvizsgálnom. A teszt után az alanyok, viselkedéselemző jelenlétében beszélgethettek arról, hogyan is érezték magukat a „látásvizsgálat” során és szembesítettük őket a kísérlet valódi céljával.

Kutatásom hiánypótló jellegű, mivel Magyarországon még nem végezték el ezt a kísérletet a 10-12 éves korosztállyal, és a gyermekek konformitásának vizsgálata egyébként is ritkán kutatott téma.

Dolgozatomban részletesen bemutatom eredményeim elemzését. Vizsgálatom hozzájárul későbbi pedagógusi munkám eredményességéhez, mivel részletesebb rálátást nyertem arra, hogyan befolyásolja a csoport a gyermekeket, továbbá nagy jelentőségű lehet minden pedagógusi pályára lépő társam számára.

SOMOGYI DOMINIKA

somogyi.dominika97@freemail.hu

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Nyíregyházi Egyetem

Témavezető:

Dr. Almásy Zsuzsanna

főiskolai docens, NYE

A segítségkérő viselkedés vizsgálata az életesemények, a pozitív megküzdési stratégiák és a nemi jellegzetességek tükrében

Rezümé

A segítségkérő viselkedés vizsgálata az életesemények, a pozitív megküzdési stratégiák és a nemi jellegzetességek tükrében

Somogyi Dominika

Bevezetés

Célom a kutatással kapcsolatban, az hogy megállapítsam, hogy a vizsgálati személyek különböző problémák esetén kihez fordulnak segítségért. Célom volt feltérképezni a férfi és a női segítségkérő viselkedés közötti különbségeket, továbbá azt, hogy a fiatal felnőttek ilyen életeseménnyel szembesülnek és azt, hogyan élik meg. Vannak, olyan személyek, akik a stresszel találkozva produktívak lesznek, míg mások kevésbé tudnak megküzdeni a problémáikkal.

Szakirodalmi előzmény

A szakirodalom feldolgozása során foglalkoztam a szociálpedagógia klienskörével, magával a segítségnyújtással, a fiatal felnőttek jellemzőivel, mind fizikai, mind pszichikai tulajdonságaival, a krízishelyzeteikkel, a stresszel és az arra adott válaszaikkal. A megküzdés szerepével a fiatal felnőttek életében, és, hogy mennyire fontos számukra a segítségkérés és, hogy a nemekre ez mennyire jellemző.

A vizsgálat

A kérdőív kitöltése online és nyomtatott papírfórmátumban zajlott. Többféle eszközzel dolgoztam. Az első a Paykel-féle Életesemény Kérdőív rövidített változata volt. Míg ezt követte az Életesemény Hatás Felmérés Kérdőív, aztán a férfias normák mérése történt. A Proaktív Megküzdés Kérdőívvel is foglalkoztam és az utolsó pedig a segítőkérő viselkedés mérése volt.

A vizsgálat eredményei

A legfontosabb eredményeim, hogy különbség mutatható ki a férfiak és a nők segítségkérő hajlandóságában. Érzelmi problémák esetén a férfiak hajlamosabbak kijelenteni, hogy nem szeretnek segítséget kérni, családi probléma esetében ez az összefüggés tendenciaszerű. Az életkor is hatással van a segítségkérő viselkedésre, minél idősebb valaki, annál hajlandóbb professzionális segítséget kérni. Ez az összefüggés csak a nők esetében mutatkozott meg. Vizsgáltam továbbá az életeseményeket és azok érzelmi hatásait.

Összefoglalás

Leendő szociálpedagógusként, mint egy segítő szakma képviselőjeként fontosnak tartom, hogy megismerjem a leendő kliensköröm problémáit, információt szerezzek arról, hogy a problémák, milyen érzelmi megterhelést jelentenek számukra, hogyan küzdenek meg problémáikkal és, hogy hogyan milyen körülmények között hajlandóak és kitől segítséget kérni.

BÉKÉS ZSOLT

bekesi422@gmail.com

Történelem és közösségi művelődés tanára

Osztatlan, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kovács-Nagy Klára

Egyetemi adjunktus, DE BTK

Az e-sportolók csoportjellemzőinek feltárása

Kutatásomban az e-sportolók és gamerek csoportjellemzőit vizsgálom meg. A témaválasztást indokolja, hogy bizonyíthatóan rohamos mértékben nő a videojátékot használók köre az ifjúság körében, amire szórakoztató iparként épül rá a videojátékok versenyszerű gyakorlása, az e-sport, ez a jelenség pedig jelentős kulturális hatással bír az érintettek körében és a terjedés méretei miatt társadalmunkra is. A kutatás célja a gamerek és e-sportolók mint szubkultúra vizsgálata, és a szubkultúra résztvevők csoportjellemzőinek bemutatása. A kutatási célok elérésének megalapozásához korábbi szubkultúra elméleteket és aktuális e-sport kutatások eredményeit használtam fel. Kutatási kérdéseim megválaszolásához kvalitatív módszereket, fókuszcsoporthoz és egyéni interjúkat készítettem egy budapesti és egy debreceni e-sport csapat játékosai, coachaival. Kutatásom során egyértelműen igazolódott, hogy az e-sportolók esetében egy sajátos jellemzőkkel bíró szubkultúráról beszélhetünk. Az eredmények alapján elmondható, hogy az e-sport kompetenciák az oktatásban is jól hasznosíthatók, illetve a szubkultúráról nyert ismeretek alapján a már létező új oktatási módszer, a gamifikáció eszköztára is fejleszthető. Így a kutatásom hasznos információkkal bírhat a neveléstudomány és oktatásfejlesztés számára.

SZÜCS BOGLÁRKA MÁRIA

minguc01@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

Témavezetők:

Dr. Gál AnikóDr.

egyetemi adjunktus, SZTE JGYPK

Hódi Ágnes

tanársegéd, SZTE JGYPK

Az extrafamiliaris intergenerációs tanulás a programszervezés elméletének és gyakorlatának tükrében

Extrafamiliaris intergenerációs tanulás a programszervezés elméletének és gyakorlatának tükrében

Nagy (2017) szerint a pedagógiai szemléletmódú szociálpedagógiának egyik feladata az erős intergenerációs relációk kialakítása és gondozása. Az Egyesült Államokban az 1960-as évek óta működnek intergenerációs tanulás köré szerveződő programok (Generations United, 2007), amelyek létrejöttét a posztmodern társadalmak demográfiai és családszerkezeti helyzete indukálta. Hazánkban és Európában az elmúlt két évtizedben jelentek meg hasonló kezdeményezések. Az intergenerációs tanulás során az eltérő életkorú résztvevők együtt és egymásról tanulhatnak. A különböző generációk együttműködve készségekre, értékekre és tudásra tesznek szert. A tudásátadáson túl ezen interperszonális kapcsolatok serkentik, a társadalmi tőke és kohézió erősödését az előregedő társadalmakban (EMIL, n.d.). Az extrafamiliaris intergenerációs tanulás nem családi jellegű kapcsolatok által jöhet létre. Magyarországon jellemzően az intergenerációs infokommunikációs programok terjedtek el. Ebben a témában, hazánkban elsőként Széman (2013) végzett átfogó kutatást az infokommunikációs intergenerációs programokra vonatkozóan, egyéb tudományos igényű hazai munka nem született e témában. Dolgozatom célja, hogy a releváns szakirodalom feltárásával, valamint a programszervezésben érintettekkel készített struktúrált interjú segítségével átfogó képet adjak a hazai, európai és egyesült államokbeli intergenerációs értelmezés keretéről, az intergenerációs kapcsolatok létrejöttét segítő programok megvalósulási formáiról, hatásairól, illetve társadalmi fontosságáról. Mindemellett kutatásom szerves részét képezi a programszervezés elméleti aspektusainak a gyakorlati alkalmazhatóságának lehetőségei az intergenerációs programok szervezésben. Eredményeim szerint Magyarországon nincs az intergenerációs programokat összekötő hálózat, de megjelentek az intergenerációs események szervezésére felkészítő képzések. Hazánkban eddig három alkalommal került megrendezésre olyan képzés, melyben külön figyelmet fordítottak az intergenerációs kapcsolatok kialakítására. Eredményeim megalapozhatják az intergenerációs tanulás és ahhoz kapcsolódó programok és módszerek köztudatba kerülését és létjogosultságának elismerését, hiszen ezek a programok nagymértékben hozzájárulnak a társadalom kohéziós erejének növeléséhez az oktatási és szociális ellátó rendszerek munkáját kiegészítve civil erőforrások segítségével.

MIHÁLY REGINA

mihaly.regi11@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SZABÓ LAURA

lauraszabo.94.7@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

dr. Fehérvári Anikó

egyetemi docens, ELTE PPK

"Kik vagyunk és kik lehetnénk?" Az iskolai lemorzsolódás és munkaerőpiacra lépés összefüggései

A kutatómunka a 18 és 29 év közötti szakmát szerzett fiatalok iskoláztatottságáról, munkaerőpiaci átmenetét elemzi.

A kutatásunkban arra vagyunk kíváncsiak, hogy hogyan sikerül boldogulniuk manapság a 18 és 29 év közötti szakmát szerzett fiataloknak a munkaerőpiacon, milyen tapasztalatokat szereztek az iskola befejezése óta eltelt időben, mennyire elégedettek jelenlegi helyzetükkel és milyen mértékben hasznosítják szakmabeli tudásukat, egyáltalán végzettségük szerint dolgoznak-e. Az is érdekel bennünket, hogy hogyan ítélik meg a képzésüket, mennyire tartják hasznosnak az iskolában tanultakat. Továbbá, miként változott az elképzelt jövőjük a jelenlegi valós helyzetükhöz képest, akarnak-e változtatni azon?

Ennek érdekében egy nagyvállalat új belépő munkavállalóit és már foglalkoztatott 18 és 29 év közötti fiataljait kérdeztünk meg egy rövid kérdőív segítségével iskolai útjukról, döntéseikről és terveikről, hogy miért jelentkeztek az adott munkakörre, valamint meddig terveznek maradni a vállalat munkavállalójaként. Továbbá, a strukturált interjú módszerével kérdeztünk meg a munkavállalókat, annak érdekében, hogy egy-egy életút részleteiben is feltárulhasson.

A tanulmány kitér a kutatási problémára, a téma jelentőségére, annak választási okára, a kutatás céljára és módszertanára, az iskolai lemorzsolódásra és végzettség nélküli iskolaelhagyásra, az iskolázottsági deficitekre, a munkaerőpiacra lépésére és annak korlátaira, nehézségeire, a szociális hátrányok jelentőségére a továbbtanulásban és a munkaerő-piaci elhelyezkedésben. Az írás bemutatja azokat a szervezeteket, programokat is, amelyek a hátrányos helyzetű egyének segítésére szolgálnak. Emellett saját empirikus tapasztalatainkat megosztjuk, és a vizsgálati eredmények mellett a kutatás terepét adó vállalat számára képzésfejlesztési javaslatokat is megfogalmazunk.

BADICS PETRA

badicspetra97@gmail.com

jogász

Osztatlan, 5. félév

Széchenyi István Egyetem

Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Erdős Csaba

egyetemi adjunktus, SZE ÁJK

Sajátos nevelési igényű gyermekek jogai és integrációjukkal kapcsolatos jogi problémák

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja nagyon megosztja a mai magyar társadalmat. Vannak, akik ellenzik, hogy az „egészséges” gyermekekkel együtt oktassák a valamilyen módon sérült, kiemelt figyelmet igénylő társaikat, és legalább ugyanekkora az integrációt támogatók táborába. Dolgozatomban azokra a kérdésekre keresem a választ, hogy vajon mi a helyzet ezeknek a gyermekeknek a jogaival és e jogok érvényesíthetőségével, hogy a rájuk vonatkozó szabályozás megfelelő, kellőképpen átfogó-e, hogy az esetleges panaszok, kérelmek elérik-e a kívánt eredményt, és a jogi szabályozás szintje ténylegesen mennyire áll összhangban annak gyakorlati megvalósításával. Ugyan Európában már egyre működőképesebb az oktatási integráció, mi ehhez képest még csak az út elején tartunk. Számos újságcikk, szakvélemény, jelentés és jogeset szól a sajátos nevelési igényű gyermekek - fogyatékoságuk miatti - hátrányos megkülönböztetéséről, megbélyegzéséről, valamint jogosultságaik csorbulásáról. Céлом, hogy rámutassak ezekre a problémákra, valamint megoldást találjak arra, hogy hogyan válhatna sikeresebbé az integráció, hogyan tudnánk felzárkózni a fejlettebb integrációs mintához. Hiszen amíg csak „törekszünk” e folyamat megvalósítására, és az még hatalmas hiányosságokkal küzd, addig folyamatosan sérül a sajátos nevelési igényű és az egészséges gyermekek, tanulók joga is egyaránt.

PALUSKA NÓRA

paluskanora01@gmail.com

pedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kovács-Nagy Klára

Egyetemi adjunktus, DE BTK

Tehetséggondozó és általános tagozatú tanulók szabadidő-eltöltésének összehasonlító elemzése

Dolgozatomban 6 évfolyamos tehetséggondozó és általános tagozatú diákok szabadidejét hasonlítottam össze. A főbb kérdések közé tartozott, hogy mennyi szabadidejük van, mivel, kikkel és hol töltik ezt az időt, milyen hatása van ezekre az iskolának, a tagozatnak, illetve a társadalmi háttérnek.

A kutatás elméleti alapjául Gerhald Schulze élménytársadalom elméletét választottam. A szakirodalom feltárása során bemutattam a mai fiatalok szabadidő-eltöltésének jellemzőit, a társadalmi háttér befolyásoló szerepét, illetve a tehetséggondozás történeti előzményeit. Kutatásom szempontjából kiemelt fontosságú volt Gefferth Éva tanulmánya, ami a tehetségesek szabadidő-eltöltéséről szólt.

A kutatást kérdőív segítségével végeztem el. 131 tanuló töltötte ki, akik 9. és 10. évfolyamon tanulnak. Faktoranalízis segítségével hét tevékenységcsoport került kialakításra: magaskultúra-fogyasztás, sportos, társas, készségfejlesztő, rekreációs, szórakozás-fogyasztásorientált és digitális szabadidő-eltöltés.

A korábbi kutatási eredményeknek ellentmondóan a lányok sportolnak többet, míg a fiúkra inkább a rekreációs és társas szabadidő-eltöltés jellemző. Meghatározó szerepük van az anyáknak a szabadidős tevékenységek során. A felsőfokú végzettségű (és ezáltal nagyobb kulturális tőkével rendelkező) anyák gyerekei végeznek gyakrabban magaskulturális tevékenységet. A tagozat mentén pedig a készségfejlesztő tevékenységeknél található különbség, illetve a tehetséggondozó osztályban tanulók kevesebb szabadideje miatt ők több időt töltenének a számítógép előtt, ha tehetnék, valamint ritkábban járnak színházba, mint az általános tagozatú társaik.

A kutatás eredményei azt mutatják tehát, hogy a tagozatnak, a lakóhelynek és az anyagi helyzetnek kevésbé, míg a szülői végzettségnek erőteljes befolyásoló szerepe van.

BENCZE MÓNKA

mbencze01@gmail.com

Csecsemő és kisgyermeknevelő

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Pedagógiai Kar

Témavezető:

Dr. Hatvani Andrea

főiskolai docens, Markhot Ferenc Oktatókórház és Rendelőintézet

A csecsemőszínház nevelő hatásai kisgyermekkorban

Az elmúlt évszázadban alapvetően felgyorsult világunk. Ez a rohamos fejlődés magába szippantja felnőttet és gyermeket egyaránt. A digitális technika által elnyomni látszódik a színház, a mese, a könyv varázslatos világa, az élő szó ereje.

Életünk első három éve meghatározó személyiségünk kialakulásában. Az egészséges kultúrára nyitott jellem megalapozásában nagy felelőssége van a kisgyermekhez legközelebb álló nevelő és támogató személyeknek. A gyermeki lélek, tudat és értelem ilyenkor kezd bimbózni. A védtelen kisgyermek rengeteg impulzussal és normával találja magát szemben, amiket fel kell dolgozni, illetve amiknek meg kell felelni, ám ez nem mindig sikerül könnyen.

A kérdés mi módon segíthetnénk a jövő generációját arra, hogy értelmes, érzelemben dús, kultúrára nyitott felnőtté váljon. Meghatározó lehet, hogy már kisgyermekkorban a szülő, a bölcsőde vagy a színház által milyen ingerek, hatások érik őket. Fontos, hogy ne várja el túlzottan a felnőtt, hogy a gyermek értse meg őt, vagy alkalmazkodjon a világ sokszor következtelen rendjéhez, hanem a felnőtt lássa meg, hogy a kisgyermeknek sajátos logikája van. A fejlődési és érési folyamatokat, programokat ne akarja felgyorsítani a felnőtt, hanem a gyermek spontán érését közvetett módon támogassa.

A csecsemőszínház segíthet a gyermeknek eligazodni a sokszor következtelen világunkban. A babaszínház segíthet a gyermek fejlődésében. Vajon ismerjük-e ezt a gyerekcipőben járó új műfajt, és a korosztály specifikus jellegzetességeit, gyermekünkre gyakorolt kiterjedt és jótékony hatásait.

A cél a felnőtteket belső munkára készíteni, megdolgoztatni és ezáltal felszínre hozni miért is lényeges a kisgyermekkorban elkezdődő kultúrára való nevelés, valamint megerősíteni, rávilágítani őket saját kompetenciájukra.

Vigyázzuk gyermekeinket, mert apró lelkükben mintegy ujjlenyomatoként ragad le a számukra lényeges bármilyen momentum, és ez személyiségüket, jövőjüket alapjaiban rengetheti meg.

Rajtunk múlik, mert a gyermek mindig, önmagunk tükörkép vetülete!

VOLÁR GERGŐ

gergovolar@gmail.com

Kommunikáció- és médiatudomány

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bozsonyi Károly

intézetvezető egyetemi docens, KRE BTK

A legszorosabb kapcsolat

Dolgozatomban az ikrek különleges kapcsolatát veszem górcső alá. (az "ikrek" kifejezés alatt egypetéjű ikreket értek) Mivel az ikrek már születésük pillanatától a legtöbb időt együtt töltik, ezért kialakul köztük egy különleges kapcsolat, ami szorosabb a legtöbb hétköznapi testvérvisszonynál. Gyakran titkos nyelvet is használnak, amelyet rajtuk kívül más nem ért. Ezek számomra rendkívül érdekes jelenségek, ezekről interjúk formában kérdeztem ikerpárokat, illetve kontrollcsoport gyanánt egy egyszerű testvérpárt is.

GALI KENDE

g.kende0@gmail.com

Francia-Földrajz osztatlan tanárképzés

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

dr. Bernáth László

egyetemi docens, ELTE PPK

A tanulási stílusok legitimitása - Kutatás az iskolákban

Elméleti háttér: A tanulási stílusok rendszerében nehéz eligazodni, holott számos kutató törekszik az egyezményes háttér kidolgozására. Dacára az egyetemes megállapodás hiányának, a tanulási stílusok fogalma felettébb elterjedt a pedagógia és pszichológia tudományterületének szakértői között, sőt mi több, minden olyan közösség körében, ahol a tanulás része a mindennapi életnek.

Célok: A tanulmány elsődleges célja, hogy gyarapítsa a tanulási stílusok fogalomkörében elvégzett kutatások sorát és az iskolai, valamint a mindennapi tanulási helyzetekben alternatív megközelítési módot nyújtson az információ felvételéhez és feldolgozásához. Mindazonáltal a tanulási stílusok hátterének áttekintése mellett rávilágítson azok gyakorlati hasznára is.

Minta: A kutatásban 360 tanuló vett részt, akik száma a 4 teljesítménymérés kiértékelése után 84 főre csökkent. Ez az erősen redukált adatbázis azokat a diákokat jelenti, akik mind a négy számonkérés alatt jelen voltak. Az eredeti mintából összesen 128 auditív, 136 vizuális és 96 hagyományosnak nevezett tanulási stílusú diák található, akik közreműködését 5 különböző, Pécs járásához tartozó tanintézmény segítette.

Módszer: A tanulási stílus vizsgálata egy ötlépcsős folyamatban zajlott le, mely során a tanulók tanulási stílusát a Bernáth László, N. Kollár Katalin és Németh Lilla (2015) által kidolgozott kérdőív online változata alapján felmértük, majd auditív és vizuális eszközökkel vezetett órát tartottunk nekik. Ezt követően a diákok minden tanítás után 1 órával és egy héttel később dolgozatot írtak, ezzel mérve a teljesítményüket. A kísérletben a független változó a tanulási stílusok, míg a függő változó a teljesítmény volt.

Eredmény: Elmondható, hogy a tanulási stílus mentén szignifikáns a különbség a vizuális óra javára, más szóval a tanulók jobban teljesítettek a képi információkat tartalmazó tanórán. A két tanulási stílusú csoport eredményei a dolgozatuk pontszámai alapján nem különböztek, az interakció nem szignifikáns. Ezt azt jelenti, hogy mind a két tanulás alkalmával a két csoport egyformán teljesített.

Következtetés: Az eredmények alapján a tanulási stílusok kevésbé befolyásolják a diákok teljesítményét, bár az eredmények legitimitációját fenntartással kell fogadni a lecsökkent adatbázis miatt. Azonban kiemelhető, hogy a tanári módszerek és a tanítási stílus igenis determinálják a tanulási folyamat eredményességét.

DOBOS SZILVIA

dobos.szilvi96@gmail.com

Szociálpedagógia

BA, 7. félév

Eszterházy Károly Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Ludányi Ágnes

főiskolai tanár, EKE GTK

Az iskolai nevelés hatása az értékalakulásra serdülőkorúaknál

Dolgozatom témájának a serdülők érték-alakulásának vizsgálatát választottam, melynél arra voltam kíváncsi, hogy az adott iskolák nevelése milyen hatással van a fiatalok értékeinek alakulására. Számomra azért fontos ez a kérdéskör, mert a felnövekvő generációk nagy hatással vannak a világ alakulására az élet minden területén, és kíváncsi vagyok, hogy az iskola, mint másodlagos szocializációs tér mekkora hatással van a serdülők értékválasztásaira, értékalakulásaira.

A dolgozat első felében a témaválasztás indoklása és a hipotéziseim felállítása után szakirodalmak segítségével jártam körbe a témám főbb elemeit. Ezek a következők voltak: az értékek világa, azon belül is az értékalakulás folyamata és az azt befolyásoló tényezők, a serdülők fejlődéslélektani sajátosságai, az iskola és a nevelés kérdésköre, illetve az individualizmus és a kollektívizmus. Az irodalmak áttekintésével tudtam adni a témámnak egy alapot, melyre felépíthettem a vizsgálati részt.

A vizsgálat csoportos mintavételi eljárással készült, melyben a csoportképző tényező az iskola jellege volt aszerint, hogy egyházi vagy állami fenntartású e az intézmény.

Először kvantitatív mérőeszközt használtam, melyet összesen két gimnázium százhárom tizenegyedik osztályos tanulója töltött ki, majd az arra önként vállalkozókkal az adatok tisztázása érdekében fókuszcsoportos interjút készítettem mindkét iskolában. A vizsgálatom középpontjában az individuális és kollektivisták értékek álltak, hipotéziseimet ezek köré szerveztem. A kapott eredményeket excel és spss segítségével dolgoztam fel. A felmérésem keresztmetszeti, mivel csak a jelenlegi attitűdjüket vizsgáltam az értékekkel kapcsolatban, nincs összehasonlítási alapom a korábbi értékorientációjukkal.

A dolgozat összefoglaló részében újra átvettem a fő pontokat aszerint, hogy beigazolódtak-e kutatás kezdetén felállított hipotéziseim.

NAGY RENÁTA-TIMEA

nagyrenatatimea@gmail.com

Pszichológiai Tanácsadás és Beavatkozás

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

*Témavezető:
dr. Orbán Réka
egyetemi adjunktus, RO BBTE*

Daktil memóriakártya hatása a hallássérültek elfogadására

Dolgozatunkban nagy hangsúlyt fektetünk az inklúzió megvalósulására egy innovatív didaktikai eszköz segítségével, ami nem más mint a daktil memóriakártya. Egy saját készítésű eszköz, ami segít egy új világ megismerésében, ahol a non - verbális kommunikáció által válhatunk teljessé. Csupán egy játéknak tűnik, de ami kutatásomban egy olyan képességfejlesztő eszköz, melynek segítségével változást érhetünk el nem csak a figyelem és emlékezet, hanem az attitűd szintjén is. Kutatásunkban harmadik osztályos gyerekek vesznek részt. A kísérleti csoportban a daktil memóriakártya által ismerhetik meg a hallássérültek kommunikációs eszközét, míg a kontroll csoport tagjai egy előadáson vesznek részt, melynek keretében betekintést nyerhetnek a hallássérültek életébe. Inklúzió, jelnyelv, daktil, attitűd, hallássérülés, kommunikáció, figyelem.

FÓNAGY ADRIENN CINTIA

raga1017@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Prónay Beáta

főiskolai docens, ELTE BGGYK

Egy integráltan tanuló gyengénlátó középiskolás helyzete az osztályközösségben

Tanulmányomban egy integráltan tanuló gyengénlátó középiskolás helyzetét vizsgálom az osztályközösségben.

A munkám során törekedtem a Mérei-féle módszertan kifejtésére (Mérei, 1976), a látássérüléssel kapcsolatos legfontosabb információk megjelenítésére (Pajor, 2017), és az integrációval kapcsolatos fogalmak tisztázására (Csányi, 2001). Megjelenítettem a korábbi hazai és nemzetközi kutatások legfontosabb eredményeit.

A kutatási kérdéseim között szerepelt, hogy megvizsgáljam azt, hogy az integráltan tanuló látássérült tanuló milyen szociometriai helyzettel rendelkezik, ezt mely mutatók támasztják alá, illetve, hogy a tanulónak mely tulajdonságai befolyásolják leginkább az osztályban betöltött szerepét.

A módszerek közül elsősorban a Mérei-féle szociometria módszerét alkalmaztam, illetve a módszert kiegészítettem három interjúval. A szociometria elkészítéséhez egy, az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karon fejlesztett PHP, MySQL alapú szoftver használtam, amely megkönnyítette a szociometria értelmezését, a pontos mutatók kiszámolását (Szekeres & Horváth, 2014).

Az eredmények azt mutatják, hogy a csoport szerkezetileg a korosztálynak megfelelő. Az alakzatok között a lánchelyzetben lévők száma tolodott el kis mértékben. Azonban a különféle mutatók alapján stabil osztályközösségnek nevezhetjük. A jelentőséget tekintve több negatív jelentőségű személlyel találkozunk, amely azonban negatívan befolyásolhatja az osztályt. A látássérült tanuló lánchalakzatban helyezkedik el, jelentőséggel nem, azonban szereppel bír (jó tanuló, büszkeség). A tanuló két baráti kapcsolattal rendelkezik; egyik egy négyszeres viszonzott kapcsolat. Az interjúk alapján az állapítható meg, hogy a tanuló a szociometriai helyzetét leginkább a humorának és a sportolói mivoltának köszönheti, a látássérülés mértéke nem befolyásoló tényező.

A nem viszonzott választások szempontjából érdemes lenne mind a látássérült tanuló szociális kompetenciáit mélyebben megvizsgálni, mind a csoport befogadását elemezni. Ezek a kompetenciák fejleszthetők, amelyek befolyással bírnak a befogadás mértékére.

Kulcsszavak: integráció, látássérülés, szociometria

HALÁSZ ORSOLYA

gmbtran@gmail.com

Pedagógia

BA, 5. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Rébay Magdolna

Egyetemi docens, DE BTK

HITOKTATÁS EGY BAPTISTA FENNTARTÁSÚ ISKOLÁBAN

Dolgozatunkban azt vizsgáljuk, hogyan történik a hitoktatás egy korábban önkormányzati, 2012-től baptista fenntartású iskolában. Kutatásunk középpontjában a 2011-es köznevelési törvény, pontosabban a kötelező hit- és erkölcsstanoktatás bevezetése áll. Arra voltunk kíváncsiak, milyen volt a hatása, fogadtatása és megvalósítása a vizsgált intézményen belül. A témának tehát nem a szakmódszertani, inkább az oktatáspolitikai, oktatásszociológiai vonatkozásait vizsgáltuk.

A kutatás során az alábbi kérdésekre kerestük a választ: milyen volt a törvény fogadtatása a vizsgált iskolában; milyen plusz kötelességet rótt a hit- és erkölcsstanoktatás a lelkipásztorokra; mi a tárgyat oktató pedagógusok nézőpontja a kötelező hit- és erkölcsstanoktatásról; milyen arányban választják a diákok az erkölcs- és a hittan tantárgyat; hogyan folyik a hitélet az iskolában? Annak érdekében, hogy képet kapjunk az iskoláról, strukturált interjúkat készítettünk az igazgatóval, a hitéleti igazgatóhelyetttessel, illetve három hitoktatóval és egy etikaoktatóval. Mivel a fenntartóváltást a hitoktatás szempontjából lényegi kérdésnek ítéltük meg, elemeztük az ezzel kapcsolatos dokumentumokat, valamint a pedagógiai programot és a házirendet.

A törvény fogadtatásáról elmondható, hogy főként pozitív volt. Abban a megkérdezettek egyöntetű véleményét alkottak, hogy keretében hasznos erkölcsi útmutatót lehet nyújtani a gyermekek számára, ám nézeteik különböztek arról, hogy valóban kell-e ehhez külön óra. A szülők azonban támogatják a hitoktatást, s látható, hogy többen jelentkeznek hittan órákra, mint erkölcsstanra. Az iskolában a tanórán kívül is aktív hitélet zajlik, mind a szülők, diákok, mind a tanárok körében. Minden héten imaláncot, imaórát és lelki beszélgetéseket tartanak, de vannak különböző nagyobb programok, ahol a szülők és gyermekek is szép számmal megjelennek.

Az interjúkban a nehézségek is előkerültek. Noha mind a katolikus pap, mind református lelkész egyet értett azzal, hogy a törvény fontos és hasznos, azonban nehézségként vetették fel az időpontok egyeztetését, illetve az osztályozás kérdését, amit a másik két oktató is negatívumként emelt ki. Komoly problémaként fogalmazódott meg a gimnáziumi tagozat kiépítésének szükségessége, melyre egyelőre nincsenek meg az anyagi források, illetve a történelmi egyházak hitoktatóinak részéről igazságtalanságként jelent meg az, hogy a gimnáziumban csak a bibliaismeret oktatását engedélyezte a fenntartó.

REHÁK TÜNDE

tunderehak@gmail.com

Óvópedagógia és Tanítóképzés

BA, 5. félév

Selye János Egyetem

Témavezető:

Szarka László

egyetemi docens, SK SJE

Iskola a nyelvhatáron - Változások a galántai magyar tannyelvű alapiskola helyzetében 2005-2015 között

Munkámban a szlovákiai magyarság létszámának csökkenését, és ennek okait vizsgáltam meg. A magyar lakosság megfogyatkozását eredményező három fő tényező (a természetes népszaporulat negatív mutatói, a migráció és az asszimiláció) közül főként az asszimiláció jelenségével foglalkoztam. Az asszimiláció egyik alappillére a vegyes házasság, amelyből született gyermekek 80%-át szlovák iskolába íratják, ezért a munkám első része a szlovákiai közoktatással foglalkozik, ezen belül is főként a magyar oktatásüggyel. Ebben a részben elsősorban statisztikai adatok segítségével mutatom be, milyen változások mentek végbe az oktatásügyet illetően. Ezekből a táblázatokból kiderül, hogy a magyar tannyelvű iskolákban tanulók száma alig haladja meg az 50 000-es létszámot, továbbá, hogy a magyar tannyelvű iskolák többsége kisiskola. Munkám második részében leginkább a galántai járás és az itt található magyar tannyelvű iskolák helyzetét mutatom be. Dolgozatomból kiderül, hogy minden szlovákiai magyar iskolai intézmény legnagyobb konkurense a szlovák iskola, de néhány helyen kialakult egyfajta versengés a magyar tannyelvű iskolák között is. A versengés megoldásának keresése közben rájöttem, hogy a magyar iskolák fennmaradása csak a minőségi oktatás révén lehetséges. Munkám utolsó részében a galántai alapiskola múltját és jelenét ismertetem. Kutatásom során fény derült arra, hogy az iskola diáklétszáma az utóbbi években mindig 300 fő körül mozgott, de sajnos ez csak annak köszönhető, hogy a környező falvak iskolái sorra zárják be kapuikat. Munkám egy terjedelmesebb részében interjúalanyaim segítségével próbálok megoldást keresni ezekre a problémákra. Pék László, az MKP tagja a tehetséggondozásban és a minőségi oktatásban látna egyfajta lehetőséget, néprajzkutatónk, Szanyi Mária pedig a baba-mama klubok kialakításában. Sok kérdésben viszont, ami a szlovákiai magyar tannyelvű iskolák jövőjét illeti, interjúalanyaim is bizonytalanok. Oláh Hajnalka, a galántai alapiskola igazgatónője úgy véli, fel kell készülni az úgynevezett központi iskolák modelljére, mivel a diákok száma minden igyekezet ellenére fogy. Balogh Csaba, az iskola egyik tanára pedig arra a veszélyre mutat rá, hogyha egy településen megszűnik a magyar iskola, ott fokozatosan eltűnik a magyarság is. Végezetül tehát arra a következtetésre jutottam, hogyha nem is sikerül minden kisiskolát megmenteni, akkor azokat lenne a legszükségesebb, amelyek egy-egy település magyarságának utolsó bástyájaként állnak fenn.

MARCUS CSILLA-EMESE

marcus.csilla@gmail.com

Óvidai és elemi oktatás pedagógiája

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezetők:

Stark Gabriella Mária

tanársegéd, doktorjelölt, RO BBTE

Baranyai Tünde

egyetemi adjunktus, RO BBTE

Montessori-eszközök hatása a számfogalom és az összeadás-kivonás alakulására a napközis foglalkozások keretén belül

Kutatásom problémakérdése az, hogy a Montessori eszközök elősegítik-e I. osztályban a számfogalom kialakítását, illetve megkönnyítik, vagy sem az összeadást és kivonást?

Pedagógiai kutatásom célja ként tűztem ki ennek megállapítását, továbbá foglalkoztatott az is, hogy a gyerekek előnyben részesítik-e a Montessori eszközök használatát, illetve milyen a közérzetük a foglalkozások alatt?

A kutatásom során a következő hipotéziseket állítottam fel:

- (1) A Montessori eszközök segítik a számfogalom kialakulását nullától tízig terjedő számkörben.
- (2) Montessori eszközök használatával javul az összeadás és kivonás minősége.
- (3) A gyerekek közérzete jobb, mint a hagyományos matematika órákon. (4) Az I. osztályos gyerekek jobban kedvelik a Montessori eszközökkel való manipulációt a hagyományos tanórákon megszokott eszközökkel szemben.

Kutatásom során a kéts csoportos pedagógiai kísérlet stratégiáját alkalmaztam. Tizenkilenc foglalkozást tartottam a Montessori eszközökre építve első osztályosok számára a napközis foglalkozások keretében. Az adatgyűjtéshez a tudásszintmérés és írásbeli kikérdezés módszerét használtam. A kapott adatok elemzése során számtani középérték számítást végeztem, valamint abszolút és relatív gyakoriságot vizsgáltam. MÉRŐESZKÖZEIM közé saját készítésű tudásszintmérő feladatlapok, illetve szintén saját készítésű, az írásbeli kikérdezéshez szükséges kérdőívek tartoztak, melyeket a gyerekek szintjének megfelelően készítettem el.

Első hipotézisem részben beigazolódott. Fejlődött a számfogalom pontossága, a számjegy és mennyiség megfeleltetése gyorsabbá vált. A felmérőlap egyes feladatainak esetében és gyorsaság tekintetében a kísérleti csoport szignifikánsan jobban teljesített a kontrollcsoportnál.

Második hipotézisem részben beigazolódott. Az összeadás és kivonás pontossága és gyorsasága pozitív irányba fejlődött, de a kísérleti és kontrollcsoport teljesítménye közötti különbség nem szignifikáns. Csak a kísérleti csoport önmagához mért fejlődésében észlelhető szignifikáns fejlődés a kivonás pontosságának tekintetében. Harmadik és negyedik hipotézisem beigazolódott. A gyerekek közérzete szignifikánsan jobb volt a Montessori foglalkozások alatt, és a Montessori eszközök preferáltsága sokkal jelentősebb mint a hagyományos eszközöké.

Végkövetkeztetés ként elmondható, hogy a Montessori eszközök kis mértékben hatnak pozitívan a gyermekek teljesítményére, s nagy mértékben befolyásolják pozitívan a gyerekek iskolai közérzetét.

ROHÁLY SÁRA

sara.rohaly@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Láng András

egyetemi docens, PTE BTK

A hagyományos és a Waldorf rendszerű oktatás összefüggései a serdülők pszichológiai jóllétével és szükségleteivel

Kutatásunkban arra a kérdésre kerestük a választ, van-e különbség a pszichológiai jóllét tekintetében a hagyományos és a Waldorf rendszerű oktatás diákjai között. A jelenséget több elmélet – a szubjektív jóllét, a pozitív pszichológia és a szelfdeterminációs elmélet – keretében is vizsgáltuk. Bár a két pedagógiai rendszer csak az iskolai élettel való elégedettség mértékében mutatott egyértelmű eltérést, a további statisztikai elemzések rávilágítottak a köztük észlelhető különbségek természetére. A Waldorf pedagógiában az iskolai élettel való elégedettség szorosabban és többértéken függ össze a pszichológiai jóllét elemeivel, mint a hagyományos oktatásban; az iskolai élet szervezésében ágyazódik a diákok mindennapjaiba és nagyobb szerepet kapnak a szociális kapcsolatok.

HAJAS ESZTER LILLA

lillahajas98@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

LENGYEL FANNY

africanpingvinbaby@gmail.com

Pszichológiai

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

KASSAI ZSUZSANNA

zsuzsi1417@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

NYIZSALOVSKA TÍMEA

nizsalovskitimea@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Nagybányai-Nagy Olivér

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Dr. Takács Szabolcs

egyetemi docens, KRE BTK

A Magyar – Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola diákjainak eredménye az Országos Kompetenciamérésben

Az elmúlt tíz évben megnőtt a Kínából bevándorló munkavállalók aránya hazánkban. Ezek az emberek általában családotól jöttek, így felmerülhet a kérdés ezen gyerekek iskoláztatásával kapcsolatban. 2004-ben Európában először megalakult Budapesten a Magyar – Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, melybe kínai és magyar diákok is járnak.

Kutatásunkban a fent említett iskola Országos Kompetenciamérésben elért adatain keresztül az említett kínai tannyelvű iskola hatását vizsgáltuk meg: ebbe a kétnyelvű iskolába járó diákok eredményei jobbak-e a többi budapesti kétnyelvű általános iskolásokéhoz képest, az ide járó gyermekek jobban teljesítenek-e matematikából vagy szövegértésből, valamint magasabb iskolai végzettséget szeretnének-e elérni a többi, más kéttannyelvű iskolába járó társuknál? Ezekkel a kérdésekkel mind arra vagyunk kíváncsiak, hogy a fent említett iskolába járó diákok teljesítményét befolyásolja-e egy, a magyartól nagymértékben különböző kultúra ilyesfajta közelsége, ilyen kultúrában folyó tanulmányok végzése?

Kutatásunkban 28 nyolcadik évfolyamos diákot a Magyar – Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolából (vizsgálati csoport) hasonlítottunk össze 441 budapesti kéttannyelvű iskolába járó társukkal (kontroll csoport). Először a vizsgálati csoportot vizsgáltuk, mégpedig a matematika és szövegértés eredményüket. Az összetartozó, valamint független mintás t-próba alapján kimondhatjuk, hogy nem volt különbség a kínai nyelvet tanuló diákok matematika és szövegértés eredménye között. Ám budapesti kéttannyelvű iskolák átlagához képest a vizsgálati csoport tagjai szignifikánsan alacsonyabban teljesítettek matematikából és szövegértésből is. További eredményünk, hogy a nemzetközi szakirodalommal összhangban a kínai iskolába járó diákok szignifikánsan magasabb iskolai végzettséget szeretnének elérni a jövőben. Szignifikáns interakciót mutatott a gyermekek neme és az iskola típusa is: a vizsgálati csoportban a fiúk, a kontroll csoportban a lányok teljesítménye lett magasabb. Ezek mellett megvizsgáltuk a családháttér – indexet, és nem találtunk a vizsgálati és a kontroll csoport között szignifikáns eltérést.

Eredményeink segítségével a későbbiekben talán olyan ötleteket tudunk megfogalmazni, melyek hozzájárulnak ahhoz, hogy egy ilyen más nyelvi és kulturális közegből érkező gyermek is későbbi tanulmányai során magyar társaival egyenlő eséllyel induljon.

ZELENA DORINA LILLA

dorinazelena@gmail.com

Pszichológia

BA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

dr. Baska Gabriella

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A Summerhill iskola gyermekképe

A Summerhill több, mint egy ideológia, de kevesebb, mint egy idea. Megvalósult, létezik, az eredményei mérhetőek- igaz, az eszközök tárháza végtelen, legfontosabb szempont pedig saját fontossági sorrendünk lesz: mi alapján ítélünk egy iskolát sikeresnek, és mi alapján írunk le egy reformpedagógiát?

A hipotézisem szerint a Summerhill-rendszer gyermekképe leírható úgy, mint (más) reformpedagógiai irányzat(ok) gyermekantropológiája és pszichológiája. Először is definiálnom kellett a demokratikus iskolákat, azon belül a Summerhill-t, majd utánajárni, mit vár, mit várhat el egy gyermektől az intézmény, képességek és attitűd terén, valamint milyen különbségek írhatók le más reformpedagógiai irányzatokkal összevetve.

Kutatásom célja tehát az egyik első demokratikus iskola, a Summerhill gyermekképének megragadása volt, ezzel kapcsolatosan pedig a tanterv rövid összefoglalása, szigorúan arra szorítkozva, ami segíti a sajátos gyermekfelfogás megértését, és mely egy iskola gyermekantropológiájának leírása szempontjából nélkülözhetetlen. Mindezt egy már meglévő séma keretei közt, Németh András és Ehrenhard Skiera A Reformpedagógia és az iskola reformja című 1999-es könyv a különböző reformpedagógia irányzatokat összefoglaló táblázatai alapján. Ezt követően kísérletet teszek a demokratikus iskolák előtörténetének bemutatására, a Summerhill alapvető ideológiájának összefoglalására - teszem ezt az ezzel rimelő Rousseau idézetekkel-, majd a gyermekkép általános definiálása után mutatom be mindezek szellemében a kutatást céljául kitűzött pontokat.

ROSZIK DÓRA

dora.roszik@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 2. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

D. Molnár Éva

egyetemi docens, SZTE BTK

A tanulási szokások és a tesztizés összefüggései 9. és 12. évfolyamos diákok körében

Korunk társadalmát a gyors ütemű változások határozzák meg, dinamikusan fejlődő világunkban lépést kell tartanunk a technológiák rohamos ütemben történő fejlődésével. Szükségszerűvé válik, hogy az iskola keretein belül olyan tudásra tegyünk szert, amelyet a mindennapokban is alkalmazni tudunk, hiszen szem előtt kell tartanunk, hogy a tudományok egyre fokozottabb mértékben hozzák létre az új tudást. A szakadatlanul végbemenő társadalmi változások megkövetelik a rugalmas tanulási készségek kialakulását, hiszen ezek segítségével válik képessé az egyén arra, hogy hatékonyan és gyorsan elsajátítsa a mindennapi léhez szükséges ismereteket.

Felértékelődik az élethosszig tartó, az ún. life-long learning tanulás szerepe, hiszen az élet számos területére kiterjedő progresszív változások megkövetelik, hogy a birtokunkban lévő tudásunkat képesek legyünk alkalmazni az új, és ismeretlen helyzetekben is. A tanulók tanulásának fejlesztése ezen okok miatt is központi kérdése az oktatásnak, a tanulásnak is létezik tudása, ezen felismerés alapfeltétele a hatékony önálló tudáselsajátításnak. Fontos, hogy az oktatási rendszer bármely szintjén tanuló diákok tisztában legyenek és felismerjék saját tanulási szokásaikat, hiszen mindez hozzájárulhat az iskolai sikerességükhöz, és a későbbi életükre is hatással lehet.

A célravezető tanulás megtanítása megragadható egyfajta viszonyrendszerként, amely egyaránt tartalmazza a tanuláshoz szükséges alapkészségek átható fejlesztését, a helyes tanulási szokások kialakítását, továbbá a konkrét tanulási technikákat és módszereket, amelyeket nap, mint nap be kell építeniük a diákoknak a tanulási tevékenységeikbe. Habár zömében egy strukturált műveletről van szó, vannak olyan diákok, akik nem a megfelelő módszert vagy módszereket alkalmazzák a tanulásuk során ez pedig sok esetben negatív hatással lehet a tanulásban nyújtott teljesítményükre.

A tanulási eredménytelenség hátterében számos tényező állhat, adódhat a hallgató motiválatlanságából, érdektelenségéből, de rizikófaktorokként említhetjük a teljesítményszorongást is, hiszen rövidtávon a produktivitást gátolhatja, hosszabb fennállása esetén akár az egészségi állapotot is negatívan befolyásolhatja.

Jelen kutatás célja, hogy képet kapjunk arról, hogy milyen tanulási szokásai vannak a vizsgálatban részt vett 9.-es, illetve 12.-es gimnazista diákoknak, továbbá milyen összefüggés mutatható ki ezen szokások és a teljesítményszorongás tekintetében.

HEGEDÜS DOMINIKA

hegedus.dominika95@gmail.com

gyógypedagógia

BA, 8. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Lénárt Zoltán

tanársegéd, ELTE BGGYK

**Integrált oktatásban résztvevő cerebrális parézissel élő tanulók önértékelésének vizsgálata
FNO kategóriák mentén**

Bevezetés: A korai agykárosodás következményeként a felső végtag funkciócsökkenése gyakran megfigyelhető. Cerebrális paretikus gyermekek esetén ezen funkciók megismerésére többféle eljárás is a rendelkezésünkre áll, azonban csak ritkán fordul elő, hogy a gyermekek saját funkcionális állapotukat értékelhetik. Ebből adódóan vizsgálatom célja az integráltan tanuló cerebrális parézissel élő (CP) diákok funkcionális állapotának és környezetük támogató voltának felmérése a résztvevők önértékelése alapján. További célom a vizsgálatokon kapott eredmények összehasonlítása a szakértői értékeléssel, illetve a gyógypedagógiai intézménybe járó CP-s diákok korábbi eredményeivel.

Módszerek: 2016/17-es tanév tavaszán 8 integráltan tanuló spasztikus cerebrális parézissel élő tanulóval végeztem vizsgálatot. A résztvevők 12 és 20 év közöttiek voltak. A vizsgálatok során minden tanuló nagy-és finommozgását, valamint felső végtagi ügyességét felmértük. A saját funkcionális állapot értékelését az Egészségügyi Világszervezet által kiadott Funkcióképesség, fogyatékosság és az egészség nemzetközi osztályozásának (FNO) életkor és állapot-specifikus kategórikészletének segítségével végeztük. Ezeket a vizsgálatokon kapott eredményeket összehasonlítottuk a 2015/16-os tanévben végzett vizsgálat, gyógypedagógiai intézménybe járó, korban és nemben illesztett CP-s diákok eredményeivel.

Az önértékelés és a szakértői értékelés között korrelációt is vizsgáltunk.

Eredmények: Szignifikáns különbséget találtunk a vizsgált és a kontroll csoport mozgásállapota között. A funkcionális állapotuk önértékelése részben mutatott eltérést a két csoport között. Az önértékelés és a szakértői értékelés között nem találtunk jelentős korrelációt.

Következtetések: A CP specifikus FNO kategóriakészlet segítségével lehetőségünk volt megmutatni, hogyan értékelik az integrációban részt vevő cerebrális parézissel élő tanulók saját funkcionális állapotukat és környezetüket, olyan jellemzőket is, amelyek más vizsgálatokkal nem feltétlenül derültek volna ki. Ezért érdemes ezzel a kérdéssel foglalkozni, a kutatást folytatni, kiterjeszteni.

KOVÁCS MÁRTON

marton.balazs.kovacs@gmail.com

Pszichológia MA

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

SZÉCSI PÉTER

pter.szecsi@gmail.com

Pszichológia MA

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Aczél Balázs

egyetemi docens, ELTE PPK

**Két lába van az egyetemistának mégis megbotlik: A hétköznapi tévedések és a mögöttük álló
faktorok vizsgálata az egyetemista populációban**

Kutatásunkban az egyetemisták hétköznapi életükben elkövetett tévedéseit vizsgáltuk. Kutatásunk eredményeként megalapoztunk egy olyan elméleti és módszertani megközelítést a hétköznapi életben elkövetett tévedésekre, amely a szakirodalomban először az emberek szemszögéből vizsgálja és értékeli az elkövetett tévedéseket. Feltételezésünk szerint az eredményeink alapján a jövőben olyan, a hétköznapi tévedések elkövetésének megelőzésére kifejlesztett intervenciók hozhatók létre, amelyek valóban hatékonyan segítenek az embereknek abban, hogy a hétköznapi életükben sikeresebbek legyenek.

FESTŐ BLANKA

fblanka1997@gmail.com

Pszichológia

BA, 4. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr Jámbori Szilvia

Egyetemi adjunktus, SZTE BTK

Matematikai szorongás a humán és reál tagozatosok körében

Jelen kutatás a matematikai szorongás és középiskolás diákok tantárgyi specializációi közötti összefüggéseket vizsgálja a szülők és matematikatanárok viszonyulásai, az állapot- és vonás szorongás valamint az énkép figyelembevételével. A kutatás résztvevői humán és reál tagozatos diákok voltak, akik két különböző városban található gimnázium tanulói, őket kényelmi mintavétellel toboroztam. A vizsgálatba 231 személy adatai kerültek be 9., 10. és 11. évfolyamokról. A tanulóknak kérdőíveket kellett kitölteniük: egy saját kérdőíven keresztül a szülők és matematikatanárok támogató és sztereotip jellegű magatartását térképeztem fel, alkalmaztam a Spielberger Állapot- és Vonásszorongást mérő tesztet (Sipos, Sipos és Spielberger, 1994), a matematikai szorongás mérésére a Mathematics Anxiety Scale magyar változatát (Bernáth és Krisztián, 2017) használtam, a tanulók énképét pedig a Tennessee Énkép Skála (Dévai és Sipos, 1986) segítségével mértem. Eredményeim három hipotézisemből kettőt alátámasztottak. A reál tagozatosok matematikai szorongása és vonásszorongása is alacsonyabbnak bizonyult, mint a humán tagozatosoké, énképükben azonban nem fedezhető fel különbség. Ezeket az eredményeket többek között az magyarázhatja, hogy habár hatékonnak érzik magukat saját specializációjukon, a humán tagozatosok mégis abban motiváltak, hogy érettségi tárgy lévén matematikából is jól teljesítsenek.

CSIKE TEKLA

csiketekla@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Csabai Krisztina

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Mindenhol jó, de legjobb az iskolában?!" - A pedagógusi elégedettség környezetpszichológiai vizsgálata az iskola terében észlelt hatások függvényében

A kutatásban két pedagógus csoport – Waldorf-iskolákban és hagyományos közoktatási intézményekben dolgozó tanárok – élettél, iskolával való elégedettsége, szubjektív jólléte kerül összehasonlításra környezetpszichológiai elméleteket alapul véve. A kutatás fő kérdése, hogy a két csoport között van-e különbség a fent említett konstruktumokat tekintve, és ha van, ahhoz mennyiben járul hozzá az edukációs tér fizikai környezete.

Kvantitatív és kvalitatív módszereket egyaránt alkalmaztam, hogy komplexebb képet kaphassak. A személyes vizsgálati ülések során a résztvevőkkel három kérdőív, valamint egy félig strukturált interjú és rajzvizsgálat került felvételre.

Az eredmények arra engednek következtetni, hogy a Waldorf-pedagógusok elégedettebbek az iskolával, ahol tanítanak, és ez összefügg a szubjektív jóllétük bizonyos aspektusaival is. Mindezt szöveges nyilatkozataik, rajzaik és az iskola egyes kiemelt helyiségeihez való érzelmi viszonyulásuk vizsgálata támasztja alá.

Kulcsszavak: környezetpszichológia, iskolapszichológia, pedagógus, pedagógusi elégedettség, jóllét

JÁKFALVI ANETT GABRIELLA

jakfalvianettg@gmail.com

Testnevelő-gyógytestnevelő tanár

MSc, 5. félév

Testnevelési Egyetem

Témavezető:

Török Lilla

tudományos segédmunkatárs, TE

A fejlődő szemléletmóddal történő oktatás hatásvizsgálata kvalitatív narratív pszichológiai kódolással

A fejlődő szemléletmóddal történő oktatás hatásvizsgálata kvalitatív narratív pszichológiai kódolással

A pozitív pszichológia egyik nagykövete, Carol Dweck professzor (2007) szerint két alapvető szemléletmódot különböztethetünk meg aszerint, hogy valaki hogyan gondolkodik a képességeiről (pl. intelligencia): a rögzült és a fejlődő típusú szemléletet. Míg a rögzült szemléletmódúak a képességek megváltoztathatatlanságát vallják, addig a fejlődő szemléletűek szerint a képességek fejleszthetők. Vizsgálatunkban a 4 db 9. osztály (átlagéletkor: 15,02, SD: 0,7) vett részt (N = 105), ahol 2 osztályt fejlődő szemléletmód szerint tanítottak fél éven keresztül. Vizsgálatunk során narratív pszichológiai tartalomelemzést alkalmaztunk, ahol top-down és bottom-up módszerekkel egyaránt alakítottunk ki kódokat. A kvalitatív kódolást egy a hipotézist nem ismerő kódoló végezte. A kódok gyakorisági adataiban mutatkozó mintázatok és különbségek a két csoport között nagyrészt alátámasztották a feltételezéseinket (pl.: erőfeszítés megjelenés; erőfeszítés megjelenésének fontossága). Az eredmények értelmezése megfelel a mindset elmélet feltételezéseinek, miszerint azok, akik a képességeiket megváltoztathatónak gondolják, az erőfeszítés fokozására egy hasznos stratégiaként tekintenek. Ezzel szemben azok számára, akik a képességeikről, mint gének által meghatározott tényezőkről gondolkodnak, a kudarc egy fenyegető esemény, amire az erőfeszítésnek nincs befolyása. Az eredményeket az elmélet fényében részletesen elemezzük.

GAJDICS JANKA*jankavongajdics@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

HORVÁT BARBARA*hrv.brb97@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

GUBICS FLÓRIÁN*gubics.florian@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

VATAI KATALIN*vataikatalin@gmail.com*

Pszichológia

BA, 5. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Jagodics Balázs**egyetemi tanársegéd, SZTE BTK*

A középiskolás osztályközösségek vizsgálata az egyéni motiváció és az észlelt tanári kiégés tükrében

Kutatásunk célja az volt, hogy az osztályon belüli normarendszer, az egyéni motivációs stílusok és az észlelt tanári kiégés kapcsolatrendszerét vizsgáljuk kilencedik évfolyamosok körében. A vizsgálati személyek kiválasztására hozzáférési mintavétellel került sor, így az adatokat tíz osztályban (N = 247) vettük fel. A kutatásban három kérdőívet; a Normavizsgálati kérdőívet (Szabó & Labancz, 2015), a Célorientációs kérdőívet (Elliot, 1997; Pajor, 2013), az és az Észlelt tanári kiégés kérdőívet (Szabó & Klinovszky, 2015) alkalmaztunk. Az eredmények alapján a személyes és az elrendelő normák közti eltérés, valamint az észlelt tanári kiégés nincs jelentős összefüggés a diákok motivációs stratégiáira. A személyes és az elrendelő normáknál, a személyes normák pozitív, míg az elrendelő normák negatív irányú eltolódást mutatnak. A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a motivációs stílusok alakulása a normákkal és az észlelt tanári kiégéssel kapcsolatban állhat. Neveléstudományi szempontból fontos vizsgálnunk az osztálynormák és a motivációs stílusok mintázatait, mivel a motivált viselkedés észlelése az osztályban együtt jár a közelítő-elsajátító stílussal, így korábban felismerhetjük, illetve megelőzhetjük a diákok motiváció-csökkenését, a csoportközi konfliktusokat és a tanárok kiégésének jeleit. Jelen kutatásunk egy longitudinális vizsgálat első adatfelvétele, és eredményeink alapján feltételezzük, hogy a normák stabilizálódásához több időre van szükség. Mivel az osztályok az első év végére nem feltétlenül rendelkeznek egységes normarendszerrel a három vizsgált terület kapcsolatrendszerének mélyebb feltárásához további adatfelvételre van szükség.

Kulcsszavak: normarendszer, motiváció, célorientáció, észlelt tanári kiégés

BASA BENCE

basabence@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

HOFFMANN TAMÁS

hofical@hotmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Harsányi Szabolcs Gergő

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Alternatív iskolák szociometriai vizsgálata

Dolgozatunkban az alternatív tanrendű és az állami iskolák osztályközösségeit hasonlítjuk össze. Bemutatjuk az alkalmazott szociometriai módszert és az alternatív iskolákkal kapcsolatos elméleti hátteret, amelyek alapján megfogalmaztuk hipotéziseinket, miszerint az alternatív iskolákban tanuló gimnáziumi osztályok közösségének szociometriai mutatói jobbak az állami iskolákban tanuló osztályok mutatóinál. A tizennégy alternatív osztály 517 diákjával felvett szociometriai vizsgálat eredményeinek összevetése a 2008-ban kiadott sztenderd értékekkel igazolta a hipotéziseink jelentős részét: az alternatív gimnáziumok kohéziós mutatói és más, fontos szociometriai értékei szignifikánsan magasabbak az átlagos osztályénál, ami erősebb és több kapcsolatra utal. Ezen felül bemutatjuk az általunk kifejlesztett, eSzocMet nevű, szociometriai felvételhez készült internetes alkalmazást, amellyel ez a vizsgálat is készült. A mindenki számára elérhető eSzocMet jelentősen lerövidíti és megkönnyíti a vizsgálatok felvételét és elemzését, rengeteg adat kezelését és értékelését teszi lehetővé néhány perc alatt, így annak használata reményeink szerint új lehetőségeket biztosít majd a közösségek hálózataival kapcsolatos kutatásokban.

Kulcsszavak: szociometria, alternatív oktatás, gimnázium, eSzocMet, osztályközösség, digitális módszertan

MOLNÁR ADRIENN
madrienn99@gmail.com
Pszichológia
MA, 9. félév

Debreceni Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:
Dr. Fodor Szilvia
egy. adjunktus, DE BTK
Kurucz Győző
egy. tanársegéd, DE BTK

A matematikai szorongás és teljesítmény vizsgálata a célorientációs elmélet tükrében

Ma a tanulási motiváció vizsgálatának egyik legdinamikusabban fejlődő területe a célorientációs elmélet, ami lehetővé teszi nem csak a diákok egyéni motivációjának a felmérését, hanem arról a közegről is ad információt a célstruktúrák fogalmának beemelésevel, amiben a tanulás zajlik. Matematikával kapcsolatos problémák jelentős kihívást jelentenek a pedagógia gyakorlat számára. A PISA vizsgálatok és a hazai kompetenciafelmérések eredményei alapján teljesítményromlás figyelhető meg (Csapó, 2015), valamint középiskolás diákok a matematikát találták a legszorongáskeltőbb tárgynak (Nótin, 2015). Ezért a gyakorlat számára különösen fontos a matematikával kapcsolatos motivációk és osztálytermi környezet feltárását célzó vizsgálatok. A kutatásunk célja, hogy feltárjuk a célorientációs elmélet keretrendszerén belül azokat a környezeti és motivációs tényezőket, amik befolyásolják a diákok matematikával kapcsolatos szorongását és teljesítményét. A vizsgálatunkban (N=230) 9. osztályos középiskolás diákok vettek részt, akikkel egy év múlva ismételt mérést végeztünk. Felmértük az osztálytermi környezeti jellemzőket, matematikai célstruktúrákat és célorientációkat és vizsgáltuk a diákok iskolai élnélküliségét és a matematikai szorongását.

Az elemzés során elkülönítettünk a mintában magas és alacsony matematika szorongásszinttel jellemezhető diákokat. Az alacsonyan szorongó diákoknak szignifikánsan jobb érdemjegyeik voltak matematikából, jobb motivációs bázissal rendelkeztek, magasabb tanári támogatást éreztek és elsajátítási célstruktúrát észleltek. A szorongó diákok több fegyelmezési problémát és nagyobb fokú versenyeztetést érzékeltek a matematikaórák folyamán. A matematikai szorongásra nagy hatással vannak az év végi érdemjegyek, matematika órán tapasztalt versenyeztetés és a kapott feladatok változatossága.

A matematika jegyekkel a közelítő-elsajátítási célorientáció ($r=0,35$; $p<0,001$), a matematika órán tapasztalt fegyelmezési problémák ($r=-0,37$; $p<0,001$) és a matematikai szorongás ($r=-0,5$; $p<0,001$) volt szoros kapcsolatban. Az útelemzés alapján a feladat változó, ami a matematika órán kapott feladatok változatosságát jelöli a matematikai szorongáson keresztül követett hatást fejt ki az év jegyekre.

Az eredmények rávilágítanak, hogy a matematikai teljesítményben nagy szerepet játszik a diákok szorongása, ezért fontos olyan környezet kialakítására törekedni, ami minimalizálja a tanulók szorongását és erősíti a diákok belső motivációját a tananyag elsajátítására.

ALTER EMESE

emesealter@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Szabó Éva

egyetemi docens, SZTE BTK

A reziliencia és az egyetemi lemorzsolódás kockázatának vizsgálata leendő első generációs értelmiségiek körében

Kutatásom célja a leendő első generációs értelmiségi egyetemisták tanulást támogató erőforrásainak vizsgálata volt. Továbbá választ kerestem arra a kérdésre, hogy az első generációs értelmiségijelölt csoport reziliens tagjai milyen tekintetben különböznek kevésbé reziliens társaiktól. A legtöbb leendő első generációs értelmiségi hallgatókkal folytatott korábbi kutatás szociológiai nézőpontból született, jelen kutatás fókuszában azonban a lemorzsolódást magyarázó pszichológiai változók vizsgálata állt. Kutatásom mintáját 168 fő egyetemista hallgató adta. A leendő első generációs értelmiségi csoportba 62 fő (36,9%) került, átlagéletkoruk 21,8 év (szórás = 3,13). A kontroll csoportot 106 fő (63,1%) alkotta, átlagéletkoruk 21,53 év (szórás = 2,88). A két csoportot a lemorzsolódás kockázatának szempontjából, illetve a tanulmányi átlag és a tanulmányok mellett végzett szakmai jellegű tevékenységek, valamint a munkavállalás tekintetében hasonlítottam össze. Ezt követően a leendő első generációs értelmiségi csoport magas rezilienciával jellemezhető tagjait hasonlítottam össze ugyanezen csoport kevésbé reziliens tagjaival. Az összehasonlítás során a hallgatók külső és belső erőforrásait vizsgáltam. Az eredmények szerint a leendő első generációs értelmiséget nem fenyegeti a lemorzsolódás magasabb veszélye társaiknál, anyagi helyzetük azonban társaikénál jelentősen kedvezőtlenebbnek mutatkozott. A magasabb és alacsonyabb rezilienciával jellemezhető leendő első generációs értelmiségi hallgatók összehasonlításakor azt találtam, hogy a reziliens csoport nagyobb mértékű barátoktól kapott társas támogatásban részesül, és több pozitív egyetemi kapcsolattal rendelkezik az alacsonyabb rezilienciával jellemezhető csoportnál, valamint az önértékelésük is magasabbnak bizonyult. Emellett az eredmények azt is megmutatták, hogy a reziliens csoport életében kevesebb személyes probléma van jelen, mint az alacsonyabb rezilienciával jellemezhető hallgatók esetében.

Kulcsszavak: első generációs értelmiség, egyetemi lemorzsolódás, reziliencia, önértékelés, társas támogatás

BENE-KOVÁCS BOGLÁRKA

kovacsboli96@gmail.com

Pszichológia

BA, 7. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

TÖRÖK REGINA

regitorok97@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Göbel Orsolya

egyetemi docens, KRE BTK

Dr. Vargha András

egyetemi tanár, KRE BTK

A zene és a sport jótékony hatásai általános iskolás diákok jóllétére

Egész életünkben a boldogságot keressük. A pszichológia egyik kiemelt célja, hogy az emberek kiegyensúlyozott, teljes, boldog életet élhessenek. Így számos kutatás foglalkozik ezzel a témával. Szakkollégiumi vizsgálatainkat is erre összpontosítjuk, melyben szeretnénk elősegíteni a jövőbeni generációk boldogság szintjének emelkedését. Kutatásunk célja a zene és a sport oktatási rendszerben való különféle használatának hatásvizsgálata olyan fővárosi 5. és 6. osztályos diákok között, akik különböző típusú nevelésben részesülnek. Vizsgálatunkban a Kodály-koncepció szerint dolgozó általános iskolák diákjait vetettük össze sport tagozatos osztályok, illetve klasszikus tanrendet követő intézmények tanulóival. A mentális egészségüket a Mentális Egészség Tesztel, a Gyermekboldogság kérdőívvel, illetve hangulatgörbe ábrázolásával mértük. Végül 224 diák adataiból kaptuk meg az eredményeinket, akik között 86 általános tantervű, 85 Kodály-iskolás, 53 sportiskolás diák szerepelt. Eredményeink alapján a Kodály-koncepció iskolában tanulók szignifikánsan jobb alkotó-végrehajtó individuális és szociális képességgel rendelkeznek, mint az általános tanterv szerint tanuló diákok, illetve az sport tagozatos osztály tagjai ($F(2; 221) = 6,864$; $p = 0,0013$). Tendenciaszintű különbség figyelhető meg a zenei és az általános tantervű csoport között a savoring szintjükben is ($W(2; 124,7) = 2,563$; $p = 0,0812$). A Mentális Egészség Teszt és Gyermekboldogság kérdőív további változóinál nincs eltérés. Ezek alapján azok is ugyanolyan jól érzik magukat, boldogok és mentálisan egészségesek, akik általános képzésben vesznek részt. Válaszaik alapján ez a barátaikkal töltött időnek, a segítőkész tanároknak, a tanulás szeretetének, az intézmény jó elhelyezkedésének és kellemes környezetének köszönhető. Az alkalmazott hangulatgörbe alapján azok, akik az iskolában és otthon is jól érzik magukat szignifikánsan jobb eredményt érnek el a két teszt skáláin, az önregulációt kivéve. A jövőben ez a módszer hasznos eleme lehet a jóllét témakörében gyermekekkel végzett vizsgálatokban.

NAGY KATALIN

nagykata.szeged@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

VARGA RAMÓNA

ramona.varga95@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZÉNÁSI SZILVIA

szenasiszilviakr@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Jagidics Balázs

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Erőforrások és követelmények az iskolában. Diákok kiégésével összefüggőtényezők vizsgálata.

Kutatásunkban az általános iskolások kiégésével összefüggésben álló tényezőket kerestük. Elméleti keretként a követelmény-erőforrás modellt (Demerouti, Bakker, Nachreiner, & Schaufeli, 2001) alkalmaztuk, amely a személyekkel szemben állított követelményeket a rendelkezésre álló erőforrásokkal együttesen vizsgálja. A leterheltséget a tényezők egyensúlyában keresi, ahogyan a magyar nyelvű Munkahelyi Követelmény-Erőforrás Kérdőív is (Jagidics & Szabó, 2014), amely a kiindulási alapot jelentette a Diák Követelmény-Erőforrás Kérdőívünk létrehozásához. A kérdőívünket a School Burnout Inventory (Salmela-Aro, Kiuru, Pietikäinen, & Jokela, 2008) diák kiégés kérdőív magyar változatával és a Tanárok Kiégése Diák Szemmel Kérdőívvel (Klinovszky & Szabó, 2015) is összevetettük. Vizsgálatunkban összesen 337 fő vett részt, hetedik és nyolcadik osztályos diákok. Az adatfelvétel aktív szülői beleegyezéssel, csoportosan, iskolai környezetben történt. Eredményeinkből arra következtethetünk, hogy a kérdőívünk jó belső megbízhatósági mutatókkal rendelkezik illetve a diák kiégés regresszió elemzésében a variancia 62 százalékát magyarázni tudja. A diákok kiégésével megfelelő irányú együttjárásokat mutatott. Mindezek megerősítették, hogy a kérdőív alkalmas a kiégés tényezőinek feltárására. Továbbá a mintánkon azonosítani tudtunk a kiégés kialakulásában rizikó és protektív tényezőket és rámutattunk a diákok által észlelt tanári kiégéssel kapcsolatos összefüggésekre is. Összességében elmondhatjuk, hogy az általunk létrehozott Diák Követelmény-Erőforrás Kérdőív egy jól alkalmazható mérőeszköze lehet a diákok kiégésére irányuló kutatásoknak és szűrőeszközként is megállhatja a helyét az iskolai gyakorlatban, hiszen alkalmas a diákok kiégéséhez vezető tényezők együttes vizsgálatára egyéni és csoportos szinten is.

Kulcsszavak: burnout, kiégés, diák kiégés, általános iskola, észlelt tanári kiégés, követelmény-erőforrás modell

BASS JUDIT

bass.judit@gmail.com

magyar-angol tanári

Osztatlan, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

GYUK IZABELLA

izabella.gyuk@gmail.com

Pszichológia

MA, 7. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

dr. N. Kollár Katalin

egyetemi docens, ELTE PPK

Tehetséges tanulók középiskolai élményeinek vizsgálata interjúk segítségével

Kutatásunk célja, hogy feltérképezzük a tehetséges tanulók középiskolai társas helyzetét, és feltárjuk, hogy ezt milyen aspektusok befolyásolják. Jelen munka egy nagyobb ívű kutatás első szakaszát mutatja be, mely szerves részét képezi a további munkálatoknak, de önmagában is megállhatja a helyét.

A kutatás első szakaszában tíz szakkollégistával vettünk fel interjút a középiskolás éveik iskolai tapasztalatairól. Ezekből az interjúkból a tehetséges tanulók énképének tematikus fókuszait feltáró esettanulmányok készültek, melyek segítségével a kutatás jelenlegi és lehetséges távlati kérdései is láthatóvá váltak. Az esettanulmányok mellett a felmerült témák és történetek alapján kategoriális elemzést is végeztünk, mely megmutatja, hogy mely kérdéssel kapcsolatban milyen jellemzők jelennek meg az egyes interjúalanyok elbeszélésében.

Az interjúk három fő területre koncentráltak, melyek a következők: (1) a tehetséges tanuló viszonya a saját tehetségéhez, család szerepe, (2) kortársaival való viszony és (3) tanárokkal való viszony. Az interjúk félig strukturált formában kerültek felvételre, így a vizsgálati személyeken múltott, hogy az adott interjú során melyik téma kap kiemelt figyelmet.

Az esettanulmányok során tágabb képet kaphattunk arról, hogy az adott vizsgálati személy életében milyen összefüggéseket találunk a tehetség megélésével kapcsolatban. Ilyen lehetett az, hogy a családjában milyen szerepet tölt be, és ezzel szemben az osztályban milyen helyzete van.

A kategoriális elemzés során pedig képet kaphattunk arról, hogy általában milyen szempontok lehetnek fontosak a tehetség megélésének kialakulásában, valamint az egyes vizsgálati személyek tehetségképét is kirajzolják.

Az elemzések fő eredménye, hogy a tanulók egyéni megélését és társas élményeit sok esetben befolyásolta az, hogy a tanárok milyen fényben tüntették fel az osztály előtt a tanuló tehetségét, valamint milyen szakmai és személyes támogatást tudtak nyújtani a tanulónak. Érdekeség, hogy bár sok esetben a tehetséges tanulók elszigetelődnek az osztályban, máskor viszont szociális készségeiket is tekinthetik tehetségük részének.

Célunk, hogy kidolgozzuk a vizsgálat pszichológiai és nyelvészeti eszközöket integráló módszertanát. Ez magába foglalja egyfelől egy pszichológiai kérdőívcsomag összeállítását, másfelől az osztálytermi kommunikáció elemzésére alkalmas diskurzuselemzési keret kialakítását. Egyelőre távlati célként fogalmazódik meg a kettő összehangolása.

BIHARI ZSANETT

zsanettbihari@gmail.com

Óvodapedagógia

BA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Témavezető:

Kovács Edina

tanársegéd, DE GYGYK

A Debreceni Egyetem pedagógushallgatóinak inklúzív nevelés iránti attitűdje

Napjainkban a fogyatékossgal élő gyermekek nevelése és oktatása már nem kizárólag a gyógypedagógia feladatköre. A pedagógusoknak új szakmai kihívásokkal kell szembenéznie, melyek nem csak módszertani megújulást igényelnek, hanem pozitívabb és nyitottabb szemléletet is. A pedagógus a nevelés során referenciaszemély, attitűdje meghatározó az integráció sikerességében, elfogadó hozzáállása az inklúzív nevelés sikerességének feltétele. A korábbi kutatások szerint azonban a pozitív attitűd gyakran hiányzik, általában azért, mert a pedagógus nem érzi kompetensnek magát az együttnevelésre.

Tanulmányunk célja annak megállapítása volt, hogy a debreceni pedagógushallgatók hogyan viszonyulnak az inklúzív neveléshez, illetve, hogy képzésük során hozzájutnak-e azokhoz az ismeretekhez, amelyek felkészültté teszik őket a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére és gondozására.

Kutatásunkban kérdőíves módszerrel vizsgáltuk a hallgatók elméleti ismereteit és gyakorlati tapasztalatait, attitűdjük felméréséhez az Attitudes Towards Disabled Persons (ATDP) skálát alkalmaztuk. Eredményeink rávilágítanak a képzés elsődleges szerepére a hallgatók attitűdjének formálódásában, illetve feltárnak olyan módszertani hiányosságokat, melyek akadályozzák az inklúzív nevelés iránti nyitottságot. A vizsgált hallgatók attitűdje enyhén negatív, kivételt ez alól csak az a néhány fő jelent, akiknek közvetlen családtagjai között találunk fogyatékossgal élő személyt. Ezen attitűd megváltoztatásához több személyes tapasztalatra lenne szükség, mely megnyithatná az utat egy méltányosabb pedagógiai rendszer felé.

NAGY-RÁDLI DALMA

nrdalma@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

dr. Rónay Zoltán

egyetemi docens, ELTE PPK

A felsőoktatási intézmények vezetésében és működtetésében részt vevő hallgatók intézményi szerepértelmezésének vizsgálata

A Bologna-folyamat megjelenése olyan felsőoktatásbeli paradigmaváltást idézett elő, amely a hallgatót passzív szereplőből aktív alakítónak teszi különböző hallgatóközponthoz tartozó megoldások segítségével (EFT, 2001; 2007; 2009), így a hallgatók intézményben való részvételének fajtái is változatosságot mutatnak a különböző felsőoktatási intézményekben (Trowley, 2010). A felsőoktatási intézmények vezetésében és működtetésében részt vevő hallgatók intézményi szerepértelmezésének vizsgálata című dolgozat, az Új Nemzeti Kiválóság Program keretei között megvalósuló kutatásom részeredményeit mutatja be. A téma újszerűségét az adja, hogy felsőoktatásmenedzsment perspektívából kívánja megközelíteni ezt a főként tanulás-tanítás dimenziójában értelmezett területet. A pályamunka a hallgatói bevonódás szabályozottságát hivatott feltérképezni a hazai felsőoktatási rendszerben, a felsőoktatási intézmények vezetésébe és működtetésébe bekapcsolódott hallgatók intézményben betöltött szerepeire fókuszálva. Fő kutatási kérdésem: Milyen hallgatói szerepek azonosíthatók a kiválasztott felsőoktatási intézmény életébe bevont hallgatók között a szabályozás alapján? A kutatás során dokumentumelemzés mellett döntöttem, így a mintába került tizenegy hazai felsőoktatási intézmény SZMSZ-ének elemzése történt meg, kulcsszavas keresési módszerrel. A hazai és nemzetközi szakirodalom, valamint az intézményi szabályzatok áttekintését követően két menedzsmenttel kapcsolatban álló, bevonódott csoportot különítettem el: a hallgatói önkormányzat képviselőit, mint legszervezettebben involvált hallgatói csoportot, amelynek jelenlétét jogszabály rögzíti (Nftv. 60.§), valamint egy „nem-HÖK-ös” csoportot, amely magába foglalja az egyéb tevékenységet ellátó hallgatókat az alábbiak szerint: demonstrátorok, hallgatói öntevékeny csoportok és hallgatói munkatársak. Kutatásom tapasztalatai szerint az intézményi szabályozás a HÖK-ös csoportot leszámítva kevésbé említi és szabályozza az intézményben más módon bekapcsolódott hallgatókat. A szerepek esetében megjelenik a HÖK érdekvédelmi szerepe, de hangsúlyos a kapcsolattartói, szolgáltató tevékenység is. A hallgatói öntevékeny csoport hasonlóságot mutat a szerepek tekintetében a HÖK-kel, a demonstrátorok pedig főként oktatási és adminisztratív szerepben jelennek meg, míg a hallgatói munkatársak csoportja gyakran átfedést mutat a demonstrátorokkal. A kutatási eredmények felhasználhatók a hallgatói bevonódást érintő törekvések támogatásához és egyéb fejlesztésekhez.

KIS BERNADETT ZSÓFIA

kb@orgament.hu

Óvodapedagógus

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Tanítóképző Főiskolai Kar

Témavezető:

Dr. Bárdi Árpád

Tanszékvezető főiskolai docens, KRE TFK

A gyermek és természet kapcsolata, avagy azújpesti óvodapedagógusok környezeti nevelési gyakorlatának vizsgálata

Az óvodai környezeti-, környezettudatos nevelésre idegrendszer-, önismeret- és mozgásfejlesztési szempontból az egyik legjobb eszköz a természetben való kirándulás. A releváns szakirodalmak alapján világszintű tendencia, hogy megváltozott a szabadidő eltöltésének módja, a természetjárás háttérbe szorul a kisgyermekes családok életében. Tagja vagyok egyetemünk „A gyermek és a természet kapcsolata” kutatócsoportjának, amely évek óta vizsgálja a családok kapcsolatát a természettel. A II. Újpesti Óvodapedagógia Napra 2018 tavaszán meghívást kaptunk, amelyen Újpest mind a 19 óvodája, 237 óvodapedagógusa és pedagógus asszisztense kötelezően részt vett. Remek kutatási lehetőség kínálkozott számomra, hogy konzulensemmel közösen készített, kvalitatív és kvantitatív kutatási eszközöket is alkalmazó kérdőívet 226 pedagógussal kitöltessünk. Hat hipotézist vizsgáltam, főleg a pedagógiai módszerekre és befolyásoló tényezőkre fókuszálva. Az első a gyermekkori természetélmények és a terepi tevékenységek gyakoriságának összefüggését vetette fel, s be is igazolódott: a legmeghatározóbb családi élmények befolyással voltak a pedagógusok természethez fűződő viszonyára, pedagógiai módszereire. Második hipotézisemet elvettem, nem mutatkozott szignifikáns összefüggés a 40 év feletti korosztály és a terepi tevékenység között. A további négy hipotézis az újpesti óvodák környezeti nevelési gyakorlatára vonatkozott, mindegyik beigazolódott. Kiderült, hogy az újpesti óvodák csak a közvetlen közelükben lévő természet közeli helyszíneket látogatják, az újpesti Homoktövis Látogatóközponttal viszont nincs szoros kapcsolatuk. A pedagógusok tapasztalják, a környezettől való elidegenedés tendenciáját, s ezért főképp a szülőket teszik felelőssé. A gyermekek és a természet kapcsolatának akadályaként is a szülők hozzáállását tekintik elsődlegesnek, de az óvodai kirándulásokkor oly fontos külön busz költségessége és az előkészületek nehézségei is felmerültek: nincs idejük szervezésre és információgyűjtésre. Végül az is bebizonyosodott, hogy Újpest természetes élőhelyein előforduló védett fajok, növények felismerésében kevésbé biztosabbak az óvodapedagógusok, mint a nem természetvilághoz kötődő elemek felismerésében. Annak érdekében, hogy ajánlásokat fogalmazzak meg, dolgozatom második részében felkutattam és fotókkal dokumentáltam 12 olyan kirándulóhelyet, amely újpesti (illetve budapesti) kiindulással óvodás csoportokkal jól megközelíthető, biztonságos. Készítetek egy honlapot (kirandulazovi.hu), ahol hozzáférhetővé teszem a kirándulóhelyekről szerzett információkat.

KORMOS KEVIN

kormoskevin@gmail.com

magyar - angol tanári képzés

Osztatlan, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Sárospataki Barnabás

PhD-hallgató, ELTE PPK

dr. Szivák Judit

egyetemi docens, ELTE PPK

Miért tűnnek el a tanárszakos hallgatók? - Kísérlet a lemorzsolódás okainak körüljárására az ELTE osztatlan tanárképzésének magyar - angol szakpárján narratív vizsgálattal

A dolgozat az osztatlan tanári képzésből történő hallgatói lemorzsolódás lehetséges okait vizsgálja. A vizsgálat kvalitatív jellegű, 12 hallgatóval készített narratív interjúra épül. Az interjú alanyai mind 2016-ban nyertek felvételt az ELTE osztatlan magyar-angol tanári képzésére, hatan közülük jelenleg is a képzésben vannak, hatan pedig a képzés 2–4. félévében otthagyták azt. A narratív interjú (Connelly, Clandinin, 2011) irányvonalak mentén épült fel, vizsgálatom az interjúalanyok nyilatkozataiban kirajzolódó mintázatok elemzésére épül. Az elemzéshez Markus – Nurius (1986) lehetséges énképek elméletét is felhasználtam: feltételezésem volt, hogy a tanári szerep szisztematikus beépítése a hallgatók lehetséges énképébe az osztatlan tanári képzésben egy nélkülözhetetlen megtartó erő. A vizsgálat paneli voltak többek között a személyi és közösségi viszonyok, a helyszín, az idő szerepe. A kutatás értelmezésében és továbbgondolásában segített a McKinsey-jelentés (Barber, Mourshed, 2011) is.

A vizsgálat legfontosabb eredményei közé tartozik, hogy a legtöbb probléma – a hallgatók narratívái mentén – az osztatlan tanári képzés viszonyaival és strukturáltságával kapcsolatos, amelyet mindkét csoport interjúi megerősítettek. Ehhez egy öt egyetem tantárgylistáját összevető vizsgálatot is készítettem. A képzés első három évének tantervi újragondolására lenne szükség, különös tekintettel a tanári felkészítő órák, a szak módszertani és szaktárgyi órák egyensúlyának igazítására.

BALÁZS DÓRA*balazsdora94@gmail.com*

Geográfus MSc

Osztatlan, 11. félév

Debreceni Egyetem

Természettudományi és Technológiai Kar

VAS JÁNOS*janaalgor@gmail.com*

Angol-történelem osztatlan tanárszak

Osztatlan, 11. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:**Bradács Gábor**Egyetemi tanársegéd, DE BTK*

Öt év távlatából - A Debreceni Egyetem osztatlan tanárszakosainak véleménye a képzésükről

Az oktatáspolitikai számára rendkívül fontos, hogy megfelelő válaszokat találjon az oktatási rendszert érintő legfontosabb kérdésekre, mint a tanári utánpótlás biztosítása. Ezt megerősítendő történt bevezetésre a pedagógus-életpályamodell, valamint állt vissza az osztatlan tanárképzés, mely frissített képzési és követelményrendszerrel próbálta megreformálni a tanárképzést. A célok között szerepelt, hogy szakmailag felkészült, a kor tudományos ismereteit megfelelően használó, széleskörű kompetenciákkal rendelkező tanárok kerüljenek ki az egyetemekről. Az új osztatlan képzés bevezetése széleskörű párbeszédet eredményezett a pedagógusok között (Deák M. et al., 2013; Rapos & Kopp, 2015), míg kiértékelésre került a Bologna-rendszer is (Hunyady, 2010; Baustmark et al., 2011). Az osztatlan tanárképzés viszont újszerűsége miatt nem rendelkezik még olyan átfogó kutatásokkal, amelyek a benne szereplő hallgatókat vizsgálná, valamint azt, hogy a képzés jelenlegi formájában mennyire képes megvalósítani az előzetes elvárásokat. Jelen dolgozat éppen ezért a Debreceni Egyetem osztatlan tanárszakos hallgatóinak felmérését célozta meg, melyet egy többlépcsős kutatás keretein belül valósít meg. A kutatás felmérte a 2017/2018-as tanévben jelentkezett elsőéves osztatlan tanárszakos hallgatók pálya iránti motivációit, míg a második fázis a másodiktól ötödik éves hallgatók tanárképzéssel kapcsolatos véleményét tartalmazza több szempont mentén. A kutatás nagy mintaszámából (N=418) kirajzolódó eredmények kimutatták, hogy a hallgatók tudatosan választják a tanári pályát, főleg a tanítani akarás és a gyerekekkel történő foglalkozás miatt, amelyhez hozzájárul a Debreceni Egyetem presztízse és annak lakóhelyükhöz történő elhelyezkedése. A tanárképzés képzési hálóját, szakmai tartalma viszont vegyes elbírálásban részesült, míg a pedagógiai-pszichológiai órák számával és minőségével elégedettek a hallgatók. A felemás fogadtatás kihatott a hallgatók motivációjára is, amely a kezdeti magas számokat követően évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Ettől függetlenül viszont a hallgatók tanítani szeretnének, sőt többen a doktori képzésben történő elhelyezkedést sem zárják ki. A kutatás nem teljes, hiszen nem tartalmazza a különböző iskolákban történő gyakorlatok eredményeit, valamint hiába az objektivitásra törekvő kérdőívek, a hallgatók szubjektív meglátásai alapján történt a mintavétel. A kutatás ötlete, a kérdőívek létrehozása, kiértékelése mind a szerzőpáros önálló, saját kutatása.

HRABÉCZY ANETT

hrabeczyanett@gmail.com

Neveléstudomány

MA, 3. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Pusztai Gabriella

Egyetemi tanár, DE BTK

Sajátos nevelési igényű hallgatók bekerülési és bentmaradási esélyei a felsőoktatásban

Kutatásunk középpontjában azok a hallgatók állnak, akiket a hatályos felsőoktatási törvény fogyatékossgal élő hallgatónak nevez, a gyakorlatban pedig a felsőoktatási statisztikák előnyben részesítettként azonosítanak attól függetlenül, hogy igénybe vették-e a többletpontokat bekerüléskor. A téma aktualitását adja, hogy a felsőoktatási expanzió következtében az ezredforduló után nagyobb számban jelentek meg az említett hallgatók az egyetemeken, azonban jogszabályi szinten csak 2007 óta foglalkoznak jelenlétükkel, és a felsőoktatási intézmények csupán az utóbbi években készítették el esélyegyenlőséget és egyenlő bánásmódot biztosító szabályzatukat. A fogyatékossgal élő hallgatókra vonatkozó szakpolitika azonban az utóbbi időkhöz nem támaszkodhatott elegendő kutatási adatra. A korábbi kutatások nemzetközi és hazai viszonylatban is vizsgálták az intézmények akadálymentességét és inkluzív gyakorlatát, kevés figyelmet fordítottak azonban a bekerülési és bentmaradási esélyekre. Kutatásunk ezért a fogyatékossgal élő hallgatók bekerülési és bentmaradási esélyeit vizsgálja kvantitatív és kvalitatív kutatási módszerekkel: egyrészt a felsőoktatási információs rendszer statisztikai adatait elemezve, másrészt fogyatékossgal élő hallgatókkal készült félig strukturált interjúkra támaszkodva. Mivel nem minden érintett regisztrálja magát fogyatékossgal élő hallgatónak, kutatásunk korlátjaként említenünk kell az adatbázisok nem teljes lefedettségét és a célcsoport nehéz elérhetőségét. Legfontosabb eredményeink között szerepel, hogy a vizsgált csoportból leggyakrabban az autizmus spektrumzavarral élő, valamint a mozgásszervi fogyatékossgal élő hallgatók morzsolódnak le, őket követik az érzékszervi fogyatékossgal élők, és legkisebb arányban a tanulási zavarral élő hallgatókat érintette a lemorzsolódás. További támogatott féléveket a 12 államilag támogatott féléven túl a fogyatékossgal élők közel egynegyede igényelt, közülük kiemelkedtek a tanulási zavarral élő hallgatók, őket követik a mozgásszervi, majd az érzékszervi fogyatékossgal élő hallgatók. Lényeges támogató faktorként jelennek meg a felsőoktatásban megvalósuló esélyegyenlőségi támogatások, azonban a sikeres bekerülést és a diplomaszerzést nagy mértékben képes befolyásolni az egyén konkrét társas kontextusa. További kutatási lehetőségként felmerül a fogyatékossgal élő hallgatók intézményi jelenlétének és tanulmányi eredményességét támogató tényezőinek mélyebb, szélesebb körű kvantitatív vizsgálata.

IVÁN NIKOLETT

karako.ivan.nikoletta@outlook.com

Neveléstudományi MA

MA, 4. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bacskai Katinka

e. tanársegéd, DE BTK

Volt egyházi iskolások a felsőoktatásban

Kutatásunkban azt keressük, hogy a magyarországi hajdúdorogi Szent Bazil Görögkatolikus Gimnázium, Szakgimnázium és Kollégiumnak milyen a hosszú távú hatása az egykori diákjaik szemszögéből. Vizsgáljuk, hogy ezek a négy-hét éve végzett gimnazisták megőrizték-e az iskola által közvetített értékeket, illetve melyek voltak egyáltalán ezek. Ha sikerült megőrizni, akkor hogyan és mennyire, ha nem, akkor pedig miben tér el jelenlegi életvitelük a gimnáziumban elvártaktól.

Rendszerváltás után az egyházak szabadkezet kaptak az oktatáson belül is. Majd mikor szépen, lassan visszakapták földterületeiket az államtól, oktatási intézmények szolgálatába állították. Ezért egyre égetőbb a téma, hogy hogyan folyik az oktatás ezekben az iskolákban, ami pedig ennél is fontosabb, az a nevelés kérdése. A görögkatolikus egyház az utóbbi évtizedekben kezdte el élni virágkorát. A magyar görögkatolikusok a Magyarországon élő római katolikusokból váltak ki. Ezért a római katolikusokhoz hasonlóan elismerik a pápát. Viszont szertatásaikban, rítusukban a bizánci egyházakhoz hasonlít. Magyarországon a görögkatolikus egyháznak három egyházmegyéje van, főegyházmegyéje a Hajdúdorogi Főegyházmegye, ide tartozik területileg Hajdúdorog is. A Szent Bazil Görögkatolikus Gimnázium a legrégebbi a görögkatolikus iskolák közül, nagy múlttal rendelkezik, ezért egyértelmű volt az intézményválasztás.

A hosszú távú hatást a volt diákok körében vizsgáljuk. Ezek az egykori felekezeti iskolához tartozó tanulók kb. négy-hét éve végeztek a gimnáziumban. Jelenleg az alapszak végén tartanak vagy pedig mesterszakos hallgatók. Így már elég ideje vannak távol a közoktatás légkörétől, ahol intenzíven részesültek katolikus nevelésben, vallásos értékek elsajátításában. Az adatfelvétel félig strukturált interjú készítésével történt. A hallgatókat hólabda módszer segítségével értük el. Ismeretségi köreikben ajánlottak olyan volt iskolatársaikat, akikről tudták, hogy megőrizték az iskola által közvetített értékeket egyetemi éveik alatt is, vagy olyanokat, akik minden bizonnyal teljesen más irányba kezdték el életüket élni.

Az adatok azt mutatták, hogy azok, akik megtartották a gimnázium részéről képviselt értékeket, eleve már olyan családi háttérből származtak, ahol hasonló volt a vallási tőke.

Kulcsszavak: értékorientáció, hosszú távú hatás, rejtett tanterv

LÁZÁR GYOPÁRKA BARBARA

gyopi96@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Nagy László

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A grandiózus és a vulnerábilis nárcizmus összefüggései a szocioszexualitással, valamint a kapcsolati- és szexuális elégedettséggel

Jelen vizsgálatunk célja a grandiózus- és vulnerábilis nárcizmus, a szocioszexualitás, valamint a kapcsolati-és szexuális elégedettség kapcsolatának feltárása volt. Az NPI, az MCNS, a SOI-R, valamint a RAS-H és az NSSS-S kérdőívekből álló online kérdőívünket 122 személy töltötte ki. Vizsgálatunk során igazoltuk a grandiózus nárcizmus, a szocioszexuális viselkedés és a szocioszexuális vágy közötti pozitív kapcsolatot, továbbá a grandiózus nárcizmus magasabb szintje esetén alacsonyabb a kapcsolati elégedettség. Azontúl az alacsonyabb mértékben vulnerábilis nárcisztikus egyének nem különböztek a nagyobb mértékben nárcisztikusaktól a szocioszexualitás terén, a kapcsolati elégedettség pedig szignifikáns negatív összefüggést mutatott a szocioszexuális viselkedéssel és a szocioszexuális váaggal, és marginálisan szignifikáns, pozitív kapcsolatban állt a szexuális elégedettséggel.

CSATAI LILLA

csatai.lilla@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

TÓRICHT DÓRA ADÉL

torichtdori@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

S. Nagy Zita

Egyetemi adjunktus, ELTE PPK

**A maladaptív személyiségműködést leíró vonások hierarchikus faktorstruktúrájának
összehasonlítása az ötfaktoros modellel**

A személyiségzavarok diagnosztizálására jellemző a kategorizáló besorolást az utóbbi években számos kritika érte, a modellt támogató az empirikus bizonyítékok hiánya miatt. Megjelent egy új nézőpont, a dimenzionális megközelítés, amely a típusok közötti különbségek helyett a súlyosságra, a hétköznapi működés zavarára helyezi a hangsúlyt és kiemeli a személyiségzavar vonások jelentőségét. Kutatásunk célja a személyiségzavar vonások összehasonlítása az ötfaktoros modellel, illetve a két modell hierarchikus faktorszerkezetének a feltárása. Nagy elem számú (N=567) egészséges mintát vizsgálva, eredményeink nem támogatják azt az elméleti feltevését, hogy az öt személyiségzavar faktor egy az egyben megfeleltethető az ötfaktoros modell faktorainak.

CSAPÓ GYÖNGYVÉR VIRÁG

vignettus@gmail.com

Pszichológia

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Czibor Andrea

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A megtévesztés mesterei - avagy hogyan manipulálnak a machiavellisták?

Kutatásunkban a machiavellizmus és a különböző befolyásolási technikák kapcsolatára helyeztük a hangsúlyt, s azt vizsgáljuk, vannak-e olyan befolyásolási technikák, melyeket többször és eredményesebben alkalmaznak a magas machiavellizmus értékkel bíró egyének. Célunk, hogy feltárjuk, hogyan hatnak társaikra és ezt milyen eszközökkel valósítják meg. A kutatásunkban mindezek mellett hangsúlyt fektettünk az érzelmi intelligencia vizsgálatára is, mint olyan tényezőre, amely a kulcsa lehet annak, miért is olyan sikeresek a machiavellisták. A kutatásunk során tendenciózus eredményeket kaptunk a meggyőzéssel kapcsolatban, valamint a vizsgálat kimutatta, hogy azok, akik manipulációs technikákat alkalmaznak céljaik elérése érdekében, magasabb machiavellizmus pontszámmal bírnak.

Kulcsszavak: machiavellizmus, érzelmi intelligencia, meggyőzés, manipuláció, rábeszélés, kényszerítés, SD3, Mach-IV, MPS, WLEIS-HU

A kutatás az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-18-2. kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készül

VASS ESZTER

eszter.vass1228@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

A múlt hatalma(s)? A nosztalgia folyamatainak összefüggése az általános pszichológiai jólléttel a rumináció tükrében

Elméleti háttér: A kutatás fókuszában a nosztalgia áll, amelyet eddig Magyarországon nem kísért tudományos figyelem. Leggyakrabban keserűdes hangulatként, érzelemként azonosítja a szakirodalom, melynek megítélése a mai napig nem egységes (Sedikides, Wildschut, Routledge, Arndt, Hepper és Zhou, 2015), továbbá már alapvető különbségek mutatkoznak a nemek és életkori csoportok viszonylatában (Davis, 1979; Batcho 1995; Köneke, 2010). Ezen túl egyes kutatások hangsúlyozzák a folyamat pozitív következményeit, többek között a „jóllétre” gyakorolt pozitív hatását (Kersten, Cox és Enkevort, 2016), más empirikus eredmények ezzel szemben bizonyos feltételek meglétéhez kötik a nosztalgiahajlandóság mértékét és annak fogamatját (Tilburg, Sedikides és Wildschut, 2015). Ahhoz azonban kétség sem fér, hogy a személyek nosztalgikus epizódjainak minősítése minden esetben meghatározott a múlttal kapcsolatos pozitív vagy negatív hozzáállás függvényében (Routledge, Wildschut, Sedikides és Juhl, 2013). A vizsgálat újszerűségét jelenti a hazai mintán való tesztelés mellett, egy másik konstruktum (a rumináció) beemelése is.

Módszer: A vizsgálatban való részvétel egyetlen kritériumaként a 18. életév betöltése került meghatározásra. Ennek következtében az adattisztítást követően a vizsgált mintát 533 fő alkotta. A személyek életkora 18 és 75 év közé tehető, átlagéletkoruk 38, 19 év. A kutatáshoz használt tesztbatteria az általam fordított nosztalgiamérő kérdőíveket (Index of Nostalgia Proneness=INP, Southampton Nostalgia Scale=SNS), a Kognitív Érzelem-Reguláció Kérdőív rumináció alskáláját (CERQ), valamint a WHO Jól-lét Kérdőív rövidített, 5 tételes változatát (WBI5) tartalmazta.

Eredmények: A feltáró vizsgálat eredményei többségében igazodnak a rendelkezésre álló nemzetközi eredményekhez. A nosztalgia nemtől, életkortól függetlenül jelen van az életünkben. A magyar mintán szignifikánsan kimutatható a nők és férfiak közötti nosztalgiahajlandóság különbsége, a nők kimutatottan többet nosztalgizálnak. Sőt az egyes korcsoportok is eltérő intenzitású nosztalgiamértékkel jellemezhetők. A kutatás három generáció (baby boom, X és Y) vizsgálatára terjedt ki, a legmagasabb nosztalgiaértékeket produkáló személyek a 39 – 58 éves korosztályból kerültek ki. A nosztalgia és jóllét között kimutatott negatív összefüggés cáfolja a múltbéli emlékezés protektív szerepét. A nosztalgia és rumináció együttes jelenléte esetén a nosztalgia gyengébb hatással bír a jóllét minőségének bejósolására.

PÁLFFY PATRIK

palffy.patrik@szentignac.hu

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Hajtman Edit

Vezető informatika tanár (óraadó), PPKE BTK

Matuszka Balázs

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Kengyel Gabriella

tudományos segédmunkatárs, PPKE BTK

A Psinquiry pszichológiai adatbázis fejlesztésének bemutatása

A Psinquiry egy új, magyar fejlesztésű tudományos adatbázis pszichológus hallgatók és kutatók számára. Az adatbázis lényege, hogy a vizsgálatok során a kutatók az adataikat feltöltik a rendszerünkbe és közzé teszik őket. Egy példán keresztül bemutatva, ha egy hallgató felvesz egy 300 fős mintát egy adott kérdőívvel, majd később egy másik hallgató is megteszi ugyan ezt, a második hallgatónak már 600 fős minta áll rendelkezésre.

A rendszer rendelkezik saját adatfelvevő felülettel, mely kiválthatja a Google Űrlapok szolgáltatást, sőt plusz funkciókkal is rendelkezik, mint a fordított tételek automatikus megfordítása vagy gyors, élő elemzések bemutatása grafikonokkal.

Az dolgozat során két kutatás segítségével, a STAI-T kérdőív magyar változatának pszichometriai vizsgálatán és a „The Multicultural Masculinity Ideology Scale” magyar adaptációjának létrehozásán, és pszichometriai vizsgálatán keresztül szeretném bemutatni a Psinquiry működését.

A fejlesztés távlati céljai között szerepel egy online könyvtár létrehozása, mely értékes szakdolgozatokat és szakkollégiumi kutatásokat tartalmazna, amelyek bár publikálásra nem kerülhettek, de jelen adatbázisban hasznos információ forrás lehet.

BIRÓ ERIK

erik139515@gmail.com

Pszichológia

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Csókási Krisztina

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A területspecifikus önértékelés alakulása a munkahelyi pszichoterror, és általa keltett stressz függvényében c. pályamű tartalmi összefoglalója

A vizsgálat során az területspecifikus önértékelés (Önészlelési Profil) alakulását figyeltük meg a mobbing inzultusok mértékével (LIPT), stressz hatással (PSS). Illetve megvizsgáltuk a mobbing helyzetben kialakult érzelmszabályozási stratégiákat a stressz és az önértékelés kapcsán is. A kísérlet lebonyolítása online felületen zajlott. Összesen 100 munkavállaló vett részt benne. Kor tekintetében az átlagkorosztály 36 év volt. A nemeket tekintve 22 férfi és 78 női kitöltünk volt. Első hipotézisünkben az észlelt stressz hatását (magas-alacsony stressz csoport) vizsgáltuk az érzelmszabályozás szempontjából. Feltételeztük, hogy a magas stressz a maladaptív coping technikák alkalmazásával függ össze. Második hipotézisünkben feltételeztük, hogy akit több inzultus ért munkahelyén, az nagyobb mértékben használ majd maladaptív coping technikákat, és fordítva. Harmadik hipotézisünkben feltételeztük, hogy aki munkahelyén több inzultusról számol be az kevésbé hajlamos az Elfogadás adaptív érzelmszabályozási stratégia alkalmazására. Negyedik hipotézisünkben, megfigyeltük, hogy vajon milyen érzelmszabályozási stratégiák jellemzik a növekvő, illetve a csökkenő önértékelési/önészlelési szintet.

A statisztikai elemzéshez független mintás t-próbát, Pearson-féle korrelációt, regresszióanalízist, illetve egyszempontú varianciaanalízist alkalmaztunk a különbségek és összefüggések méréséhez.

Eredmények: 1. Aki magasabb stressz észleléséről számolt be az hajlamos a Katasztrófizálás, Önvád, Rumináció maladaptív stratégiák használatára, az általuk felnagyított hibákat saját magukban keresik, önsanyargatással fokozzák stressz észlelésüket. 2. Az inzultusok növekedése szignifikáns együttjárást mutat a Szociabilitás és az Intim kapcsolatok terén csökkenő önértékeléssel, illetve tendencia jelenik meg a Törődés, és Intelligencia önértékelési faktorok dekadenciájára. 3. A mobbing inzultusok növekedése tendenciát mutat, fordított arányosságban (negatív korreláció) együttjár az Elfogadás adaptív érzelmszabályozási technika alkalmazásával. Tehát minél több inzultusról számol be az egyén, annál kevésbé képes elfogadni a kialakult helyzetet. 4. Aki magasabb önértékelésről számolt be az Önészlelési Profil kapcsán arra jellemző az adaptív érzelmszabályozási stratégiák használata, aki viszont alacsonyabban értékelte különböző területen önmagát annál a maladaptív technikák megléte jellemző.

ROSENBERGER EVELIN
evelinrosenberger@gmail.com
Pszichológia
MA, 1. félév

Pécsi Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Csókási Krisztina
egyetemi tanársegéd, PTE BTK*

**Így szoronganak ők – avagy a Sötét Triád és a szorongás különböző típusai közötti
együttjárások feltérképezése**

A Sötét Hármas fogalmát Paulhus és Williams alkotta meg 2002-ben, egy modellbe integrálva a machiavellizmus, a szubklinikai nárcizmus és a szubklinikai pszichopátia vonásokat. A vonások együttes, mégis gyors és hatékony mérésére Paulhus létrehozta az SD3 kérdőívet (Paulhus, 2014). Kutatásunkban ezt a kérdőívet kiindulási pontként alkalmazva a Sötét Hármas és a szorongás sokat vitatott kapcsolatát igyekszünk árnyalni. Ehhez öt másik kérdőívet hívtunk segítségül (STAI-T, Szorongás-érzékenység Index, FÉLNE-8, Albany Belső Feszültség és Félelem Kérdőív, Egészségsszorongás kérdőív). Eredményeink azt mutatják, hogy a machiavellizmus a szorongás igen sok, szinte minden általunk mért típusával, illetve a vonásszorongás emelkedett szintjével is együtt jár, ám mindez csak a nők esetében áll fenn. A szubklinikai nárcizmus a szociális szorongást mérő kérdőívekkel és skálákkal mutatott fordított irányú együttjárást. A szubklinikai pszichopátiát a Szorongás-érzékenység kérdőív két alskálájával lehet összefüggésbe hozni.

KASZÁS ALEXANDRA

lexie.kaszas@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

*Dr. Mirnics Zsuzsanna
egyetemi docens, KRE BTK*

Nukleáris, egyszülős és mozaikcsaládokban nevelkedett fiatalok közérzete Externalizáció és internalizáció

Vizsgálatunk célja az volt, hogy felmérjük, milyen a manapság jellemző családtípusokban nevelkedett fiatalok közérzete, illetve melyik családtípusra és nemre a legjellemzőbbek az externalizáló és internalizáló jellegű problémák. Ehhez a Symptom Checklist-90-R rövidített változatát, a WHO Jólét kérdőívet és egy, a témavezetőm által a szakirodalom alapján összeállított Problémalistát alkalmaztam. Olyan nukleáris, egyszülős és mozaikcsaládokból származó 18 és 25 év közötti fiatalokat választottunk be a mintába, akik megfeleltek bizonyos kritériumoknak: az egyszülős családoknál 13 éves kor előtt váltak el a szülők, a gyermek elsődleges gondviselő szülője nem házasodott meg, és nem volt 1 évnél tartósabb élettársi kapcsolata. A mozaikcsaládoknál is 13 éves kor előtti válás szükséges, valamint a gondviselő szülő újraházasodása vagy legalább öt évig tartó élettársi kapcsolata. Az összesített populáció 283 fős, 76 fiú és 207 lány, a nukleáris családok elemszáma 112, az egyszülősöké 96, a mozaikcsaládoké 75. Az elemzés során rangstatisztikai eljárást alkalmaztam a normalitás és/vagy szóráshomogenitás sérülése miatt. Ez alapján láthatóvá vált, hogy a szakirodalom által alátámasztott feltételezésekkel ellentétben nem a mozaikcsaládokban, hanem az egyszülősökben a legmagasabb az externalizáció és az internalizáció szintje, illetve szintén ők azok, akiknek szignifikánsan magasabb a szorongás és depresszió szintje a többi családtípushoz képest. A lányok a várokozásnak megfelelően valóban több internalizáló jellegű tünetet produkáltak, mint a fiúk, az externalizációban viszont nem találtam szignifikáns eltérést a nemek tekintetében. Ezen eredményeket magyarázhatják a mozaikcsaládok bizonyos sajátosságai, amelyek enyhíthetik a válás és az egyszülős szerkezet hátrányait, például a jövedelem és a szülői minta elérhetőségének tekintetében. A kutatók egyet nem értése ellenére az eredményeket internalizáció és externalizáció tekintetében is igazolta a szakirodalom.

mozaikcsalád, egyszülős család, nukleáris család, közérzet, externalizáció, internalizáció

PÁSZTOR ADRIENN
adrika2000adrika@gmail.com
Pszichológia
BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:
Dr. Ferenczi Andrea
egyetemi adjunktus, KRE BTK

A kötődés és bánásmód transzgenerációs-, és többdimenziós vizsgálata egyszülős-, és teljes családban felnőtt édesanyáknál

Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy miként működik a transzgenerációs átörökítés több dimenzió mentén a kötődés és bánásmód tekintetében. Vizsgálatunkban 186 hívő/vallásos; valamint teljes vagy egyszülős családban felnevelkedő édesanya vett részt, akik még nem iskoláskorú gyermeket nevelnek. A főként demográfiai adatokat felmérő strukturált interjú mellett a résztvevők egy Szülői Bánásmód (H-PBI), egy Gyermekgondozással kapcsolatos (BMBI/CMBI), egy Felnőtt Kötődési (AAS) kérdőívet, valamint egy Kapcsolati Elégedettséget (RAS-H) felmérő tesztet töltöttek ki, kiegészítve a Szerető és Kontrolláló Isten Skálával (LCGS). A kutatás két fő hipotéziscsoport kérdéseire kereste a válaszokat. Az egyik, hogy milyen különbségek láthatók az egyszülős és a teljes családban felnőtt személyek között bizonyos aspektusokat tekintve. Az eredmények azt mutatták, hogy a válásnak jelentős hatása van a kötődésre, tehát az egyszülős családban felnőtt édesanyák esetében alacsonyabb volt a kapcsolati elégedettség ($Z=3,069$; $p=0,002^{**}$, rangátlagok: teljes család=105,46; egyszülős=81,28), kevesebb arányban voltak jelen biztonságosan kötődők ($N=86$ biztonságosan kötődő; ebből 28 fő egyszülős családból), valamint a két csoportot összehasonlítva a teljes családban felnövő édesanyák inkább gondoltak Istenre úgy, mint aki szereti őket, és törődik velük ($p=0,0085^{**}$). A másik hipotéziscsoport pedig a transzgenerációs átörökítődést vizsgálta a kötődés és bánásmód tekintetében a teljes mintára vonatkozóan; s szintén igazolást nyert: szignifikáns összefüggés volt látható a vizsgált személyek saját szüleik részéről tapasztalt bánásmódja valamint a saját gyermekükkel való bánásmód között ($p=0,0000^{***}$); a saját társsal való elégedettség és az egyes kötődési típusok összefüggéseiben (a biztonságosan kötődő személyek legmagasabb kapcsolati elégedettsége) ($p=0,0001^{***}$), és az istenkép reprezentációjában (szülő részéről megtapasztalt kontrolláló bánásmód alapján Istent is kontrollálóknak képzele) ($p=0,0163^{*}$). Ezen eredmények pedig arra a következtetésre juttatnak, hogy egy olyan fontos tényezővel és kapcsolati mintával állunk szemben, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk ahhoz, hogy boldog, kiegyensúlyozott viszonyrendszerben élhessünk életünk fontos szereplőivel: Istennel, szüleinkkel, párunkkal és gyermekeinkkel.

FÜLÖP KATA

fulop.kata@hotmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kosztyné Dr. Nyitrai Erika

egyetemi docens, KRE BTK

A menstruáció pszichológia vonatkozásai: A menstruációs attitűd a női nemi szerep és az anya-lánya kapcsolat tükrében

Kutatásom célja a menstruációs attitűd vizsgálata a női nemi szerep illetve az anya-lánya kapcsolat összefüggéseiben magyar mintán. A vizsgálatot Kosztyné Dr. Nyitrai Erika által készített tesztsomaggal végeztem, az adatgyűjtést a kutatócsoport tagjaival közösen végeztük el. Összesen 309 18 és 60 év közötti nő vett részt a kutatásban, a kérdőíveket a vizsgálatvezetők személyesen vették fel a vizsgálati személyekkel. Elsősorban arra kerestem a választ, hogy van-e összefüggés a menstruációs attitűd különböző skálái és a különböző nemi szerepek között illetve, hogy a lányok menstruációs attitűdje mennyire hasonló az édesanyjuk menstruációs attitűdjéhez. Feltételezéseimnek csak egy része nyert igazolást, ugyanis az eredményeim nem igazolták, hogy a modern női nemi szerepet képviselő nők átlagosan kellemetlenebb eseménynek ítélik-e a menstruációjukat, mint a tradicionális női nemi szerepet képviselő nők. Az a két feltevés viszont, hogy a tradicionális női nemi szerepet képviselő nők átlagosan jobban be tudják-e jósolni a menstruációjukat, illetve, hogy átlagosan gyengítőbb eseménynek találják, mint a modern női nemi szerepet képviselő nők, igaznak bizonyultak. Hasonlóan az anya-lánya párokkal kapcsolatos hipotéziseimet csak részben sikerült bebizonyítanom. A minta alapján elmondható, hogy az édesanyák és lányaik hasonló mértékben tartják gyengítő eseménynek a menstruációjukat és saját ciklusukat is hasonló mértékben tudták bejósolni, ezzel szemben a menstruáció zavaró aspektusában megfigyelhetőek eltérések. A lányok sokkal kellemetlenebb eseménynek értékelték a menstruációjukat, mint az édesanyjuk. Ennek oka valószínűsíthetően az életkori sajátosságokban, illetve a női szerepek megváltozásában keresendő.

Kulcsszavak: menstruáció; menstruációs attitűd; anya-lánya kapcsolat; nemi szerep; kognitív-séma teória; MAQ; BSRI

BRETTNER HANNA KRISZTINA

b.hanna1997@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Putz Ádám

egyetemi tanársegéd, PTE BTK

A ruházat színének befolyásoló hatása a párválasztás során releváns információk megítélésére

Kutatásomban arra keresem a választ, hogy miként befolyásolhatja véleményünket egy potenciális partner által viselt ruházat színe, illetve az, hogy a kitöltők hosszú vagy rövid távú kapcsolatok felé orientáltak-e inkább.

A kutatás önkéntes alapon, anonim módon és online formába zajlott így összesen 533 adat született. A kitöltőknek demográfiai adatokra vonatkozó kérdések után különböző színű – fehér, fekete, kék és piros - felsőket viselő férfi és női modelleket kellett értékelniük öt szempont szerint: vonzóság, magabiztosság, hűségesség; rövid vagy hosszútávú kapcsolatra való alkalmasság. Az értékelő szakasz után a vizsgálati személyek egy szocioszexuális orientáció kérdőívet töltöttek ki.

Kutatásom eredményei többnyire igazolták a felvetett hipotéziseket, miszerint a potenciális partner értékelésekor megmutatkoznak a színekhez kapcsolódó asszociációink hatásai. Az eredményekből az is látható, hogy a hosszú, illetve a rövid távú kapcsolatok felé orientált személyek eltérő módon értékelik a lehetséges partnereket.

IMRE-MUNTEAN KIKERICS-KATA

kikerics.kata@gmail.com

Gyógypedagógia

BA, 6. félév

Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Témavezető:

dr. Kálcza Jánosi Kinga
egyetemi adjunktus, RO BBTE

A szexuális diszfunkciók és a szocioszexualitás vizsgálata ép és sérült egyéneknél

A kutatásunk célja az volt, hogy felmérjük az ép és sérült egyének szexuális funkcióira vonatkozó adatait,

hogy megvizsgáljuk és összehasonlítsuk azt, hogy milyen diszfunkciók lépnek fel akadályozott és ép

személyek esetében, illetve hogy a megjelenő diszfunkciók mennyire általánosíthatóak a két csoportra nézve. A szocioszexualitás esetében, mely az érzelemmentes, elköteleződés nélküli szexuális együttlétet jelenti, arra voltunk kíváncsiak, hogy a két csoport esetén milyen különbségek jelenhetnek meg. A vizsgálatunk adatait kérdőíves módszerrel vettük fel, három kérdőívet használtunk:

egy demográfiai adatokra vonatkozót, egy szocioszexuális orientációs és egy SFQ-V1-t. A kitöltők 25–45 év

közötti ép és sérült személyek voltak. A sérült egyének esetében látásukban, hallásukban, mozgásukban

akadályozottakat kérdeztünk.

Kulcsfogalmak: szexualitás, ép és sérült egyének, szexuális diszfunkciók, szocioszexualitás

TÓTH NOÉMI

noemitoth24@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Hargitai Rita

egyetemi docens, PPKE BTK

A szingli nők romantikus kötődése, önértékelése és élettel való elégedettsége

A népszámlálási adatok szerint a szinglik aránya folyamatosan növekszik világszerte és hazánkban is (Rövid, 2018). Jelen dolgozat az egyedülálló nők kötődési kapcsolatait, önértékelését és élettel való elégedettségét vizsgálja. A kutatás újszerűsége, hogy az egyedülálló nőket nem homogén csoportként kezeli, hanem a kapcsolatra való vágyódás és a párkapcsolati múlt alapján osztja csoportokra. A keresztmetszeti elrendezésű kérdőíves kutatásunkban a Közvetlen Kapcsolatok Élményei Kérdőívet (ECR), a Kötődési Stílus Kérdőívet (ASQ-H), a Rosenberg Önértékelési Skálát (RSES-H), illetve az Élettel való Elégedettség Skálát (SWLS-H) vettük fel 394 felnőtt vizsgálati személlyel ($M=23,03$ év $SD=5,2$), akik a kitöltés idején nem éltek párkapcsolatban. Az eredmények szerint a kapcsolatra vágyakozás összefügg a kötődési mintázattal és az elégedettséggel. A kapcsolatra nem vágyakozók az elkerülés tekintetében mutatnak magasabb értékeket. Míg a kapcsolatra vágyakozók a magas szorongás értékek mellett, alacsonyabb elégedettség értékekkel jellemezhetők. A kutatás legfontosabb eredménye szerint tehát két alapvetően eltérő alcsoport különíthető el a szingli nők mintáján belül, a kapcsolatra vágyakozó, szorongó, életükkel kevésbé elégedett egyedülálló nők, illetve a kapcsolatra nem vágyakozó, elkerülő kötődési mintázatot mutató, életükkel elégedett szinglik.

MADARÁSZ FANNI

madarasz.fannii@gmail.com

Fizika

BSc, 4. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

SCHMIDT BEÁTA

bejja96@gmail.com

Fizika

BSc, 4. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Természettudományi Kar

*Témavezető:
Dr. Séllei Beatrix
adjunktus, BME GTK*

Átalakuló női ideálok?!

Tanulmányunk fő témája a női ideálok. Manapság nagy érdeklődés övezi a férfi és női szerepek változásait, a feminista mozgalmakat. A női ideál már nem egy kiforrott, egységes kép: bizonytalanná vált és sokkal nagyobb spektrumot ölel fel, mint mikor a nőt a termékenység képviselőjeként egyértelműen lehetett definiálni.

Ahhoz, hogy vizsgáljuk az emberek nőkről való gondolkodását, egy online kérdőívet töltettünk ki. Először általános paraméterekre, például életkorra és érdeklődési körökre kérdeztünk rá, majd feltettük a közvetlenül a témánkhoz kötődő kérdéseinket, mint például, hogy mit tartanak a legfontosabb női tulajdonságoknak, milyen az ideális női testalkat, vagy a felsorolt hírességek közül kit tartanak a legszimpatikusabbnak. A dolgozatban összesen több, mint 1600 ember nőkről alkotott gondolatait értékeltük ki.

Hipotéziseinket az emberek nőkről alkotott képéről, a nők önmagukhoz és nőtársaikhoz való hozzáállásáról és a társadalom által tökéletesnek tartott nőideálról a kérdőív kiértékelése segítségével ellenőriztük. Megfigyeltük, hogy mekkora különbségek vannak, ha különböző embercsoportokat vizsgálunk, de a kérdéseink kiértékelésekor arról is képet kaptunk, hogyan látják magukat és egymást a két nem képviselői, mit feltételeznek a férfiak a nők gondolkodásáról és fordítva.

MACZKÓS DÁNIEL

dani2594@freemail.hu

Pszichológia

MA, 2. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Kosztyné Dr. Nyitrai Erika

egyetemi docens, KRE BTK

Érintési attitűdök összefüggései a párkapcsolati elköteleződéssel és a kapcsolattal való elégedettséggel

Jelen kutatás célkitűzése az volt, hogy feltárja a romantikus kapcsolatok kontextusában megjelenő érintési attitűdök, valamint a kapcsolat irányában mutatott elköteleződés és a kapcsolattal való elégedettség összefüggéseit. A vizsgálat során 184 heteroszexuális pár adatait használtam fel, tehát a nemek aránya pontosan fele-fele: 184 férfi és 184 nő, vagyis összesen 368 személy. A vizsgálati személyek nagykorú, 18 és 70 év közötti, egészséges személyek. Feladatuk egy kérdőívsomag kitöltése volt. Az érintési attitűdök feltérképezésére az STS kérdőívet (Brennan, Wu, Loev, 1998), a párkapcsolati elköteleződés és elégedettség mérésére pedig az IMS kérdőívet (Rusbult, Martz, Agnew, 1998) vettem igénybe. Választ egyrészt arra kerestem, hogy az érintési attitűdök három fajtája, nevezetesen az érintés gyengédség kifejezésére való használata, az érintés biztonság- és menedékkeresésre való használata, illetve az érintéssel szembeni averzió mértéke összefügg-e a párkapcsolati elköteleződés szintjével. Másrészt pedig arra voltam kíváncsi, hogy az érintés gyengédség kifejezésére való használata, az érintés biztonság- és menedékkeresésre való használata, illetve az érintéssel szembeni averzió mértéke összefügg-e a kapcsolattal való elégedettség szintjével. Az eredmények mind a hat esetben megerősítették hipotéziseimet. Pozitív, gyenge kapcsolat mutatkozott az érintés gyengédség kifejezésére való használata és az elköteleződés, valamint az érintés biztonság- és menedékkeresésre való használata és az elköteleződés között. Negatív, gyenge kapcsolatot találtam az érintéssel szembeni averzió és az elköteleződés között. Pozitív, gyenge a kapcsolat az érintés gyengédség kifejezésére való használata és az elégedettség, valamint az érintés biztonság- és menedékkeresésre való használata és az elégedettség között. Valamint negatív, gyenge kapcsolatot találtam az érintéssel szembeni averzió és az elégedettség között. Az eredmények szerint tehát van összefüggés az érintési attitűdök és a párkapcsolati elköteleződés, valamint a kapcsolattal való elégedettség között.

Kulcsszavak: érintési attitűd, STS, elköteleződés, elégedettség, IMS

BEDA BALÁZS

balazs.beda@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

SZONDY NOÉMI LUCA

szondynoemi@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

LESTÁK DOMINIKA

dominikalestak@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Lábadi Beatrix

egyetemi docens, PTE BTK

Serdülők online szexuális kommunikációja

A szakirodalom szextingként hivatkozik arra a viselkedésre, amikor valamely digitális üzenetküldő alkalmazáson keresztül szöveg, kép, vagy videó formájában szexuálisan explicit tartalom kerül megosztásra. A jelenség két aspektusból vizsgálható: az agresszió online megnyilvánulásaként, illetve az erotika digitális megjelenéseként. Kutatásunk során azt vizsgáltuk, hogy a magyar serdülő populáció is érintett-e a jelenségben, illetve exploratív jelleggel feltérképeztük, hogy a viselkedés mögött rejlő motivációkat milyen egyéb tényezők befolyásolhatják. Ehhez először egy szexting motivációkat feltáró kérdőív került lefordításra kutatócsoportunk által, melyet később további kérdőívekkel vetettünk össze.

Eredményeink alapján elmondható, hogy a vizsgált populációban - melyben $N=216$ fő vett részt $M=16,09$ ($SD=1,18$) év átlagéletkorral - a serdülők 34,4%-a rendelkezik szexting tapasztalattal. A viselkedés jellemzőbb a szexualitásban megengedőbb attitűddel rendelkező fiatalokra. A párkapcsolatban lévőkre az erotikus, míg a fizikálisan agresszívebbekre az instrumentális motiváció jellemzőbb. A megengedő attitűd továbbá a szexting instrumentális használatán keresztül hozzájárul az online bántalmazóvá váláshoz is.

Kutatásunkkal nem csupán a magyarországi középiskolás korosztály szextingben való involváltságát és annak összefüggéseit térképeztük fel, hanem szeretnénk felhívni a figyelmet a jelenkori szexuális szocializáció kihívásaira is. Eredményeinkkel útmutatást nyújtunk, hogy a szexedukáció során milyen aktuális jelenségekkel szükséges foglalkozni, illetve azokat milyen célcsoportba különösen fontos eljuttatni.

KOSÓCZKI ZSÓFIA

kosoczki@zsa@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Meskó Norbert

egyetemi docens, PTE BTK

Sugar-kapcsolatok pszichológiája a kötődés, motiváció és személyiségtényezők tükrében

A társas kapcsolatok áthatják az emberi élet mindennapjait. A technológiai forradalom a párválasztás, ismerkedés területén is érezteti hatását az online ismerkedés és a társkereső alkalmazások révén. A Sugar-kapcsolatok és az ezt népszerűsítő weboldalak Magyarországon az elmúlt néhány évben terjedtek el. A felsőoktatás megemelkedett költségei, a dráguló lakhatás és szórakozás mind-mind további táptalajt biztosít az ilyen jellegű kapcsolatok kialakulásának. Más országokban (Svédország, Kanada) ez a téma már egy régebb óta kutatott jelenség, így ennek itthoni elterjedésével aktualitását nyerte hasonló kutatások indítása, meghonosítása. A kutatás célja, hogy feltárja, milyen mögöttes okok állhatnak a Sugar-kapcsolatok elfogadásának hátterében, fiatalabbak és idősebbek részéről, úgy mint motivációk, kötődési stílus, önértékelés illetve különböző személyiségtényezők. A vizsgálati személyek a Sugar-kapcsolatok elfogadása kérdőív mellett a Rosenberg Önértékelés Skála, Rövidített Aspirációs Index, Általános kötődés, Sötét Hármass Teszt és BPI-személyiség kérdőíveket töltötték ki. A vizsgálatban összesen 1607 női kitöltő adatai kerültek elemzésre. A statisztikai elemzések lefuttatása után az eredményekből világossá vált, hogy a Sugar-kapcsolatok elfogadásában legnagyobb szerepe a vizsgált tényezők közül a machiavellizmusnak és a borderline személyiség szerveződés meglétének van $\{F(7, 1559) = 61,487, p < 0,001; R^2 = 0,212\}$.

BURKA JANKA

burkajanka96@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Sztancsik Veronika
egyetemi tanársegéd, DE BTK

Szexuális elköteleződés vizsgálata a személyiség és a családi szocializáció tükrében

Jelen dolgozat a szexuális elköteleződés (továbbiakban: "szocioszexualitás") jelenségét hivatott vizsgálni, a személyiségjegyek és a családi szocializáció tekintetében. Kutatásomban arra a kérdésre kerestem a választ, hogy melyek azok a tényezők, amelyek befolyásolják az emberek szexuális viselkedését, ezen belül az alkalmi kapcsolatokban való részvételi hajlandóságát, melyet a szakirodalom szocioszexualitásnak nevez. Előzetes feltevésem szerint a rövid távú, elköteleződés nélküli szexuális kapcsolatokban való részvételi hajlandóságot, illetve nyitottságot befolyásolják a különféle személyiségjegyek és a családban szubjektíven észlelt párkapcsolati minták. Továbbá, feltételezem, hogy a férfiak és nők között különbséget találunk a szocioszexualitás tekintetében. Kutatásomban 1400 fő vett részt, adataikat online kérdőív segítségével gyűjtöttem. Összesen öt kérdőívet alkalmaztam, melyek az alábbiak: Demográfiai adatok, Tíz tételes Személyiségleltár, Szocioszexuális orientációs kérdőív, egy általam összeállított kérdés sorozat a Szülők/Nevelők kapcsolatára vonatkozóan, valamint a 8-tételes Szenzoros Élménykeresés Skála. Hipotéziseimet három blokkban vizsgáltam: az első a nemek összehasonlítására vonatkozott, a második blokkban a személyiségjegyek hatását, a harmadikban pedig a szülők/nevelők párkapcsolatának hatását vizsgáltam a szocioszexualitással összefüggésben. Az extraverzió, nyitottság személyiségvonások pozitív kapcsolatban, a lelkiismeretesség faktora negatív kapcsolatban áll a korlátlan szocioszexualitással. A lineáris regresszióanalízis modellben a gátolatlanság volt a legjobb prediktora az alkalmi kapcsolatokban való részvételi hajlandóságnak. Továbbá a szülők/nevelők párkapcsolatát illetően a nyitottság és a megcsalás alsókáláknak volt szerepe a szocioszexualitásra nézve. Eredményeim a szakirodalommal egybehangzóan azt mutatták, hogy mind a személyiségvonásoknak, mind a szülők/nevelők kapcsolatának van tendenciaszerű hatása az alkalmi szexuális kapcsolatokban való részvételi hajlandóságra, illetve nyitottságra. Összességében úgy gondolom, hogy dolgozatom érdekes eredményekkel szolgál és alapja lehet egy későbbi, részletesebb kutatásnak.

MIRCSE ANDREA

mircseandi@gmail.com

Pszichológia

BA, 7. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Kengyel Gabriella

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A kompetencia, az ismertség, a szimpátia és a konformitás szerepe az egyetértésben

A meggyőzésben a forrás szerepe kiemelkedő fontosságú (Hovland és Weiss, 1951; Aronson, 2008; Cialdini, 2008). A jelen kutatásban manipulált, kísérleti elrendezésben és kontrollcsoportban is felmértem a forrás szerepét a meggyőzésben. Ezen kívül a forrás kompetenciáját, ismertségét, a hozzá fűződő szimpátiát és a vizsgálati alanyok konformitását is mértem. A kísérlethez a politikai közélethez illő pozitív, negatív és semleges állításokat, illetve a celebekhez és szakértőkhöz illő pozitív és negatív állításokat fogalmaztam meg. Ezután azokhoz Magyarországon ismert politikusok, valamint celebek és szakértők nevét társítottam. Egy online szociológiai felmérési felületen (Leiner, 2018), N=216 személy adatai alapján arra jutottam, hogy szignifikáns különbség található a kísérleti és a kontrollcsoport között. A celebek esetén nagyobb torzítás volt megfigyelhető, mint a szakértők esetén. A politikában a jobboldali szavazók torzítottak jobban, ők nagyobb konformitást is mutattak. Ez alapján megállapítható, hogy a forrás irányába torzítunk, amennyiben kedveljük őt. Valamint a kutatás újdonsága, hogy a jobboldali, kollektivista értékeket képviselő pártok irányába jobban torzítunk, illetve nagyobb konformitási hajlamot mutatunk a preferenciájuk esetén.

RAJNA MARCELL JÁNOS

rajnamarcell@gmail.com

Pszichológia

BA, 7. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Fülöp Éva

egyetemi docens, PPKE BTK

A komplex gondolkodás, médiafogyasztási szokások és a menekültekkel kapcsolatos attitűdök összefüggésének vizsgálata

Jelen kutatás célja az volt, hogy megvizsgálja a különböző fegyveres üldöztetések révén az Európába érkező menekültekkel kapcsolatos attitűdöket, az attitűdök mögött meghúzódó tényezőket és a köztük lévő összefüggéseket. A kutatás kitért a médiafogyasztással kapcsolatos mennyiségi és minőségi tényezőkre (New Media Literacy – kritikai médiafogyasztás), az emberek viselkedésének magyarázatában lévő alapvető különbségekre (attribúciós komplexitás), illetve az emberek viselkedésével kapcsolatos általánosításokra való hajlamra (sztereotipikus gondolkodásra való hajlam) és ezek összefüggésére a menekültekkel kapcsolatos attitűdökkel. A vizsgálat N=112 ember vett részt, akik az említett jelenségek felmérésével kapcsolatosan töltötték ki egy online kérdőívesomagot. A kutatás megkísérelte az attitűdképzés mögött meghúzódó kognitív tényezők közötti modell felállítását, mely feltételezte az attribúciós komplexitás és menekültekkel kapcsolatos attitűdök között a sztereotip gondolkodásra való hajlam mediátor szerepét. A magas attribúciós komplexitással rendelkező emberek tekintetében, a menekültekkel kapcsolatos elfogadóbb attitűdökről, illetve alacsonyabb sztereotipikus gondolkodásra való hajlamról számolhatunk be. A magas sztereotipikus gondolkodásra való hajlammal rendelkező egyének, illetve a médiainformációkat kritikusan kezelő embereknek az esetében, elutasítóbb attitűdökről számolhatunk be. A modellel kapcsolatosan minimális mediációs hatásról számolhatunk be a sztereotip gondolkodással kapcsolatban, az attribúciós komplexitás és attitűdök viszonyában.

Kulcsszavak: Kognitív komplexitás, Attribúciós komplexitás, Kritikai médiafogyasztás, Sztereotip gondolkodásra való hajlam, Menekültekkel kapcsolatos attitűdök

VÖLGYESI ÁRPÁD

arpi.volgyesi@gmail.com

Szociálpszichológia MA

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Lantos Nóra Anna

tudományos segédmunkatárs, ELTE PPK

A nemzethez való kötődés összeköt vagy elválaszt? - A nemzeti identitás és a külcsoporthoz való viszony

A nemzeti azonosulás kétdimenziós modellje alapján a nemzettel való azonosulás két lehetséges módja a glorifikáció és a kötődés. A glorifikáció, mely a saját csoport felsőbbrendűségébe vetett hitre vonatkozik, erős együttjárást mutat a saját csoport által elkövetett vétségek pszichológiai stratégiákkal történő kimagyarázásával és a külcsoporthoz iránti ellenségességgel. A kötődést, mely egyszerűen a saját csoporttal való érzelmi azonosulást jelenti, sokkal inkább jellemzi a saját csoport tevékenységeivel kapcsolatos kritikus és konstruktív szemlélet, és a saját csoport vétkei miatt érzett kollektív büntudat. Jelen vizsgálatunk során magyarországi mintán (N=455), kérdőíves módszerrel próbáltuk meg összehasonlítani a nemzettel való azonosulás különböző típusainak viszonyát a menekültekkel szembeni ellenségességgel. A külcsoport-ellenes érzelmek vizsgálatakor elkülönítettük a csoportfókuszú és a rendszerfókuszú érzelmeket: a csoportfókuszú érzelmek konkrétan a menekültek csoportjára irányulnak (például undor, megvetés), míg a rendszerfókuszú felháborodás a fennálló politikai rendszerrel kapcsolatos elégedetlenséget fejezi ki. A külcsoport-ellenes diszkriminatív cselekvési szándék különböző formái közül a külcsoport elkerülésére való szándékot (elkerülés), a külcsoporthoz szembeni elleni aktív, konfrontatív fellépést (ellenséges kollektív cselekvés), és a saját csoportnak a külcsoporthoz szembeni támogatására való szándékot (defenzív kollektív cselekvés) vizsgáltuk. Jelen kutatás eredményei alátámasztják, hogy a glorifikáció szorosan együttjár a külcsoport-ellenességgel, a kötődés viszont semmilyen összefüggést nem mutat a külső csoportok iránti ellenségességgel kapcsolatban. Az alacsony és a magas szinten kötődők (de nem glorifikálók) között nincs szignifikáns különbség a külcsoport-ellenesség terén. Az elkerülési szándék esetében a csoportfókuszú negatív érzelmek mutattak nagyobb jóslóerőt, míg az ellenséges kollektív cselekvésnek sokkal erősebb prediktora a rendszerfókuszú felháborodás.

A dolgozatban alkalmazott általános T/1. személyű hangvétel sok esetben formális, nem tényleges közös munkára vonatkozik. A tágabb témakör (nemzeti azonosulás) és a célcsoport meghatározása (menekültek) a témavezetőmtől származnak. A szakirodalmi gyűjtés, a hipotézisek felállítása, a vizsgált változók, alkalmazott skálák kiválasztása, a kérdőívsomag összeállítása, az adatelemzés, az eredmények értelmezése és a dolgozat elkészítése mind teljes mértékben saját munkám.

SÜMEGI RÉKA TÜNDE

sumegi.rekatunde@gmail.com

pszichológia

MA, 4. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Koltói Lilla

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A női identitás megjelenése a mesékben

A mesei történetekben a fiatal hősnő elhagyja otthonát, hogy megkeresse élete értelmét, megtalálja párját és saját otthon építsen ki. Nincs ez sokszor másként a való életben sem. De vajon tényleg elindulnak otthonról a modern világ hősnői, hogy megtalálják sorszerű párjukat, életük célját, esetleg hivatásukat? Vagy inkább otthon maradnak biztonságban, szüleik védelmező karjai között? Kutatásom két részből tevődik össze. Első részében 115 fő, 18-35 év közötti fiatal felnőtt nő hősnőképet vizsgálom az általuk alkotott meséken keresztül. Az elemzett történetek nagy részében a szerelem témája nem jelent meg; viszont a segítség, gondoskodás, mint női szerep markánsan felismerhető volt. Ezen kívül kiemelendő még a kisállatok - főként kutyák, macskák - a nők életében egyre nagyobb jelentőséget betöltő funkciója. Vizsgálatom második részében felhasználom a korábbi kutatásomban részt vett 10 éves gyermekek történeteit; valamint jelen vizsgálati anyagot kitöltő, 35 évnél idősebb nők meséit is. A három korosztály történeteit összehasonlítom egymással az általam felállított kategóriarendszer alapján.

FARBAKY ISTVÁN ÁGOSTON

farbakyl993@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Páli Judit

docens, KRE BTK

A problémás online számítógépes játszás és a flow élmény kapcsolata

A technika fejlődésével a videójátékokkal való játszás egy igen kedvelt szabadidős tevékenységgé vált, ennek egyik válfaja az internetes játszás. A játszásnak létezik egy túlzásba vitt, problematikus formája, mely szerepel a DSM V-ben Internet Gaming Disorder néven. A játékok ugyanakkor kialakításuknak köszönhetően alkalmasak flow-élményt adni a játékosoknak. A kutatás során két mintavétel is történt 2016-ban és 2018-ban, összesen 251 játékosal. A kutatásban a Flow Állapot Kérdőívvel (FÁK) és a Problémás Online Játszás Kérdőívvel (POGQ) mértem a játék során megélt flow-élményt és a problémás játszás tüneteit. A két kérdőív eredményeit elemezve arra jutottam, hogy a FÁK „egybeolvadás a feladattal” faktora gyenge kapcsolatban volt a problémás játszás (POGQ) „belefeledkezés”, „megvonási tünetek” és „társas izoláció” (2016) és „obszesszió”, „megvonási tünetek” és az „interperszonális konfliktusok” (2018) faktorokkal. Emellett a „kihívás és készség egyensúlya” gyenge kapcsolatban volt a „túlhasználattal” (2018). A játézással töltött idő lineáris kapcsolatot mutatott az POGQ kérdőíven elért magasabb eredményekkel, „interperszonális konfliktusok” és a „túlhasználat” faktoraival. További kutatások szükségesek az ok-okozati kapcsolatok felderítésére, és a problémás játszás és flow-élmény neurológiai hátterének felderítésére.

ÁLMOUDI FLÓRA

almosdiflora@gmail.com

pszichológia

MA, 3. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Ujhelyi Adrienn

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

A Turing-teszt szociálpszichológiai aspektusai: a véleménykülönbség hatása a számítógépes programok észlelésére

Jelen kutatás az attitűdkülönbségek hatását vizsgálta az egyre inkább antropomorf számítógépes programok emberként vagy gépként való megítélésével kapcsolatban. A CASA (computers are social actors) paradigma alapján az emberek a számítógépekkel úgy lépnek kapcsolatba, mintha azok szociális ágensek lennének (szándékot, előismereteket, szociális kompetenciát tulajdonítanak nekik), és ez alapján a szociálpszichológia számos mechanizmusa ezekre az interakciós helyzetekre is jellemző (nem és bőrszín alapú sztereotipizálás, reciprocitás, udvariassági normák).

Feltételezésünk szerint az attitűd-hasonlóság és vonzalom, illetve az attitűdkülönbség és elutasítás szociálpszichológiai jelensége is megfigyelhető lehet egy ember-számítógép interakció során.

Ebben a kutatásban egy Turing-teszthez hasonló helyzetet alkottunk meg, amely során azt vizsgáltuk, hogy a beszélgetés során a beszélgetés témájával kapcsolatosan meglévő és felszínre kerülő attitűdkülönbségek befolyásolják-e az utána következő Turing-típusú döntésben (hogy a beszélgetőpartner ember volt-e, vagy számítógépes program) hozott ítéletet. A résztvevők (N = 100) egy, kifejezetten a vizsgálat céljából létrehozott Turing research szoftverben töltötték ki a prostitúcióval és prostituáltakkal kapcsolatos attitűdtesztet, majd a szoftver által beosztott véletlenszerű párokban beszélgettek egymással a prostitúció legalizálásáról. Ezután a Turing-típusú döntés során megítélték, hogy beszélgetőpartnerük számítógépes program, vagy ember volt-e.

Eredményeink szerint a résztvevők közel fele (42%) számítógépes programnak ítélte meg beszélgetőpartnerét. A beszélgetés témájával kapcsolatosan meglévő attitűdök és a Turing-típusú döntés között marginálisan szignifikáns kapcsolat volt. A beszélgetések kvalitatív elemzésével megállapított véleménykülönbségek és a Turing-típusú döntés között szintén szignifikáns kapcsolatot mutattunk ki, azonban ez a kapcsolat a vizsgálati hipotézissel ellentétes irányú volt: abban az esetben ítélték a résztvevők a beszélgetőpartnert embernek, ha nagy véleménykülönbség alakult ki köztük a beszélgetés során.

Az eredményeket magyarázza az attitűd-hasonlóság és vonzalom elmélete, illetve a dehumanizáció elmélete, miszerint a másik emberként észleléséhez az emberi fajra jellemző vonásokat kell tulajdonítanunk neki. Ilyen vonás például a véleménykülönbség kifejezéséhez szükséges kompetencia is, ami miatt a résztvevők a velük egyet nem értőket is embernek ítélték a Turing-típusú döntés során.

ILEA IZABELLA

ileaizabella@gmail.com

pszichológia

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bigazzi Sára

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Hősi példaképeink és értékeink

Mindannyian rendelkezünk hősi példaképekkel. Néhányan fikatív karakterekre nézünk fel, néhányan pedig való életbeli személyiségekre. A hősiesség a mindennapi életünk részévé vált, csodáljuk az embereket, akik képesek a csoportnyomás ellenére hőiesen viselkedni, megemlékezünk azokról, akik hősi cselekedetük közben életüket vesztették, szeretnénk minél jobban hasonlítani rájuk. Ők azok, akik inspirálnak minket, példát mutatnak, hogyan kellene viselkednünk és a legnagyobb becsben tartott emberi értékeket testesítik meg. Arra, hogy kit tekintünk hősnek számos tényező van hatással, például a történelmi- és társadalmi kontextus, amiben élünk, a nemünk vagy az értékrendünk. Kutatásunk exploratív kutatásnak indult 2015-ben, mára 974 fő vett részt benne, 7 nemzet közül, 429 férfi és 540 nő 18-82 év között. A résztvevők kitöltötték a SEEQ kérdőívet, valamint kérdéseket tettünk fel nekik, hogy megtudjuk kit tekintenek a személyes és a nemzeti hősüknek és mit tekintenek személyes, nemzeti és vágyott hősi cselekvésnek. A válaszokat egy általunk kidolgozott kódrendszer alapján kódoltuk. Az eredmények azt mutatják, hogy a nők többször választanak hőst a családtagjaik és hétköznapi emberek közül, valamint a hősi cselekvéseik mögött gyakrabban jelenik meg a jóakarat és egyetemesség, mint érték. A választott férfi nemű hősök leginkább a jóakaratot, az egyetemességet, az önvezérlést, a biztonságot, a teljesítményt és a hatalmat testesítik meg. Azok, akik a rendszert rosszul működőnek észlelik hétköznapi hősöket, politikai és művészi alakokat választanak és a hatalom a legfőbb értékük. Azok, akik jól működőnek látják a rendszert, leginkább történelmi, üzleti és fikatív figurákat választanak vagy pedig senkit. Náluk a biztonság a legfőbb érték. Az eredmények alapján levonhatjuk azt a következtetést, hogy a hős neme befolyásolja a mögötte meghúzódó értékeket, valamint az kitöltők neme és a fennálló gazdasági- és társadalmi rendszerről alkotott reprezentációik hatással vannak arra, hogy milyen hőst választanak és milyen értékek alapján.

ORBÁN KATA

orbankata9631@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Szegedi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Jagodics Balázs

egyetemi tanársegéd, SZTE BTK

Jobb-e a sminkelt női vezető a kettős villamoson?-avagy a maszkulinitás és femininitás a munkában és a megjelenésben

A munkavállalás kapcsán még ma is felmerül a nemek közötti megkülönböztetés. Kutatásom során azt vizsgáltam, hogy a klasszikus sztereotípiák megtartották-e érvényességüket (a férfias és nőies állásokat illetően) vagy esetlegesen más tényezők határozzák meg, hogy hogyan vélekednek az emberek az egyes személyek alkalmasságáról. Mivel nemem belül is van megkülönböztetés, főleg a megjelenéstől függően, ezért ezt is tekintetbe vettem. Így egy kettős modellt alkalmazva, vizsgáltam, hogy az állásban és megjelenésben jelenlévő maszkulinitás és femininitás milyen kapcsolatban áll egymással. Egyben kutatásom az általam kitalált módszertan tesztelésére is szolgált. Kutatásomban 201 fő (150 nő és 51 férfi) vett részt. A résztvevőknek saját arcápolási szokásaikon túl, 14 darab képpárt kellett értékelniük, melyből 7db férfi, 7 db női arcot jelenített meg. Mind a férfi, mind a női arcok esetében 2 db férfias, 2 db nőies, 2 db semleges állás volt és a munkanélküliség. A férfi képpárokon ugyanaz a személy szerepelt arcszörzetben (maszkulin megjelenés) és anélkül, a női képpárok esetében pedig a személyt vagy sminkben (feminin megjelenés) vagy anélkül látták. Eredményeim függvényében elmondható, hogy a mai napig megjelennek egyes klasszikus sztereotípiák a munkavállalást illetően, de olyanok is, ahol változás tapasztalható. Emellett elmondható, hogy a különböző megjelenésekre a kitöltő nemétől függően is preferenciák találhatók.

GURKA ÉVA

eva.gurka@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

HORVÁTH ÁGOSTON ÁBRAHÁM

horvabraham@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

HERCZEG ZSÓFIA

zsofi.herczeg98@gmail.com

Pszichológia

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Harsányi Szabolcs Gergő

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Mindennapi sztereotípiák megjelenése a gyors döntésekben – Idegen népcsoportokkal kapcsolatos implicit és explicit attitűdök vizsgálata

Összefoglaló

Hazánkban régóta központi téma, a xenofóbia. Nemzetközi szinten köztudott, hogy Magyarországon sokak negatív attitűddel rendelkeznek a saját kisebbségeink, és az idegen nemzetek iránt. A romák alkotják az egyik csoportot, akikkel szemben a magyar lakosság nagy részének gondolkodása sztereotip, és előítéletekkel teli. Sok szociológus és szociálpszichológus vizsgálta már a romákkal szembeni implicit, és explicit attitűdöket. Mi új megvilágításban vizsgáltuk az előítéletességet és annak hatását gyors döntéseinkre. Kutatásunk alapját egy amerikai vizsgálat adja, mely azt térképezte fel, hogy hogyan nyilvánul meg, az előítéletesség, és az implicit attitűd a gyors döntéseinkben. Amerikában ezt a kutatást feketékkel kapcsolatban folytatták, más kisebbségi csoporttal szemben, pedig még nem végezték. Kutatásunk ezen vizsgálat kulturális adaptációjának tekinthető. Az általunk programozott teszt, 123 fő töltötte ki. A vizsgálatunkat, az eredeti vizsgálathoz hasonlóan, főként egyetemi hallgatókkal végeztük. Az eredmények értelmezése során szignifikáns különbség nem mutatkozott a között, hogy a romához hasonló barna bőrszínű, vagy fehér arccal huzaloztuk elő a személyeket. Az explicit attitűd mérésére használt Bogardus-skálával vizsgált szociális távolság tekintetében viszont szignifikáns összefüggés mutatkozott a reakcióidővel. Ezeknek az eredményeknek a magyarázatára magyar romákkal és xenofóbiával kapcsolatos attitűd kutatásokban, és az alkalmazott módszertannal összefüggésben számos lehetséges indokot találtunk.

Kulcsszavak: roma, attitűd, gyors döntés, weapon bias teszt, xenofóbia

MÁRKI ANETT NESZTA

maneszta@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

STEKLER KLÁRA

steklerklara@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Szabó Zsolt Péter

adjunktus, ELTE PPK

Polarizált közérzet – rendszerigazolás és korrupcióészlelés napjainkban

REZÜMÉ

Polarizált közérzet - rendszerigazolás és korrupcióészlelés napjainkban

A dolgozatunk megírásának ötletét a hétköznapi médiatartalmak, illetve a hazai közélet átpolitizáltsága adta. A jelenlegi közbeszéd, a mindennapi benyomások éles különbségekről árulkodnak a mai magyar társadalomban. Az elmúlt időszakban számos nemzetközi híradás, intézmény foglalkozott a Magyarországon kialakult helyzettel, illetve nagyobb hangsúlyt kapott a korrupció jelensége is.

Úgy gondoljuk az alkalmazott pszichológia szemszögéből is érdemes a megvizsgálni a mai magyar helyzetet, hiszen a politika egy olyan terület, amely számos módon hatással lehet az egyének, csoportok pszichés állapotára. Elsődleges célunk a korrupció elemzése volt ebből a szempontból. Úgy találtuk, hogy szociálpszichológiai nézőpontból érdekes lehet a korrupció, korrupt viselkedés észlelése, a percepció sajátossága eltérő csoportok esetén. A korrupcióészlelést a rendszerigazolással összefüggésben vizsgáljuk, mert főként ami a mindenkori közszférát illeti, az erősebb politikai befolyással bíró, az inkumbens politikai erők azok, akik legszámottevőbben akik élhetnek ezzel a viselkedéssel, hiszen ők a közhatalom birtokosai.

A társadalmi folyamatokról általános tudjuk, hogy bejósolhatják a szubjektív jóllétet. A rendszerigazolás esetében több korábbi kutatás is bizonyította, hogy akik elfogadják a fennálló status quot, azok szubjektíven boldogabbnak értékelik magukat, helyzetüket (Vargás-Salfate, Paez, Khan, Liu, és Gil de Zúñiga, 2018). Kíváncsiak vagyunk arra, ez a jelenlegi Magyarországon is fennáll-e, és ha igen, milyen erők a konstruktumok közti összefüggések.

A dolgozat címével arra utalunk, hogy a közbeszéd mintájára éles különbségeket várunk a jóllét szubjektív megítélésében. Szeretnénk továbbá egy aktuális képet kapni a jelenlegi állapotokkal kapcsolatos nézetekről: kik azok, akik igazolják, kik utasítják el, és milyen más befolyásoló tényezők játszhatnak szerepet ebben? Mennyiben észleljük az objektív elemzésekben növekvő mértékű korrupciót? És hogyan hat mindez a szubjektív jóllétünkre?

DÉZMA LILLA

dezma.lilla@gmail.com

Pszichológia

MA, 9. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Bigazzi Sára

egyetemi adjunktus, PTE BTK

Szülni vagy nem szülni? - Reprodukciós választásaink a globális klímaváltozás tükrében

Egyre nagyobb tudományos konszenzus övezi a felfogást, amely szerint a globális klímaváltozás napjaink legösszetettebb és legsürgősebben megoldásra váró problémáját jelenti (Clayton és mtsai, 2014). A leküzdésére hozott nemzetközi, szakpolitikai intézkedések és az erre irányuló társadalmi nyomásgyakorlás köztudatba kerülését, és a vele kapcsolatos szociális reprezentáció (Moscovici 1961/1976) kialakulását olyan mozgalmak mediálják (Castro és mtsai, 2016), mint amilyen a kutatásom tárgyát képező *Conceivable Future* is. Céлом, hogy a tagok által tett nyilatkozatokból, amelyben a klímaváltozás és gyerekvállalás összefüggéseit boncolgatják, feltárjam az általuk osztott szociális reprezentációt. Módszer: A 76 tag (Méletkor=33.3, SD=10.2) által tett nyilatkozatokat egy általam kialakított kódrendszer mentén két, független kódoló bottom-up módszerrel (Krippendorff, 1980) elemezte. Ezután az IRaMuTeQ (Ratinaud, 2009) nevet viselő számítógépes tartalomelemző programban is megvizsgáltam őket. Eredmények: A kódolók közötti egyetértés magas értékeket vett fel, garantálva a kódrendszer reliabilitását. Egy viszonylag egységes reprezentáció bontakozott ki, amelyben négy főbb területen az azonosulás, a tudás, a cselekvés, ezeknek a terei, illetve lehetőségei kaptak hangsúlyt. Megvitatás: Az elemzések alátámasztották a klímaváltozás és gyerekvállalás kapcsolatáról osztott szociális reprezentáció meglétét. A témában született döntéseket, cselekvéseket és ezek kimeneteit a nyilatkozók környezetében felkínált azonosulási lehetőségek határozhatják meg.

Kulcsszavak: globális klímaváltozás, szociális reprezentáció, szociális mozgalmak, *Conceivable Future*, tartalomelemzés

HÁGER DZSENI FER ROXÁNA

dzsenihager@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Bolló Henrietta

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

A gelotofóbia, a negatív megítéléstől való félelem és az önértékelés tekintetében

Jelen dolgozatom célja a gelotofóbia vizsgálata az önértékelés és a negatív megítéléstől való félelem függvényében. A tanulmány középpontjában a gelotofóbia áll, mely a nevetségessé válástól való félelmet jelenti. A gelotofóbiás személyek legjellemzőbb tünete a dermedt arckifejezés, mely együtt járhat esetleges pszichoszomatikus tünetekkel is. Az ebben érintett személyek félnek a nevetségessé válástól, arra esetleg extrém mértékben reagálhatnak, illetve a nevetéssel teli helyzeteket is negatívabban ítélik meg, mint a nem gelotofóbiás személyek.

A szakirodalom alapján az alábbi hipotéziseket állítottam fel: a nőkre jellemzőbb a gelotofóbia, mint a férfiakra; az önértékelés negatívan jár együtt a gelotofóbiával; és végül a negatív megítéléstől való félelem pozitív együttjárást mutat a gelotofóbiával.

Kutatásomban 492 személy vett részt 18-65 éves korig, akik átlag életkora 24,99 év. A statisztikai vizsgálatok t-próbát, korrelációt és SEM elemzést tartalmaznak.

Az eredmények szerint szignifikáns különbség van a nők és a férfiak között a gelotofóbia tekintetében. Illetve közepes erősségű, negatív szignifikáns kapcsolat van az önértékelés és a gelotofóbia, míg erős, pozitív irányú szignifikáns kapcsolat van a nevetségessé válástól való félelem és a negatív megítéléstől való félelem között.

A változók közötti mélyebb összefüggések feltárása érdekében SEM elemzést végeztem. Ilyen irányú kutatás, mely a három tényező együttes létét vizsgálja, még nem született. A statisztikai elemzések alapján elmondható, hogy az önértékelés nem közvetlenül fogja befolyásolni a gelotofóbia mértékét, hanem közvetett módon, vagyis a negatív megítélésen való félelmen keresztül. Tehát a negatív megítéléstől való félelem egyfajta mediátorként működik.

Összességében tehát a nők hajlamosabbak a nevetségessé válástól való félelemre, mint a férfiak. Igaz, az a feltételezés, hogy a gelotofóbiások alacsonyabb önértékeléssel rendelkeznek, mint a nem gelotofóbiások. Illetve sikerült egy olyan kapcsolatot találnom, miszerint az önértékelés a negatív megítéléstől való félelmen keresztül fogja kifejteni a hatását a gelotofóbia mértékére.

Kulcsszavak: gelotofóbia, negatív megítéléstől való félelem, önértékelés, szégyen

KÖVÁRI RÉKA LUCA

szusza6@gmail.com

Klinikai és egészségpszichológia

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Czibor Andrea

egyetemi adjunktus, PTE BTK

A Sötét Hármassal hatása eltérő aspektusok mentén a szervezetekben

Vizsgálatom célja, hogy feltárjam a Sötét Hármassal komponenseinek – machiavellizmus, narcizmus és pszichopátia – a kapcsolatát a nemekkel, kultúrákkal valamint a karizmatikus vezetéssel.

Módszerek: A vizsgálat két fő kérdőívcsomagot tartalmazott. Az egyik a személyiség-, motivációs- és attitűd-kérdőíveket tartalmazta, míg a másik szervezetszociológiai kérdőíveket. Ebből én a karizmatikus vezetés kérdőívvel és a SD3-mal dolgoztam. 107 vezető kitöltő volt, ebből 59 férfi és 50 női kitöltő volt. Állampolgárságukat tekintve német nyelvű kitöltő 50, magyar nyelvű kitöltő pedig 57 fő volt.

Eredmények: A vizsgálat eredményei szerint a férfiak és nők között szignifikáns különbség van SD3 skálán, a szervezetben betöltött pozícióban a vállalkozók érték el a legerősebb kapcsolatot a karizmával és a sötét hármassal, végül a kultúraközi vizsgálatokban is szignifikáns eredmények születtek a két változó mentén.

Diskusszió: A vizsgálat céljainak leírásakor megfogalmazott predikciók szempontjából a hipotéziseim beigazolódtak.

PAPP DÁVID

papp77david@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Csukonyi CSilla

egyetemi adjunktus, DE BTK

Kurucz Győző

egyetemi tanársegéd, DE BTK

Az e-sport és a hagyományos sport követők összehasonlító vizsgálata sportnézői motivációjuk és attitűdjük mentén

A kutatásom során a tradicionális sport és az e-sport nézőket hasonlítottam össze a sportnézői motivációjuk és attitűdjük alapján. A vizsgálat végrehajtása a Motivational Scale for Sport Consumption (MSSC) magyar nyelvű adaptálásával történt meg. A kutatás interneten keresztül folyt, kérdőíves formában a Google Forms applikáció felhasználásával, a vizsgálati mintát 17-48 éves személyek adták. Az MSSC teszt eredményeiből kapott e-sportnézői adatok alapján jellegzetes motivációs profilok rajzolódtak ki, ezek alkalmazásával 5 sport-nézői csoportot sikerült elkülöníteni. A kutatás során továbbá arra az eredményre jutottam, hogy bár mintázati hasonlóság van a hagyományos és az e-sportok nézői között, azonban a legtöbb faktor szempontjából szignifikáns különbség található közöttük, így a tradicionális sportokat követők mutatnak magasabb értékeket a motivációs faktorokban. A kutatási eredmények felhasználhatók sportpszichológiai, szociálpszichológiai és rendezvényszervezői területeken is, azonban az eredmények és a profilok megbízhatósága és érvényessége további kutatást igényelnek, az elemszám és a minta reprezentativitása, illetve a sportági és nemi eloszlás tekintetében.

ZOBOKI ÁKOS JÓZSEF

zakos998@gmail.com

Pszichológia

BA, 5. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Szemes Ágnes
doktorandusz, TF*

Kiegészítés és flow vizsgálata ápolóknál és állami tisztviselőknél

Célkitűzések: Ennek a műhelymunkának a célja összehasonlítani az ápolói, valamint a tisztviselői munkával járó kiegészítést, és ennek egyes faktorait, az érzelmi kimerültséget, és a deperszonalizációt. Az eltérő munkahelyi környezetből és igénybevételből fakadó szakirodalmakkal bemutatott ápolói munkával járó nehézségeket, és a kevesebb érzelmi ráhangolódást igénylő köztisztviselői munkát egymás kontextusába helyezi. További cél az ápolói mintán megvizsgálni a flow és kiegészítés kapcsolatát arra számítva, hogy a magas flow-élmény kisebb mértékű kiegészítést von maga után. Szakirodalmilag kevésbé lefedett terület a flow és kiegészítés kapcsolata, így a születendő eredmények újdonság értékűek lehetnek.

Módszer: A kutatási módszer a korrelációs stratégiába illeszkedő kérdőív volt. 161 ápoló (155 nő, 6 férfi, átlagéletkor 44,11 év; szórása 10,2; adott munkahelyen eltöltött idő 11,7 év) töltötte ki az MBI-GS (Maslach Burnout Inventory - General Survey) kérdőívet, valamint a FÁK-at (Flow Állapot Kérdőív), majd 20 állami tisztviselő (14 nő, 6 férfi, átlagéletkor 39,5 év; szórása 10,59; adott munkahelyen eltöltött idő 12,9 év) ugyanezeket a kérdőíveket.

Eredmények: Az ápolók szignifikánsan magasabb érzelmi kimerültség, valamint deperszonalizáció szintet értek el, mint az állami tisztviselők. Emellett szintén szignifikáns negatív irányú közepes kapcsolat mutatkozott meg az ápolóknál a flow és az összesített kiegészítés eredmények között.

Következtetések: Az ápolók munkája nagyobb érzelmi kimerültséget eredményez, mint az állami tisztviselőké, magasabb deperszonalizációt, valamint az ápolók közül, aki nagyobb mértékben él át flowt, kisebb mértékű kiegészítést tapasztal meg.

Kulcsszavak: kiegészítés, flow, érzelmi kimerültség, deperszonalizáció, ápoló, tisztviselő, munkahely

ALEXANDROV ANNA
anna.alexandrov1@gmail.com
Pszichológia
MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológiai Kar

*Témavezető:
Szabó Mónika
egyetemi adjunktus, ELTE PPK*

"Nem egyértelmű dolog" - Identitáskérdések biszexuális nőkkel készült interjúk alapján

Háttér és célkitűzések. Bár az elmúlt évtizedek számos új megközelítést hoztak a szexuális identitások kutatásába, és többek közt rámutattak ezeknek az identitásoknak a kontextusfüggő voltára, a téma sok aspektusa – például a biszexualitás – gyakran továbbra is marginális szerepet kap a tudományos párbeszédben. Ebben a dolgozatban, illetve az alapjául szolgáló önálló kutatásomban biszexuális emberek tapasztalatait olyan módon szerettem volna vizsgálni, amely egyben szót is ad nekik. Azért kifejezetten biszexuális nőkkel dolgoztam, mert különösen érdekelték a női szocializáció és tapasztalatok, valamint a biszexuális identitás esetleges metszéspontjai, kölcsönhatásai. A kutatásom témafelvető szerepet tölt be. Azzal kívánja elősegíteni a biszexualitáshoz kötődő sztereotípiák megdöntését, hogy az érintett emberek saját szempontjait csatornázza be a róluk szóló szakmai diskurzusba.

Módszer. Kutatásom kezdő lépéseként hat félig strukturált interjút vettem fel olyan nőkkel, akik mind férfiakhoz, mind nőkhez vonzódnak. Célom az volt, hogy feltérképezzem a biszexuális nők identitásával kapcsolatos személyes élményeit, illetve azokat a jelentéseket, amelyeket ehhez rendelnek. Az elemzéshez egy új, egyre szélesebb körben alkalmazott kvalitatív módszer, az Interpretatív fenomenológiai analízis (IPA) szemléletét hívtam segítségül, amely a hangsúlyt a személyes jelentéstartalmakra fekteti (Rác, Kassai és mtsai, 2015).

Eredmények és következtetések. Az IPA segítségével emeltem ki a több interjúm átívelő motívumokat. Ezek közül dolgozatomban két nagyobb témára fókuszál. Egyrészt a szexualitás kontextusfüggőségének elképzelését támasztják alá, és a társadalmi nemmel való interakciójára utalnak azok a különbségek, amelyeket az interjúalanyaim megfigyeltek a férfiak és nők iránti vonzódásuk közt, ideértve a vonzódás felfedezésének folyamatát is. Másrészt a láthatóság, felvállalás és coming out fogalmi jelentek meg, mint hangsúlyos és társadalmi elvárásokhoz kapcsolódó tartalmak.

A felvetett – és további vizsgálatra javasolt – témákon túl kutatásom eredményének tartom, hogy sikerrel alkalmaztam egy, az érintett kisebbségi csoport tagjainak személyes jelentéstulajdonításából építkező módszert. A fentiek rámutatnak annak elengedhetetlenségére, hogy az érintetteket a jelenleginél jobban bevonjuk a rájuk vonatkozó tudományos értelmezési keretek megalkotásába.

SZERDAHELYI LÁSZLÓ

szerdahelyilaszo3@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Koltói Lilla

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Pszichológus hallgatók szakmai szocializációjának vizsgálata - személyiséglélektani megközelítés

A dolgozat a szakmai szocializáción belül a hallgatói bevonódás témájára fókuszál. A bevonódás két komponensből áll: társas és tanulmányi bevonódás. A mintánkat 119 fő pszichológushallgató alkotta. Feltételezésünknek megfelelően kapcsolatot találtunk a kollektív önértékelés és az extraverzió (társas bevonódás), és a lelkiismeretesség (tanulmányi bevonódás), valamint a maradék három Big Five faktor között is. Bizonyos munkaértékek és Big Five faktorok között sikerült kapcsolatot találni. Összességében bebizonyosodott, hogy gyümölcsöző lehet a Big Five elméletén belül vizsgálni a szakmai szocializáció kutatásában, valamint hogy az ultrarövid Big Five mérőeszközöknek (jelen esetben TIPI) meg van a létjogosultságuk

SCHRANCZ NATÁLIA ÉVA

zmg.schranczn@gmail.com

Pszichológia

MA, 8. félév

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

*Témavezető:
Szabó Péter Zsolt
oktató, PTE BTK*

Sötét Triád személyiség típusai és a korrupcióra való hajlandóság megjelenése a magyar munkavállalók körében

Elméleti háttér. A Sötét Triád személyiség vonások és a korrupcióra való hajlandóság közti kapcsolat. Számos kutatás támasztja alá, a személyiség vonások és a korrupciós hajlandóság közti érdekes összefüggéseket. Éppen ezért hipotéziseim által választ keresek a magyar munkavállalóin mintán jelen lévő személyiségjegyek, korrupciós hajlandóság és szervezeti viselkedés kapcsolatára. Módszer. A kutatás során felhasznált mérőeszközök: rövid Sötét Triád (SD3), Korrupcióra való hajlandóság a szervezetben. A válaszok összegyűjtésében összességében 283 fő vett részt. Eredmények. Szignifikáns eredményt kaptam arra, miszerint a nők nárcizmus értéke összefügg a munkahelyükön betöltött beosztásukkal. Második hipotézisem által beigazolódt, miszerint a korrupcióra való hajlam pozitívan korrelál a Sötét Triád személyiség vonásaival. Diskusszió. A vizsgálat céljainak leírásakor megfogalmazott predikciók szempontjából hipotéziseim beigazolódtak.

FODOR ALEXANDRA

94afodor@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Ujhelyi Adrienn

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Te átmennél a Turing-teszten? – Lehet, hogy akkor sem, ha túl emberi vagy

Az Alan Turing nevéhez fűződő Turing teszt ismerősen hangozhat sokak számára. Turing célja egy olyan módszer kidolgozása volt, melynek segítségével képesek lehetünk megítélni azt, hogy egy gép intelligens-e (Turing, 1950).

Nass, Steuer és Tauber 1994-kutatása során arra derült fény, hogy hajlamosak vagyunk a számítógépeket szociális ágensként kezelni, azaz úgy viselkedünk velük, mintha egy társas helyzetben lennének, ez alapján pedig feltételezhetjük, hogy a döntéshozónak nagyobb szerepe van a Turing-tesztben, mint ahogy azt eddig gondoltuk. További vizsgálatok eredményei kimutatták, hogy a humor, a beszélgetés irányítására való törekvés (Warwick, Shah, 2015), a válaszok következetessége és a chatelés, mint társas helyzet szabályaihoz való alkalmazkodás (Fodor, 2017) nagy mértékben befolyásolták a Turing-típusú döntés végkimenetelét.

Kutatásom során a döntést befolyásoló tényezők szisztematikus, kontrollált vizsgálatát tűztem ki fő célul, ennek érdekében pedig egy online kísérletet bonyolítottam le. Ennek során a résztvevők a kutatócsoport által létrehozott, bizonyos szempontok szerint manipulált, Turing-teszt során lezajlott beszélgetéseket láthattak, és az azokban megjelölt ismeretlen entitásról kellett megmondaniuk, hogy szerintük robot-e vagy ember, a döntést pedig meg kellett indokolniuk. A vizsgálat második része egy, az ismeretlen entitás viselkedését a manipulált szempontok mentén értékelő kérdőívet tartalmazott.

Az adatok elemzése alapján a logikus, következetes válaszoknak volt a legnagyobb szerepe a döntés meghozatalában, melynek háttérében részben a saját csoport-külső csoport megítélése közti torzítás állhat. A döntést nagyban befolyásolta továbbá a chatelés, mint társas helyzet normáinak betartása, illetve megszegése is – ha az ismeretlen entitás hangulatjeleket használt, nem volt tökéletes a helyesírása, szignifikánsan többször gondolták embernek. A szöveges indoklásokban továbbá megjelent a humor, illetve az emberi interakció szabályaihoz való alkalmazkodás. A befolyásoló tényezők mindegyike köthető Grice maximáihoz (Grice, 1975), mint elméleti kerethez.

A kutatás korlátai közé tartozik a minta reprezentativitásának hiánya, illetve az, hogy a kísérlet egy része nem a résztvevők anyanyelvén került lebonyolításra. A jövőbeli irányokat tekintve a fókusz az egyes beszélgetésmanipulációk még körültekintőbb kidolgozására és a döntési folyamat még szisztematikusabb vizsgálatára irányul majd.

Te segítenél? – avagy az altruizmust befolyásoló tényezők középiskolások körében

A 19. század elején Comte bevezette az altruizmus tudományos fogalmát. Több kutató vizsgálta, hogy az altruizmusra milyen hatással van az empátia (Batson és mtsai, 1981), etnikai csoportok (Latner és mtsai, 2005) és a gének (Burgess és mtsai, 2004). Kutatásunk célja feltárni a túlsúlytal szembeni előítéletek és más, etnikai csoporttal szembeni előítéletek hatását a középiskolások altruizmusára. Ugyanakkor arra a kérdésre is keressük a választ, hogy az érzelmi intelligencia (EQ) milyen szerepet tölt be a középiskolások altruizmusában. A kutatásunkban 120 középiskolás vett részt. A diákok előítéletességének, érzelmi intelligenciájuknak és az altruizmusuknak a felmérésére használtuk a Bogardus-féle társadalmi távolság skálát, a Shutte-féle önbeszámoló kérdőívet (SSRI), az önbeszámoló altruizmus skálát (SRA) és saját készítésű feladatot, amely a segítő viselkedést vizsgálta bizonyos személyekkel szemben. Az eredményeink szerint az előítélet negatív, míg az érzelmi intelligencia pozitív hatással van az altruista magatartásra. A kutatás következtetése az, hogy a középiskolások altruista magatartását befolyásolja a csoporttal szembeni előítélet és az érzelmi intelligencia.

Kulcsszavak: altruizmus, előítélet, érzelmi intelligencia

SZILÁGYI KRISZTINA

krisztina.j.szilagyi@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Harsányi Szabolcs Gergő

egyetemi adjunktus, KRE BTK

Vallás, klímaváltozás és rendszerigazoló ideológiák

Az emberi tevékenység által okozott klímaváltozás kezelése napjaink egyik legfontosabb kérdésköre, amelyet egyes jelenlegi bel- és külföldi politikai történések kiemelten aktuálissá tesznek. Bár a klímaváltozás-tagadás az Egyesült Államokban központibb kérdés, itthon is érdemes foglalkozni a jelenséggel az áltudomány internetes, valamint közösségi média általi terjedése miatt.

Korábbi tanulmányok szerint lényeges különbség van az amerikai közvélemény és a klímakutatók éghajlatváltozással kapcsolatos vélekedésében, és az amerikai népesség egy része szerint nem létezik antropogén klímaváltozás. A jelenséggel kapcsolatos szkepticizmus háttértényezői közül a politikai konzervativizmussal kapcsolatban lévő szociális dominancia orientáció hatását több tanulmány is igazolta. A klímaváltozás-szkepticizmus és a vallásosság, illetve a lezárás iránti igény esetleges kapcsolatát még nem írták le egyértelműen. A kutatás célja tehát az volt, hogy megvizsgálja a klímaváltozással kapcsolatos attitűdök összefüggéseit a vallásossággal, szociális dominancia orientációval és a lezárás iránti igénnyel, kitérve a nem és az életkor ezen kapcsolatokra gyakorolt esetleges hatásaira is.

Az eredmények szignifikáns, negatív, gyenge-közepes erősségű kapcsolatot tártak fel a szociális dominancia orientáció és a környezetvédelemmel kapcsolatos pozitív attitűdök között, amely összefüggés a nőknél, az idősebbeknél, és a katolikusoknál jelentősebb volt. A fiatal felnőtteknél a vallásosság és a környezetvédelemmel kapcsolatos pozitív attitűdök szintén fordítottan járnak együtt. A lezárás iránti igény és a klímaváltozással kapcsolatos attitűdök összefüggései nem egyértelműek.

Az eredmények egybecsengenek korábbi kutatási eredményekkel, főleg a szociális dominancia orientáció kapcsán. A fiatal felnőtteknél észlelt, a vallásosság és a klímaváltozás-tagadás közötti együttjárás, illetve az idősebbeknél kimutatható fokozottabb negatív kapcsolat a szociális dominancia orientáció és a klímaváltozással kapcsolatos attitűdök között felveti új, hierarchia szempontjából közelítő tudománykommunikációs stratégiák létjogosultságát.

KENYERES LILLA PETRA

petra.lilla.kenyeres@gmail.com

pszichológia

BA, 6. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Dr. Ferenczi Andrea

egyetemi adjunktus, KRE BTK

A szülőkép és egyes kognitív sémák istenképre gyakorolt hatásai

Dolgozatom célja szülőképek, valamint a büntető készenlét és a csökkentértékűség séma vizsgálata a tekintetben, hogy milyen összefüggésben állnak istenképünkkel. A minta 155 főből állt, átlagéletkoruk 30,88 év. A Szerető és Kontrolláló Isten Skálát alkalmaztam az isten-, anya-, és apakép mérésére. A maladaptív sémák feltárásához a Young- féle Kognitív Séma Kérdőív ide vonatkozó állításait használtam fel. Csoportosításom alapjául az INSPIRIT skála szolgált. Az eredmények azt mutatják, hogy a nem, vagy alacsonyan vallásos csoportra kevésbé jellemző a szerető, míg inkább jellemző a kontrolláló istenkép, mint a közepesen vagy erősen vallásos csoportra. Pozitív kapcsolatot találtam a szerető anyakép és a szerető istenkép között, míg tendencia szintű együttjárást az összesített szülőkép (anya és apa együttesen) és az istenkép között. A Young-féle séma kérdőíven elért magas csökkentértékűség és büntető készenlét pontszám is pozitív kapcsolatot mutat a kontrolláló istenképpel, a büntető készenlét esetében ezen felül még negatív korreláció is kimutatható a szerető istenképpel.

Kulcsszavak: istenkép, anyakép, apakép, büntető készenlét séma, csökkentértékűség séma

GERGELY BENCE

gergely.bence98@outlook.com

Pszichológia BA

BA, 3. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

ZÁBÓ VIRÁG

zabo95virag@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Prof. Vargha András

egyetemi tanár, KRE BTK

A vallásos attitűdök klasszifikációja a mentális egészség tükrében

Kutatásunkban a valláspszichológia területén belül napjainkban növekvő népszerűségnek örvendő Kritika Utáni Vallásosság Skála által meghatározott vallás iránti attitűdöket egy újszerű személyorientált statisztikai eljárás, a klaszteranalízis segítségével keresztvalidálást is végrehajtva vizsgáltuk annak érdekében, hogy a valláshoz való személyes viszonyulás differenciáltabb típusait tárjuk fel. A kapott klaszterstruktúrát megvizsgáltuk az értelem megélése és keresése, aspirációk és mentális egészség külső változók tükrében. Elemzéseinket egy 1312 fős és egy 506 fős, majd az összesített (N= 1818) mintán végeztük. Az eredmények azt mutatták, hogy mind az első, mind a második mintán létrehozható erős megbízható klaszterstruktúra. A két minta esetén a választott klaszterek száma hét. A kapott két klaszterstruktúra nagyban megegyezett egymással, mindössze egy klaszter különbözött konceptuálisan. A létrehozott klaszterek között megjelent a szakirodalom által sugallt klasszikus négy attitűddel közel azonos mintázat (Ortodoxia, Külső Kritika, Relativizmus, Második Naivitás), valamint további három típus kimutatása hozzájárult ahhoz, hogy a vallás iránti egyéni viszonyulásokról árnyaltabb képet tárjunk fel. A második vizsgálatunkban az 506 fős mintán összehasonlítottuk a kapott klasztereket és a nemi eloszlást az értelem megélése és keresése, az aspirációk és a mentális egészség tükrében. A csoportok páronkénti összehasonlítása segítségével feltártuk, hogy a Külső Kritika csoportjába tartozók kedvezőtlenebb, az Ortodoxia és a Második Naivitás csoportba tartozók kedvezőbb pontszámot érnek el a fenti változók tekintetében. A vallás iránti érzelmi elköteleződés az értelmesség megélésnek, a globális jóllétnek és a savoringnek pozitív előrejelzője.

A továbbiakban érdemesnek tartanánk megvizsgálni, hogy a klaszterek milyen okból nem mutattak szignifikáns kapcsolatot az aspirációk egyetlen típusával sem.

Kulcsszavak: Kritika Utáni Vallásosság Skála, klaszteranalízis, értelem megélése és keresése, aspirációk, mentális egészség

BUJTÁR ORSOLYA

orsi.bujtar@gmail.com

pszichológia

BA, 4. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Dr. Varga Márta

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Dr. Urbán Szabolcs

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

A vallásosság dimenziói a temperamentumfaktorok és karakterfaktorok tükrében

Háttér: Cloninger pszichobiológiai személyiségelméletét alapul véve a személyiség karakter-, és temperamentumfaktorai és a vallásosság dimenziók közti összefüggés vizsgálata a 18 és 23 év közti keresztény fiataloknál.

Cél: Az érett és éretlen karakterrel rendelkező csoportoknál a személyiség különböző faktorai és a vallásos dimenziók közti összefüggés vizsgálata.

Módszerek: Az 56 tételes rövidített TCI skálát (Paksi, Rózsa, Kun, Arnold és Demetrovics, 2009) követően a Kritika utáni vallásosság skála (PCBS) (Martos, Kézdy, Robu, Urbán, Horváth-Szabó, 2009) és az Életkor-Független Intrinzik-Extrinzik skála (Urbán, 2012 kutatása alapján Kézdy fordításában) felvétele, melyet a személyes adatokra való rákérdezés követett. Az önrányítottság és együttműködés karakterfaktorok alapján érett és éretlen csoport létrehozása saját mintámon belül, a sztenderdizált minta átlagértékei alapján.

Eredmények: Lineáris regressziós modellt alkalmazva az éretlen személyek esetében az újdonságkeresés és a jutalomfüggőség temperamentumfaktorok szignifikánsan negatívan függnek össze a transzcendencia bevonásával, pozitívan a szimbolikus gondolkodással a Kritika utáni vallásosság skála dimenzióin. Az éretlen személyeknél a transzcendencia karakterfaktor pozitívan, szignifikánsan függ össze a transzcendencia bevonása vallásosság dimenzióval. Érett karakter esetében az önrányítottság, transzcendencia karakterfaktorok szignifikánsan pozitívan, együttműködés karakterfaktor negatívan, mutat összefüggést a transzcendencia bevonásával, a Kritika utáni vallásosság skála dimenzióval.

Következtetés: Érett és éretlen személyeknél a karakter és a temperamentum más erősséggel van összefüggésben különböző vallásosság dimenziókkal, tehát a személyiség érettsége meghatározó a vallásosság dimenziók szempontjából.

Kulcsszavak: pszichobiológiai modell, vallásosság, érett és éretlen személyiség

VIRÁG SÁRA

viragsara1@gmail.com

Pszichológia

BA, 6. félév

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Hal Melinda

egyetemi tanársegéd, PPKE BTK

Dr. Varga Márta

egyetemi adjunktus, PPKE BTK

Az állattartás életminőséggel való összefüggéseinek vizsgálata új szempontok szerint

Korábbi kutatási eredmények szerint az állattartás számos különböző területre lehet kedvező hatással, mint például a szociális viselkedés, hangulat, stressz, szorongás, valamint a fizikai és mentális egészség. Továbbá, az állatokkal való interakció és az állatok terápiába való bevonása is pozitív hatással lehet a pszichés működésre. Ezekhez kapcsolódóan kutatásomban az állattartás különböző aspektusainak az életminőség egyes dimenzióival, a szorongással és a depressziós tünetekkel való összefüggéseit vizsgáltam, kényelmi mintavétellel, online tesztkitöltéses módszerrel. Kutatási eredményeim szerint az, hogy a személy életének hány százalékában volt háziállata, szignifikáns negatív összefüggést mutat a szorongásos tünetekkel, valamint pozitív összefüggést az életminőség fizikai működés és fizikai szerep dimenziójával. Az, hogy a vizsgálati személy jelenleg tart-e háziállatot vagy sem, szignifikáns különbséget eredményezett a szorongás mértékében és az általános egészség alakulásában is. Az állatokkal végzett aktivitás szempontjából, azoknak volt a legmagasabb fizikai működése és általános egészsége, akik magas szintű aktivitást végeztek állattal. Szőrös állatot tartók és szőrös állatot nem tartók összehasonlítása során depresszió tekintetében nem találtam különbséget, a szorongás és az általános egészség tekintetében azonban eltértek a két csoport értékei. Alacsonyabb volt a szorongása, és magasabb az általános egészsége azoknak, akik tartanak szőrös állatot. Továbbá, azoknál, akik családtagnak tekintik állatukat, szignifikánsan alacsonyabb a szorongás értéke. Azok pedig, akiknek nincs olyan álltuk, amit családtagnak tekintenének, alacsonyabbnak ítélik az általános egészségüket. Kutatásom nagy újdonságtartalommal bír a tekintetben, hogy az állattartás különböző elemeivel foglalkozik, azon tényezőket vizsgálja, melyek nyomán az állattartás pozitív hatással lehet az életminőségre és a szorongás mértékére. A depresszió tekintetében nem találtam kapcsolatot, a szorongás és az egyes életminőségsdimenziók tekintetében viszont szignifikáns eredményeket kaptam. Összességében elmondható, hogy minél több ideig volt állata valakinek élete során, annál valószínűbb, hogy alacsonyabb a szorongása, jobb a fizikai funkcionálása és szerepvállalása. Az állat szőrössége, hogy jelenleg tart-e állatot, és, hogy családtagnak tekinti, pedig csökkentik a szorongás tüneteit, valamint az általános egészség megítélésén javítanak.

ZÁBÓ VIRÁG

zabo95virag@gmail.com

Pszichológia

MA, 1. félév

Károli Gáspár Református Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

Prof. Vargha András

egyetemi tanár, KRE BTK

Hit, életcélok, mentális egészség

Tanulmányunkban a Frankl-i értelem megélése és keresése konstruktumnak az aspirációkkal, a vallás iránti attitűdökkel, a kötődéssel és a mentális egészséggel, mint a jóllét pozitív előrejelzőivel való összefüggését vizsgáltuk, s e komplex összefüggésrendszerben való elhelyezésével a konstruktum validitását jártuk körül. Korrelációs elemzések és varianciaanalízis alkalmazásával kimutattuk, hogy az értelem megélése igen szoros pozitív kapcsolatban áll az életcél skálával és a MET több mutatójával (különösen a globális jólléttel és a rezilienciával). Eredményeink megerősítik az értelem megélésének pozitív jellegét, s arra utalnak, hogy az értelem megélése alapvetően egy mentális egészség mutató, míg az értelem keresése a mentális egészséggel gyenge kapcsolatot mutatva inkább a motivációs változókkal van értelmezhető összefüggésben.

Kulcsszavak: élet értelmessége, Élet Értelme Kérdőív, életcélok, Kritika Utáni Vallásosság Skála, kötődés, mentális egészség

OLÁH JULIANNA

olah.julcsi97@gmail.com

pszichológia

MA, 1. félév

Eötvös Loránd Tudományegyetem

Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Témavezető:

Koronczai Beatrix

egyetemi adjunktus, ELTE PPK

Nemi különbségek a vallás és spiritualitás hatásmechanizmusában?

Kutatásomban fiatal felnőttek (18-18 év) (N = 396) körében vizsgáltam a vallásosság és spiritualitás jólléttel és depressziós tünetekkel való kapcsolatának nemi különbségeit. Online kérdőíves, kevert módszertannal megmértem a kitöltők depressziós tüneteit (CESD-R), jóllétét (WHO-5) és vallás/spiritualitás dimenziókon adott értékeit (BMMRS), másrészt két nyitott kérdéssel arra kértem a résztvevőket, ha tudnak, írjanak egy-egy példát, amikor hitük, spiritualitásuk megkönnyítette vagy megnehezítette életüket.

Hipotézisemmel ellentétben, a vallás és spiritualitás jólléttel és depresszióval való kapcsolatában nem találtam szignifikáns nemi interakciót és bár a kvalitatív adatok esetében szignifikáns nemi különbségek voltak egyes pozitív és negatív aspektusok mennyiségében, a vallás és spiritualitás hatásában nem találtam jelentős minőségbeli eltéréseket a nemek között. Emellett a kvalitatív adatokból a vallás és spiritualitás hatásának eddig nem vizsgált aspektusaira derült fény, különös hangsúllyal a vallásosság, spiritualitás lehetséges negatív következményeire. A kvantitatív eredmények a vallás/spiritualitás jólléttel és depresszióval való kapcsolatának több helyen a szakirodalomtól eltérő mintáját mutatták, ami a konstruktum hatásának életkorspecifikus értelmezésére hívja fel a figyelmet.

HALMOS ALEXANDRA

halmos.szandi@gmail.com

Pszichológia

MA, 3. félév

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Témavezető:

Dr. Kun Ágota

egyetemi adjunktus, BME GTK

Pozitív oktatás: Hallgatói jóllét és pozitív pszichológiai intervenció

Pozitív oktatás: Hallgatói jóllét és pozitív pszichológiai intervenció

Háttér: A pozitív pszichológia, a pozitív oktatás népszerűsödése nyomán egyre nagyobb figyelem övezi a hallgatói jóllétet illetve mentális egészséget mind a szakirodalomban, mind a médiában, egyelőre mégis marginalizált kutatási területnek számít. A világ többi részéhez hasonlóan a magyarországi felsőoktatási intézmények hallgatóinak mentális egészsége vagy jólléte aggodalomra ad okot, amely az illetékes szerv belső felmérése alapján a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem hallgatóit is érinti. Számos külföldi kutatás jutott arra a következtetésre (Galante et al, 2018; Cui, 2018), hogy a pozitív pszichológiai intervenciók és a pozitív oktatás pozitívabb jóllét-faktorokkal, például magasabb rezilienciával, élettél való elégedettséggel és kisebb distressz-szinttel és alacsonyabb számú depresszió-tünettel fonódik össze.

Célkitűzések: A pozitív oktatást meghonosítandó a pilotkutatásunk célja egy pozitív pszichológiai intervenció elindítása és hatásvizsgálata a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen.

Módszer: Az intervenció első része, a "Pozitív pszichológia és önfejlesztés 1." szabadonválasztható kurzus elméleti aktualitásokat és saját tapasztalatokat dolgozott fel, az önismereti fejlődéshez hétköznapi gyakorlatok formájában javasolva eszközöket. A kvantitatív és kvalitatív kérdésekből álló kérdőívet 22 hallgató töltötte ki a kurzus három időpontjában. Az intervenció második része, a "Pozitív pszichológia és önfejlesztés 2." kurzus a 2018-19/1. félévében indul, mely hatását a hallgatói jóllétre interjúkkal és más kvalitatív technikákkal mérjük.

Eredmények az első intervencióról: Az ismételtméréses variancia-analízis alapján kis hatásméretű növekedést figyelhattunk meg a hallgatói boldogságban, az optimizmusban és a kivirágzásban, míg nem találtunk szignifikáns eltérést a rezilienciában, a PERMA-jóllétben. A tartalomelemzés a kurzus legnagyobb hozadékaként a fejlődést segítő eszközökhöz jutást, a boldogságot és az optimizmus emelték ki. A második intervenció eredményeihez szükséges adatok 2019. januárjában várhatóak.

Következtetések: Bár eredményeinket a kutatás limitációi fényében érdemes értelmezni, eredményeink azt mutatják, hogy a hallgatók sokféle módon kamatoznak a kurzusból és összességében érdemes jóllét-intervenciót nyújtani, pozitív oktatást alkalmazni felsőoktatási intézményekben.